

Årsredovisning 2013

Migrationsverket

Produktion: Migrationsverket
www.migrationsverket.se
Omslagsfoto: Tomislav Stjepic
Diarienummer: 1.3.2-2014-7786.

Foto: Tomislav Stjepic

Nutidens mest förödande krig

Vi kan se tillbaka på ännu ett år som har präglats av kriget i Syrien. Konflikten som är inne på sitt fjärde år har skapat en av nutidens värsta flyktingkatastrofer. FN:s flyktingorgan UNHCR räknar med att antalet syriska flyktingar i grannländerna har vuxit till över fyra miljoner inom ett år. Flyktingströmmarna skapar en alltmer ohållbar situation i närområdet. Nya konflikter riskerar att utlösas om inte fler länder öppnar dörren för de flyende eller stöttar på annat sätt.

I Europa är Sverige det land som har tagit emot flest syrier på flykt undan kriget. Under 2013 fick drygt 12 000 syrier uppehållstillstånd i vårt land. I förhållande till flyktingkatastrofens omfattning är insatsen mycket liten men den har stor betydelse för de individer som får möjlighet att börja ett nytt liv i trygghet här.

Under året beslutade Migrationsverket att bevilja syrier permanenta uppehållstillstånd. Tidigare beviljades i normalfallet tillfälliga treåriga tillstånd men inget talar för att konflikten kommer att få ett slut inom överskådlig tid. Därför ger Sverige nu som första land i Europa varaktigt skydd. Det är en väg som jag hoppas att fler europeiska länder ska välja. Vi måste ta ett gemensamt ansvar för den flyktingkris som utspelar sig strax utanför unionens gränser.

Migrationsverket har engagerat sig för att förmå fler länder i Europa och övriga världen att bistå genom vidarebosättning av utsatta flyktingar. På uppdrag av UHNCR leder Migrationsverket och Sverige en internationell arbetsgrupp för att garantera skydd åt 30 000 syrier och palestinier från Syrien som befinner sig på flykt i regionen.

I Sverige stod den syriska gruppen för den största ökningen när det gäller det totala antalet asylsökande 2013. Sammanlagt sökte 54 000 personer asyl, det högsta anta-

let på 20 år. För att möta ökningen har Migrationsverket byggt ut sin kapacitet kraftigt och anställt omkring tusen nya medarbetare under året. Vi har också anpassat våra arbetsstider och bland annat infört sexdagarsvecka för att svara mot behoven.

För att få en så effektiv process som möjligt har verket även fortsatt att utveckla logistiken kring de asylsökandes boende under väntetiden. Allt för att underlätta handläggningen och göra vistelsen så kort som möjligt. Det har bland annat också skett en kraftig utbyggnad av möjligheten att göra utredningar med asylsökande via video, vilket ökar flexibiliteten.

Ökningen av antalet asylsökande har inte bara ställt Migrationsverket inför utmaningar. Även i systemet för mottagande och etablering i kommunerna har kraven ökat. För närvarande är vägen till boende och etablering för dem som får en fristad i Sverige tyvärr kantad med hinder. En växande andel blir kvar i Migrationsverkets mottagningsystem under lång tid trots att de har fått uppehållstillstånd. Vid slutet av året befann sig över 10 000 personer i den situationen. Bristen på bostäder tvingar Migrationsverket till dyrare och ofta sämre lösningar i form av tillfälliga boenden. Det är en situation som kräver förnyade ansträngningar från alla aktörer med ansvar för mottagande och etablering. Under året har Migrationsverket tagit initiativ till ökad samverkan på myndighetsnivå i syfte att underlätta en snabb etablering.

Bostadssituationen var också en utmaning i årets arbete med att hitta kommunplatser åt kvotflyktingar. Bristen på boenden löstes bland annat med tillfälliga platser i Migrationsverkets anläggningsboende. Totalt överfördes 1 902 personer till Sverige, vilket innebar att kvoten ut-

nyttjades till fullo. Även 2013 fokuserades insatserna till området runt Afrikas horn och Afghanistans närområde. Nya destinationer var Uganda och Egypten. Arbetet med att överföra kvotflyktingar till Sverige för vidarebosättning sker i samarbete med UNHCR.

Situationen i omvärlden har satt fokus på asylområdet. Det flesta söker sig dock till Sverige av andra skäl än att de behöver skydd. Det handlar om människor som till exempel vill arbeta, studera eller leva med någon i Sverige. Utvecklingen av den övriga migrationen har varit mycket stabilare än för asylärenden. En tillbakablick över året visar att drygt 40 000 fick uppehållstillstånd av familjeskål, ungefär lika många som året innan.

Invandringen av arbetskraft minskade något. Närmare 16 000 arbetstagare från länder utanför Europa fick tillstånd under 2013, en minskning med sex procent jämfört med 2012. Här ser vi att ökade krav inom vissa branscher har fått effekt i form av färre tillstånd inom till exempel serviceyrken.

Behovet av att prioritera asylområdet har inneburit att antalet som väntar på besked i andra ärendekategorier har ökat. Det är en utveckling som måste brytas om det inte ska få orimliga följer för de sökande i form av långa väntetider. Det är i första hand en resursfråga men också en fråga om att fortsätta utveckla den digitala hanteringen av dessa ärenden.

Under 2013 har vi utvecklat och infört en rad nya e-tjänster och stöd för handläggning av tillstånds- och medborgarskapsärenden. En positiv utveckling är att allt fler utnyttjar möjligheten att ansöka via webben. På ett år

har till exempel antalet e-ansökningar från anhöriga fördubblats, till 20 000. Digitaliseringen leder bland annat till fler kompletta ärenden och större möjligheter att styra ärenden till de enheter som har kapacitet. Det ökar effektiviteten i handläggningen. Ambitionen är att fortsätta lägga stor kraft på den digitala utvecklingen i syfte att ännu bättre kunna svara mot de förväntningar som finns på en modern servicemyndighet.

Utvecklingen av myndigheten går också vidare på andra sätt. Under 2013 har vi genomfört en bred analys av verksamheten på temat Bra ska bli bättre. Analysen har mynnat ut i ett beslut om att utveckla organisation och arbetsformer. Det är ett viktigt steg där vi lägger grunden för det framtidiga Migrationsverket.

Jag vill rikta ett stort tack till alla medarbetare för arbetsinsatsen under det gångna året. Det har varit en krävande period som präglats av den stora ökningen av antalet asylsökande. Det engagemang och den professionalism som personalen har visat för att möta behoven imponerar stort.

Jag är stolt över den insats Migrationsverket gör för människor som är behov av skydd. Vårt förhållningssätt till dem som flyr det sönderfallande Syrien tjänar i dag som ett gott exempel för andra länder. Jag hoppas och tror att vi genom vårt arbete fortsätter att vinna förtroende i omvärlden. Vi kommer att göra vårt yttersta för att möta de fortsatta utmaningarna på asylområdet och genomföra övriga delar av uppdraget på ett så bra sätt som möjligt.

Anders Danielsson

Årsredovisningens undertecknande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Norrköping den 19 februari 2014

Anders Danielsson

Generaldirektör

Innehållsförteckning

Resultatredovisning

Migrationsverket	8
Asyl	34
Arbete, besök, bosättning och medborgarskap	88
Omprövning av beslut och processföring	110
Arbete inom Europeiska unionen och övrigt internationellt arbete	116
Ekonomisk översikt	126
Väsentliga uppgifter	129
Resultaträkning	130
Balansräkning	131
Anslagsredovisning	132
Finansieringsanalys	135
Tilläggsupplysningar och noter	136
Bilagor	146
Förklaring till bilagorna	146
Bilaga 1 Asylsökningar 2013	147
Bilaga 2 Självmant återvändande (inkl Dublinären) 2011-2013, fördelat på medborgarskap	148
Bilaga 3 Grunder för beviljade förstagångstillstånd till flyktingar m.fl. 2013	149
Bilaga 4 Grunder för beviljade förstagångstillstånd till anhöriga 2013	150
Bilaga 5 Grunder för registrering av uppehållsrätt för EES-medborgare och beviljade uppehållskort 2013	151
Bilaga 6 Grunder för beviljade uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i annat EU-land och för medborgare i Schweiz 2013	152
Bilaga 7 Grunder för beviljade tillstånd avseende tidsbegränsade uppehållstillstånd 2013	153
Bilaga 8 Grunder för beviljade förstagångstillstånd avseende arbetsmarknadsärenden 2013	154
Bilaga 9 Grunder för beviljade förstagångstillstånd avseende gäststuderande, doktorander och adoptivbarn 2013	155
Bilaga 10 Beviljade uppehållstillstånd avseende verkställighetshindersärenden 2013	156
Bilaga 11 Avgjorda medborgarskapsärenden, anmälan och naturalisation 2011-2013	157
Bilaga 12 Utbetalade statliga ersättningar till kommuner och landsting för flyktingmottagande 2011-2013	158
Bilaga 13 Dygnskostnad för asylsökande	159
Bilaga 14 Koppling mellan ekonomisk översikt och resultaträkning	160

Foto: Tomislav Stjepic

Migrationsverket

Värdegrund

Migrationsverkets vision – ett Sverige som med öppenhet tar tillvara den globala migrationens möjligheter – ger en inriktning för vårt arbete och pekar på de möjligheter som migrationen erbjuder samhället och individen.

Migrationsverkets värdegrund utgår från de mänskliga rättigheterna och handlar om respekt för människan. Värdegrunden ger oss vägledning och stöd i hur vi ska utföra vårt uppdrag och ska genomsyra allt från våra dokument till arbetsplatsernas egna diskussioner. Vi ska ge alla en likvärdig behandling och stödja personer att ta tillvara sin rätt. Vi ska också lyssna och respektera varandras synpunkter och ta hand om kreativitet och nytänkande. Vårt arbete ska kännetecknas av ständiga förbättringar av verksamheten. De tre värdeorden empati, tydlighet och mod sammanfattar vad vi strävar efter och hur vi vill uppfattas. De ska vara vägledande för oss i vardagen och hjälpa oss att ta beslut när formella regler inte räcker till.

Under 2013 har vi tagit fram tips på hur värdegrunden kan förankras i verksamheten genom samtal och reflektioner på olika nivåer. Vi har också utarbetat ett material som underlag till diskussioner om värdeorden, som kan användas av alla medarbetare. Sådana diskussioner har pågått runt om i verksamheten under året, såväl vid planerings- och temadagar som i det dagliga arbetet. Även i samband med rekrytering och introduktion av nyanställda har värdegrunden funnits med på olika sätt.

Arbetet med värdegrunden blir aldrig färdigt utan ska hållas levande och bestå av ett ständigt pågående samtal i vardagen. För att undersöka hur förankrad värdegrunden är i verksamheten har vi under året genomfört enkätundersökningar bland 1 140 slumpvis utvalda medarbetare. Mellan 60 och 70 procent av dem som svarat vid två olika mätningar tyckte att värdegrunden ger stöd i arbetet.

Rättslig kvalitet

MÅL:

Förutsebart och enhetligt beslutsfattande med hög rättslig kvalitet.

MÅLUPPFYLLElse:

Migrationsverket gör bedömningen att målet är uppnått.

Migrationsverket har under flera år vidtagit åtgärder för att skapa förutsättningar för en effektiv, enhetlig och rättssäker handläggning. Det har också under flera år genomförts uppföljningar inom prövningsområdena enligt olika utarbetade metoder. Analyserna av dessa har lett till vissa uppföljningar och åtgärder. Det har inte funnits en gemensamt fastställd metod för systematisk uppföljning av den rättsliga kvaliteten och inte heller av om de åtgärder som vidtagits har förbättrat kvaliteten.

Projektet *Den lärande organisationen* (DLO) har under de senaste två åren utarbetat en metod för att systematiskt följa upp asylärenden. Metoden har tillämpats vid uppföljning av hbt-ärenden och har bedömts som effektiv för systematisk uppföljning av den rättsliga kvaliteten. Under 2013 har det därför beslutats att rättschefen får det övergripande ansvaret för att skapa ett system för systematisk uppföljning av kvaliteten inom alla prövningsenheter.

Under 2013 har det vidtagits ett antal åtgärder för att öka förutsättningarna för högre rättslig kvalitet. Men de största insatserna har lagts på att utveckla en effektiv metod för kvalitetsuppföljning i samtliga ärenden.

Metoden innebär att rättschefen får regelbunden rapportering och stöd till att fatta beslut om nödvändiga åtgärder. Rättschefen får också att en samlad bild av den rättsliga kvaliteten inom samtliga verksamhetsområden.

Trots att metoden för kvalitetsuppföljning inte har använts till fullo under 2013 har Migrationsverket genomfört åtgärder för att rätta till de brister som upptäckts samt förebyggande åtgärder i form av seminarier, utveckling av rättsfallssamlingen med mera.

Migrationsverket har hög rättslig kvalitet med ett förutsebart och enhetligt beslutsfattande.

Inledning

Migrationsverket ska ha ett förutsebart och enhetligt beslutsfattande med hög rättslig kvalitet. Ingen beslutsfattande myndighet kan garantera att alla beslut alltid är korrekta och enhetliga. Vår tolkning av denna uppgift är dock att vi förutom att våra avslagsbeslut prövas i svensk förvaltningsdomstol ska ha ett uppföljningssystem som säkrar att vi tidigt upptäcker och kan åtgärda eventuella brister såväl i sak som i enhetlighet i vårt beslutsfattande.

En systematisk kvalitetsuppföljning av fattade beslut innebär att vi både ska kunna följa kvalitetsutvecklingen vid olika enheter, team och medarbetare men också att vi kan följa vissa teman över tid och se om vidtagna åtgärder fått genomslag i form av en ökad kvalitet.

Nedan beskriver vi det arbete som bedrivits under året. Det kan sammanfattas med att vi idag med DLO-metodiken har en noggrann årlig uppföljning av beslutsfattandet på samtliga asylenheter samtidigt som vi har genomfört ett antal tematiska kvalitetsuppföljningar både inom asyl- och tillståndsärenden. Via våra uppföljningar har vi sett icke acceptabla brister i bedömningen av hbt-ärenden och därfter vidtagit åtgärder som vi efter ny uppföljning sett bär frukt i form av starkt förbättrad kvalitet. Samtidigt har vi inför 2014 skapat en mer strukturerad uppföljningsplan som grundar sig på de risker vi bedömer kan finnas under året. Till detta kommer det förebyggande arbetet som har skett med bland annat metodstöd för utredningar, språkvårdsarbete, Lifos rättsfallssamling, rättsliga ställningstaganden och seminarier som ger förutsättningar för en stark rättslig kvalitet. Vi har också ett pågående myndighetssamarbete i kvalitetsfrågor där vi ser att vi både har saker att lära av och att lära ut till andra myndigheter i samma situation. Även om det återstår att under 2014 arbeta med att införa DLO-metodiken inom övriga verksamhetsområden och att vidareutveckla arbetet med tematiska kvalitetsuppföljningar känner vi oss väl rustade för att kunna identifiera kvalitetsbrister och åtgärda dessa snabbt i det löpande beslutsfattandet.

Förebyggande åtgärder för att skapa förutsättningar för en rättssäker handläggning

I en tid när handläggare och beslutsfattare har en hög arbetsbelastning är det av synnerligen stor vikt att det skapas verktyg för en snabb och effektiv inhämtning av rättssäker information. Vidare behöver det finnas ett kvalitetsarbete som säkerställer att övriga aktörer som är involverade i ärendehanteringen fungerar rättsäkt och korrekt.

Lifos rättsfallssamling

Lifos rättsfallssamling har publicerats under 2013. Tidigare fanns endast ett 60-tal internationella domar inlagda i Lifos. Genom publiceringen är drygt 550 domar tillgängliga

i Lifos. Av dessa finns drygt 260 domar från Europe-domstolen för mänskliga rättigheter, EU-domstolen, Antitortyrkommittén (CAT), FN:s kommitté för mänskliga rättigheter och brittiska Supreme Court. De domar som är på engelska har under 2013 fått ett längre referat på svenska för att göra det enklare att hitta relevant information. Lifos rättsfallssamling är publicerad såväl internt som externt vilket medför att det blir enklare såväl för verkets handläggare och beslutsfattare som för externa intressenter, såsom advokater och domare att hitta vägledande internationella och nationella domar inom migrationsområdet.

Rättsliga ställningstaganden

Rättsliga ställningstaganden är efterfrågade av verksamheten för att få stöd i mer komplicerade rättsliga aspekter av prövningen och därmed skapa en mer enhetlig och effektiv handläggning. Under året har ett antal rättsliga ställningstagande klargjort hanteringen av olika aspekter i frågor rörande Dublinförordningen. Därutöver har en metod för prövningen av trovärdighet och tillförlitlighet utarbetats. Denna metod är tillämplig i samtliga asylärenden och grundläggande för att skapa en enhetlig och kvalitetssäker prövning. Under 2014 kommer fortsatta åtgärder för att implementera metoden att vidtas. Vidare har vissa identitetsfrågor och frågor om myndighetsskydd fått en lösning samt ställningstaganden rörande verkställighet av utvisningsbeslut rörande barn har kompletterats.

Seminarier

För att öka kompetensen hos handläggare och beslutsfattare i svåra frågor har ett flertal seminarier hållits runt om i landet i samarbete med Sveriges kristna råd om religion som asylskäl. Inriktningen har varit de som konverterar till kristendomen under sin tid i Sverige. Vidare har hbt-specialister förutom ökade utbildningsinsatser deltagit i ett seminarium med externt inbjudna föreläsare för att höja kompetensen ytterligare i hbt-frågor.

Sammanlagt har mer än 250 av Migrationsverkets handläggare, beslutsfattare, processförare och experter deltagit i seminarierna. Seminarierna har varit mycket uppskattade och deltagarna har uttryckt att de fått ny kunskap i dessa frågor.

Kvalitetsarbete gällande offentliga biträden

Migrationsverket vill ha engagerade och kunniga offentliga biträden som företräder asylsökande och andra som riskerar utvisning. För att detta mål ska kunna uppnås krävs ett kvalitetsarbete. Under året har detta arbete fortsett. Ett nytt bokningssystem av offentliga biträden har införts på flera orter. I detta bokningssystem blir valet av biträde mer effektivt och neutralt eftersom datasystemet gör det inledande valet och kontrollerar att det offentliga biträdet har tid. Därmed ökar också rättssäkerheten.

Mall för läkarintyg

För att kunna ge stöd till vårdgivare och för att öka möjligheterna för att relevant information lämnas gällande en persons hälsotillstånd har Migrationsverket under året utarbetat en mall för läkarintyg. Mallen med instruktioner är publicerad på Migrationsverkets hemsida.

Myndighetssamarbete

Migrationsverket har under året tagit initiativ till att i samarbete med fem myndigheter diskutera rättslig kvalitet och enhetlighet. Syftet är att skapa ett lärande nätverk. De fem myndigheterna är förutom Migrationsverket: Skatteverket, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Centrala studiestödsnämnden.

Metod för systematisk kvalitetsuppföljning

Projektet *Den Lärande Organisationen* har under sin projektid utarbetat metoder för en systematisk uppföljning av asylärenden.

Erfarenheterna från projektet har under 2013 analyserats och omarbetats av verksamhetsområde Rättslig styrning i samråd med de olika verksamhetsområdena för att skapa en ny metod för systematisk och effektiv uppföljning av den rättsliga kvaliteten för fler ärendeslag. Som en del i detta arbete har det hållits ett flertal kvalitetsseminarier.

Eftersom det inte är möjligt att följa upp samtliga ärenden varje år så kräver en effektiv metod att det identifieras olika indikatorer som ger ett incitament för kvalitetsuppföljning. Vid kvalitetsseminarierna har relevanta indikatorer diskuterats. Riskanalyser med stöd av förordningen om intern styrning och kontroll kan utgöra en sådan indikator. Vidare kan statistik rörande beviljandeprocent uppdelat på enheter och ärendeslag, antalet återförvisade och ändrade beslut från domstolarna samt övriga interna och externa indikatorer användas.

Verksamhetsområde Rättslig styrning kommer att i slutet av varje år sammankalla de olika verksamheterna för att tillsammans utefter relevanta indikatorer bestämma vilka kvalitetsuppföljningar som ska göras under nästkommande år, hur de ska göras, vem som ska göra dem och när de ska göras. Den plan som fastställs kan därefter justeras under året när nya indikatorer inkommer.

Valda kvalitetsuppföljningar kommer att kunna genomföras på olika sätt. Ibland kan det vara effektivt att använda så kallade korrapporter där ett antal granskas utefter ett fåtal parametrar för att kontrollera om det finns grund för att gå vidare med en fördjupad analys. I andra fall bör en fördjupad analys genomföras omedelbart. I vissa fall kan det finnas anledning att enbart titta på en viss fråga, till exempel förordnandet av offentliga biträden. I andra fall får hela ärendehandläggningen granskas.

Därtill kommer det finnas behov av uppföljningar inom enheter och som jämförelse mellan olika enheter.

Genomförda kvalitetsuppföljningar ska redovisas för rättschefen som i samråd med verksamheten har mandat att besluta om vidare åtgärder, till exempel inhämtande av ytterligare landinformation, utarbetande av rättsliga ställningstaganden eller olika former av utbildningsinsatser. En regelbunden rapportering ska ske till generaldirektören.

I slutet av året kommer det även att göras en analys av genomförda uppföljningar samt vidtagna åtgärder för att få fram om det finns behov av att nästkommande år göra en ny uppföljning på samma tema som tidigare varit aktuellt.

Genomförda uppföljningar

Uppföljningarna och åtgärderna inom hbt-området har visat att den systematik som *Den Lärande Organisationen* utarbetat fungerar enligt den metod som fastställdts.

Uppföljningar i början av året visade att det fanns problem i handläggningen av hbt-ärenden. Det framgick vidare att det rättsliga ställningstagandet om metod för utredning och prövning av den framåtsyftande risken för personer som åberopar skyddsskäl på grund av sexuell läggning (RCI 03/2011) inte fått fullt genomslag. Vidare framgick att det fanns vissa brister i kunskapen om situationen för hbt-personer i vissa länder. Resultatet av uppföljningarna blev att det beslutades att genomföra ett antal utbildningsinsatser. Ytterligare landinformation har inhämtats om ett antal länder. Därefter utsågs specialister på hbt-frågor och dessa har erhållit utbildningar om såväl rättsliga frågor som landkunskap. Under slutet av året arrangerades även ett seminarium med externa föreläsare. En ny uppföljning har därefter gjorts som visat på påtagliga förbättringar.

Även om metoden för systematisk kvalitetsuppföljning inte fastställdes förrän i slutet av året har vissa centralt genomförda uppföljningar ändå haft denna inriktning. Som exempel kan nämnas följande:

- Uppföljning av afghanska ärenden. Ändringsprocenten i afghanska ärenden gav vid årsskiftet indikationer om att det fanns behov av kvalitetsuppföljning. Av kvalitetsuppföljningen framgick att det fanns behov av uppdaterad landinformation. Migrationsverket har därför under hösten genomfört en utredningsresa till Afghanistan. Rapport färdigställdes i november och ett nytt rättsligt ställningstagande om säkerhetsläget i Afghanistan publicerades i januari 2014.
- Under året har en effektuppföljning gjorts av åtgärder för att öka kvaliteten i myndighetens sekretessbeslut. En tidigare uppföljning visade på brister, som under 2012 ledde till kompetenshöjande åtgärder. Uppföljningen som gjordes 2013 visade att kvaliteten nu förbättrats markant.

• Rättsenheten har som effektuppföljning av ett rättsligt ställningstagande från 2012 (RCI 16/2012) gällande minoriteters situation och sur place skäl gjort två olika uppföljningar av ärenden rörande medborgare från Iran. Uppföljningarna gav ett gott resultat och visade att det rättsliga ställningstagandet som finns har följs.

Krigsbrott: Krigsbrott är ett samlingsbegrepp som används i dagligt tal för folkmord, folkrättsbrott och grovt folkrättsbrott. Folkmord kan innebära att döda, allvarligt skada eller tvångssterilisera medlemmar i en utsatt folkgrupp. Folkrättsbrott kan innebära att man angriper civila personer genom att till exempel plundra och förstöra deras egendom i samband med väpnade konflikter. Internationellt används brottsbeteckningarna folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser.

Beaktande av säkerhetsrisker

VCI – Verksamhetschefens instruktioner

Verksamhetschefen för asylprövning kom den 5 november 2013 ut med en ny instruktion (VCI) gällande handläggningen av ärenden rörande uteslutande/exklusion från flyktingskap. VCI:n redogör i huvudsak för fyra steg som man ofta behöver ta ställning när man i en asylutredning har anledning att fundera över uteslutandefrågor i ett asylärende.

En expert ska delta i handläggningen i ärenden som rör anmälan till åklagare och Krigsbrottsskommisionen av brott som begåtts i utlandet samt övervägande om uteslutande enligt 4 kap. 2 b och 2 c §§ Utlänningslagen.

Migrationsverket ska generellt bistå Säkerhetspolisen i dess verksamhet för att förebygga och avslöja brott mot rikets säkerhet och i frågor som rör terrorism.

Det första man ska överväga när man i en asylutredning får kännedom om att ett krigsbrott kan ha begåtts i utlandet är om samråd ska ske med Säkerhetspolisen eller ej.

Enligt instruktionen för Migrationsverket (SFS 2007:996) ska verket anmäla till Rikspolisstyrelsen om det i ett ärende hos Migrationsverket framkommer misstankar om folkmord, brott mot mänskligheten eller krigsförbrytelser. Bevisnivån "framkommer misstankar" är en låg nivå och anmälan bör ske om det finns indikationer på sådana brott.

Uteslutande/Exklusion:
Exklusion innebär att en person som till exempel begått brott mot mänskligheten kan uteslutas från rätten att betraktas som flykting/skyddsbehövande.

Om det under handläggningen av ett ärende skulle uppstå misstanke om att en sökande gjort sig skyldig till brott i hemlandet eller i det land varifrån han begett sig till Sverige och detta brott kan antas vara straffbart även i Sverige, ska en skriftlig anmälan göras till den åklagarkammare inom vars område utlänningen är bosatt.

Om det föreligger verkställighetshinder kan ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas med stöd av 5 kap. 11 § utlänningslagen. Bestämmelsen tar bland annat sikte på fall då det visar sig att ett sådant beslut inte skulle gå att verkställa under viss tid. Om verkställighetshindret bedöms vara bestående under så lång tid att utlänningen kan bedömas få en särskild anknytning till Sverige kan ett uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter ges.

Migrationsverket har under året gjort nio anmälningar om misstänkt krigsbrott till krigsbrottskommissionen. Det gällde medborgare i Syrien (tre anmälningar), Somalia (två anmälningar), Irak (två anmälningar), Afghanistan (en anmälan) och Uganda (en anmälan). 2011 anmälde Migrationsverket nio ärenden och 2012 anmälades 12 ärenden till Krigsbrottskommissionen. Anmälningarna håller sig således på en ganska jämn nivå de senaste tre åren.

I nuläget saknas möjlighet att få fram statistik över beslut där uteslutande med anledning av brott mot freden, krigsförbrytelse eller brott mot mänskligheten fattats.

Samverkan sker även med Säkerhetspolisen i frågor gällande säkerhetsärenden enligt 1 kap. 7 § utlänningslagen samt i tillämpningen av lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll.

Migrationsverket samarbetar med Säkerhetspolisen för att förhindra terrorism och olovlig underrättelseverksamhet. För hanteringen av säkerhetsärenden finns framför allt bestämmelser i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om säkerhetsskydd (RPSFS 2010:03).

Sedan den 1 juli 2009 är Migrationsverket representerat i såväl Nationellt underrättelsecenter (NUC) som Regionala underrättelsecenter (RUC).

NUC och RUC är två samverkansorgan mellan Eko-brottsmyndigheten, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Rikspolisstyrelsen, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Försäkringskassan.

Effektiv verksamhet

MÅL

Bedriva en kostnadseffektiv verksamhet som präglas av kontinuerlig utveckling.

MÅLUPPFYLLElse

Migrationsverket gör bedömningen att målet är uppnått.

Med utgångspunkt i de insatser vi har gjort inom kompetensförsörjningsområdet samt det utvecklingsarbetet av vårt arbetsätt som vi har bedrivit, bedömer vi att vi har bidragit till att effektivisera myndighetens verksamhet. Det är i vissa fall för tidigt att uttala sig om effekterna av vidtagna åtgärder men vid en samlad bedömning anser vi att de uppnådda resultaten är goda.

Införandet av ett nytt samordnande område, en operativ chef och enheterna för omvärldanalys och processstyrning har bidragit starkt till ett bättre resursnyttjande, tidig planering, samordning och styrning av den operativa verksamheten, genom att resurser kunnat nyttjas effektivare och mer ändamålsenligt.

Förändrad styrning och uppföljning

Migrationsverkets styrning ska utgå från en helhetssyn på det gemensamma uppdraget; migrantens väg genom processen. Det handlar om att se processer i sitt sammanhang, där fokus är på processens samlade utfall och inte enbart vad enskilda delar av verksamheten presterar samt att utveckla verksamheten utifrån den sökandes perspektiv. 2013 års regleringsbrev för Migrationsverket innebar förändringar vad gäller styrning och mål. Tidsmålen avseende ärendehanteringen ersattes med uppdrag som tar sikte på helheten. De mer grundläggande och långsiktiga uppdragen fördes över till Migrationsverkets instruktion.

Under året har vi därför arbetat med att utveckla styrningen och uppföljningen av verksamheten. Det vi följer upp och mäter ska ha betydelse för verkets måluppfyllelse och därmed även för dem vi är till för. Produktivitet i form av antal avgjorda ärenden per årsarbete hjälper oss i kapacitetsplanering och prognosarbete, medan total väntetid påverkar värdet för den sökande. Bland annat behöver vi förstå den variation som finns i våra flöden. Genom mätningar och analyser måste vi kunna skilja på variation som sökande för in och vad som är variation som vi själva tillför till exempel med vårt sätt att arbeta. Variation som vi själva tillför måste minimeras för att vi ska få effektiva flöden i våra processer. Migrationsverket fortsätter att sträva efter att helhetssyn och fokus på flöden ska genomsyra styrningen och uppföljningen på alla nivåer.

Prognosarbetet

I och med syrienkonflikten och dess inverkan på Mellanösternregionen står världen inför den största flyktingkrisen sedan millennieskiftet. Detta har sedan sommaren 2012 varit den största och viktigaste osäkerhetsfaktorn i Migrationsverkets prognosarbete beträffande hur många asylsökande som kommer att söka sig till Sverige.

I Migrationsverkets prognoser från oktober 2012 till april 2013 var prognosantagandet 54 000 nya asylsökande under 2013, en bedömning som byggde på att antalet asylsökande från Syrien sannolikt skulle komma att öka under våren 2013. Någon sådan ökning kunde dock inte märkas under det första halvåret 2013 - främst som ett resultat av ökade gränskontroller vid EU:s yttre gränser. Därför sänkte myndigheten prognosantagandet i juliprognosen.

Situationen i Syrien och i grannländerna försämrades ytterligare under sommaren och hösten. Flykten från landet skapade ett stort tryck på EU:s yttre gränser och alternativa rutter till Europa. Antalet asylsökande i Sverige började öka i juli och ökade sedan ytterligare i både augusti och september.

En bidragande faktor var Migrationsverkets beslut i september att asylsökande från Syrien skulle beviljas permanenta uppehållstillstånd. Sverige blev det första landet i Europa som tog ett sådant tydligt ställningstagande. Sveriges särställning som mottagarland för asylsökande syrier befästes därmed.

I oktoberprognosens höjdes därför prognosantagandena åter till den nivå som varit aktuell sedan hösten 2012, då konflikten i Syrien intensifierades.

Den osäkra utvecklingen i omvärlden har gjort att myndigheten under året ytterligare utvecklat arbetet med prognoser. Genom en strukturerad omvärlsbevakning kunde vi på ett tidigt stadium identifiera viktiga händelser och drivkrafter som är av betydelse för migrationen till Sverige. För myndighetens planering har detta även varit av betydelse för att bedöma hur ansökningarna fördelar över året och vilka resurser som finns tillgängliga för verket vid olika tillfällen. Datasimuleringar över den sammanhållna asylprocessen har utvecklats och används som en etablerad metod i prognosarbetet. Arbetet med att utveckla omvärlsanalys och prognoser kommer att fortsätta på den inslagna vägen.

Flexibilitet

Migrationsmönstren skiftar ständigt i en föränderlig värld. Detta ställer krav på Migrationsverkets förmåga att anpassa verksamheten. Vi har därför fortsatt en bred satsning på ökad flexibilitet under det gångna året. En viktig målsättning är att varaktigt öka förmågan att möta växlingar i antal sökande och ärendesammansättning genom inre flexibilitet och operativ samordning av verkets totala re-

surser. Det handlar bland annat om att jämma ut flöden i verksamheten som helhet och att använda resurserna på bästa sätt i enlighet med lean.

Verket har därför i början av 2013 inrättat ett nytt verksamhetsområde, Operativt samordningscentrum, under ledning av en operativ chef. Syftet med det nya området är att ge fast form åt det fortsatta arbetet med att samordna verkets resurser inom kärnverksamheten. Förutom att samordna kärnverksamheten ska operativ chef se till att rätt prioriteringar görs. I det uppdraget ingår att vid behov utfärda riktlinjer för den operativa kärnverksamheten. Linjeansvar för verksamheten ligger som tidigare hos verksamhetscheferna.

Förändringen innebar också att den operativa ledningsgruppen nu fått en annan form och blivit mer inriktad på det operativa arbetet specifikt i verkets kärnverksamheter. Operativ chef har under året fattat en serie samordningsbeslut såsom att:

- Bygga ut möjligheterna till videoutredning inom asylprövningsprocessen i syfte att nå en ökad kundnytta, ökad förmåga att möta variationer i våra processer och nå en ökad förmåga till flexibilitet i organisationen.
- Se över hur ansökningsförfaranden, mottagningens utredningssamtal och asylutredningar korresponderar med varandra.
- Inrätta en ny enhet för samordning av Kundcenter Malmö.
- Inrätta en ny beredskapsnivå för att möjliggöra ett mottagande av 2 000 nya asylsökande per vecka mot bakgrund av den rådande situationen med ett stort antal nya asylsökande som kommer till Sverige och den prognos som föreligger.
- Upprätta en handlingsplan för måluppfyllelse för flyktingkveten 2013.
- Samordna upphandling av boenden för asylsökande.
- Inrätta en särskild ledningsstab för styrning och samordning av den operativa verksamheten med anledning av det höga antalet asylsökande.
- Tillsätta en ledare med ansvar för samordningen av arbetstillståndsfrågorna inom Migrationsverket med mandat att säkerställa en sammanhållen utveckling av samtliga enheter som handlägger arbetstillståndsärenden.
- Samordna resurser med anledning av praxisändring för syriskas asylsökande som fått tillfälligt uppehållstillstånd.
- Inventera behov av direktåtkomst till uppgifter hos andra myndigheter exempelvis genom dataöverföring och behov av direktkontakt till exempel genom särskilda resurser hos den samverkande myndigheten.
- Fastslå gemensamma öppettider för Migrationsverkets receptioner samt kundtjänst och växel.

Detta nya verksamhetsområde rustades även med för-

Foto: Tomislav Stjepic

måga till omvärldsanalys och processtyrning genom inrättandet av två specifika enheter. Prosesstyrning och omvärldsanalys handlar om att skapa förståelse för processerna på verket, vilka faktorer som kan påverka dem samt hur vi ska kunna förändra dem om så behövs. Enheterna för processtyrning och omvärldsanalys är därför nödvändiga komplement till den operativa samordningen.

Prosesstyrning

Prosesstyrningsenheten arbetar med att ta fram faktabaserade stödsystem för inhämtning av information, närvär i verksamheten och analys. En av enhetens första uppgifter är att vidareutveckla och anskaffa lämpliga processverktyg för visualisering. Under året har därför nio medarbetare rekryterats som arbetat med att ta fram ett stödsystem. Systemet har arbetsnamnet MILOS och används för visualisering av verkets operativa processer, uppföljning och styrning. Systemet sammanför data från tre av verkets huvuddatabaser vad gäller produktion, personal och ekonomi. Utvecklingsarbetet bedrivs i projektform och har finansierats av verkets Utvecklingsråd. Systemet används av verkets operativa ledningsgrupp och kommer successivt att implementeras under 2014 i övriga operativa verksamheter.

Målet är att stärka myndighetens operativa beslutsfattande så att verket vid varje givet tillfälle kan uppnå bästa

möjliga ärendeflöde, särskilt mot bakgrund av de olika typer av variationer Migrationsverket hela tiden möter.

Omvärldsanalys

Verkets omvärldsenhet bildades 1 januari 2013. Rekrytering av medarbetare har pågått under året och enheten har nu elva anställda. Enheten har det övergripande uppdraget att analysera de förändringar i omvärlden som påverkar migrationen till Sverige. Målsättningen är att genom en samordnad omvärldsanalys stärka verkets operativa och strategiska beredskap. Under året har enheten haft fokus på uppbyggnad av verksamheten och att utveckla interna och externa nätverk.

Förutsättningarna för Migrationsverkets verksamhet kan förändras mycket snabbt beroende på händelser i omvärlden. Ett av enhetens mål har därför varit att skapa en metod för omvärldsbekvämning som på ett tidigt stadium ska kunna förvarna verksamheten om förestående förändringar. Genom omvärldsenheten ska också stödet till verksamheten i omvärldsfrågor förstärkas.

Enheten har vidare utvecklat de omvärldsunderlag som sedan ligger till grund för rapporter och prognosar med mera till regeringen. Enheten har också under året arbetet för att Migrationsverket ska nära sig forskning och utveckling såväl nationellt som internationellt. För att förstarka detta arbete tillhör från och med 1 januari 2013 det Eu-

Europeiska Migrationsnätverket, EMN, omvärldsenheten.

Ett internt veckobrev är framtaget med fokus på att beskriva viktiga och aktuella omvärdshändelser. För att ytterligare stärka enhetens omvärldsbevakning har en nyhets-tjänst upphandlats. Vidare har enheten genomfört en intern workshop med tema EU:s gemensamma asylpaket. Enhetens medarbetare har även medverkat i ett flertal informationstillfällen, både internt i myndigheten och extert.

Lokalförsörjning

Resurserna för lokalförsörjning har under verksamhetsåret 2013 förstärkts och består idag av tio medarbetare och en chef. Verket har under året utvecklat och beslutat om processer för tillfälliga boenden för asylsökande och administrativa lokaler. För att skapa högre kvalitet och helhetssyn i arbetet med administrativa lokaler pågår ett arbete med att ta fram genomförande- och förvaltningsprocessplaner. Arbetet beräknas vara klart till andra kvartalet 2014.

Under året har en samlokalisering av verksamheten slutförts i Malmö och nya samlokaliseringprojekt har startats upp för Göteborg och Stockholm. Verkets lokalförsörjning ansvarar för administrativa lokaler på femtio orter från Kiruna i norr till Malmö i söder, en total lokalyta på 120 000 kvadratmeter.

Bra ska bli bättre

I februari 2013 utfärdade Migrationsverkets generaldirektör direktiv till en bred analys av Migrationsverkets verksamhet och organisation, utredningen *Bra ska bli bättre*. Uppdraget handlade om att genom en analys av verksamhet och organisation ta fram förslag till förbättringar för att ytterligare stärka myndighetens förmåga att utföra uppdraget på bästa sätt. Utredningen skulle ta sin utgångspunkt i att verksamheten som helhet ska ge kunderna största möjliga kvalitet och service med befintliga

resurser. Utredarna skulle ta ställning till hur kärnverksamheten ska utformas, styras och stödjas, hur formerna för central styrning och centralt stöd ska utvecklas samt vilka funktioner som ska finnas runt generaldirektören i ett verksledningskansli. Utöver dessa huvudpunkter skulle utredarna också fördjupa sig i några enskilda områden av särskilt intresse, bland annat i att utveckla modellen för myndighetens utvecklingsverksamhet, inklusive IT, i kompetens-, chefs- och ledarskapsförsörjning samt i tillsyn, granskning och revision.

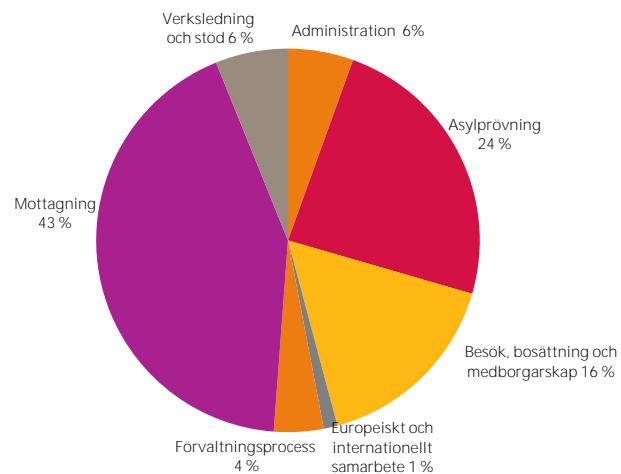
Arbetet med utredningen bedrevs under större delen av året. Förslagen från de olika deluppdragens presenterades i oktober och ett arbete med att sammanställa dem till ett gemensamt förslag fortsatte med målet att ha ett GD-beslut och övergripande genomförandeplan i början av 2014.

Medarbetare

Migrationsverket är en arbetsplats som präglas av respekt för människan. Verket arbetar för att kunna erbjuda en god arbetsmiljö med ett inkluderande arbetsklimat och för att vara ett föredöme inom jämställdhet och mångfald. Myndigheten arbetar kontinuerligt med att anpassa bemanningen efter verksamhetens kompetensbehov, omfattning samt tillgänglig budget. Vad gäller Migrationsverkets kompetensförsörjning har denna under 2013 till stor del varit inriktad på rekryteringsinsatser och introduktionsutbildning för nyanställda, detta för att kunna möta det fortsatt ökande antalet asylsökande. Parallelt med detta arbete har utvecklingsarbete bedrivits för att långsiktigt säkerställa behovet av rätt kompetens, bland annat genom att inom ramen för utredningen *Bra ska bli bättre* föreslå en framtida modell för kompetens-, chefs- och ledarförsörjning samt hur arbetet med kompetens ska organiseras och bedrivas på Migrationsverket.

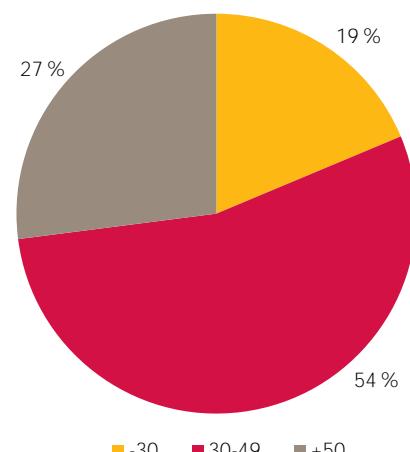
Figur 1

Procentuell fördelning av årsarbetare per verksamhetsområde

Figur 2

Åldersfördelning av medarbetare 2013

Sedan sommaren 2012 har det skett en kraftig ökning av antalet asylsökande, vilket har medfört ett behov av anpassade arbetstider och ett ökat personalbehov. För att möta behovet har arbetstiderna anpassats för att förbättra tillgängligheten för nya asylsökande. Det har inneburit att vissa ansökningsenheter och ankomstboenden under året har börjat schemalägga sin arbetstid. Därutöver har ett fortlöpande expanderingsarbete pågått under år 2013 för att möta den höga belastningen i verksamheten och vid årets slut uppgick antal anställda till 4 315, vilket är 518 fler än föregående år.

Personalomsättning
innebär det längsta av
antal medarbetare som
börjat eller slutat i
relation till genomsnitt-
ligt antal anställda.

Vid årets slut uppgick antalet medarbetare med tidsbe- gränsad anställning till 14 procent. Det är en liten ökning från föregående år, då motsvarande siffror var 13 procent.

Antalet årsarbetare, det vill säga tillgänglig arbetstid, var i genomsnitt 3 539 under året, vilket är 504 fler än föregående år. Under året har det skett en personalomsättning på 13 procent. 1 045 nya medarbetare har börjat på verket under året och 527 har slutat. Det motsvarar expansionsrekryteringar på 13 procent. Förra året var motsvarande siffra 12 procent.

När det gäller åldersfördelningen på verket har det skett en förskjutning sedan föregående år. Gruppen under 30 år har ökat från 13 till 19 procent och gruppen över 50 har minskat från 32 till 27 procent. Gruppen 31- 49 år är i stort sett oförändrad med 54 procent. Ungefär åtta procent av medarbetarna kommer att uppnå pensionsålder inom fem år.

Migrationsverket har en lönepolicy där lönesättningen och anställningsvillkor ska motivera medarbetaren till att, genom ständiga förbättringar och respekt för människan, aktivt bidra till att verksamheten når sina mål. Därmed medverkar lönesättningen och arbetsvillkoren till att Migrationsverket förblir en attraktiv arbetsplats att arbeta och utvecklas på. Löneläget på verket 2013 låg vid en jämförelse i paritet med övriga statliga verk i landet. En analys av löneskillnader mellan män och kvinnor visar att kvinnornas medellön vid årets slut var 96 procent av männen, vilket är en liten ökning jämfört med föregående år. Den största orsaken till skillnaden i lön är könsfördelningen inom våra olika befattningar. Det är fler kvinnor som arbetar inom befattningen assistenter och en högre andel män som arbetar som experter.

Vid analys av löneskillnader mellan män och kvinnor gällande likvärdiga arbeten 2013 identifierades osakliga löneskillnader mellan vissa arbeten på verket. Det gäller främst arbeten inom befattningarna assistenter och administrativa experter. Vid val av åtgärder har strukturella lönejusteringar gjorts på vissa kvinnodominerade arbeten samtidigt som löneutvecklingen för vissa icke kvinnodo-

minerade arbeten dämpats. Arbetet kommer att följas upp under nästa år då även nästa jämställdhetsanalys kommer att påbörjas.

Könsfördelningen på verket har varit i stort sett oförändrad de tre senaste åren och andelen kvinnor uppgick vid årets slut till 64 procent. Utifrån perspektivet att män och kvinnor ska ha lika möjlighet att göra karriär borde könsfördelningen i chefsgrupperna återspeglas könsfördelningen på verket i stort. Andelen kvinnor på ledande befattningar uppgick dock till endast 49 procent vid årets slut. Detta är emellertid en liten ökning från föregående år där motsvarande siffra var 48 procent.

Kompetensförsörjning

Fokus på rekrytering och introduktion

Rekrytering av nya medarbetare har genomförts både med lokala och samordnade insatser. Effekterna av ett samordnat arbetssätt innefattar bland annat samordningsvinster och ökad enhetlighet. Dessa erfarenheter förs nu vidare i syfte att utveckla ett mer centraliserat arbetssätt för framtidens rekryteringar. Likaså har rekryteringsarbetet effektiviseras ytterligare med hjälp av ett webbaserat rekryteringsverktyg som införts under året.

Introduktionsprogrammen för nyanställda inom främst asylprövnings- respektive mottagningsverksamheten har anpassats och utvecklats. Introduktionen sker planerat under en längre tid där ny kunskap samt träning och praktik varvas med stöd av mentorer. En vidareutveckling av introduktionsprogrammet pågår och avsikten är att fler områden ska ta del av upplägget.

En situation med många asylsökande i nyöppnade boenden kräver god kompetens av de som jobbar i boendet. Med anledning av detta har utbildningsinsatser riktats såväl till nyanställda som till erfaren personal. Extra utbildningsinsatser har genomförts vad gäller bemötande/bildning som även personal i våra kundcentra, receptioner och ansökningsenheter tagit del av. Ungefär 110 medarbetare har i Migrationsprogrammets regi genomgått verkets Bemötandeutbildning.

Prioriterade utbildningar

Introduktions- och grundutbildningar för nyanställda har under 2013 prioriterats inom följande områden:

- Introduktionsutbildningar och verksgemensamma seminarier
- Förvaltningskunskap
- EASO:s Training Curriculum har varit starkt prioriterat för asylprövningen
- Barnkompetens
- Bemötande/samtalsmetodik
- Coachande förhållningssätt för chefer och ledare
- HBT-frågor

E-learning

För att effektivisera metoder för kompetensutveckling och lärande har vi under året startat ett projekt kring införande av *e-learning* och en kompetensportala. Syftet med att införa en kompetensportala (ett IT-verktyg av typen *Learning management system*) är att stödja e-learning samt att underlätta kursadministration och införa ett system för kompetensplanering som ett stöd för chefer och medarbetare. Målet är att underlätta lärandet i vardagen, effektivisera lärandet genom att göra det mer lättillgängligt när det behövs samt minska kostnader och tidsresurser för resandet. Systemet ska vara igång under hösten 2014.

Praktikantprogrammet

Under hösten 2013 genomförde verket ett pilotprojekt med tio praktikanter från olika högskolor och universitet under en period på högst sex månader. Genom att erbjuda ett praktikantprogram får verket tillgång till modern utbildning och forskning samtidigt som verket kan marknadsföra sig som en attraktiv arbetsgivare och skapa ett positivt sammanhang kring varumärket. En utvärdering av praktikantprogrammet kommer att ske första kvartalet 2014 som kommer att ligga till grund för verkets ställningstagande om fortsatt praktikantprogram.

Verket har även beslutat att delta i det praktikantprogram som regeringen har uppdragit åt Arbetsförmedlingen att genomföra på statliga myndigheter avseende personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Migrationsverket har under året påbörjat arbetet med att ta fram tio kompetensprofiler på lämpliga praktikplatser.

Lära genom att göra

Migrationsverket fortsätter utvecklingen mot en verksamhet och arbetsmiljö där man lär genom att göra och tar vara på medarbetarnas kompetens. I det ordinarie utbildningsprogrammet är utbildningar både för medarbetare och chefer till största delen fallstudiebaserade.

Att arbeta med fallstudier, *case*, är en form för lärande i vardagen. Metodiken ger utrymme för att gemensamt inhämta och utbyta kunskap samt reflektera över den egna insatsen. I syfte att öka lärandet reflekteras före, under och efter utbildningen. Hemuppgifter med återkoppling är något som införs mer och mer.

Projektet *Den lärande organisationen* som arbetar med att ta fram olika metoder för lärande inom asylprövningen avslutas vid utgången av 2013. Överlämning och förvaltning av framtagna metoder och utbildningar pågår och fortsätter under 2014.

Utveckling av kompetensarbetet

Migrationsverkets verksamhet och ärendehantering är inte förutsägbar och ett fortsatt utvecklingsarbete pågår för att hitta arbetsätt och metoder att kunna möta behovet av en flexibel kompetensförsörjningsprocess. En viktig faktor är att verksamhetsplanering integreras med kompetensplanering. Arbetet med kompetensanalyser har fortsatt under 2013 men i minskad omfattning med anledning av det ökande antalet asylsökande. Kompetensanalyser har genomförts på 10 enheter. Vid tillämpning av metoden för kompetensanalys arbetar och diskuterar enheterna kring kompetens som lärande i vardagen och att alla ska bidra till utveckling.

I syfte att kunna analysera behov av framtida kompetens har utveckling av ett arbetsätt påbörjats där denna fråga hanteras i samband med genomförande av förstudier samt under initialskedet i utvecklingsprojekt. Avsikten är att tidigt få en uppfattning om vad framtida utvecklingsbehov kommer att innebära i form av förändrade kompetenskrav.

Migrationsrätt vid Örebro universitet

Ett samarbete har inletts med Örebro universitet för att skapa en universitetsutbildning i migrationsrätt. Under hösten startade en pilotutbildning i syfte att testa ett uppdrag och innehåll. Kursen omfattar 15 högskolepoäng. Under pilotutbildningen deltar medarbetare från Migrationsverket på åtta av de totalt 20 utbildningsplatserna. Kursen ges således både för universitetsstudenter inom ramen för universitetsutbildning och för vår personal som en uppdragsutbildning, som även ger universitetspoäng.

Utbildningen spänner över flera områden, bland annat förvaltningsrätt, migrationsrätt, förvaltningsprocessrätt samt europarätt och folkrätt i de delar dessa rättsområden berör migrationsprocessen. Fri bevisprövning och fri bevisvärdering kommer att belysas särskilt. Därutöver ingår färdighetsmoment i utredningsmetodik, intervju teknik och retorik. Undervisningsformen är casemetodik. Utbildningen ger tillfälle till reflektion och fördjupning inom ovan nämnda områden under vägledning av välrenommerade forskare och experter. Utvärdering av piloten kommer att ske i början av 2014, därefter fattas beslut om fortsatt inriktnings och omfattning.

Ledarförsörjning på Migrationsverket

Behov och önskemål har förändrats vad gäller chefs- och ledarutveckling samtidigt som nya krav och förutsättningar påverkar ledarrollen. Mot bakgrund av detta är en ny chefs- och ledarprofil under utarbetande och den ska vara klar och beslutad i början av 2014. Denna ska ligga till grund för framtida ledarförsörjningsaktiviteter. Under året har inrikningen på verkets chefs- och ledarutveckling till stora delar varit ledarskap i en lärande organisation, lean och det coachande förhållningssättet.

Ett ledarförsörjningsprogram som syftar till att identifiera medarbetare som har potential att i framtiden gå in i en ledarroll eller utvecklas i annan chefsroll är under utveckling.

Migrationsverket ingår i Arbetsgivarverkets centrodlegation och deltar aktivt i arbetet med ledarförsörjning inom staten. Syftet är att tillsammans med övriga medlemsmyndigheter samarbeta och utveckla gemensamma chefs- och ledarförsörjningsaktiviteter. Under året har tre chefer från Migrationsverket deltagit som adepter i centrogruppens mentorsprogram.

Chefsutveckling i vårt arbetsätt

För att Migrationsverket ska kunna tillämpa leanmetodiken så att den blir ett medel för att skapa värde behöver vi utvecklas som medarbetare utifrån kompetensnivåerna förstå - leva efter - lära ut. Det handlar om att främja omställningen från ett traditionellt arbetsätt till ett arbetsätt baserat på leanmetodiken. Chefer har en nödvändig och betydelsefull roll som lärare och förebilder.

För att kunna säkra en ledarförsörjning som kan möta framtida kundbehov och utmaningar har vi startat en chefsutveckling i vårt arbetsätt. Utbildningen är uppdelad på fyra tillfällen, totalt fem dagar, och det är obligatoriskt för alla chefer att delta. I början av september startade en pilotgrupp med nitton chefer som i december fullföljde utbildningen. Nästa steg tas i januari 2014 då utbildningen för samtliga chefer startar.

Utbildningen utgår från chefsrollen i vårt arbetsätt och de deltagande chefernas erfarenheter. Under utbildningen kommer cheferna att ges tid för reflektion, men också för praktisk träning i verkets arbetsätt. De kommer bland annat att få genomföra ett personligt förbättringsarbete för att i praktiken få arbeta med metoder och förbättringar.

Navigatörsprogrammet

Under 2012 startades ett program på myndigheten, Navigatörsprogrammet, i syfte att ge kompetens i vårt arbetsätt genom utbildning och träning. I mars i år blev cirka femtio personer diplomerade navigatörer, det vill säga certifierade handledare i vårt sätt att arbeta. I april startade årets navigatörsprogram för trettio personer och detta avslutas i februari 2014.

Migrationsverket har egna utbildare i programmet, vilket medför att myndigheten är självförsörjande och inte beroende av externa utbildningsleverantörer för utbildningen.

Arbetsmiljö

Under 2013 fortsatte arbetet med att förbättra förutsättningarna för arbetsmiljöarbetet inom Migrationsverket. Under året utarbetades en strategi för myndighetens systematiska arbetsmiljöarbete. Strategin omfattar en plan för de närmaste fyra åren med avslutning och uppföljning under 2016. Strategin tar sin utgångspunkt i metoden som Systematiskt arbetsmiljöarbete utgör och som beskrivs i föreskrifterna därom (AFS 2001:1). Under varje år fokuseras på ett av stegen; undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp. Varje fokusområde har delområden som ska ytterligare förstärka Migrationsverkets förmåga att bedriva ett bra arbetsmiljöarbete.

Under 2013 har därför särskilda satsningar gjorts för att höja kompetensen avseende skyddskommittéarbete, införskaffande av IT-system för hantering och arbete med

arbetsskador och tillbud samt utveckling av metoder för medarbetarundersökningar. De särskilda satsningarna har skett via workshops för att utveckla skyddskommitté, via en upphandlingsprocess av tillbudssystem samt genom införande av ett nytt verktyg för medarbetarundersökningar. Både tillbudssystem och medarbetarundersöknings beräknas vara i drift under 2014. Att kunna undersöka och följa upp arbetsmiljön och arbetet med dess förbättringar är en väsentlig del i det systematiska arbetsmiljöarbetet. De delar som är under utveckling är därför viktiga för att kunna skapa förståelse och kunskap om vilka områden som behöver särskilda satsningar.

Under året har det stora antalet asylsökande varit en påtaglig faktor ur arbetsmiljöhänseende. Mängden ärenden har inneburit en direkt ökning av arbetsbelastningen och ställt stora krav på flexibilitet. Ökningen har vidare medfört rekrytering av ny personal och nya chefer, vilket är nödvändigt för att klara verksamheten. De som redan arbetar i verksamheten måste således både hantera ett ökat antal ärenden och dessutom introducera nya kollegor. Att kunna anställa fler medarbetare är fördelaktigt på lång sikt men ställer också stora krav på organisationens förmåga att kunna ta emot nya medarbetare och ge dem och verksamheten rätt förutsättningar.

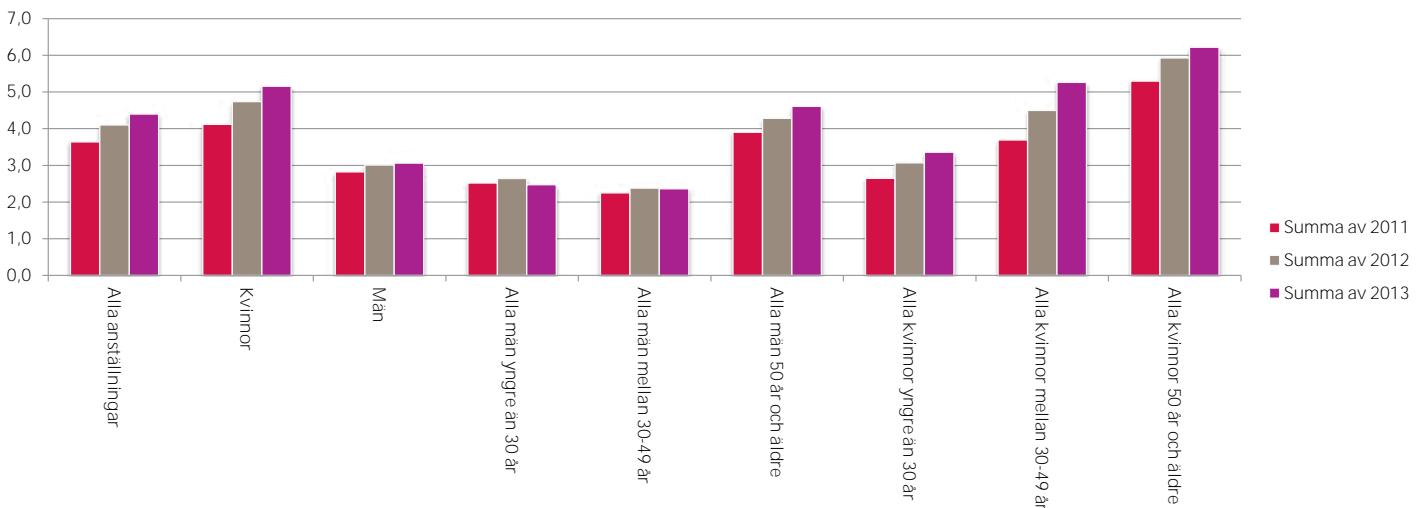
Den utmaning som Migrationsverket ställs inför på grund av det tilltagande antalet asylsökande är den högsta sedan början av 90-talet och påverkar alla i organisationen. Den rådande situationen ställer höga krav på förmågan att hantera både en ansträngd verksamhet och samtidigt upprätthålla och bibehålla de arbetsmiljömässiga värden som främjar en god verksamhet och en sund och säker arbetsmiljö. Det är av yttersta vikt att det finns utrymme i verksamheten att samtidigt kunna beakta ar-

betsmiljön; avsnad av ett utvecklat systematiskt arbetsmiljöarbete skapar försämrade förutsättningar både för verksamhet och för medarbetare vilket i sin tur kan leda till ökande ohälsotal med sjukfrånvaro av både kort- och långtidskaraktär – ett scenario som påverkar möjligheten att bedriva en effektiv verksamhet i negativ riktning.

Den rådande arbetssituationen medför även andra frågor som måste hanteras ur ett arbetsmiljöperspektiv; lokalförsörjning med utökning och flytt av lokaler, öppnande av helt nya arbetsställen, öppnande av flera anläggningsboenden, påfrestningar i form av arbetsbelastning och stress och risk för fler händelser av hot- och våldskaraktär. Detta är förhållanden som innebär att riskbedömningar enligt det systematiska arbetsmiljöarbetets principer måste göras, vilket även sker i ökande utsträckning. I sammanhanget kan nämnas att runt 200 medarbetare under året genomgått utbildningen *Att förebygga hot och våld*.

Ett sätt att möta det ökade antalet asylsökande är att ordna verksamheten så att den bättre följer behoven hos kunderna. Därför har förändringar skett i arbetstidens förläggning med dels förskjuten arbetstid, dels skiftarbetstid. Detta är samtidigt viktigt ur arbetsmiljöperspektiv då det minskar övertidsuttag och ger en möjlighet för medarbetare att kunna planera och kombinera arbete och privatliv. Införandet av schema vid årsskiften 2012 – 2013 medförde en minskning av övertidsuttaget. Det ökade antalet asylsökande under hösten har dock medfört att antalet övertidstimmar återigen ökat under sista kvartalet. Nästa steg för att komma till rätta med övertidsuttaget är att enheterna under början av 2014 går över till två-skift. Dylika förändringar skapar i sig en hel del oro hos medarbetarna. Som ett led i ett aktivt systematiskt arbetsmiljöarbete

Figur 3

Sjukfrånvaro

togs därför en metod fram för arbetsmiljömässiga riskbedömnningar. Metoden innebär att riskbedömnning görs på övergripande nivå för en viss företeelse och tjänar därför som vägledning för de olika enheter som omfattas av riskbedömningsinsatsen. Metoden möjliggjorde en god samverkan mellan arbetsgivare, medarbetare, skyddsombud och arbetstagarorganisationer och blev samtidigt ett stöd för verksamheten i arbetet med att göra riskbedömnningar.

En viktig koppling till arbetsmiljön är det utredningsarbete kring kompetensförsörjning som skett inom ramen för *Bra ska bli bättre*. Utredningen har ytterligare förtydligat behovet av att knyta arbetsmiljöarbetet till kompetensfrågorna. Arbetsmiljön blir en förutsättning för en utvecklad kompetensförsörjning genom att planering av verksamheten genomförs så att kompetensförsörjning blir en del. Det kan handla om att planera in särskild tid, att ta in vikarier eller att följa upp.

Mångfaldsarbete konkretiseras Migrationsverkets värdegrundsarbete. I detta område ingår tillgänglighetsfrågor, vilka har ägnats särskild uppmärksamhet. Tillgänglighetsaspekter ingår i funktionshinderpolitiken och har även en direkt koppling till arbetsmiljö i olika avseenden. Ett exempel på hur Migrationsverket har arbetat med denna fråga är det praktikantprogram som nämnts tidigare under avsnittet Kompetensförsörjning. Migrationsverket deltar i det uppdrag som Arbetsförmedlingen har avseende myndigheters arbete med att ta fram praktikplatser för personer med nedsatt arbetsförmåga.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har totalt sett ökat något jämfört med 2012, från 4,1 till 4,4 procent av tillgänglig tid. Långtids-sjukfrånvaron, det vill säga sjukfallsperioder som överstiger 14 kalenderdagar har ökat från 2,2 till 2,4 procent. Korttidssjukfrånvaron, sjukfallsperioder upp till 14 kalenderdagar, är något högre under 2013 och ligger på 2 procent.

Bland kvinnor i åldersgruppen 30-49 år har sjukfrånvaron ökat från 4,5 till 5,3 procent av tillgänglig tid. De andra åldersgrupperna bland kvinnorna är i stort sett oförändrade sedan föregående år. Bland männen har åldersgruppen yngre än 30 år en minskad sjukfrånvaro från 2,6 till 2,5 procent. Åldersgruppen mellan 30 och 49 år har en oförändrad sjukfrånvaro. Däremot har sjukfrånvaron hos män i åldersgruppen 50 år och äldre ökat från 4,3 till 4,6 procent.

Frisktalet har under året minskat från 63 till 60 procent. Frisktalet beräknas som total tillgänglig arbetstid för alla anställda med max 40 sjukfrånvarotimmar och max tre sjuktillfällen under en löpande 12 månaders period/tillgänglig tid.

Utvecklingsarbete: Lean

Generellt

Migrationsverket beslutade under hösten 2010 att verket ska arbeta i enlighet med ett leanbaserat arbetssätt. Beslutet fattades efter att arbetssättet hade testats inom ramen för projekt *Kortare väntan*. Samtidigt bestämdes vilka principer, metoder och syften som skulle utgöra grunden för verkets fortsatta arbete med lean. Migrationsverket har bestämt att leanmetodiken ska tillämpas eftersom den skapar ett mervärde för våra kunder, oss själva och vår uppdragsgivare och således är ett medel för att nå dit vi vill. En viktig del är kontinuerliga förbättringar och ett ständigt lärande genom att vilja förstå, leva efter och lära ut.

I arbetet med att utveckla verkets arbetssätt har vi kommit ett steg vidare och ser behovet av att skapa en egen identitet kring arbetssättet, vår tolkning av leanmetodiken som blir Migrationsverkets arbetssätt.

Som ett led i arbetet med att konkretisera det värdegrundsarbete som under senare år bedrivits på Migrationsverket har ett genomgripande mångfaldsarbete inlets under 2013, bland annat genom nulägesanalys, informationsinhämtning och planering av seminarier. Uppdraget avseende mångfald syftar dels till att säkerställa icke-diskriminering och jämställdhetsintegrering enligt lagens krav, dels till att genom ett strategiskt mångfaldsarbete som är värdeskapande för alla bidra till en förbättrad arbetsmiljö. Detta skapar också ett stärkt varumärke för Migrationsverket som attraktiv arbetsplats.

I arbetet med utredningen *Bra ska bli bättre* har ett av uppdragen handlat om att utveckla en lean verksamhetsstrategi. En verksamhetsstrategi är en tankemodell som består av flera nivåer och som svarar på frågan hur en verksamhet ska tillgodose kundernas behov. De olika nivåerna som en lean verksamhetsstrategi oftast består av är värderingar, principer, metoder och verktyg eller aktiviteter. Migrationsverket har redan i dag antagit flera av de delar som bör ingå i en sådan verksamhetsstrategi. Vi har principer, syften, metoder och en värdegrund. Genom att analysera styrdokument, intervjuar medarbetare på olika nivåer i organisationen samt gå igenom medarbetarenätter har arbetsgruppen kommit fram till att de emellertid inte utgör ett sammanhängande system och att det finns en variation i hur de är förankrade i vårt praktiska arbetssätt. Detta skapar i sin tur en variation i hur vi beter oss och agerar för att fullfölja vårt uppdrag, bland annat genom bristande enhetlighet i hur vi fattar beslut och prioriterar.

Värde för alla 2.0

Under 2012 gjordes en sammanställning av verkets utvecklingsarbete sedan 2008 i en bok med namnet *Värde för alla*. Boken är ett läromedel och tanken är att den ska

kunna användas som stöd för alla i det dagliga arbetet. Det finns övningar och diskussionsfrågor kopplade till de olika avsnitten för att uppmuntra till träning och stimulera till diskussion bland medarbetarna. Boken beskriver vad vi menar med vårt arbetssätt, vad det innehåller och vad vi strävar efter. Alla anställda på verket har fått en bok. *Värde för alla* är framtagen med hjälp av medarbetare från olika delar av organisationen. Den är gjord av Migrationsverket för Migrationsverket.

Vi har under det gångna året reviderat boken i syfte att utarbeta en förbättrad version 2.0. Vid revideringarna har återkoppling från medarbetare tagits tillvara och vidare har även arbetet med utredningsdirektivet *Bra ska bli bättre* bidragit till att identifiera behov av att förbättra och utveckla boken. En ny version trycks i början av 2014 och den kommer att delas ut till alla medarbetare under våren.

FAKTA

Facilitering är en metod för att effektivisera möten som har använts i högre grad under året. Metoden innebär att en neutral person leder mötet, har ansvar för mötesprocessen och ser till att mötet håller sig inom överenskomna ramar. Detta medför att mötesägaren själv kan delta i diskussioner utan att behöva bry sig om praktiska delar.

Effektiva möten

Migrationsverket har som alla organisationer olika typer av interna möten. För att skapa effektivare möten och minska variationen i det värde som mötena bidrar med till oss själva, och därmed också till kund och vår uppdragsgivare, har vi tagit fram olika typer av utbildningar. De riktar sig till olika kategorier av personal på verket. En endagsutbildning för effektiva möten har utarbetats under året. Upplägget har testats under hösten och kommer nästa år att finnas i Migrationsprogrammet. Vidare genomförs utbildning beträffande facilitering av möten.

Förbättringsprocessen

Förbättringsarbetet är grunden för ett leanbaserat arbetsätt och främjar kundfokus och flödescirkulation. Medarbetarna uppmuntras att lämna förbättringsförslag och för att kunna ta emot och arbeta vidare med dessa behöver vi en väl fungerande verksgemensam förbättringsprocess. I dagsläget finns det dock en viss variation inom olika delar av verket avseende hur förbättringsprocessen är utformad och hur den fungerar.

Under året har vi därfor påbörjat ett arbete som syftar till att förbättra vår verksgemensamma förbättringsprocess för att kunna stärka grunden i vårt arbetssätt, bland annat genom att inrätta ett IT-stöd. Arbetet drivs i projekt-

form och de praktiska förändringarna genomförs under första halvåret 2014.

Målet med arbetet är att utifrån kundens behov möjliggöra delaktighet och engagemang från medarbetarna samt ge enhetlighet och transparens för uppföljning av förbättringsarbete. Med en verksgemensam förbättringsprocess med IT-stöd säkerställer vi en effektivare återkoppling över hela verket, underlättar inlämnande av förslag för medarbetarna, ökar transparensen och ger större enhetlighet.

Leandiagnos

Myndigheten har under året arbetat med att följa upp lean-läget på Migrationsverket. I maj skickades en enkät till alla ledningsgrupps-medlemmar inom varje verksamhetsområde. Enkäten bygger på metoden självutvärdering och var indelad i sju områden: kund, helhet och flöden, standard, variation/mätetal, förbättringsarbete, visualisering/möten och ledarskap. Svaren sammanställdes och presenterades i augusti för verkets gemensamma ledningsgrupp. Under hösten har varje ledningsgrupp i en workshop fått gå igenom sitt nuläge och utifrån detta identifiera förbättringsområden.

Leandiagnoserna ger en medvetenhet om på vilken nivå verket och de olika områdena befinner sig i sin leanmognad. Den ger en grund att utgå ifrån och hjälper till att se vilka områden vi ska prioritera och arbeta vidare med.

Självutvärdering

En av metoderna i vårt arbetssätt är självutvärdering. Den har under året använts på olika nivåer i organisationen, framför allt inom verksamhetsområde Mottagning där förändringsledarna driver arbetet. Metoden finns beskriven i boken *Värde för alla* och är ett sätt att utvärdera nuläget innan förbättringar genomförs. Självutvärderingen är uppdelad i tre olika områden; grundläggande faktorer, kultur och beteende samt förbättringsarbete. En viktig förutsättning är att frågorna besvaras uppräktigt och faktabaserat, först då ger resultatet en grund för det fortsatta förbättringsarbete. Resultatet av utvärderingen visar vilka områden som hamnar högt eller lågt på skalan och ligger sedan till grund för diskussioner om vilka förbättringar som kan göras.

Metoden kan även användas för att följa upp resultatet efter genomförda förbättringar. En variant av metoden med barnfokus har också tagits fram i samarbete med en barnexpert inom mottagningsområdet.

Foto: Tomislav Stjepic

God service och likvärdig behandling

MÅL:

Ge god service som möter sökandes och andra intressenters behov.

Vid genomförandet av verksamheten belysa och beakta kvinnors och mäns villkor.

Inför beslut eller andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för barn.

MÅLUPPFYLLElse:

Migrationsverket bedömer att målen om god service och likvärdig behandling är delvis uppnådda.

Genom flexibla arbetstider och öppethållanden i våra receptioner har vi erbjudit sökande stöd under och efter asylprocessen. Vi har underlättat för sökanden genom att minska antalet resor till utredningar och flyttar mellan boenden. Vi bedömer att detta tillsammans med övriga satsningar som beskrivs här, bland annat våra kundorienterade förbättringar på webb och telefon, vårt utvecklingsarbete för att kommunicera begripligare samt våra utbildningssatsningar på värdegrund och bemötande betyder att vi gett god service som mött sökandes och andra intressenters behov. Däremot kvarstår vissa brister gällande tillgängligheten. Vi har infört ett nytt arbetsätt i prövningen av

asylansökningar för att säkerställa att vår handläggning och våra beslut är fria från normativitet. Därtill har vi verkat för att fånga upp migranter som utsätts eller att riskerar utsättas för hedersrelaterat våld eller mänskohandel.

Migrationsverket bedömer målet om barnkonsekvensanalyser har uppnåtts. Under året har vi fortsatt arbetet kring barnärenden i syfte att ytterligare förbättra och utveckla en enhetlig och rättssäker prövning av dessa ärenden. Barnkonsekvensanalyser används inför beslut och andra åtgärder som rör barn. Vi har även genomfört utbildningar för att höja barnkompetensnivån hos medarbetarna.

God service

Vårt arbete ska utgå från den sökandes behov. Det har vi formulerat på följande sätt i verksamhetsplanen för 2013:

Vi ska, utan dröjsmål, fatta korrekt beslut som den sökande kan förstå, ge skydd till den som behöver det och stöd att ta nästa steg.

På grundval av våra kunskaper och erfarenheter från olika typer av kundmöten har vi formulerat ett antal faktorer som beskriver kundens behov och som vi behöver lägga särskild vikt vid att följa upp:

- Tid
- Tillgänglighet
- Bemötande
- Begriplighet
- Förtroende

Tid och tillgänglighet kan vi redovisa utifrån statistik vi för. Men för att mäta kundens upplevelse av vårt bemötande och om vår information och våra beslut är begripliga samt vilket förtroende vi åtnjuter krävs kundundersökningar. Under året har kundundersökningar gjorts via webbplatsen om webbplatsen. Dessutom har Kundtjänst i vissa perioder registrerat vilka frågor som de sökande ställer i telefonsamtal och mejl. En intervjustudie bland irakiska migranter som gjordes 2012 inom projektet *Ny väg in* har under 2013 utmynnat i förslag till förbättringar. Vi har också påbörjat ett pilotprojekt där vi försöker hitta en modell för att ta emot synpunkter från sökande. För att än bättre kunna följa kundens behov och hur vi svarar mot dem har den interna utredningen *Bra ska bli bättre* formulerat önskemål om en funktion för kundansvar för hela verket.

Tid

God service handlar bland annat om att kunna ge besked om väntetiden samt att väntan blir så kort som möjligt. Det gäller såväl väntetider i ärendehantering som i telefonkö, vid mejlväxling och vid personliga besök.

På ansökningsenheterna har vi jobbat med en bättre initial sortering av asylärendena för att på ett tidigt stadium kunna lämna ett besked till sökanden hur den fortsatta handläggningen ska genomföras. Migrationsverket har också under året fortsatt att utveckla handläggningen så att fler ärendekategorier kan hanteras elektroniskt, vilket underlättar ansökningsprocessen och förkortar handläggningstiderna. För att underlätta både för individen och för arbetsgivaren vid ansökan om arbetsstillstånd har vi utvecklat webbansökan så att det ska vara lätt att göra rätt och få ett beslut så snart som möjligt. Migrationsverket har också fortsatt arbetet med certifiering av arbetsgivare vilket medför kortare handläggningstider för arbetsgivare som har ett återkommande behov av att anställa arbetstagare från tredje land. Vidare har vi prövat möjligheten med serviceåtagande när det gäller förlängning av uppbehållstillstånd för anhöriga. För den som ansöker om detta via webben har vi under 2013 informerat om att beslut tas inom fem arbetsdagar om ansökan är komplett.

Vi följer också väntetider i Kundtjänsten för att bedöma utvecklings- och resursbehov. I början av 2013 kunde den som ringde Migrationsverkets nationella kundtjänst få vänta länge i telefonkö. Som värst var det en vecka i mars då man i genomsnitt väntade i 46 minuter innan man nådde fram. Dessa långa telefonköer i början av året berodde till stor del på initiala problem vid omläggningen till en ny teleoperatör. Kötiderna förbättrades mot slutet av maj. Väntetiden under första halvåret var i genomsnitt 32 minuter medan den sjönk till 25 minuter under andra halvåret.

Tillgänglighet

En god service handlar också om att myndigheten är tillgänglig för sina kunder. Därför har vi fastslagit gemensamma öppettider för Migrationsverkets receptioner samt kundtjänst och växel. För att möta det ökade antalet asylsökande och ordna verksamheten så att den bättre följer behoven hos kunderna har vi utökat öppettiderna för ansökningsenheterna. Vidare har vi fortsatt utvecklingen av våra Kundcenter, där kunderna ska kunna få rätt hjälp från början oavsett ärendetyp, bland annat genom att inrätta en ny enhet för samordning av det Kundcenter som är under utveckling i Malmö. Under 2013 har vi också utvecklat systemet med tidsbokning inför besök på någon av Migrationsverkets tillståndsenheter. Nu kan man också omboka eller avboka sin tid via webben samt få bekräftelse och påminnelse via e-post. Under hösten 2013 har tidsbokningssystemet börjat användas vid tillståndsenheter på tio orter. En undersökning visar att 80 procent av våra kunder och 67 procent av Migrationsverkets handläggare är nöjda med tidsbokningen.

Varje vecka ringer ett stort antal personer till vår nationella Kundtjänst. Många når fram men inte alla. 2013 ringde mellan 7 000 och 12 000 personer per vecka. Antalet påringningar var än högre eftersom många ringde upprepade gånger för att nå fram. En uppföljning visar att ungefär 82 procent av dem som ringde under 2013 kom fram. Detta varierade dock stort under året, i januari besvrade vi endast hälften av samtalen, vilket förklaras av problemen med operatörsbytet. Under andra halvåret besvrade vi i genomsnitt nästan 90 procent av samtalen. En hjälp var den Call-back funktion som togs i bruk under året och erbjöds i telefonköerna för ett antal olika ärendetyper. Kunden kan välja Call-back tjänsten eller vänta kvar i kön. I slutet av 2013 använde cirka 2 000 kunder per vecka denna funktion.

Projektet *Ny väg in* som avslutades i juni 2013 har bland annat resulterat i ett förslag på hur vi utifrån migrantens behov kan förbättra processen för arbetskraftsinvandring. Det handlar om förbättrad kommunikation via ambassader och en mer kundanpassad ansökningsprocess. Mycket av resultaten har tagits tillvara i utarbetandet av den nya externa webbsidan för Migrationsverket som lanseras i slutet av 2013.

Vi har under 2013 fortsatt utveckla möjligheten till videoudredningar inom asylprövningsprocessen vilket ger de asylsökande kortare resvägar till utredningarna.

Migrationsverkets ambition är att ha en god lokal närvär på de orter där vi etablerar boenden för asylsökande. Med anledning av att många människor har sökt sig till Sverige och ansökt om asyl har myndigheten under året etablerat boenden spridda över hela landet. I dagsläget har Migrationsverket boenden på drygt 300 orter runt om

i Sverige. Avstånden mellan boende och närmaste enhet eller kontor kan vara långa. För att kunna ge den service som följer av uppdraget är det viktigt att Migrationsverket har personal i rimlig närhet till de asylsökandes boenden. De sökande har bland annat behov av att få samhällsinformation och praktisk information kring boendet. Det gäller dessutom att vägleda och underlätta för asylsökande att hitta rätt information vid rätt tillfälle.

Migrationsverkets personal reser regelbundet ut till samtliga boenden i landet men det finns behov och önskmål om att utöka den lokala närvaren ytterligare. En utökad lokal närvoro är inte bara en fråga om service och information till den enskilde utan också en fråga om att underlätta ett gott lokalt samarbetsklimat kring de asylsökande i kommuner och närsamhälle. Några kommuner anser att de får ta ett för stort ansvar för sådan service. Av den anledningen har Migrationsverket under året tillsammans med Länsstyrelsen i Värmland, Sveriges kommuner och landsting samt kommunerna i Värmland startat ett gemensamt försök med syfte att stärka engagemanget inom bland annat det frivilliga arbete som görs av föreningar och andra organisationer för dem som sökt asyl i Sverige.

Vad gäller service till andra myndigheter har vi utvecklat informationen i Lifos rättsfallsamling. Det gör det enklare även för externa intressenter, såsom advokater och domare att hitta vägledande internationella och nationella domar inom migrationsområdet. Vidare har ett nytt bokningssystem av offentliga biträden införts på flera orter som gör valet av biträde snabbt, effektivt och neutralt. För att underlätta för kommuner och landsting har vi centraliserat handläggning och beslut av statlig ersättning till ett fåtal enheter i landet. Dessutom har en e-tjänst för ansökan om statsbidrag lanserats på verkets webbplats.

Bemötande

Migrationsverket har nyanställt cirka tusen personer under 2013. I de introduktions- och grundutbildningar för nyanställda som genomförts under 2013 har bland annat bemötande och samtalsmetodik, barnkompetens och hbt-frågor prioriterats. Vi har även gjort extra insatser vad gäller utbildning i bemötande för befintlig personal i våra kundcentra, receptioner och ansökningsenheter.

I vårt möte med kunden krävs ofta tolk, vilket är en fråga om rättslig kvalitet samtidigt som det påverkar kundens upplevelse av bemötandet. För att mötet med den sökande ska ges bättre förutsättningar att hålla en hög kvalitet har projektet *Tolka mig rätt*, som pågått under 2012 och 2013, fokuserat på hur de tolkar som verket anlitar kan öka sina kunskaper för att än bättre hantera sitt uppdrag. Projektet har också handlat om att ta fram en standard för tolkning av svårtolkade begrepp, bland annat inom den sexuella sfären.

I det ständigt pågående arbetet med Migrationsverkets värdegrund fokuserar vi på bemötandet genom värdeorden empati, tydlighet och mod.

Begriplighet

Service måste ges utifrån ett helhetsperspektiv på individens situation och bör därför inbegripa samverkan mellan myndigheter. Istället för att individen själv ska söka sig fram till rätt myndighet och dessutom lämna samma uppgifter vid varje ny myndighetskontakt skulle information kunna återanvändas i högre grad. Migrationsverket har under året tagit initiativ till en utökad samverkan mellan berörda myndigheter för att hitta vägar som gör det enklare och smidigare för den enskilde genom såväl asylprocess som etablering. Målet är att genomföra och utvärdera en försöksverksamhet lokalt i någon kommun, som sedan kan bli en modell för spridning.

I utvecklingsprojektet *Den lärande organisationen* som pågått under 2012 och 2013 är den förväntade effekten att de asylsökande ska få en kort väntan och ett riktigt och lättbegripligt beslut som visar att vi lyssnat på den sökande. För att kunna stödja de sökande i att förstå såväl process som beslut har projektet bland annat arbetat med att utveckla kontakter och återkoppling mellan personal i asylprövning och asylmottagning. Att skriva enklare och tydligare beslut har också ingått i projektet.

Arbetet med att utveckla en webbsupport för elektroiska ansökningar har pågått under året och kunde tas i drift i början av 2014. Detta underlättar våra möjligheter att guida kunden att göra rätt i ansökan.

Vad gäller service till andra myndigheter har information och ansökningsblanketter om statliga ersättningar för kommuner och landsting uppdaterats och förenklats på Migrationsverkets externa webbplats.

Förtroende

Om Migrationsverket kan leva upp till det syfte vi formulerat; att utan dröjsmål fatta korrekta beslut som den sökande kan förstå, ge skydd till den som behöver det och stöd att ta nästa steg, bör vi ha ett gott förtroende hos våra kunder och samhället i övrigt. Under 2013 har vi dock inte mätt graden av förtroende.

Däremot har vi under hösten påbörjat en försöksverksamhet med att fånga upp och hantera synpunkter som sökande och andra har på verksamheten. Syftet är att hitta en metod för synpunktshantering som kan användas på hela Migrationsverket. Ett försök genomfördes med en digital loggbok där medarbetarna registrerade de synpunkter som fördes fram spontant vid besök, möten, brev och telefon. Det visade sig vara en metod som ställde stora krav på medarbetare, på utbildning och på att få till stånd en likvärdig bedömning. Under 2014 går vi därför vidare med andra modeller för att samla in synpunkter.

Foto: Tomislav Stjepic

Barnperspektivet

Under året har Migrationsverket fortsatt arbetet kring barnärenden i syfte att ytterligare förbättra och utveckla en enhetlig och rättssäker prövning av dessa ärenden. Barnkonsekvensanalyser används inför beslut och andra åtgärder som rör barn. Under året har myndigheten fortsatt att satsa på att höja barnkompetensen genom utbildningen *Barn i Migration* som är en del av Migrationsprogrammet. Utbildningen riktar sig till handläggare, beslutsfattare, teamledare och experter inom samtliga verksamhetsområden. Under 2013 deltog 210 personer i utbildningen. Antalet utbildningsplatser har ökat med 40 procent jämfört med föregående år.

Barn ska komma till tals och en särskild satsning på detta har gjorts för barn i familj genom stöd för barnkonsekvensanalyser vid åtgärder och inför beslut i asylärenden. Barnet och dess föräldrar ska alltid beredas möjlighet att ta upp barnets egna skäl för sin ansökan om asyl.

Antalet öppna barnärenden inom samtliga områden

vid årets slut uppgick till över 34 000. Av dem var cirka 15 300 asylökande och fanns inom mottagningssystemet. Den överväganden delen av dem var barn i familj, nästan 12 800 medan 2 500 var barn utan vårdnadshavare

Barns egna skäl

Alla barnärenden prövas individuellt och hänsyn till barnets bästa tas i alla delar av processen – val av offentligt biträde, tolk, handläggare och annat som kan vara viktigt för barnet såsom anpassning av lokaler, boende och tillgänglighet. Migrationsverket utreder och bedömer barns egna asylskäl bland annat genom ett muntligt samtal med barnet och/eller dess ställföreträdare. Samtalet med barnet sker först efter ett medgivande från vårdnadshavare, särskild förordnad vårdnadshavare eller god man. Vid varje ansökan sker en bedömning om det är lämpligt att höra varje enskilt barn eller inte. Bedömningen sker exempelvis utifrån barnets ålder, mognad och psykiska hälsa. Är barnet för litet för att höras kan i stället ett så kallat barnfokuserat föräldrasamtal genomföras. Vid detta sam-

tal med barnets föräldrar skall Migrationsverket utreda asylskälen och de synnerligen ömmande skälen vari ingår barnets fysiska och psykiska hälsotillstånd såväl före som efter inresan i Sverige, barnets situation i Sverige och barnets situation i hemlandet såväl före inresan som vid ett eventuellt återväntande.

Både ensamkommande barns och barn i familjs egna asylskäl utreds, bedöms och redovisas i besluten. Barn hörs också i ärenden som utmynnar i utvisningsbeslut med omedelbar verkställighet.

Barnkonsekvensanalyser

Barnkonsekvensanalyser är den metod som myndigheten använder inför beslut och andra åtgärder som rör barn. Det är ett sätt att systematiskt beakta barnets bästa i ärendet. Genom barnkonsekvensanalyser säkerställs att barns egna asylskäl utreds, bedöms och redovisas i besluten. I år har arbetet fortsatt för att stärka kompetensen gällande barnkonsekvensanalyser både genom utbildningar och särskilda seminarier, bland annat för nyanställd personal.

Migrationsverket har i ett pilotprojekt under hösten 2012 tagit fram rutiner och stödmaterial för att få ett strukturerat arbetsätt när det gäller barnkonsekvensanalyser i asylärenden i barnfamiljer. Under våren 2013 användes synpunkterna från pilotprojektet för att utveckla en modell för barnkonsekvensanalyser, som sedan implementerades på alla berörda enheter under hösten 2013.

För ensamkommande barn finns sedan tidigare sådana rutiner i Migrationshandboken och stödmaterial i IT-systemet.

Under året har vi genom ett pilotprojekt arbetat med att ta fram rutiner och stöd vid genomförande av barnkonsekvensanalyser vid ansökningar om uppehållstillstånd på grund av anknytning, besök och arbetsstillstånd. Projektet slutredovisades i juni 2013. Arbetet med att ta fram styrdokument om att höra barn samt om när barnkonsekvensanalyser ska genomföras pågår.

Stöd till verksamheten

En kvalitetsuppföljning har påbörjats under hösten av alla enheter som handlägger barn där projektet *Den lärande organisationen*, bidrar med metodstöd. Syftet är att alla asylenheters handläggning och beslut ska följas upp en gång per år och att styrkor och förbättringsområden tas upp. Därefter ansvarar enheterna för att göra en handlingsplan som sedan följs upp. Med stöd av DLO har även två asylenheters asylärende utvärderats rörande ensamkommande barn beträffande ett visst land.

Under året har Migrationsverket påbörjat en översyn av processen för ensamkommande barn från asylansökan till beslut. Syftet med översynen är att förtydliga och vid behov komplettera standard. En barnprövningenshet där både ansökning och asylprövning ingår har bildats i Malmö.

Även om barn är placerade enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, eller lagen (1990:52) om särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, kan de komma att utvisas eller avvisas enligt utlänningslagen (2005:716). Frågan om vem som ansvarar för dessa barn är komplex. Det beror bland annat på att flera aktörer ofta är involverade i barnets situation utifrån skilda ansvarsområden. En arbetsgrupp tillsattes 2013 med uppdrag att utreda hur behovet ser ut, och hur Migrationsverket kan utveckla arbetet med dessa barn och hur samverkan med andra aktörer kan förbättras. En intern åtgärdsplan har tagits fram och arbetet fortsätter under 2014.

Barnkompetens

Under 2013 har åtta grundutbildningar och tre fördjupningsutbildningar rörande barn i migration genomförts bland medarbetarna. Arbete pågår kontinuerligt med att utveckla formerna för kompetensutveckling inom barnområdet. Målet är att barnkompetensen ska utvecklas kontinuerligt på alla nivåer och områden genom effektiva former för kompetensutveckling.

En kvalitativ metod för uppföljning och kompetensutveckling kring barn har också utformats genom utvecklandet av en modell för självutvärdering för medarbetarna. Metoden har använts av delar av verksamheten under 2013. Resultatet påvisar vilka utvecklingsområden som finns inom organisationen, och den används som ett stöd vad gäller att identifiera vilka områden som bör prioriteras under 2014.

Samverkan

Under året har en ny samarbetsgrupp startat *Migrerande barn och socialtjänst* med deltagare från Migrationsverket och Socialstyrelsen. Gruppens ska undersöka, förbereda och klargöra frågor samt föreslå åtgärder kring frågor som rör socialtjänstlag, utlänningslag och barnets bästa.

Migrationsverket anordnade ett seminarium under oktober månad bestående av deltagare från externa aktörer, såsom Socialstyrelsen, Barnombudsmannen, polismyndigheten och representanter från socialtjänsten. Syftet var att gemensamt diskutera hur olika aktörer kan samverka kring barn som är placerade och som ska återvända. Ett första seminarium hölls i oktober och resulterade i ett förslag till gemensam handlingsplan som respektive myndighet ska arbeta med.

Projektet *Ensamkommande barn – lokalt och regionalt utvecklingsstöd* är sista delen i SKL:s och Migrationsverkets arbete för ett förbättrat mottagande av ensamkommande barn, nu även i samverkan med Socialstyrelsen och länsstyrelserna. Projektet medfinansieras av ERF (Europeiska flyktingfonden). Projektet utbildar och ger stöd till utvalda nyckelpersoner i deras utvecklingsarbete med ensamkommande barn. Projektet startade i januari 2012 och pågår till juni 2014. Den första spridningskonferensen ge-

nomfördes i november 2013. Då lanserades den nationella utbildningen för gode män som projektet tagit fram som finns tillgänglig på SKL:s webbplats.

Återvändande och reintegrering

Migrationsverket har under året deltagit i en mötesserie hållen av EASO (EU-kommissionens stödkontor för asylfrågor) angående familjeeftforskning för barn utan vårdnadshavare. Mötena är en del av Kommissionens handlingsplan för ensamkommande barn. EASO planerar att under 2014 ge ut riktlinjer eller rekommendationer för familjeeftforskning.

Hbt och genus

Migrationsverket har under 2013 inför ett nytt arbetssätt i prövningen av asylansökningar om det står klart eller finns indikationer på att den sökande är en hbt-person eller anför skäl relaterade till könsidentitet, könsuttryck eller sexuell läggning. Detta innebär i korthet att särskilda hbt-specialister utsetts, minst en på varje prövningsort, som ska delta i samtliga ärenden där hbt-skäl förekommer. Hbt-specialisterna har genomgått ett särskilt kompetensutvecklingsprogram med inslag av utbildning i normkritik, särskild utredningsmetodik med mera. Specialister har utbildats i två omgångar under 2013. De får fortsatt riktad kompetensutveckling.

I maj 2013 genomfördes en förändring av IT-systemet Skapa som möjliggör statistisk och kvalitativ uppföljning av beslut som fattas enligt den nya handläggningsordningen. Ett statistiskt uttag visar att hbt-specialisterna medverkat i cirka 150 ärenden sedan införandet, antingen i egenskap av specialist eller som föredragande.

Inom introduktionsutbildningen för handläggare som utreder asylansökningar har avsnittet "Normkritik med asyrlätslig påbyggnad" införts. Hittills har 300 personer deltagit i introduktionsutbildningen. Under november 2013 arrangerades en konferens för att öka den rättsliga kvaliteten och enhetligheten vid tillämpning av hbt-ärenden. Förutom medarbetare inom Migrationsverket deltog representanter för migrationsdomstolarna. De medarbetare som arbetar med asylprövning har också deltagit i workshops angående registrering av kön/transpersoner anordnat av hbt-genussamordnaren. Ansökningsenheter-

na har under året fått i uppdrag att komma med förslag på hur de kan förstärka sin kompetens kring hbt-frågor avseende bland annat registrering och muntlig utredning.

Migrationsverket har även deltagit i Socialstyrelsens uppdrag om att underlätta myndighetskontakter för transsexuella personer vid könsbyte och har då kartlagt utmaningar som drabbar dem som inte rymts inom tvåkönsnormen. Kartläggningen har resulterat i åtgärdsförslag som myndigheten kommer gå vidare med under 2014.

Vidare har asylprövningen under hösten 2013 infört kvalitetsuppföljningar som en ordinarie del i verksamheten. Två områden som alltid belyses är om frågorna i asylutredningarna och bedömningen i beslutet är fria från normativitet. Begreppet normativitet ska här ses i en vid tolkning och innefatta till exempel kulturnormativitet och uppfattningar om könsstereotyper och roller. Genom att vi under hösten 2013 genomförde uppföljningar på ett tio-tal enheter har ett stort antal asylutredningar och beslut följts upp och granskas för att se om frågorna och bedömningarna är fria från normativitet. Genom att kvalitetsuppföljningarna ska genomföras årligen kommer vi över tid kunna utvärdera hur vi utvecklas på detta område. Såväl utbildningar som uppföljningar bidrar till att höja kvaliteten och medvetenheten om frågorna. Genom att enheterna är aktivt involverade ökar det lärande inslaget och de systematiska uppföljningarna gör det möjligt att följa utvecklingen över tid. Detta är en investering för framtiden där effekterna kommer att märkas och bli mätbara under kommande år.

Vidare har en modell för självutvärdering i hbt- och genussfrågor utvecklats under 2013 för att kunna följa upp kvalitet i verksamheten. Modellen har prövats vid seminariet för medarbetare och kommer att fortsätta att användas under nästa år.

Projekt

Migrationsverket driver två projekt med extern finansiering med fokus på hbt- och genus. Det första projektet heter *GenusQvalitet* och tar fram ett verktyg för konsekvensanalys med avseende på kön, könsidentitet och uttryck samt sexuell läggning. För att göra det enklare för medarbetare att använda verktyget ska det följa samma modell som myndighetens arbete med barnkonsekvensanalyser. Projektet arbetar också med en handlingsplan

Normkritik

Normkritik innebär bland annat att uppmärksamma och ifrågasätta de normer som påverkar uppfattningar om vad som är "normalt" och därmed oreflektterat uppfattas

som önskvärt. Med hjälp av ett normkritiskt tänkande kan vi uppmärksamma strukturer och normer istället för att försöka få enskilda individer att passa in i våra förutbestämda mallar.

för att minska gapet mellan styrande dokument och praktiskt arbete på genusområdet. Projektet medfinansieras av Europeiska flyktingfonden, pågår i tolv månader och avslutas i mars 2014. Det andra projektet, *Migration och Heder*, genomförs med hjälp av medfinansiering från Länsstyrelsen i Östergötland. Projektet startade i september 2013 och ska pågå i tolv månader. Genom det ska vi med hjälp av en referensgrupp bestående av organisationer som arbetar med hedersrelaterade frågor ta fram en webbaserad utbildning om heder. Utbildningen, som riktar sig till alla medarbetare som möter migranter, ska öka kunskaperna om hur hedersrelaterat våld och förtysk fungerar och tar sig uttryck samt hur medarbetare ska stötta en migrant som utsätts eller riskerar att utsättas.

Migrationsverket prövar en ny metod för att identifiera tidig utsatthet hos asylsökande. Genom ett antal frågor som tagits fram av IRCT, *International Rehabilitation Council for Torture Victims* i Köpenhamn, vilka ställs under mottagningens utredningssamtal, kan utsatthet identifieras tidigt. Försöket inleddes i Stockholm den 1 oktober och i Göteborg den 5 november 2013. Frågeformuläret har använts i samband med mottagningens utredningssamtal vid enheter i Stockholm och Göteborg. Deltagandet har varit frivilligt för asylsökande. Två tredjedelar av dem som tillfrågades valde att delta. I samband med att försöket inleddes, erbjöds en heldagsutbildning på respektive ort. Utbildningen genomfördes av två representanter från Röda korset och en jurist tillika doktorand från Odysseus Academic Network. Metoden kommer att följas upp i början av 2014.

Människohandel

Migrationsverkets viktigaste roll i arbetet mot människohandel är att uppmärksamma offer för människohandel och se till att brottsbekämpande och stödjande myndigheter, såsom polis och socialtjänsten, kopplas in så snart som möjligt då det finns misstanke om människohandel. Migrationsverkets arbetsgrupp mot människohandel har träffats fyra gånger under 2013. Arbetsgruppen har under året bland annat planerat utbildning, uppdaterat riktlinjer för arbetet mot människohandel samt diskuterat hur arbetet mot människohandel ska fungera på bästa sätt inom Migrationsverket.

Personer som redan vistas i Sverige och vars medverkan kan vara av betydelse för en rättsprocess kan enligt 5 kap. 15 § utlänningslagen (2005:716) få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Bestämmelsen har införts främst för bevispersoner i mål som rör människohandel och liknande brottslighet men kan även användas vid rättsprocesser som rör andra brott. Därför handlägger Migrationsverket ärenden där en förundersökningsledare ansökt om tidsbegränsat uppehållstillstånd för målsägande och vittnen, så kallade bevispersoner.

Under 2013 har Migrationsverket beviljat 61 ansökningar från förundersökningsledare för bevispersoner. Av dessa var 26 kvinnor och 35 män. Under 2013 har de största grupperna som beviljats sådana uppehållstillstånd varit medborgare från Kamerun (25), Statslösa (9) och Ru-mänien (7). Antalet beviljade tillstånd har mer än fördubblats sen 2012, då 25 tillstånd beviljades. En orsak till denna ökning är det uppmärksammande fallet med skogsarbetarna ifrån Kamerun, som utsattes för otillbörligt utnyttjande på arbetsmarknaden (tvångsarbete).

FAKTA

Vad är människohandel?

I Brotsbalken (1962:700) 4 kap 1a § definieras människohandel på följande sätt:

Den som, i annat fall än som avses i 1 §, genom olaga tvång, vilseledande, utnyttjande av någons utsatta belägenhet eller med annat sådant otillbörligt medel rekryterar, transporterar, överför, inhysar eller tar emot en person i syfte att han eller hon ska exploateras för sexuella ändamål, avlägsnande av organ, krigstjänst, tvångsarbete eller annan verksamhet i en situation som innebär nädläge för den utsatte, döms för mänskohandel till fängelse i lägst två och högst tio år.

Den som begår en gärning som avses i första stycket mot en person som inte har fyllt arton år döms för mänskohandel även om inte något sådant otillbörligt medel som anges där har använts. Är ett brott som avses i första eller andra stycket mindre grovt, döms till fängelse i högst fyra år.

Foto: Tomislav Stjepic

Tillsyn och kontroll

MÅL:

Motverka missbruk av regler. Säkerställa att felaktiva utbetalningar inte görs samt motverka bidragsbrott.

MÅLUPPFYLLElse:

Migrationsverket gör bedömningen att målet är uppnått.

I en granskning för risken för korruption har inte framkommit annat än vad som redan är föremål för polisutredning. Förslag till förebyggande åtgärder har tagits fram under året.

Även om antalet felaktiga utbetalningar har ökat upp-går andelen endast till en halv procent av utbetalat belopp. Migrationsverket bedömer därför att måluppfyllelsen är god. För att förbättra måluppfyllelsen har flera åtgärder vidtagits.

Motverka missbruk av regler

Under 2013 har risken för mutor och korruption särskilt uppmärksammats då fall av misstänkt korruption uppdagats inom Migrationsverket under år 2012. Samtidigt, oberoende av denna händelse, har Riksrevisionen presenterat en rapport Statliga myndigheters skydd mot korruption (RIR 2013:2). Även om Migrationsverket där inte fram-

hållits som mer utsatt för korruption än andra jämförbara myndigheter, beslutade generaldirektören att genomföra en granskning av risken för korruption (GDA 15/2013). Granskningen har genomförts internt med bistånd av inlånad personal från Kriminalvården, Skatteverket och Tullen. Granskningen fortsatte in på 2014 och inget har framkommit som tyder på att det förekommer någon utbredd korruption inom verket. Under detta granskningsarbete och arbetet med analys av Migrationsverkets verksamhet och organisation, har förslag lämnats avseende förebyggande åtgärder. En sådan åtgärd är inrättandet av en tillsynsenhet, vilket genomfördes i januari 2014 (GDA 58/2013). Enheten har till uppgift att granska alla delar av verkets verksamhet, föreslå förebyggande åtgärder mot oegentligheter samt utreda misstänkta fall av korruption och andra regelbrott. Enheten kommer att bemannas med åtta medarbetare. En omfattande insats kommer att genomföras för att utveckla digitala stödfunktioner till granskningsarbetet.

Några omedelbart mätbara mål har inte angetts för den arbetsgrupp som genomförde granskningen. Syftet var att genomföra granskningar för att utröna om ytterligare korruption förekommer inom verket, medvetande-göra medarbetarna om risken för korruption samt föreslå förebyggande åtgärder. Något ytterligare fall av mutbrott har inte uppdagats av arbetsgruppen. Vid de genomförda utredningarna har däremot ett antal fall av andra oegentligheter uppdagats, främst medarbetare som misstänkts

ha gjort sig skyldiga till dataintrång. Påträffade fall har överlämnats till berörd verksamhetschef för vidare åtgärd. Arbetsgruppens arbete har, tillsammans med den allmänna debatten i samhället om risken för korruption, lett till en ökad medvetenhet inom verket. Konkret visar detta sig bland annat i att problemställningen tas upp i riskanalyser i arbetet med intern styrning och kontroll. Arbetsgruppen har i november lämnat förslag till förebyggande åtgärder. Förslagen har sänts på remiss till samtliga verksamhetsområden samt till de fackliga organisationerna och huvudskyddsombuden. Förslagen kommer att beredas vidare under år 2014.

I arbetet med att förebygga mutor, jäv och korruption fattades vidare i början av november 2013 beslut om en ny beslutandeordning med tvåmannabeslut för kontraktsskrivande vid lokalanskaffning.

Upphandling och inköp

Under 2013 har Migrationsverket fortsatt arbetet med att åtgärda de kvarvarande bristerna avseende efterlevnaden av Lagen om offentlig upphandling (SFS 2007:1091) som tidigare redovisats. Verket gör systematiska uppföljningar av upphandlingar och inköp genom bland annat årliga spendanalyser. I den senaste spendanlysen som genomfördes i januari 2013 och avsåg verksamhetsåret 2012 identifierades ett antal nya upphandlingsområden. Därför har nya upphandlingar gjorts under året för att komplettera verkets avtal.

Vid spendanlysen
analyseras Migrationsverkets inköp under året och hur stor andel av inköpen som täcks av ramavtal. Sådana inköp där ramavtal saknas och beloppsgränsen i Lagen om offentlig upphandling, LOU, har överstigit eller riskerar att överstigas kommande år, identifieras som nya upphandlingsbehov.

Migrationsverket har under 2013 arbetat intensivt med att implementera den beslutade inköpsorganisationen. Som en del av implementeringen har stora utbildningsinsatser genomförts, totalt har cirka 400 medarbetare och chefer utbildats i LOU samt den nya inköpsprocessen.

Det nya e-handelssystemet sattes i full drift i september 2013 och hittills har 12 av myndighetens största leverantörer anslutits och cirka 11 000 beställningar har genomförts i systemet. Migrationsverkets inköpsprocess innebär att sam-

liga varor och tjänster som omfattas av tillämpningen av LOU, ska som huvudregel beställas via e-handelssystemet i form e-handelsbeställning eller e-rekvisition. De tillfälliga undantag som finns, beslutas i särskild ordning. Den nya processen ger verket goda förutsättningar att genomföra omfattande inköpsuppföljningar.

Säkerställa korrekta utbetalningar

Migrationsverket betalade 2013 ut 779 858 tkr i dagersättning, särskilda bidrag och återtableringsstöd till asylsökande. Utbetalningarna ska göras till rätt person, vid rätt tidpunkt och med rätt belopp.

De registrerade felaktiga utbetalningarna under året inbegrep:

- 2 534 124 kronor angivna som för stor utbetalning på grund av oavsiktliga fel orsakade av myndigheten (omfattar 3 320 individuella ärenden).
- 57 865 kronor angivna som för liten utbetalning på grund av oavsiktliga fel orsakade av myndigheten (omfattar 112 individuella ärenden).
- 381 937 kronor angivna som för stor utbetalning på grund av oavsiktliga fel orsakade av asylsökande (omfattar 249 ärenden).
- 316 008 kronor angivna som för stor utbetalning på grund av avsiktliga fel orsakade av asylsökande (omfattar 226 ärenden).
- 1 087 069 kronor angivna som för stor utbetalning på grund av nya omständigheter (omfattar 1 536 ärenden).
- 64 955 kronor angivna som för liten utbetalning på grund av nya omständigheter (omfattar 79 ärenden).

Under året har Migrationsverket beslutat om återkrav av utbetalat återtableringsstöd med 675 000 kronor, vilket är en minskning med 395 000 kronor från föregående år.

Andelen registrerade felaktiga utbetalningar har ökat och under 2013 har strax över 4 323 000 kronor registrerats som felaktigt utbetalade i Migrationsverkets datasystem. Det är en ökning med cirka 1,2 miljoner kronor sedan föregående år. Antalet registrerade ärenden där felaktig utbetalning skett har ökat från 2 225 stycken för året 2012 till 4 985 stycken för år 2013. Summan av de felaktiga utbetalningarna utgör en halv procent av de totala utbetalningarna, vilket visar på en mycket hög andel av korrekta utbetalningar.

Antalet registrerade misstänkta bidragsbrott var under året 43 stycken, en ökning med 30 stycken jämfört med 2012 då enbart 13 stycken bidragsbrott registrerades. Att antalet felaktiga utbetalningar på grund av avsiktliga fel orsakade av asylsökande är betydligt högre än antalet misstänkta bidragsbrott beror dels på att de enskilda felaktiga beloppen varit för låga för att gå vidare med brottsutredning, dels på att personen inte är kvar i landet när den felaktiga utbetalningen upptäcks.

Första årets årsredovisning visade dock på lägre andel felaktiga utbetalningar samt lägre antal bidragsbrott under 2012 än vad som redovisas här. Anledningen är att de felaktiga utbetalningarna och bidragsbrottet ofta upptäcks i efterhand. Under 2013 upptäcktes ytterligare fel som gjorts under 2012 än vad som förelåg vid Årsredovisningen 2012.

Migrationsverket fattade under 2012 beslut om en

handlingsplan för att motverka felaktiga utbetalningar. Under 2013 implementerades flera av åtgärderna såsom införandet av tvåmanbeslut för nyanställda och förtydligad information till asylsökande vid gruppinformationen.

Även handboken för migrationsärenden och det interna IT-systemet Skapa förtydligades för att ge bättre stöd i arbetet.

Andelen felaktiga utbetalningar som registrerats har ökat avsevärt från tidigare år och detta kan ha sin förklaring i att rutinerna för registrering samt utbildningsinsatser gjort verksamheten mer medveten om vikten av att förhindra felaktiga utbetalningar.

Den största delen felaktiga utbetalningar har skett på grund av att myndigheten, oavskiltigt, betalat ut fel belopp. En stor del felaktiga utbetalningar har skett då sökande har flyttats mellan enheter med olika boendekategorier, som också inneburit olika ersättningsnivåer. Under 2013 har Migrationsverket påbörjat flera nya IT-projekt för att förbättra handläggningsstödet. Delar av dessa projekt handlar om ärendehantering och fördelning. Genom att bygga in automatik i ärendefördelningen kommer vissa oavskiltliga felaktiga utbetalningar att undvikas. En översyn av utbetalningsperioderna för dagersättning har påbörjats i och med genomgång av Migrationsverkets allmänna föreskrifter, i hopp om att minska andelen felaktiga utbetalningar orsakade av myndigheten.

Arbetsgivares skyldighet att kontrollera en arbetstagares rätt att vistas och arbeta i Sverige har sedan 1 augusti 2013 stärkts genom en ändring i utlänningslagen. Dessutom har arbetsgivaren, sedan tidigare, en underrättelse-skyldighet om anställning av asylsökande. Genom en förbättrad hantering av arbetsgivarens uppgifter i handläggningsstödet under december 2013 har försättningarna ökat för att minska andelen felaktiga utbetalningar till de asylsökande som avsiktligt väljer att inte lämna korrekta inkomstuppgifter.

Intern styrning och kontroll

Förordningen om intern styrning och kontroll omfattar och gäller de förvaltningsmyndigheter under regeringen som har skyldighet att följa internrevisionsförordningen, däribland Migrationsverket. Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör myndighetsförordningens

krav om att verksamheten ska bedrivas effektivt, enligt gällande rätt och i enlighet med de förpliktelser som följer av det svenska medlemskapet i Europeiska unionen samt att denna verksamhet redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att den bedrivs på så vis att myndigheten hushåller väl med statens medel. Myndighetsledningen är ansvarig för att säkerställa en sådan betryggande intern styrning och kontroll enligt myndighetsförordningen och ska i samband med undertecknande av myndighetens årsredovisning göra en bedömning av densamma.

Vad innebär intern styrning och kontroll?

På Migrationsverket, där beslutanderätt och arbetsfördelning tydliggörs genom delegering inom verksamheten, innebär betryggande intern styrning och kontroll att myndighetsledningen kan förlita sig på att det system som finns för att planera, genomföra och följa upp verksamheten ger en rättvisande och tillförlitlig bild. Myndighetsledningen kan då, utan att själv delta i handläggning eller beslut, sägas ha kontroll över verksamheten. Genom Migrationsverkets arbetsordning har generaldirektören uttryckligen givit de chefer som svarar direkt under honom samt samtliga myndighetens enhetschefer och projektledare i uppdrag att ansvara för att deras respektive verksamheter arbetar i enlighet med förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Generaldirektören har vidare fastställt genom beslut den process som är gällande för hur myndighetens alla medarbetare ska bedriva arbetet med intern styrning och kontroll samt kommunicerat densamma inom myndigheten.

Migrationsverkets övergripande risker

Migrationsverkets övergripande riskanalys är gjord mot bakgrund av de mål för verksamheten som uttrycks i myndighetens verksamhetsplan för år 2013. Verksamhetsplanen har i sin tur brutit ned och konkretiserat de mål och uppdrag som följer av myndighetsförordningen, myndighetsinstruktionen och regleringsbrev för år 2013. På så vis har den övergripande riskanalysen omfattat och identifierat de risker som stått, eller potentiellt står, i vägen för myndighetens förmåga att leva upp till och fullgöra de mål och uppdrag som givits av regeringen samt beskrivit hur dessa har åtgärdats, följts upp och värderats.

Foto: Tomislav Stjepic

Två särskilt allvarliga risker

Vid den verksövergripande riskanalysen har åtta risker identifierats, varav två bedömts som särskilt allvarliga. Den ena är risken för mutor och korruption, där bedömningen om att fortsatt värdera risken som hög hänför sig till att de kraftfulla tillika omfattande åtgärder myndigheten vidtagit under 2013 ännu inte går att utvärdera fullt ut. Den andra är risken för långa processtider hos Migrationsverkets samarbetsmyndigheter som kan medföra ökade kostnader och ökad tid i mottagningssystemet.

Den förstnämnda risken har särskilt uppmärksammats då fall av misstänkt korruption uppdagats inom Migrationsverket under år 2012 och beskrivs tidigare i detta kapitel..

Vad gäller den sistnämnda risken har de konsekvenser den beskriver inträffat under 2013 till följd av den omfattande bostadsbrist som råder i landet, där Arbetsförmedlingen, som bär ansvaret för att anvisa en bostad till de personer som beviljats uppehållstillstånd, inte har kunnat fullgöra uppdraget. Vid slutet av 2013 befann sig därfor närmare 12 000 personer, vilka beviljats uppehållstillstånd i Sverige, fortfarande i Migrationsverkets boenden.

Denna utveckling krävde vidare att Migrationsverket i syfte att fullgöra kraven i myndighetsinstruktionen gjorde avsteg från lagen (2007:1091) om offentlig upphandling då annat inte var möjligt om boende skulle kunna tillförsakras personerna med permanent uppehållstillstånd. Migrationsverkets generaldirektör gjorde redan i början av 2013 en framställan till regeringen om behov av möjlighet till undantag från ovan nämnda lag, där det stora antalet asylsökande till Sverige tillsammans med det överklagade beslutet om upphandling av av ramavtal för tillfälliga boenden för asylsökande (ABT-boenden) bland annat lades fram som synnerliga skäl vilket därigenom kunde motivera rätt till så kallad direktupphandling av boendeplatser. De avtal som Migrationsverket har ingått med boendeleverantörer genom så kallad direktupphandling har skett i enlighet med utvärderingsresultatet i upphandlingen av ramavtalet. Migrationsverket har därigenom genomfört en konkurrensutsatt direktupphandling vilken varit i enlighet med likabehandlingsprincipen samt principerna om öppenhet och transparens. Omfattande kontroller har också vidtagits av Migrationsverket före dess att avtal har tecknats.

Utvecklingen av processen för ISK inom verket

Migrationsverket har under 2013 fattat beslut om att tillsätta en tjänst (motsvarande en årsarbetarkraft) med det uttryckliga uppdraget att leda arbetet med att utveckla processen för intern styrning och kontroll vid myndigheten. Detta arbete har hittills manifesterats genom att en plan för utvecklingsarbetet har tagits fram, som godkänts av generaldirektören efter föredragning i Migrationsverkets ledningsgrupp. Utvecklingsplanen omfattar en rad olika aspekter av arbetet med intern styrning och kontroll, vilka

bedömts centrala för myndighetens möjlighet att förstärka sin förmåga att arbeta på ett värdeskapande och relevant vis som i högre grad är anpassat efter myndighetens verksamhet och därigenom förmår förbättra möjligheterna att fullgöra målen för verksamheten. De olika aspekterna är i sin tur baserade på de synpunkter som framkommit från verksamheten, däribland synpunkter från det under året etablerade nätverket för förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll.

De identifierade utvecklingsaspekterna omfattar bland annat att vidare undersöka möjligheten att:

- samordna de olika riskanalyserna (arbetsmiljö, intern styrning och kontroll, risk- och sårbarhet samt miljö);
- fullt ut integrera riskanalyserna i verksamhetsplanering och uppföljning;
- utforma och genomföra utbildningsinsatser;
- utforma och skapa former för löpande stöd i arbetet med riskanalyser,
- skapa en övergripande process för intern styrning och kontroll som av verksamheten upplevs vara enkel att hantera och administrera.

Utvecklingsplanen är vidare indelad i olika faser, som alla är tidsatta för att säkerställa genomförandet. Utvecklingsarbetet är planerat att vara färdigställt vid halvårsskiftet 2014.

Lean – ett komplement till riskanalysen

Migrationsverket arbetar alltsedan 2009 enligt lean där en av de grundläggande tankarna tillika metoderna handlar om att ständigt försöka identifiera förbättringsområden inom verksamheten och därfter lyfta fram förslag till hur dessa förbättringsområden kan omhändertas. Då arbetsättet är väl infört på bred front i hela organisationen genom alla chefs- och medarbetarled kan det i någon mån liknas vid en enda stor riskåtgärd som dels på förhand förmår fånga upp och åtgärda faktorer, omständigheter och situationer som skulle kunna ha utvecklas till risker, dels i efterhand – i händelse av att någon del av verksamheten inte faller ut som planerat eller som man avsett – förmår korrigera och minimera effekterna av det inträffade. Däri genom utgör lean ett komplement till de riskanalyser som myndigheten bedriver i enlighet med förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll.

På Migrationsverkets intranät har varje verksamhetsområde en plats där områdets förbättringsförslag framgår av en logg. Av respektive logg går vidare att utläsa, vid sidan av själva förbättringsförslaget, var i organisationen ärendet uppstått och i vilka led det har hanterats samt hur man avser att hantera ärendet vidare, givet att det är motiverat. En eskaleringstrappa har även knutits till den beslutade ordningen för förbättringsförslag i syfte att hantera eventuella verksövergripande förbättringar hela vägen genom myndigheten.

Foto: Tomislav Stjepic

Asyl

MÅL:

Skapa förutsättningar för ett effektivt och långsiktigt hållbart asylsystem som värnar asylrätten.

Verka för att den sammantagna vistelsen i mottagandet blir så kort som möjligt.

I de asylärenden där avvisning med omedelbar verkställighet kan ske enligt 8 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716) samt i så kallade Dublinärenden ska beslut fattas och verkställas snarast möjligt

ÅTERRAPPORTERING:

En samlad analys av flödet och tider i asylprocessen, bl.a. tider och balansutveckling för inskrivna och utflyttade personer från Migrationsverkets mottagande avseende asylprövning och återvändande samt bosättning i kommun, ärenden hos domstolarna, och ärenden överlämnade till polisen,

Vilka åtgärder som vidtagits samt effekterna av dessa, för att utveckla samarbetet med migrationsdomstolarna, polisen, kommuner, Arbetsförmedlingen och andra aktörer i asylprocessen i syfte att identifiera och undanröja hinder så att vistelsen i hela processen förkortas

Omfattning och effektivitet rörande avvisningar med omedelbar verkställighet och överföringar enligt Dublinförordningen,

Tiden från beslut om uppehållstillstånd till placering i kommun fördelat på antal personer i anläggningsboende respektive eget boende,

Hur verksamheten anpassats för att optimera olika gruppars skilda behov för en framtid integrering i samhället, exempelvis genom olika former av organiserad sysselsättning,

Resultat och användning av de särskilda medel på anslag-

get 1:7 Utresor för avvisade och utvisade som tilldelats för återvändandeverksamheten,

Hur de 40 miljoner kronor som tilldelats på anslaget 1:1 Migrationsverket för att förstärka Migrationsverkets arbete med självmant återvändande, har använts och på vilket sätt medlen direkt påverkat antalet personer som återvänt självmant, samt hur ersättningar enligt förordningen (2008:778) om återetableringsstöd för vissa utlännningar bidragit till att öka antalet personer som återvänder självmant. Av rapporteringen ska särskilt framgå i hur många fall stödet bedömts ha haft en betydelse för återvändandet samt hur återetableringsstödet kan utvecklas för att öka återvändandet.

Statistik för 2013 beträffande:

- *hur många medicinska åldersbedömningar som gjorts,*
- *i hur många ärenden åldern justerats efter en medicinsk åldersbedömning, samt*
- *i hur många ärenden åldern justerats utan att en medicinsk åldersbedömning har genomförts.*

Rikspolisstyrelsen, Migrationsverket och Kriminalvården ska i samverkan effektivisera arbetet med att verkställa avvisnings- och utvisningsbeslut med syfte att, i förhållande till verksamhetsåret 2012, påtagligt öka antalet verkställda beslut avseende personer som är inskrivna i Migrationsverkets mottagande.

Migrationsverket ska redovisa en sammanvägd bild av vilka insatser som vidtagits för att säkerställa att de identitetsuppgifter som är nödvändiga för att verkställa ett avlägsnandebeslut finns tillgängliga innan ett ärende överlämnas till polisen. Av redovisningen ska framgå varför nödvändiga uppgifter, i förekommande fall, inte har kunnat säkerställas.

MÅLUPPFYLLElse:

Migrationsverket gör bedömningen att målet om att skapa förutsättningar för ett effektivt och långsiktigt hållbart asylsystem är uppnått.

Vad gäller att verka för så kort vistelsenid som möjligt bedömer Migrationsverket att målet uppnåtts i de delar som vi råder över.

Angående målet rörande omedelbar verkställighet och Dublinären är målet delvis uppnått

Under 2013 tog Sverige emot fler asylsökande än föregående år. Året har inneburit mycket stora utmaningar för Migrationsverket. Vi har tagit emot många ansökningar från personer som lämnat kriget i Syrien, asylsökande som är i mycket stort behov av skydd. Vi har gett dem ett värdigt mottagande med en skyndsam hantering av deras ansökningar. Vi har berett dem tak över huvudet och tillgodosett en stor del av deras praktiska behov.

Trots det hårda tryck som förevarit under året har vi ändå blickat framåt och varit proaktiva, bland annat med beslut om styrprinciper och beredskapsplaner. Vi har strävat efter ständiga förbättringar, varit innovativa och försökt att skapa än bättre förutsättningar för framtiden. Migrationsverket har under året satsat mycket på utveckling och förbättring inom flera områden. Vi har arbetat med flödesorientering och sett till att ärendena ständigt är i rörelse. Genom vårt IT-system har vi följt verksamheten på alla nivåer.

Vidare har vi har utvecklat vår processtyrning och vårt boende för att det ska vara mer ändamålsenligt ur ett processperspektiv. Tidig sortering av ärenden samt särskilda boenden med ett specifikt uppdrag kring utresor har gett ett snabbare flöde i ärenden där utresor i normalfallet ska och kan ske med korta handläggningstider med en minskad belastning på mottagningssystemet. Sorteringen skapar också möjlighet till färre antal omflyttar för den sökande.

Den stora ökningen av asylären är inte varit jämnt fördelad över året, men tack vare ovanstående åtgärder har vi ändå lyckats nå ett gott resultat samt kunnat tillgodose platsbehovet och erbjudit boende till alla sökande som så önskat.

En annan mycket viktig hörnsten i vårt arbete är den rättsliga kvaliteten. Det rättsliga kvalitetsarbetet har fortgått även detta år, främst med hjälp av *Den lärande organisationen* (DLO). Detta arbete har bidragit till att vi snabbt har kunnat fatta korrekta beslut samt haft en god dialog och en transparens gentemot de sökande och deras offentliga biträden.

Alla dessa åtgärder sammantaget, tillsammans med vårt ständigt pågående förbättringsarbete har skapat mycket goda förutsättningar för ett långsiktigt och hållbart asylsystem som värnar asylrätten.

Antalet nya asylsökande var under året närmare 54 300. Det totala antalet inkomna asylären var cirka 62 800. Detta är en stor ökning jämfört med föregående år.

Totalt avgjorda asylären under året var 56 700 inklusive förlängningsären. Migrationsverket har lyckats avgöra cirka 13 000 fler förstagångsären än föregående år.

Vid årsskiftet fanns totalt cirka 24 000 öppna ärenden. 358 av dessa inkom före januari 2013. Detta är fler öppna ärenden än vad som fanns vid årsskiftet förra året.

Under året har Migrationsverket fattat drygt 1 600 beslut om avisning med omedelbar verkställighet till hemlandet, en minskning jämfört med föregående år. Detta kan ha sin förklaring i att en stor del av de sökande, från länder där beslutet ofta landar på omedelbar avisning till hemlandet, återtar sin asylsökan och ärendet avskrivs. Även antalet sökande från dessa länder minskat i antal jämfört med föregående år.

Eftersom totaltiden i mottagningssystemet för gruppen ökat är vi inte tillfredsställda med hur långt vi kommit i arbetet med beslut om omedelbar verkställighet till hemlandet.

I år har cirka 8 600 beslut om överföring i enlighet med Dublinförordningen fattats vilket är en ökning jämfört med föregående år. Den genomsnittliga handläggningstiden i dessa ärenden var i år 68 dagar, vilket är en snabbare genomsnittlig handläggningstid än föregående år då det låg på 99 dagar.

En samlad analys av flöden och tider i asylprocessen

De senaste två åren har antalet asylsökningar ökat drastiskt. 2011 mottog Migrationsverket cirka 29 600 asylsökningar, året därpå steg siffran till cirka 44 000 asylsökningar och 2013 landade siffran på cirka 54 300 asylsökningar exklusive förlängningsansökningar (med förlängningsansökningar var siffran cirka 62 800). Detta innebär en ökning på 83 procent mellan åren 2011 och 2013 (112 procent inklusive förlängningsären). Vidare varierar antalet asylsökningar kraftigt under året. Resultaten i denna analys bör därför ses i kontexten av ovanstående faktorer.

Öppna asylären

Under första halvåret avgjordes fler ärenden än som kom in vilket fick balansen av öppna ärenden att minska. Inledningsvis var mer än hälften av de öppna asylärena äldre än två månader, men i takt med att fler ärenden avgjordes minskade även antalet äldre ärenden. Vid mitten av året var en relativt liten andel ärenden i ålder 2-8 må-

nader. Antalet ärenden som var äldre än åtta månader var dock större än vid årsskiftet. Att dessa ärenden inte hade avslutats beror på att Migrationsverket under hösten 2012 prioriterade vissa ärenden (Presumption för uppehållstillstånd, Dublinärenden och ärenden med beslut om omdelbar verkställighet). Under sommaren började antalet asylansökningar att öka samtidigt som antalet avgjorda ärenden avtog på grund av sommarledigheter. Detta ledde till ett ökat antal öppna ärenden. Samtidigt som antalet öppna ärenden ökade kraftigt skedde ingen större ökning av ärenden äldre än sex månader.

I samband med att majoriteten av medarbetarna avslutat sina sommarsemesterar under september började antalet avgjorda ärenden att öka. Ökningen skedde därefter succesivt fram till slutet av december då julledigheterna ledde till färre avgjorda ärenden.

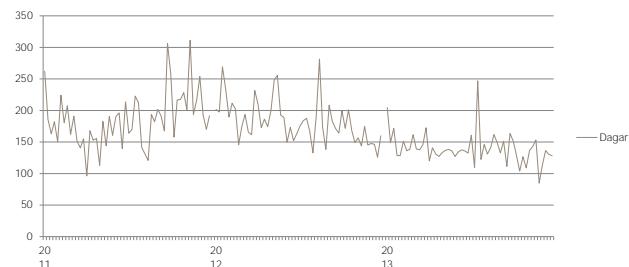
När antalet avgjorda ärenden under hösten kom i paritet med antalet inkomna ärenden minskade antalet ärenden äldre än sex månader. Antalet ärenden äldre än sex månader fortsatte därefter att minska samtidigt som ökningen av öppna ärenden avtog och slutligen minskade. Under samma tidsperiod ökade antalet ärenden äldre än två månader.

Sammantaget fanns det vid årets slut färre antal ärenden äldre än fyra månader än vad som fanns vid årets ingång. Detta innebär att Migrationsverket trots en kraftig ökning av antalet asylansökningar lyckats ta kontroll och till och med minskat antalet äldre ärenden.

Dublinprocessen

Figur 4

Total processtid i dagar för Dublinärenden 2011-2013

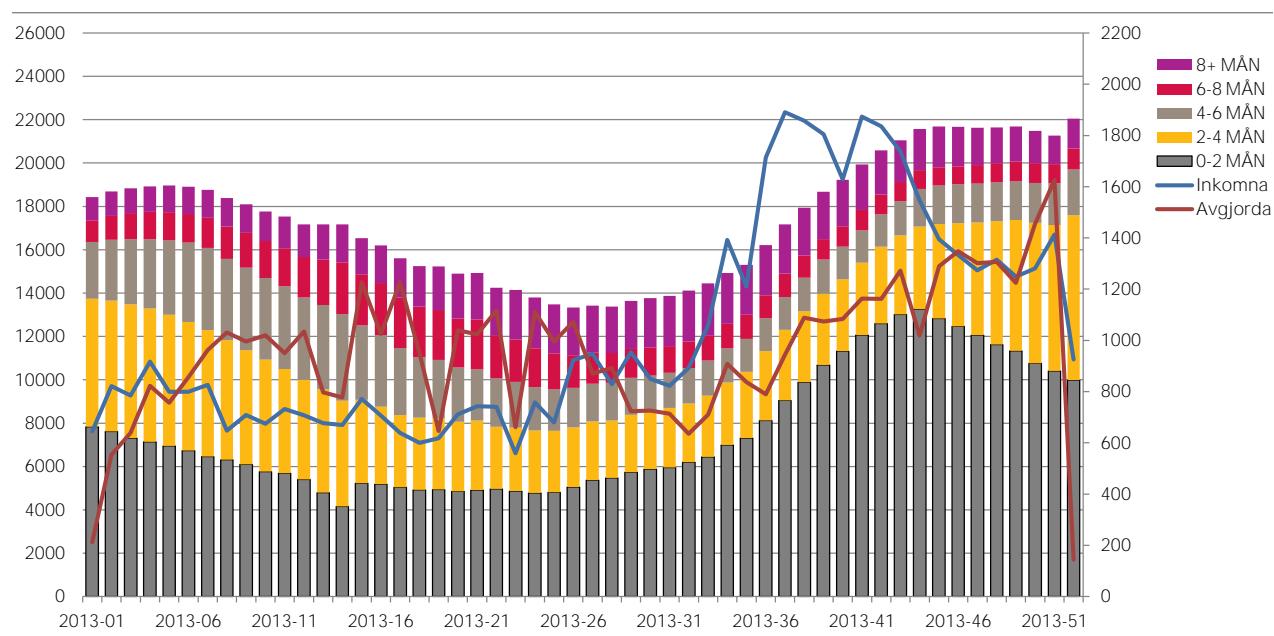

Den totala genomsnittliga processtiden för de som överförts/återförlts som Dublinärenden under 2013 var 138 dagar, det vill säga tiden från ansökan till dess att personen registreras som utrest i Migrationsverkets system. Vilket är en förbättring jämfört med både 2012 och 2011. Noterbart är att både prövningstiden och återväntiderna har förbättrats under 2013.

Under 2013 har Dublinprocessen förbättrats främst beröende på förbättrade prövningstider, vilket möjligtvis är en konsekvens av de styrprinciper som infördes under sommaren. Som helhet är hanteringen av Dublinärenden en process som under året har präglats av en låg grad av variationer i den totala processtiden. Den genomsnittliga processtiden (genomsnitt per vecka) varierade mellan 84 till 246 dagar. I individuella ärenden kan variationerna vara både högre och lägre. Den låga graden av variationer är ut-

Figur 5

Inkomna, avgjorda och öppna asylärenden (grundärenden enbart förstagångsansökningar)

märkande både för prövningstiden, tiden från ansökan till beslut och återvändandetiden, tiden från beslut till utresa. Jämfört med 2011 och 2012 har variationerna minskat betydligt. 2011 varierade den totala prövningstiden mellan 96 och 311 dagar och 2012 varierade den totala prövningstiden mellan 125 och 281. Bägge åren var det främst stora variationer i återvändandetiden som gav upphov till stora variationer även i den totala processtiden. Den främsta anledningen till att variationerna samt den genomsnittliga återvändandetiden minskat är avsevärt förbättrade handläggningstider hos Italiens motsvarighet till Migrationsverket. Därtill har Migrationsverket lagt särskilt fokus på återvändandet rörande Dublinären.

Den totala genomsnittliga processtiden för de som återvände 2012 var något bättre än 2011 (177 dagar jämfört med 183 dagar), men trots det var prövningstiden närmare 18 dagar längre 2012 än 2011. Den högre prövningstiden 2012 kan förmodligen härledas till den omorganisation som genomfördes när tre Dublinheter i Göteborg, Malmö och Stockholm under hösten 2011 slogs samman och centraliseras till en enhet som placerades i Stockholm. Sammanslagningen ledde inledningsvis till ökade tider på grund av att erfarna medarbetare fick byta arbetsuppgifter och nya medarbetare behövde läras upp. När samtliga medarbeta blivit fullärrda och den nya organisationen hade etablerats effektiviserades arbetet, vilket ledde till förbättrade prövningstider.

Även vad gäller den totala processtiden för överföring/återföring med tvång har tiderna förbättrats jämfört med både 2011 och 2012. 2013 låg den genomsnittliga processtiden på 225 dagar medan den för 2011 och 2012 låg på 241 respektive 259 dagar. Även variationerna i den totala processtiden var lägre 2013 än både 2011 och 2012. Dock är dessa variationer betydligt högre än variationerna i det återvändande som sker självmant. Polisen stod för cirka sju tiondelar av den totala återvändandetiden i ärenden som verkställdes med tvång. Jämfört med de två föregående åren har dock polisens tid minskat från 126 dagar för 2011 till 100 dagar för 2013.

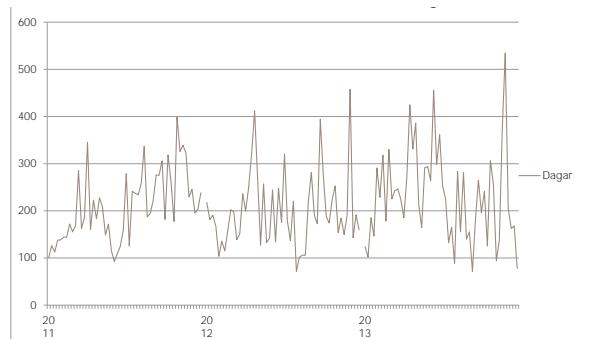
■ Avvisning med omedelbar verkställighet

Om det är uppenbart att den asylsökande inte behöver skydd, och inte heller har andra skäl för att få stanna i landet, kan han avvisas från Sverige direkt. Det kallas "avvisning med omedelbar verkställighet" och kan bli aktuellt om den asylsökande helt klart saknar asylskäl. Ett sådant beslut måste fattas inom tre månader från ansökningsdagen.

Beslut om omedelbar verkställighet

Figur 6

Total processtid i dagar för ärenden med omedelbar verkställighet 2011-2013

Den totala processtiden för de som har återvänt med beslut om omedelbar verkställighet 2013 har ökat jämfört med de två föregående åren. 2013 var den genomsnittliga återvändandetiden 241 dagar jämfört med 181 dagar för 2012 och 186 dagar för 2011. Ökningen har sin grund i att den genomsnittliga återvändandetiden har ökat betydligt. 2011 och 2012 låg återvändandetiden på 102 respektive 108 dagar, men 2013 hade återvändandetiden ökat till 158 dagar. Det bör dock noteras att antalet personer som återvände med beslut om omedelbar versktällighet var betydligt färre 2013 än de två föregående åren, vilket kan bero på att individuella ärenden med mycket långa återvändandetider påverkat genomsnittstiden. Den främsta anledningen till att återvändandetiden har ökat under 2013 är att ärendena har blivit mer komplexa.

Hanteringen av beslut med omedelbar verkställighet är en process med mycket stora variationer i den totala processtiden. Den genomsnittliga processtiden (genomsnitt per vecka) varierade mellan 71 till 534 dagar. De stora variationerna i den totala processtiden beror på stora variationer i återvändandetiden. Den genomsnittliga återvändandetiden (genomsnitt per vecka) varierade med 23 till 361 dagar. Även 2011 och 2012 präglades av stora variationer i den totala processtiden. Även dessa år berodde variationerna i totaltiden på stora variationer i återvändandetiden.

De stora variationerna i återvändandetiderna kan bero på flera orsaker. Faktorer som kan påverka återvändandetiden är till exempel

- om den sökande har några identitetshandlingar,
- hur lång tid det tar att anskaffa identitetshandlingar om dessa saknas (vilket kan variera beroende på vilket land sökanden har sin hemvist i),
- familjekonstellationen,
- eventuell sjukdomsbild samt
- i vilken grad den sökande väljer att medverka till att återvända till sitt hemland.

Majoriteten av de som fick beslut om omedelbar verkställighet kommer dock från västra Balkan där det gene-

reellt inte finns några praktiska hinder till verkställighet eftersom dessa länder har återtagandeavtal med Sverige.

2013 var den genomsnittliga prövningstiden något lägre än föregående två år, 44 dagar jämfört med 45 dagar för 2012 och 50 dagar för 2011. Prövningstiden för ärenden med omedelbar verkställighet präglas av små variationer i den genomsnittliga prövningstiden, vilket till viss del kan förklaras av att ett beslut om omedelbar verkställighet enligt lag måste tas inom tre månader efter ansöningstillfället. Prövningstiden kan således inte överstiga 92 dagar.

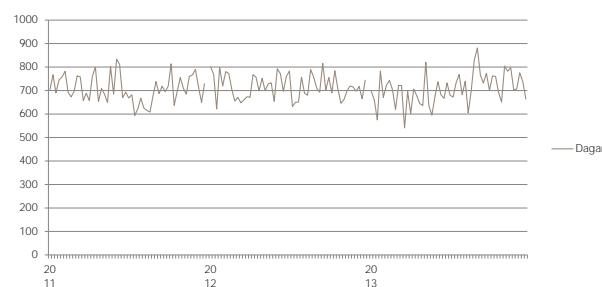
Den genomsnittliga processtiden för sökanden som återvänt självmant efter beslut om omedelbar verkställighet förbättrades under sista halvåret och låg på 131 dagar jämfört med 193 dagar för första halvåret. En förklaring till det förbättrade resultatet kan vara de styrprinciper som infördes under sommaren. Därtill har Migrationsverket haft särskilt fokus på ärenden med beslut om omedelbar verkställighet.

Den genomsnittliga totala processtiden för de personer som verkställdes med tvång var betydligt högre än för de personer som återvände självmant, 463 dagar jämfört med 168 dagar. Detta är en försämring jämfört med både 2011 och 2012 då genomsnittstiden låg på 433 respektive 438 dagar. Den genomsnittliga återvändandetiden för 2013 var 371 dagar, varav polisens tid svarade för cirka åtta tiondelar. Vidare varierade den genomsnittliga processtiden för 2013 mellan 59 och 1 237 dagar, det vill säga över tre år. De stora variationerna kan dock bero på att antalet beslut om omedelbar verkställighet som verkställdes med tvång var relativt få, vilket kan påverka det statistiska utfallet.

Långa avslag

Figur 7

Total processtid i dagar för långa avslag 2011-2013

Den genomsnittliga totala processtiden för långa avslag som överklagats till Migrationsdomstolen har i stort sett varit oförändrad de senaste tre åren, även om en marginal förbättring har skett. 2013 var genomsnittstiden 704 dagar, vilket kan jämföras med 711 dagar för 2012 och 707 dagar för 2011.

Trots att den totala processtiden har förbättrats något under 2013 har återvändandetiden ökat jämfört med fö-

regående två år. 2013 låg den genomsnittliga återvändandetiden på 251 dagar, jämfört med 229 dagar för 2012 och 187 dagar för 2011.

Den ökade återvändandetiden beror främst på att tiderna för det tvångsvisa återvändandet ökat betydligt de senaste tre åren. 2011 låg genomsnittstiden för återvändande med tvång på 319 dagar, 2012 hade genomsnittstiden ökat till 383 dagar och 2013 var genomsnittstiden 416 dagar. Av den totala återvändandetiden för ärenden som verkställdes med tvång svarar polisen för mer än tre fjärdedelar av tiden. Genomsnittstiden för polisen var 318 dagar och genomsnittstiden för Migrationsverket var 97 dagar. Den höga genomsnittliga tiden för ärenden som verkställdes med tvång beror dessutom på att Migrationsverket i första hand har försökt få personen att resa hem självmant innan ärendet överlämnats till polisen.

Även vad gäller det återvändande som sker självmant har tiderna ökat om än inte i samma omfattning som återvändandet med tvång. 2013 låg den genomsnittliga återvändandetiden på 160 dagar jämfört med 153 dagar för 2012 och 139 dagar för 2011.

Den totala processtiden för långa avslag som överklagats till Migrationsdomstolen präglas av stora variationer. Den genomsnittliga processtiden för de som återvände under 2013 varierade mellan 540 och 881 dagar. Framförallt var det stora variationer i återvändandetiden som ledde till stora variationer i den totala processtiden. 2013 varierade den genomsnittliga återvändandetiden mellan 146 och 348 dagar. Orsaker till de stora variationerna i återvändandetiderna är samma som tidigare redovisats angående beslut om omedelbar verkställighet.

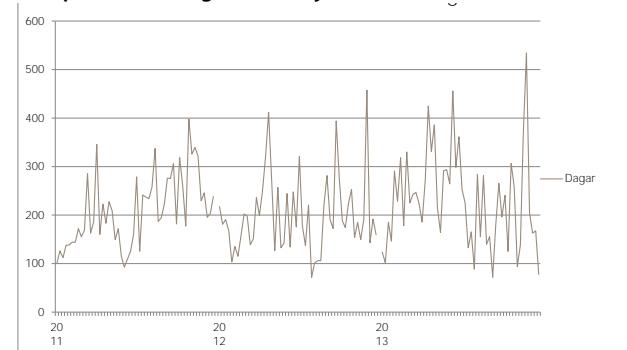
De som återvände 2013 hade lägre prövningstider både hos Migrationsverket och Migrationsdomstolen än de som återvänt under föregående två år. 2013 var den genomsnittliga prövningstiden 160 dagar för Migrationsverket och 165 dagar för Migrationsdomstolen. För 2012 var motsvarande tider 171 dagar respektive 188 dagar och för 2011 var prövningstiderna 194 respektive 2010 dagar. Det bör dock påpekas att majoritetet av de som återvänt under 2013 inte har fått sin prövning under 2013.

Beviljade i första instans

För de personer som bosattes i kommun under 2013 efter bifall på sin asylansökan tog det i snitt 207 dagar, sju månader, från asylansökan till bosättning i kommun. Detta varierar dock mellan 161 och 277 dagar för olika veckor under året. Den sammanlagda processtiden, det vill säga prövningstid plus bosättningstid, 207 dagar, har ökat något sedan 2012 men minskat sedan 2011. Det tog i genomsnitt 118 dagar att få sin ansökan prövad hos Migrationsverket. Därefter tog det i genomsnitt 89 dagar till bosättning i kommun, med en variation mellan 53 och 147 dagar olika veckor, vilket är genomsnittstider för dem

som bosattes under dessa veckor. Variationen mellan olika individer under en vecka är följaktligen än större. För dem som skrevs ut mot slutet av första halvåret var prövningstiden, från ansökan till beslut, något högre än för dem som skrevs ut under början och slutet av året. Bosättningstiden, från beslut till bosättning, har dock varierat på ganska likartat sätt under året.

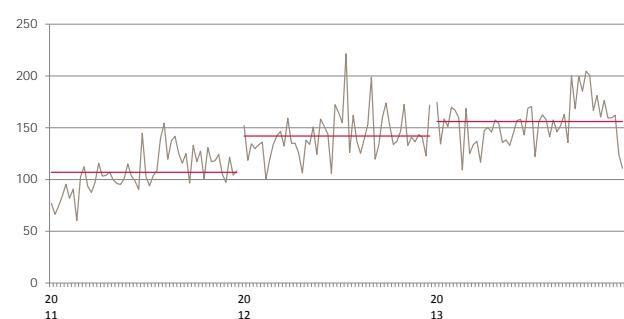
Figur 8

Total processtid i dagar för beviljade i första instans, 2011-2013.

Migrationsverkets prövningstid skiljer sig inte för dem som bott i anläggningsboende och dem som bott i eget boende under asyltiden. Däremot skiljer sig bosättningstiden åt. För dem i anläggningsboende tog det 159 dagar att flytta ut jämfört med 72 dagar för dem i eget boende. Det innebär att för dem som fått hjälp med bosättningen tog hela processen från ansökan om asyl till utflytt från

Migrationsverkets anläggningsboende 277 dagar - cirka nio månader. Bosättningen tog fem månader i genomsnitt men varierar mellan 109 och 205 dagar för bosatta olika veckor. För dem i eget boende under asyltiden uppgick den sammanlagda tiden till 190 dagar, drygt 6 månader. Bosättningstiden, det vill säga tiden från beslutsdatum till utskrivning från Migrationsverkets mottagningssystem tog drygt två månader i genomsnitt, med en variation mellan 36 och 126 dagar.

Figur 9

Bosättningstid i dagar för beviljade i första instans, anläggningsboende 2011-2013. Röda linjer visar årsmedeldagarna 107, 145 och 159 dagar.

Figur 10

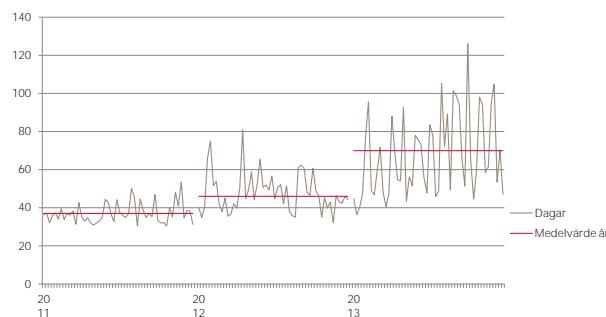
Inskrivna i mottagningssystemet vid utgången av 2011-2013 efter handläggningsstatus och vistelsestid i dagar

Handläggningsstatus	År 2011		År 2012		År 2013	
	Antal	Genomsnittlig vistelsestid	Antal	Genomsnittlig vistelsestid	Antal	Genomsnittlig vistelsestid
Öppet asylärende hos Migrationsverket	10 398	113	17 281	147	21 293	139
Öppet överklagandeärende hos Migrationsverket	87	262	103	224	185	357
Öppet överklagandeärende hos migrationsdomstol	6 948	389	3 857	357	4 460	436
Avslagsbeslut i överklagandeärende hos migrationsdomstol som inte vunnit lagakraft	1 596	484	2 047	415	1 707	406
Avslagsbeslut i överklagandeärende hos migrationsdomstol som vunnit lagakraft	11 780	847	11 960	835	11 008	865
därav med öppet återvändandeärende hos Migrationsverket	4 614	641	4 894	557	3 891	508
därav med överlämnat återvändandeärende till Polisen	7 166	980	7 066	1 025	7 117	1 055
Med uppehållstillstånd	3 189	341	6 021	332	11 832	280
Övriga ¹⁾	2 779	520	1 952	562	2 289	616
TOTALT	36 777	467	43 221	411	52 774	375

1) I kategorin övriga ingår personer som fått annat beslut än bifall av Migrationsverket som sitt senaste beslut och som (ännu) ej överklagat. Personer med annat beslut än bifall eller avslag fattat av migrationsdomstol i överklagandeärende ingår också.

Figur 11

Bosättningstid i dagar för beviljade i första instans, eget boende, 2011-2013. Röda linjer visar årsmedelvärdena 41, 49 och 72 dagar.

De som bott i eget boende skrivs ut från Migrationsverkets mottagningssystem 30 dagar efter beslut om uppehållstillstånd. Att bosättningstiden blir längre för denna grupp beror på att anläggningsboende som tackar nej till en anvisning om kommunplats registreras om som eget boende, eftersom de ska ordna sin bostad själva. Dessa personer skrivs ut direkt när de tackat nej till en anvisning, dock tidigast 30 dagar efter beslut. Många har emellertid väntat längre än så på anvisningen. För de anläggningsboende har hela processtiden ökat jämfört med 2011 och 2012. Det beror på att samtidigt som Migrationsverkets prövningstid minskat sedan 2011 har bosättningstiden ökat. För eget boende var såväl processtiden som prövningstiden högst 2011 och något högre 2013 än 2012 medan bosättningstiden ökade betydligt 2013 jämfört med de två tidigare åren.

Prövningstiden

För den asylsökande handlar väntetiden i stora drag om att vänta på asylutredningen och därefter på beslut. Under 2013 gjordes asylutredningarna i genomsnitt 49 dagar efter att man lämnat in sin ansökan. För åtta procent av dem som utredes under 2013 skedde det inom två veckor och för tre fjärdedelar inom 60 dagar. Vid en jämförelse med tidigare år ser vi att väntetiderna för asylutredning har ökat det senaste året, under 2011 tog det i genomsnitt 38 dagar från ansökan till utredning och 2012 tog det 42 dagar. Alla tre åren har åtta procent utretts inom två veckor, men cirka 85 procent blev utredda inom 60 dagar under 2011 och 2012.

Efter asylutredningarna tog det ytterligare 48 dagar i genomsnitt tills de som fick bifall fick beslut om uppehållstillstånd. En tredjedel fick beslut redan inom två veckor efter utredningen och ytterligare drygt en tredjedel fick beslut inom 60 dagar. Detta gäller beslutade 2013. Observera att av dem som lämnade mottagningssystemet under 2013 kan vissa ha utretts och beslutats tidigare. De som utreds och beslutas under 2013 kan komma att lämna systemet ett senare år.

Bosättningstiden

För den som får uppehållstillstånd och har rätt till etableringsplan handlar bosättningstiden om

- Delgivning av beslut
- Möte med Arbetsförmedlingen för ett eller flera etableringssamtal med bosättningssamtal
- Erbjudande om bosättning, så kallad anvisning, för den som bott i Migrationsverkets anläggningsboende eller bott i eget boende men begär hjälp med flytt inom sex månader
- Flyttning till boende i den kommun där personen fått etableringsplats

Bosättningstiden inbegriper såväl Migrationsverkets som Arbetsförmedlingens och kommunens insatser inför bosättning. Samtliga parter har ansvar för tidsutsträckningen. Självklart har även den nyanlände i viss mån möjlighet att påverka tiden genom sin medverkan under bostättningsprocessen.

Migrationsverket ansvarar endast för hur lång tid som förflyter från beslutet om uppehållstillstånd tills personen delgivs beslutet och har därmed små möjligheter att påverka bosättningstiden. Under 2013 fick de flesta, 98 procent, besked inom 30 dagar, i genomsnitt inom 12 dagar. En tredjedel fick beskedet inom sju dagar. Migrationsverket ansvarar också för att den lokala Arbetsförmedlingen får meddelande om att en person är aktuell för etableringsinsatser vilket sker i samband med att mottagningens personal underrättas om beslutet. Därefter har såväl den lokala Arbetsförmedlingen som Arbetsförmedlingens nationella bostättningsenhet ansvar för bosättningstiden.

Ökat antal personer i mottagningssystemet

Antalet personer med uppehållstillstånd i Migrationsverkets boende har ökat rejält under året. Den första januari 2013 fanns ungefär 4 500 personer med uppehållstillstånd i Migrationsverkets boende. Vid årets slut hade den siffran mer än fördubblats till cirka 9 700 personer. Förutom de anläggningsboende fanns även ett antal med uppehållstillstånd i eget boende som inte skrivits ut från mottagningssystemet. Totalt fanns cirka 6 000 personer med uppehållstillstånd i Migrationsverkets mottagningssystem första januari 2013 och nästan 12 000 vid årets slut.

Idag blir alltför många kvar alltför länge i mottagningssystemet. De långa bosättningstiderna inverkar negativt på de nyanländas möjligheter till en tidig etablering. De medför också stora påfrestningar på Migrationsverkets mottagningssystem. För ett jämnt flöde i asylprocessen bör lika många personer som får bifall skrivas ut från Migrationsverkets mottagningssystem varje vecka. I detta skede med många som väntat länge på kommunplaceering skulle bosättningstakten behöva vara än högre. I genomsnitt har 385 personer i veckan skrivits ut under 2013

medan Migrationsverket i genomsnitt fattat 434 bifallsbeslut i veckan. Av de som skrivs ut kommer i snitt per vecka 113 personer från Migrationsverkets anläggningsboende och 272 från eget boende.

Arbetsförmedlingen har bosatt 3 450 personer under 2013, vilket utgör 17 procent av de cirka 20 000 personer som lämnat mottagningssystemet under året. Migrationsverket bosatte mindre än en procent, 60 personer. Ensamkommande barn utgjorde 10 procent av dem som skrevs ut. Resten, över 70 procent, ordnade sitt eget boende 2013.

Åtgärder för förbättrade flöden och tider i asylprocessen

Asylprövningen försöker att löpande se till att det vid ansökningsenheterna finns rätt kompetens för att sorteringen genom IT-systemen genomförs på ett korrekt sätt. Genom medarbetarnas förbättringsarbete har vi hittat nya och effektiva arbetsätt att arbeta med ärenden i rörelse och hittat rutiner för att försöka att korta ledtider, framför allt vad gäller tiden från utredning till beslut. Ett exempel på detta är att asylprövningen efter ett internt förbättringsförslag nu har infört metod- och processtöd för förenklad handläggning av Syrienärenden med bibehållen kvalitet.

Handläggningstiderna för uppenbart ogrundade ansökningar och Dublinärenden styrs i mycket hög grad av de rättsregler, tidsfrister etc. som gäller för prövningen av dessa ärenden. Dessa ärenden har därför prioriterats ivisa lägen när antalet inkomna asylansökningar ökat drastiskt. I några fall har även ärenden om ensamkommande barn, barnfamiljer och ärenden där det framstår som uppenbart att uppehållstillstånd ska beviljas också getts prioritet. Besluten om prioriteringar av vissa ärenden har ofta kombinerats med generella produktionsuppdrag/avarbetningar med innebördens att ärenden inkomna vid en viss tidpunkt ska vara avgjorda vid en bestämd tidpunkt. I de flesta fall har ansökningsdatum varit styrande, men där emot inte land eller liknande omständigheter.

I syfte att ytterligare utveckla snabbprocessen och minska totaltiden i mottagningssystemet kommer Migrationsverket under 2014 att inleda försöksverksamhet med interprofessionella team för att samlar olika kompetenser som idag är utspridda på olika verksamhetsområden.

Förberedelser inför den nya Dublinförordningen

Under hösten genomförde Migrationsverket ett omfattande arbete med förberedelserna inför ikraftträdandet av Europaparlaments och rådets förordning (EU) 604/2013 (Dublin III). En samordningsgrupp underställd Rättschefen inrättades som arbetade med specifika sakfrågor, såsom rättsfrågor, handläggning och kommunikation. I arbetet har också en stor utbildningsinsats genomförts där berör-

da parter inom myndigheten samt externa intressenter, såsom polisen och domstolarna, har deltagit. Därtill har kontakter tagits med andra intressenter såsom Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och landsting, för att inleda ett djupare samarbete kring frågor om ensamkommande barn och eftersökningar av familjemedlemmar som får en större betydelse efter årsskiftet.

Dublinärenden

Ärenden där sakprövning ska ske i annat land enligt Dublinförordningen.

I början av 2013 skapades ytterligare en Dublinenhet i Stockholm och ny personal rekryterades. Efter en introduktionstid kunde ingående balanser hanteras snabbare än väntat. Från maj månad minskade även antalet inkomna ärenden, varför enheten för första gången stod inför en överkapacitet i antalet personal. Mot denna bakgrund övergick personal till att bland annat stödja asylprövningssenheterna.

Under augusti månad började ärendeinflodet öka ånyo, för att nära på dubbleras under oktober månad. Denna kraftiga uppgång ledde till en ökad arbetsbelastning, men tack vare god planering har alltjämt ärenden fördelats ut kontinuerligt utan ökade ledtider.

Samverkan med andra myndigheter

Sambandsman

Migrationsverket har en medarbetare stationerad på migrationsmyndigheten (BAMF) i Tyskland. Arbetsuppgifterna består främst i att vara behjälplig i samband med ärenden som handläggs eller som i framtiden kan tänkas komma handläggas inom ramen för Dublinförordningen, men även praxisfrågor i andra aktuella ämnen avhandlas i båda geografiska riktningarna.

Mycket stor vikt har under året lagts på samverkan med andra myndigheter och andra ländernas Dublinenheter/myndigheter. Det mest framträdande är ett utvecklat samarbete med italienska myndigheter i syfte att minska antalet obesvarade förfrågningar (så kallade tysta accepter, där man i praktiken inte fått något svar alls) då detta har lett till långa handläggningstider i såväl prövning som i verkställande av fattade beslut om överföring till en annan medlemsstat. Under året har antalet tysta accepter från italienska myndigheter sjunkit från cirka 85 procent till under fem procent.

Detta leder till en effektivare handläggning och ger dessutom ett bättre beslutsunderlag vid överföring, då personens status i Italien och eventuell annan identitet är känd när beslut om överföring fattas.

Under maj månad besökte den operativa chefen tyska migrationsmyndigheten (BAMF) tillsammans med en av

Dublinenhetens chefer i syfte att diskutera ett fortsatt gemensamt samarbete genom sambandsmän. Den svenska sambandsmannens förordnande i Tyskland har därför förlängts och förhoppningen är att tyska myndigheter på sikt posterar en person i Sverige. Sambandsmannafunktionen leder till ökad effektivitet i såväl Dublinären som övrig handläggning, samt en ökad insikt i frågor av strategisk vikt för beredskap av framtida migration.

Sverige medverkar i två olika grupper med andra medlemsstater och ett möte per termin har ägt rum i respektive grupp. Den europeiska kommissionen har under året åter börjat med så kallade kontaktkommittémöten som är ett forum för medlemsstaternas myndigheter att diskutera praktisk tillämpning av olika rättsakter på asylområdet, däribland Dublinförordningen. Vid kontaktkommittémöten rörande Dublinförordningen har Sverige representerats av Migrationsverket och där har även representant för Justitiedepartementet deltagit.

Därutöver har Migrationsverket hållit en utbildning inom ramen för domstolsverkets utbildningsprogram under maj och december månad, samt för polismyndigheter i landet. Verket har även hållit utbildning om Dublinförordningen på Polishögskolan för polisens instruktörer och polisen har också deltagit vid utbildningsinsatser inför kommande förordning. Samverkan sker kontinuerligt med såväl de lokala gränspolismyndigheterna som med centrala gränskontrollenheten där Migrationsverket driver ärenden för polisens räkning och sköter kontakterna med andra medlemsstaters myndigheter i samband med fastställande av ansvarig medlemstat och i viss utsträckning i samband med överföringar.

Prioritering av uppenbart ogrundade ansökningar

Migrationsverkets förmåga att möta variationer i ärendevolym spelar stor roll för genomförandet av asylprövningens uppdrag. Detta gäller även för prioriteringen av uppenbart ogrundade ansökningar. Denna kategori är i dagsläget prioriterad och ska avgöras och verkställas så snart som möjligt.

Fördelningen av avgjorda avisningsärenden med omedelbar verkställighet låg under året på en relativt jämn nivå, med en topp i oktober.

De ansökningar som utgör den största andelen uppenbart ogrundade ärenden är ansökningar ingivna av sökanden från västra Balkan.

Förutsägbar väntetid för sökande

Migrationsverket har under 2013 arbetat med att ha mer förutsägbara tider för beslut. Ansökningsenheterna har jobbat med en initial sortering av ärenden som ger oss förutsättningar att på ett tidigt stadium lämna ett besked till sökanden hur den fortsatta handläggningen kommer att se ut.

Asylprövningen har under året tittat närmare på olika tider i delprocesserna. Ambitionen var att vi i större grad skulle fokusera på tiden efter det att asylutredning genomförts fram till beslut. Med hänsyn till att vi fokuserade på att korta ligg- och ledtiderna i vår ärendeprocess skapade vi förutsättningar för att väntetiderna på beslut för asylsökande minskade. Den genomsnittliga ledtiden mellan utredning och beslut i asylärende var under året 57 dagar. 2011 var ledtiden 56 dagar och 2012 var ledtiden 58 dagar. I sammanhanget bör detta anses som ett gott resultat för 2013, då inflödet av ärenden var betydligt högre detta år i jämförelse med de två tidigare åren.

En ny lista har lagts till i IT-systemen. Listan ger en mycket bra sammanfattningsöversikt över enskilda ärendens status under handläggningsprocessen samt liggtider för olika handläggningssmoment och riktar sig framförallt till teamen och teamledarna. Det finns således bra förutsättningar för teamen att få en bra överblick över öppna ärenden och var i processen ärenden befinner sig.

Åtgärder för att möta variationer i ärendevolymer

I december 2012 fattade verksamhetscheferna för asylprövningen och mottagningen ett beslut om införande av styrprinciper. Under våren 2013 beslutades också om en beredskapsplan av samma verksamhetschefer. Med anledning av beredskapsplanens tillkomst förtydligades och reviderades de gemensamma styrprinciperna den 24 maj 2013. Under december 2013 reviderades även beredskapsplanen mot bakgrund av det ökande antal asylsökanden under 2013 och med beaktande av prognoserna för de kommande åren.

Styrprinciperna

Tidig sortering av asylärenden är en viktig styrprincip för Migrationsverkets asylprövning. Sorteringen ger verksamhetsområdet förutsättningar att på ett tidigt stadium lämna ett besked till sökanden hur den fortsatta handläggningen ska genomföras.

Det övergripande syftet med styrprinciperna är att volymerna i anläggningsboendet (ABO/ABT) inte ska öka. Screening och sortering ska ske på ansökningsenheter. Omsortering kan ske av prövningsenhet utifrån ärendets karaktär efter utredning och på mottagningsenhet utifrån omständigheter kring boendet. Centralt är att ärendeprofilen styr boendeplaceringen.

Täckningsgraden av tidig sortering på ansökningsenheter under hela perioden sedan det infördes ligger på cirka 80 procent. Spridningen mellan enheterna är stor och det har varierat över tid. Det tog cirka en månad innan styrprinciperna implementerades i verksamheten, vilket gör att täckningsgraden under det första kvartalet drar ner den totala procentsatsen för året. En mer rättvisande bild över dess täckningsgrad är att se den från och med det andra kvartalet 2013.

Om man jämför handläggningstid med inkomna ärenden under året så kan man se att arbetet med styrprinciperna, tillsammans med andra faktorer såsom mer personal och förenklat ansökningsförfarande för syrier, kan ha bidragit till en god effekt även på handläggningstiderna då snittiden sjönk trots att det inkom fler ärenden.

Styrprinciperna utgår från följande ärendeprofiler:

- **Kommunplacering**

Ärenden där presumption bifall på asylansökan och kommunplacering föreligger ska hänvisas till mottagningsenheter med videoutredningskapacitet.

- **Barnfamiljer och personer med särskilda behov**

En individuell bedömning i boendefrågan ska alltid göras beträffande barnfamiljer och personer med särskilda behov. I den bedömningen ska hänsyn tas till barnperspektivet, men även exempelvis eventuell skolgång och behov av sjukvård. Barnfamiljer och personer som av någon anledning har svårigheter att resa ska prioriteras för utredning vid videoutredningsort.

- **Beslut med förordnande om omedelbar verkställighet**

Boende ska erbjudas med närhet till Migrationsverkets prövning och där mottagningen har utresekapacitet. Utifrån effektivitet ska denna typ av boende förläggas i anslutning till ansökningsort. Fördelning mellan aktuella orter kan ske med hänsyn till kapacitet.

- **Återtagande från annan medlemsstat med verkställbart av- eller utvisningsbeslut**

En person med verkställbart av- eller utvisningsbeslut överförs från annan medlemsstat huvudsakligen till Malmö och Stockholm. Boende ska erbjudas utifrån hur snabbt beslutet bedöms kunna verkställas. Vid verkställighet som kan ske utan större dröjsmål ska boende erbjudas i anslutning till ansökningsort. Övriga inom ärendeprofilen hanteras som nya asylärenden och sorteras enligt gällande prioritetsordning/ärendeprofil.

- **Överföring till annan medlemsstat**

En person som förekommer i EURODAC eller VIS databaser ska kommuniceras på ansökningsenheten. Ärenden där svar ska lämnas av annan stat inom två veckor ska erbjudas boenden i anslutning till ansökningsort (återtagandeärenden – asylansökan inlämnad i annan stat). Övriga inom ärendeprofilen ska erbjudas boende på mottagningsenheter med goda kommunikationer till utreseort inför en överföring till annan medlemsstat.

Beredskapsplan

Beredskapsplanen angav vid årets slut ett inflöde på upp till 1 200 sökande per vecka som normal verksamhet. Vid ett inflöde på 1 200 – 1 600 per vecka förbereds beredskapsläge, vilket inkluderar olika åtgärder inom respektive verksamhetsområde för att klara situationen. Vid nästa intervall, 1 600 – 2 000 asylsökande per vecka, anges ytterligare åtgärder som löses ut.

Beredskapsplanen ger bättre förutsättningar att snabba lösa situationen och anpassa kapaciteten vid en kraftig ökning av asylsökande. En viktig del i beredskapsplanen är att den hålls ihop av utsedda beredskapsansvariga som samordnar verksamheten. I de beredskapsansvarigas uppdrag ingår bland annat att se till att arbetsbelastningen blir jämt fördelad, att förutsägbara handläggningstider kan upprätthållas samt att se över vilka prioriteringar som bör göras. Samtliga enheter, och därmed samtliga medarbetare, vet på förhand vilka arbetsmoment och åtgärder som ska prioriteras beroende på antalet asylsökanden. Hela organisationen kan på relativt kort varsel ställa om att prioritera rätt.

Figur 12

Handläggningstider för beslutade ärenden

Kvartal	Inkomna ärenden totalt	Handläggningstid (snitt dagar)
1	9 739	118
2	9 128	137
3	21 878	123
4	22 063	93

Ökad kapacitet på enheterna

För att möta den stora ökningen av antalet asylsökande har det skett en betydande expansion inom verksamhetsområde asylprövning. Det har handlat om såväl nyrekryteringar som uppstartande av nya enheter. Nya enheter har bildats bland annat i Malmö (huvudsakligen för ensamkommande barn), Flen och Boden. En ytterligare Dublinhet har tillkommit i Solna och team inom asylprövningen har handlagt anknytningsärenden.

Eftersom belastningen på ansökningsenheterna under arbetsveckan ofta är ojämnn har vi sedan januari 2013 infört en schemalagd sexdagarsvecka på ansökningsenheterna. Arbetet enligt schema fungerar och har underlättat situationen för ansökningsenheterna. Därutöver har ansökningsenheterna erhållit stöd från prövningsenheterna, personalförstärkning och utökade öppettider som innebär ett ökat utnyttjande och högre kapacitet på redan befintliga enheter.

Expansionen inom verksamhetsområdet asylprövning medförde att man fick ökade förutsättningar att klara

uppdraget under 2013. Genom att införa sexdagarsvecka har vi kunnat få ett jämnare flöde i processen.

Förenklat förfarande i ärenden från Syrien

Förutom de vidtagna åtgärder som ovan beskrivits beslutade Migrationsverket i september om att införa ett förenklat ansökningsförfarande för asylsökande från Syrien. Åtgärden var ett sätt att på kort sikt och inom de ekonomiska ramarna justera arbetssättet för att korta ned den tid som sökande befinner sig på ankomstboenden och i våra lokaler och därmed få ett snabbare initialt flöde.

I Flen finns nu även en tillfällig ansökningsfunktion för syriska medborgare och statslösa med hemvist i Syrien. Enheten avlastar övriga ansökningsfunktioner med syriska medborgare som väljer anläggningsboende. Asylprövningssenheten i Flen hanterar ansökningsförfarandet och genomför asylutredningar samt fattar beslut. Så snart asylutredning är genomförd kan sökande erbjudas boende vid annan mottagningsenhet.

Mot bakgrund av det ökade antalet sökande från Syrien har Migrationsverket tagit fram stödmaterial ägnat att skapa effektivitet i hanteringen av Syrienärenden, med bibråtten eller förhöjd kvalitet. Migrationsverket beslutade i november att det framtagna utredningsstödet i Syrienärenden ska implementeras i verksamheten.

Videoutredningar

Under 2013 har arbetet med att utveckla möjligheterna att genomföra asylutredningar via videolänk fortgått, efter

ett beslut 2012. Den tekniska utrustningen har installerats på de olika videoutredningsorterna, men nyttjandegraden har under året varit lägre än förväntat. Orsakerna är bland annat utbyggnadstakten, där videorummen tillkommit successivt under året. Men det handlar även om rutiner och vana, det framkommer att de enheter som haft pilotprojekt med videoutredningar använder detta tillvägagångssätt mer än de som inte haft pilotprojekt. Malmö, Gävle och Boden använder utrustningen i ganska hög utsträckning, medan Solna, Flen och Uppsala använder den ganska sparsamt.

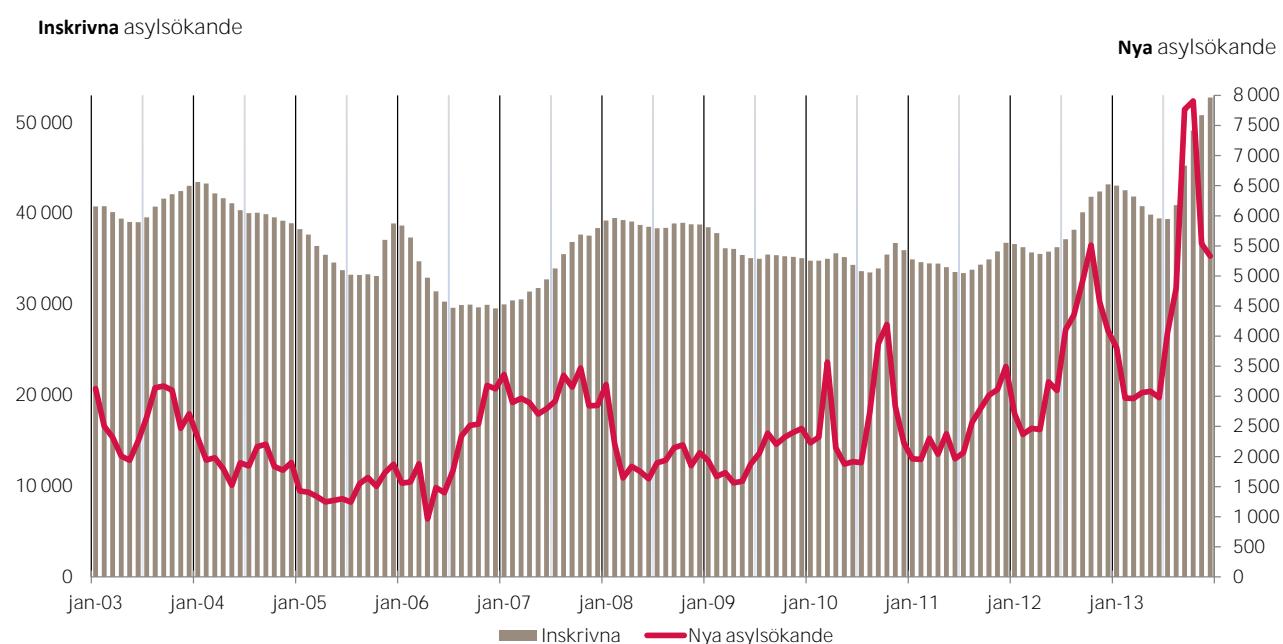
Ärendefördelningssystemet, där Migrationsverket ska boka videoutredningar i framtiden, blev framskjutet på grund av upphandlingsproblem. Ett annat problem är att många asylsökande hamnat på nyöppnade boenden, långt ifrån videoutredningsorter.

Samverkan för kortare bosättningstider

För att få kortare bosättningstider behövs en effektiv och målmedveten samverkan mellan de involverade parterna. Därför samverkar vi sedan flera år på strategisk nivå med Arbetsförmedlingen, Länsstyrelserna samt Sveriges Kommuner och Landsting för att gemensamt förbättra bosättningsprocessen. Migrationsverket har under året dessutom tagit initiativ till en förbättrad samverkan med dessa och följande myndigheter; Försäkringskassan, Socialstyrelsen, Kriminalvården, Rikspolisstyrelsen, Skatteverket och Skolverket.

Figur 13

Nya asylsökande och antal inskrivna personer i mottagningssystemet

Identitetsuppgifter

Inledning

Migrationsverket arbetar utifrån en en effektiv, rättsäker och långsiktigt hållbar ärendeprocess genom att så långt som möjligt och så tidigt som möjligt säkerställa att den som ansöker om ett uppehållstillstånd är den som han eller hon utger sig för att vara. Däremot är kraven olika beroende på vilken ärendeprocess det handlar om. En person som befinner sig utanför Sverige och ansöker om uppehållstillstånd förväntas kunna styrka sin identitet före ett tillstånd beviljas och före inresa till Sverige. I svensk rätt gäller principen om fri bevisprövning, vilket innefattar såväl fri bevisföring som fri bevisvärdering. Enligt Migrationsverkets rättsliga ställningstagande i maj 2013 är det fullt tillräckligt att en person som ansöker om asyl kan göra sin identitet sannolik. Det rättsliga ställningstagandet grundar sig främst på att Sveriges åtagande att bereda mänsklig skydd genom att bevilja uppehållstillstånd väger så pass tungt att Migrationsverket inte kan neka någon tillstånd på grund av att identiteten inte har blivit styrkt genom exempelvis hemlandspass eller annan likvärdig identitetshandling.

I vissa fall ser de som ansöker om asyl inte någon fördel med att visa identitetshandlingar. Exempelvis florerar rykten både i hemlandet och i Sverige att den som uppvisar sitt pass blir hemskickad snabbt. Att uppvisa sin passhandling vid ansökan om asyl är inte självklart. Det visar det faktum att endast tolv procent av dem som uppgav att de kom från Syrien uppvisade en passhandling vid ansökningstillfället. En person med ursprung från Syrien behöver endast göra det sannolikt att han eller hon är från Syrien för att beviljas ett uppehållstillstånd.

Däremot uppvisar allt fler personer olika identitetshandlingar under själva prövningsprocessen i syfte att styrka sin identitet. Andelen sökande med någon form av identitetshandling vid ansökningstillfället var 9 procent.

Undantag från kravet på arbetstillstånd

Den som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige och åberopat skäl enligt 4 kap. 1 eller 2 § utlänningslagen (2005:716), det vill säga söker asyl, är undantagen från skyldigheten att ha arbetstillstånd. Undantaget gäller inte en utlännings som saknar identitetshandlingar, om inte utlänningen medverkar till att klärlägga sin identitet. Undantaget gäller fram till dess att utlänningen lämnar landet eller ett beslut om att bevilja honom eller henne uppehållstillstånd har vunnit laga kraft. Undantaget upphör dock att gälla om en utlännings inte medverkar till verkställighet av ett lagakraftvunnet beslut om avvisning eller utvisning.

Migrationsverket kan se en ökning av antal personer som beviljats undantag från kravet på arbetstillstånd, vil-

ket kan tolkas som att fler personer uppvisar någon form av identitetshandling efter ansökan om asyl. Orsakerna till ökningen är oklara. Det kan handla om att personen inte förstått att identitetshandlingar ska tas med vid ansökningstillfället, att identitetshandlingar inte finns tillgängliga vid ansökningstillfället utan eftersänds och att identitetshandlingar uppvisas först efter mottagningens utredningssamtal.

Figur 14

Antal beviljade personer med undantag från skyldigheten att ha arbetstillstånd

	2011	2012	2013
Syrien	205	1 396	3 544
Statslös	284	473	1 361
Iran	652	733	607
Eritrea	259	299	503
Irak	660	435	418
Övriga	3 581	3 622	3 682
Totalt	5 641	6 958	10 115

Mottagningens utredningssamtal

En tidigt fastställd identitet främjar en effektiv och kort handläggningsprocess och det ligger i Migrationsverkets intresse att säkerställa att godtagbara identitetsuppgifter finns tillgängliga så tidigt som möjligt i asylprocessen. Migrationsverket arbetar därför med riktade identitetsfrågor, kunskapsfrågor, språkanalyser, direktanalyser samt ambassadörförfrågningar och äkthetskontroller av identitetshandlingar.

En person som ansökt om asyl och har en så kallad oklar identitet uppmanas att lämna in identitetshandlingar under processen. Migrationsverket informerar om fördelarna med att ha en styrkt identitet men också om konsekvenserna att inte ha det eller att inte medverka till att klärlägga sin identitet.

Enligt Migrationsverkets standard inom asylprocessen ska mottagningens utredningssamtal genomföras före asylutredningen. Det ökade antalet av nya asylsökande under 2013 har föranlett att mottagningens utredningssamtal inte alltid har genomförts för samtliga asylsö-

FAKTA

Faktaruta: I svensk utlänningsrätt förekommer begreppet identitet förutom i utlänningslagen, även i till exempel passlagen (1978:302) och lagen (2001:82) om svenska medborgarskap (medborgarkapslagen). Någon legal definition av begreppet identitet finns däremot inte. Enligt förarbetstalanden och praxis anses dock i ärenden om svenska medborgarskap identiteten bestå av en persons namn, födelseid och, som huvudregel, medborgarskap (prop. 1997/98:178 s. 8, MIG 2010:17).

kande. Både fokus och resurser har främst legat på boende för de personer som ansökt om asyl. I ärenden som handläggs enligt Dublinförordningen eller med omedelbar verkställighet enligt 8 kapitlet 6 § i utlänningslagen ska inte mottagningens utredningssamtal genomföras. För personer med hemvist i Syrien eller i Eritrea genomförs inte heller samtalet utan de får istället en utökad riktad information.

Syftet med mottagningens utredningssamtal är att informera om den asylsökandes rättigheter och skyldigheter, kartlägga utbildnings- och yrkesbakgrund samt säkerställa identiteten i ett så tidigt stadium som möjligt. En genomlysning av mottagningens utredningssamtal har under 2013 genomförts och resulterat i att större fokus läggs på identitetsfrågorna.

Kategorisering av ärenden utifrån identitetshandlingar

Sedan januari 2013 har kategorisering av återvändandeärenden genomförts enligt särskild ordning på Migrationsverket. För att ytterligare lägga fokus på identitetsarbetet under migrantprocessen görs kategoriseringen sedan sommaren 2013 redan vid mottagningens utredningssamtal. Ett ärende kategoriseras utifrån vilka identitetshandlingar som har inlämnats till myndigheten och ären-

dena delas in i tre olika kategorier. Huvudsyftet med identitetskategoriseringen är att synliggöra identitetsarbetet under hela migrantprocessen.

Identitetskategoriseringen görs utifrån följande tre kategorier:

Kategori 1:

- Ärenden där det finns en passhandling i original som utfärdats av behörig myndighet.
- Ärenden där en annan handling har inlämnats i original som har utfärdats av behörig myndighet. Exempel på sådana handlingar är inrikespass, identitetskort, medborgarskapsbevis, militärbok och/eller sjömansbok.

Faktaruta: Undantag från kravet på arbetsstillsstånd:

Av 5 kap. 4 § utlänningsförordningen (2006:97) framgår det att en asylsökande är undantagen från skyldigheten att ha arbetsstillsstånd. Detta gäller under förutsättningen att en person har identitetshandlingar och medverkar till att klarlägga sin identitet. I ärenden enligt Dublinförordningen och ärenden där det är sannolikt att det ska beslutas om omedelbar verkställighet av ett avvisningsbeslut med stöd av 8 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716) är asylsökande inte undantagna från skyldigheten att ha arbetsstillsstånd.

- Ärenden där en tillfällig resehandling har lämnats i original som utfärdats av behörig myndighet.
- Barn födda i Sverige med moderskapsintyg som inlämnats till Migrationsverket.

Kategori 2

- Ärenden där det finns födelseintyg, dopattest, vigselbevis, betyg, körkort och andra handlingar som i första hand inte utfärdats i syfte att styrka en persons identitet.
- Ärenden där det finns en kopia av ett pass.

Kategori 3

- Identitetshandlingar saknas helt eller har bedömts vara oäkta och fortsatt utredning av identiteten krävs.

Totalt 79 procent av de personer som har ett beslut om avvisning eller utvisning har en kategorisering där en person har någon form av identitetshandling som kan möjliggöra en utresa, det vill säga som tillhör kategori 1 eller som beskrivs ovan. En sådan kategorisering anger dock inte att avvisningen eller utvisningen är verkställbar utan visar endast vilken typ av identitetshandling som har lämnats till Migrationsverket.

Migrationsverkets ID- råd

I syfte att säkerställa att identitetsfrågorna behandlas på ett enhetligt sätt inom Migrationsverket har ett särskilt ID-råd inrättats 2012. ID-rådet består av experter från olika verksamhetsområden inom kärnverksamheten. Under hösten 2013 har ID-rådet påbörjat en kartläggning av identitetsarbetet i samtliga processer på Migrationsverket, där även polisen deltagit. Den beräknas vara färdigställd i början av 2014. Det har bland annat framkommit att samordningen mellan de olika verksamhetsområdena kan förbättras. Det gäller exempelvis att inlämnade identitetshandlingar ska verifieras tidigare i processen, identitetsuppdrag ska följas upp tydligare, familjeblanketten ska anpassas utifrån vilket land en person kommer ifrån och handläggerstöd ska vara lättare tillgängligt för medarbetare. Resultatet av kartläggningen förväntas att utmynna i en särskild aktivitetsplan under början av 2014.

ID-utbildning

Ett särskilt utbildningsprogram har tagits fram med fokus på identitetsarbetet på Migrationsverket. Utbildningsprogrammet omfattar allt från rättsliga frågor till biometrikuskap. Utbildningen riktar sig till samtliga tjänstemän på Migrationsverket och påbörjas under 2014.

Nationell enhet för verifiering och förvaring av urkunder, VEFÖ

Migrationsverket bedömer att en tidig äkthetsbedömning av en ingiven handling ökar möjligheterna att bestämma ärendets fortsatta inriktning samt ökar rättssäkerheten vid prövningen av ett uppehållstillstånd. Genom projektet *Verifiering och förvaring av handlingar* (VEFÖ) har dessa antaganden förstärkts. Projektet kan ses som strategiskt viktigt och syftar till att säkerställa identitet tidigt i migrantprocessen och underlätta återvändandearbetet genom äkthetsbedömning av identitetshandlingar.

Projektet VEFÖ påbörjades under våren 2013 och beviljades i juli 2013 medel ur Europeiska flyktingfonden för genomförande av VEFÖ II där samtliga identitetshandlingar som lämnats in till Migrationsverket och domstolar kommer att skickas till projektet för verifiering och förvaring. Implementeringen skall vara slutförd under 2014.

Den fortsatta implementeringen av VEFÖ medför att allt fler identitetshandlingar ingivna i asylärenden skickas in och äkthetskontrolleras av ID-enheten jämfört med föregående år, även om den stora ökningen av antalet sökande inneburit längre väntetider i den här delen.

Under året har nästan 10 600 identitetshandlingar inkommit till Migrationsverkets ID-enhet för granskning. Andelen äkta handlingar uppgår till 91 procent.

Biometri

För att möta det ökade antalet asylsökande har Migrationsverket utökat öppettiderna på ansökningsfunktionerna. Förutom utökade öppettider under dagen har man öppet sex dagar i veckan. För att stödja ansökningsfunktionerna med fingeravtryckssökningar mot Eurodac har även verkets ID-enhet öppet sex dagar per vecka.

Figur 15

Fingeravtrycksökningar mot Eurodac

	2012	2013	Förändring
Fingeravtrycksupptagningar	35 839	45 775	+28 %
Träffar i Eurodac	11 237	12 984	+16 %

Det ökade antalet fingeravtrycksupptagningar hänger ihop med det ökade antalet asylsökande. Att antalet träffar i Eurodac inte ökat i samma omfattning beror på den stora andelen personer från Syrien som inte har lämnat fingeravtryck i ett annat EU-land på sin väg till Sverige.

I juni 2015 träder den nya Eurodac-förordningen i kraft och Migrationsverket har under året deltagit aktivt i det förberedande arbetet genom bland annat samarbete med EU-myndigheten för storskaliga IT system (EU-Lisa)

med uppdrag att arbeta fram tekniska specifikationer för det nya systemet.

Som ett komplement till fingeravtryck har Migrationsverket undersökt förutsättningarna för införande av ett automatiserat ansiktsjämförelsesystem för att ytterligare effektivisera identitetsarbetet.

Visa Information System

Visa Information System, VIS, är Schengenländernas gemensamma system för visum som har varit igång sedan oktober 2011. Införandet av VIS startade vid Schengenländernas utlandsmyndigheter i Nordafrika i oktober 2011. Under 2012 infördes VIS i Mellanöstern samt i Gulftornet och under 2013 har VIS införts i övriga delar av Afrika, Sydamerika, Centralasien, Sydostasien och på Västbanken.

Alla personer som söker visum till Schengenområdet på utlandsmyndigheter lämnar fingeravtryck, personuppgifter och foton som skickas till VIS-databasen. I dagsläget innehåller VIS-databasen visumansökningar från drygt fem miljoner personer. Uppgifter i datasystemet lagras i fem år.

Sedan maj 2012 söker Migrationsverket regelbundet i VIS i asylärenden, vilket har resulterat i sammanlagt 5 154 träffar. Under 2013 blev det 4 010 träffar i VIS-databasen. Ungefär 76 procent av dessa träffar visar på att asylärendet eventuellt ska prövas i en annan medlemsstat i enlighet med Dublinförordningen.

De nationaliteter som har genererat flest träffar är Syrien, Iran, Eritrea, Libyen samt statslösa. De medlemsstater med vilka Sverige har flest Dublinärenden med anledning av VIS-träffar är Italien, Frankrike, Spanien, Tyskland, Malta

och Ungern. Användandet av VIS har haft en stor effekt på effektiviteten i asylprocessen och en träff i VIS ger en både snabbare och mer rättssäker asylprocess genom att identiteten på den sökande kan bekräftas på ett tidigt stadi- um. Detta gör också att verkställigheter kan genomföras snabbare och mer rättssäkert.

VIS är dessutom ett utmärkt verktyg för att se vilka medlemsstater som inte följer viseringspraxis och på vilka orter runt om i världen viseringspraxisen kan behöva justeras, en kunskap som kan komma till nytta i Migrationsverkets och Sveriges internationella arbete.

Faktaruta: Eurodac är ett informationssystem för utbyte av fingeravtryck mellan EU:s medlemsstater. Det innehåller fingeravtryck på personer över fjorton år som sökt asyl i någon av Europeiska Unionens medlemsstater, Island, Norge eller Schweiz. Syftet är att jämföra fingeravtryck för att underlätta tillämpningen av Dublinförordningen och fastställa vilket EU-land som ska ansvara för att pröva en ansökan. EU-kommissionen ansvarar för den centrala databasen med fingeravtryck. I Sverige ansvarar Migrationsverket för hanteringen av Eurodac-uppgifter.

Prövning av asylansökan

Antalet nya asylsökande var under året närmare 54 300. Av dessa kom cirka 16 300 från Syrien. Av dessa syrier hade cirka 2 800 arbetstillstånd sedan tidigare.

Det totala antalet inkomna asylärenden inklusive så kallade förlängningsärenden var närmare 62 800.

Totalt avgjorda asylärenden under året var cirka 56 700.

Asylärenden som inte prioriterades under 2012, skulle vara utredda senast den 20 juni 2013. Detta har enligt enheternas återrapportering genomförts av samtliga asylprövningensheter.

Tabell 16

Asylprövning-ärendeutveckling förstagångsansökningar och förlängningsansökningar

	2011	2012	2013
Nya asylsökande ¹⁾	29 648	43 887	54 259
Inkomna asylärenden förstagångs	29 670	43 907	54 264
Förlängningar			8 544
Avgjorda asylärenden förstagångs	30 404	36 526	49 870
Förlängningar			6 853
varav Dublinärenden	2 717	5 981	8 645
varav omedelbara verkställigheter	2 309	3 094	1 678
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	53	47	39
Genomsnittlig handläggningstid, dagar första	149	108	122
Förlängningar			55
Öppna asylärenden vid årets slut förstagångs	10 647	18 014	22 350
Förlängningar			1 696
Avgjorda överklagandeärenden	14 290	13 111	14 917
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	4	4	5
Barn utan vårdnadshavare			
Asylsökande	2 657	3 578	3 852
Avgjorda asylärenden	2 744	2 915	2 942
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	144	98	120
Öppna asylärenden vid årets slut ²⁾			
årets slut	924	1 388	1 892

¹⁾ Omfattar ej personer som tidigare haft tillfälligt uppehållstillstånd.

²⁾ Med asylärenden menas de ärenden som handläggs i första instans. Om beslutet överklagas räknas inte överklagandeärendet här som ett asylärende.

Asylprövningen har, oaktat förlängningsärendena, avgjort fler asylärenden detta år än de två föregående åren. 2013 avgjordes cirka 13 000 fler ärenden än 2012.

Det totala antalet inkomna förlängningsärenden var under året cirka 8 500, varav cirka 7 500 var syrier. Antalet avgjorda förlängningsärenden var totalt närmare 6 900, varav cirka 6 100 var syrier. År 2012 var det totala antalet förlängningsärenden 7 och 2011 var det 13. Det innebär att det under detta år har varit en avsevärd ökning av förlängningsärenden som i sin tur bidragit till att man lyckats avgöra fler ärenden än föregående år trots den höga inströmningen som har förevarit. Förklaringen till detta är att förlängningsärenden inte är lika arbetskrävande som vanliga asylärenden.

Under månaderna oktober-december lyckades asylprövningen sänka handläggningstiden något. Detta beror på att det i det totala antalet inkomna ärenden även ingår förlängningsärenden. Exklusivt dessa är den genomsnittliga handläggningstiden 122 dagar, vilket är en ökning från föregående år, men en minskning jämfört med 2011. Anledningen till den något längre snittiden detta år kan vara att förlängningsärendena tagit resurser och att man även under hösten 2012 prioriterade så kallade "snabba ärenden".

Inkomna

Inkomna ärenden

Antalet asylansökningar ökade kraftigt från halvårsskiftet 2013. Inkomna asylärenden blev betydligt fler än vad asylprövningensheterna hade möjlighet att utreda och handlägga. Migrationsverket har under året fått in närmare 62 800 asylärenden, varav cirka 3 900 är ärenden gällande ensamkommande barn. Detta är en markant ökning av det totala antalet ärenden i jämförelse med tidigare år, men också en succesiv ökning av det totala antalet ensamkommande barn jämför med tidigare år. År 2011 hade Migrationsverket cirka 2 700 ärenden gällande ensamkommande barn och 2012 var siffran 3 600.

Inkomna asylsökande

Det ökade antalet asylsökande härrör till största delen från Syrien. Andelen asylsökande från Syrien steg i år med 109 procent jämfört med föregående år. Statslösa utgör en annan stor grupp där en ökning med 202 procent skett jämfört med föregående år. Många av de som räknas in i gruppen statslösa kommer också oftast från Syrien. Slutligen är det sökande från Eritrea som procentuellt har ökat med 106 procent från föregående år. De andra stora an-sökarländarna såsom Somalia, Afghanistan och Serbien har samtidigt minskat procentuellt sett jämfört med föregående år.

Avgjorda

Avgjorda ärenden

Antalet avgjorda av- och utvisningsärenden detta år var cirka 49 200, varav cirka 10 700 var långa avslag och cirka 1 600 var beslut om omedelbar verkställighet.

Migrationsverket har under 2013 avgjort fler asylärenden än tidigare år.

Totalt avgjorda asylärenden i år var cirka 56 700. Räknar man bort förlängningsärendena så avgjorde Migrationsverket närmare 49 900 ärenden detta år.

Migrationsverket har under årets samtliga månader avgjort fler ärenden än under samma månader föregående två år (förlängningsärenden ej inräknat). Detta beror bland annat på verkets effektivitetsarbete och expansion i form av nyrekryteringar. Även de nyrekryteringar som gjordes under hösten 2012 är en bidragande orsak till ett högre antal avgjorda ärenden år 2013.

Antalet bifall 2013 var cirka 30 800 och avslag var cirka 12 100, vilket påvisar en kraftig ökning av bifallsandelen jämfört med föregående år och en minskning av avslag jämfört med tidigare år. Noteras bör att syrerna utgör cirka 17 100 av dessa bifallsbeslut. Även statslösa och sökande från Eritrea står för en stor andel av bifallsandelen, cirka 4 500 respektive cirka 2 500.

Migrationsverket har under året haft en kraftig ökning i antalet personer som söker asyl. Antalet inkomna asylansökningar har dock varierat under året. Första halvan av året uppvisade ett ganska jämnt flöde av inkomna asylansökningar. En noterbar topp i antalet ansökningar var i månadskiftet september-oktober. Ökningen utgjordes

Figur 17

Antal nya asylsökande 2005-2013

framför allt av syrier. Under september månad fick Migrationsverket in närmare 7 400 syriska asylansökningar, varav cirka 4 700 var förlängningsärenden. I oktober var den totala siffran närmare 5 300 syriska asylansökningar, varav cirka 2 700 var syriska förlängningsärenden. En faktor till den stora uppgången i september och oktober var Migrationsverkets rättsliga ställningstagande från den 2 september om att syriska medborgare skulle beviljas permanenta uppehållstillstånd. Sverige var det första medlemslandet i EU som tog ett sådant beslut.

Inom prövningen rådde under första halvan av 2013 en relativt god balans mellan antalet inkomna ansökningar och antalet avgjorda ärenden vilket även innebar en successiv avarbetning av äldre ärenden. Denna balans påverkades märkbart av det högre antalet inkomna asylansökningar under årets andra halva.

Under året avgjordes totalt cirka 17 800 ärenden som inkommit före 2013.

Figur 18

Nya asylsökande 2011-2013

Indelning	2011	Andel	2012	Andel	2013	Andel	Ökning/minskning 2012-2013
Afghanistan	4 122	14 %	4 755	11 %	3 011	6 %	-37 %
Albanien	263	1 %	1 490	3 %	1 156	2 %	-22 %
Eritrea	1 647	6 %	2 356	5 %	4 844	9 %	106 %
Irak	1 633	6 %	1 322	3 %	1 476	3 %	12 %
Iran	1 120	4 %	1 529	3 %	1 172	2 %	-23 %
Kosovo	1 210	4 %	942	2 %	1 209	2 %	28 %
Serbien	2 705	9 %	2 697	6 %	1 669	3 %	-38 %
Somalia	3 981	13 %	5 644	13 %	3 901	7 %	-31 %
Statslös	1 109	4 %	2 289	5 %	6 921	13 %	202 %
Syrien	640	2 %	7 814	18 %	16 317	30 %	109 %
Övriga	11 218	38 %	13 049	30 %	12 583	23 %	-4 %
Totalt	29 648	100 %	43 887	100 %	54 259	100 %	24 %

Orsaker till fler avgöranden och effekter av vidtagna åtgärder

Den höga andelen avgjorda asylärenden och den högre bifallsandelen under året kan till största del förklaras av ärendesammansättningen av årets asylsökande och de effektivitetsåtgärder som Migrationsverket införde successivt under året. Vad gäller ärendesammansättningen utgjordes den till största del av syrier och många av dessa lämnade enbart in förlängningsansökningar. Dessa ärenden går att handlägga på ett mer skyndsamt sätt än många övriga ärenden. En annan orsak till att ärendena kunnat handläggas snabbare och med en relativt sett liten arbetsinsats är att praxisen var tydlig och att landinformation har funnits tillgänglig. Detsamma gäller för de eritreanska ärendena. Den höga bifallsandelen i syriska ärenden påverkar givetvis genomsnittet av andelen bifall under år 2013.

Den genomsnittliga handläggningstiden för de största grupperna sökande detta år, syrier, statslösa och eritreaner, har successivt minskat sedan år 2011.

Antalet avgöranden i ovanstående ärenden har därmed också påverkat den genomsnittliga handläggningen både avseende kortare tid och ökad bifallsandel.

Figur 19

Olika hushållstyper bland de asylsökande som fick sina ärenden avgjorda 2011-2013

Hushållstyp	År	Antal	Genomsnittlig handläggningstid i dagar
Ensamstående kvinnor	2011	3 742	151
	2012	3 111	115
	2013	4 875	129
Ensamstående män	2011	11 464	158
	2012	11 887	118
	2013	16 825	127
Barnhushåll	2011	13 735	143
	2012	18 377	101
	2013	23 663	118
Övriga *	2011	1 463	153
	2012	2 881	112
	2013	4 507	114
Totalt	2011	30 404	149
	2012	36 256	108
	2013	49 870	122

* Övriga hushållstyper t.ex. par utan barn, samt personer som saknar registrering av hushållstillhörighet.

Familjesammansättning, kön och ålder

Från samtliga av dessa länder var det övervägande män som sökte asyl 2013. Merparten av de sökande från dessa länder befinner sig i åldersintervallet 18-64 år. Bland gruppen syrier utgjordes cirka 2 procent av ensamkommande barn. Procentsatsen för statslösa ensamkommande barn var cirka 4 procent och i den eritreanska gruppen var det cirka 7 procent som utgjordes av ensamkommande barn.

Öppna ärenden och avarbetning

De största nationaliteterna bland de öppna ärendena utgörs av syrier, statslösa och eritreaner. I gruppen ensamkommande barn utgörs den största gruppen av barn från Afghanistan, Somalia och Eritrea.

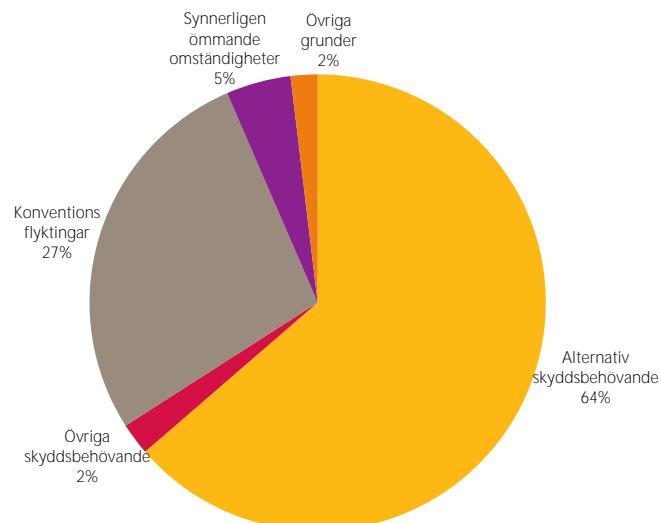
Vid årsskiftet fanns 358 öppna ärenden inkomna före januari 2013. Det totala antalet öppna asylärenden var cirka 24 000. Räknar man bort förlängningsärenden var det totala antalet närmare 22 400 öppna ärenden, varav 354 inkom före januari 2013.

Vad gäller ensamkommande barn så utgör dessa cirka 1 900 av det totala antalet öppna ärenden, 9 av dessa inkom före januari 2013.

Under året har många nyanställningar ägt rum på grund av det höga antalet asylansökningar som förevarit.

Figur 20

Beviljade tillstånd i första instans 2013

Asylprövningsverksamheten har under året ökat med 294 anställda och hade vid årsskiftet totalt 1 778 anställda.

Syrien

Syrien var det land varifrån den högsta andelen asylärenden inkom. Redovisning av detta sker därför separat.

En stor andel av de syriska ärendena var så kallade förlängningsärenden, det vill säga ärenden där syrier redan var innehavare av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Fördelningen av dessa ärenden ser ut enligt följande

Figur 21

Syriska asylärenden inkl förlängningsärenden		2013
Inkomna asylärenden inkl förlängningsärenden	23 828	
Avgjorda asylärenden inkl förlängningsärenden	19 208	
<i>genomsnittlig handläggningstid (dagar)</i>	76	
Inkomna förlängningsärenden	7 510	
Avgjorda förlängningsärenden	6 050	
<i>genomsnittlig handläggning (dagar)</i>	55	

Hanteringen av förlängningsansökningar från syrier och statslösa

Asylprövningensheten i Flen har fått i uppdrag att hantera förlängningsansökningarna från syrier och statslösa med tillfälligt uppehållstillstånd.

En särskild ansökningsblankett samt en informations-text riktad till den aktuella gruppen togs fram för ändamålet.

Enheden tog emot närmare 8 400 ansökningar. Förvarsenheten i Flen har bistått i hanteringen av det höga inflodet av ansökningar de första två veckorna (efter verkets rättsliga ställningstagande). Enheden hade vid årsskiftet har hittills avgjort cirka 6 700 ärenden och hade i och med det avslutat majoriteten av de ärenden som bedömdes vara av enklare karaktär.

De kvarvarande ärendena som asylprövningen arbetar med (cirka 1 500 ärenden) är ärenden där den sökande har ett öppet ärende hos domstolen, är beviljad skyddsstatus men inte flyktningförklaring, förekommer i SIS alternativt i misstanke- eller brottsregistret, men även ärenden där ytterligare handläggning krävs. Enheden har därtill

mottagit ansökningar från ett femtiotal personer som inte innehavar syriskt medborgarskap. Denna kategori ärenden beräknas vara avgjord senast i början på april 2014.

Offentliga biträden

Under år 2013 har asylprövningen hanterat en ökning av asylansökningar jämfört med tidigare år. Bakgrunden till ökningen under 2013 beror främst av den svåra situationen i Syrien. Det är också syriska migranter som står för den högsta ökningen av ansökningar. Det kan även noteras en ökning även av statslösa migranter med hemvist i Syrien samt sökande från Eritrea.

Vad gäller såväl ansökningar från syriska migranter som migranter från Eritrea råder en grundpresumtion för uppehållstillstånd till följd av det allvarliga läge som råder i dessa länder. För de fall där man tror att ett uppehållstillstånd kommer att beviljas förordnas normalt heller inte något offentligt biträde. Kostnadsökningen för offentliga biträden ligger kring 20 procents ökning.

För somaliska migranter har bedömningen av situationen i södra och centrala Somalia ändrats vilket har medfört ett ökat behov av offentliga biträden i dessa ärenden. Sammantaget finns det därför en viss utjämningseffekt mellan en andelsmässig minskning av biträdesförordnanden i syriska och eritreanska ärenden och en ökning av förordnanden i somaliska ärenden.

Migrationsverket har under år 2013 fortsatt utvecklingen av det nya systemet för tillsättande av offentliga biträden som bygger på ett gemensamt gränssnitt i IT-system mellan Migrationsverket och offentliga biträden. Systemet som nu tillämpas för offentliga biträdens tillsättning äger aktualitet även för andra yrkeskategorier som Migrationsverket samarbetar med, som exempelvis tolkar. Under år 2014 kommer Migrationsverket att implementera ett nytt ärendefördelningssystem som bygger på förbättrad IT-struktur och systemanvändning. Detta kommer påverka möjligheterna för ytterligare effektivisering i förordnade av offentliga biträden.

Figur 22

Utveckling av öppna asylärenden 2013

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Antal	19 096	18 180	17 103	15 473	14 193	13 345	13 923	15 218	24 412	21 552	21 563	22 350
Dgr	100 dgr	108 dgr	119 dgr	126 dgr	128 dgr	125 dgr	118 dgr	109 dgr	76 dgr	83 dgr	86 dgr	88 dgr

Tolkar och språktjänster

Under år 2013 har Migrationsverket i samband med ett ökat antal ansökningar också haft ett ökat behov av tolktjänster och tolkar. Tolktjänsterna är offentligt upphandlade och leverantörer av tolktjänster är de tolkförmedlingar som erhållit avtal med Migrationsverket. Leverantörerna indelas i rangordning, och avrop av tolktjänster sker efter den inbördes rangordningen, med prissättningen av tjänsten enligt de avtal som gäller. År 2013 har inneburit en ökad fokus på tolktjänster genom bland annat ett områdesövergripande tolk- och översättarprojekt med framtagande av nya avtal avseende tolktjänster. Migrationsverket samarbetar med leverantörer och ansvariga myndigheter för en kontinuerlig kompetensförsörjning av kvalificerade tolkar och högkvalitativa språktjänster.

Under år 2012 inhandlades Tolk- och översättartjänster inom asylprövningen för 77 miljoner kronor, vilket låg cirka 12 procent över prognosticerad nivå för året. För år 2013 synes samma nivå finnas, mellan 75-80 miljoner vilket innebär att de totala kostnaderna för tjänsterna ligger i huvudsak oförändrade. Detta trots ökningen i antalet tolktillfällen som skett under året. Det finns flera anledningar till den oförändrade nivån, bland annat genomförs

fler telefontolkningar samt fler videoutredningar, vilket medför färre antal restimmar och därmed lägre kostnad per tolkinsats. För år 2014 förväntas verksamhetsområdet se en ökning i kostnader. Men i huvudsak motsvarande den ökning som prognosticeras avseende antalet ansökningar. Det kontinuerliga arbetet med tillgång, kvalitet och uppföljning inom tolk- och översättartjänster kommer att ytterligare betonas under år 2014.

Kvalitetsarbetet inom asylprövning

Den lärande organisationen-DLO

Projektet *Den lärande organisationen* startade sin verksamhet den 1 januari 2012, medfinansierat av Europeiska flyktingfonden. Projektets mål är att öka förutsättningarna för en asylprövningsprocess som präglas av hög kvalitet och enhetlighet.

Med den grundläggande leanprincipen om en lärande organisation som ledstjärna och metod ska projektet ta fram en standard som beskriver rättslig kvalitet i asylprocessens alla led. Den förväntade effekten är att de asylsökande ska uppleva kort väntan på ett rätt och lättbegripligt beslut, som visar att vi lyssnat på den sökande.

Foto: Tomislav Stjepic

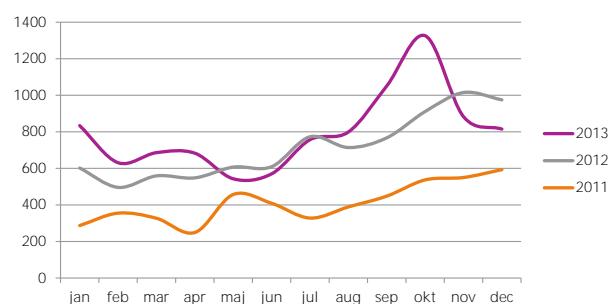
Dublinärenden

Inkomna

Hittills i år har närmare 9 600 ärenden handlagts i enlighet med Dublinförordningen vilket är en ökning med 12 procent, jämfört med föregående år. Den totala ökningen av antalet ärenden som handlagts i enlighet med Dublinförordningen ska ses i ljuset av den kraftiga ökningen av den totala ärendemängden. Hittills i år har en annan eventuellt ansvarig medlemsstat identifierats i 18 procent av samtliga inkomna asylansökningar i Sverige. Detta är en minskning jämfört med föregående år då motsvarande andel var 20 procent.

Figur 23

Inkomna Dublinärenden 2011-2013

Övertagande.
Aktualiseras i ärenden som rör familjesammanhållning eller där den sökande har beviljats visering eller uppehållstillstånd av eller registrerats för en illegal inresa i en annan medlemsstat.

Migrationsverket har under samma period ställt cirka 10 800 begäranden om återtagande och övertagande till andra medlemsstater och cirka 10 800 av dessa har hittills besvarats av den ansvariga medlemsstaten. Av dessa har närmare 9 100 begäranden accepterats av den ansvariga medlemsstaten. Migrationsverket har i år mottagit cirka

3 800 begäranden om återtagande eller övertagande av vilka cirka 2 200 har accepterats. Det totala antalet har ökat något från föregående år, medan andelen ärenden där Sverige inte accepterat begäran från annan medlemsstat har ökat väsentligt sett över en tvåårsperiod. Detta beror främst på stor andel icke motiverade begäranden från den tyska myndigheten i syfte att avgöra ett stort antal öppna ärenden i Tyskland från Västra Balkan. Många av dessa begäranden hade kunnat undvikas om tyska myndigheter i större utsträckning tagit hjälp av Migrationsverkets sambandsman. Då detta leder till minskad effektivitet i handläggningen sker kontinuerlig dialog med tyska myndigheter om möjlighet att minska dessa. Det finns

ingen tillförlitlig statistik över antalet personer som därför överförs till Sverige.

Återtagande. Aktualiseras om det finns en tidigare ingiven asylansökan i en annan medlemsstat.

Öppna ärenden

Vid årsskiftet fanns cirka 2 400 ärenden öppna ärenden på dublinenheterna. 800 av dessa hade inkommit i december. I dessa ärenden avvaktade man att påbörja handläggningen eftersom det rådde oklarheter i hur dessa ärenden skulle handläggas eftersom den nya lagen skulle träda i kraft. Enheterna hade gemensamt satt upp en plan för att hantera ärendena och undvika att ha fler ärenden än nödvändigt initierade, men ej avslutade, i övergången mellan förordningarna.

Avgjorda

I år har närmare 8 600 beslut om överföring i enlighet med Dublinförordningen fattats vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Av dessa utgjorde en stor del beslut om överföring till Italien (cirka 3 400 ärenden), följt av Frankrike (cirka 600) och Norge (cirka 500). Frankrike har på senare tid seglat upp som en av de stater mot vilken Migrationsverket fattar flest antal beslut om överföring. Denna ökning kan till stor del förklaras med utrullningen av VIS runtom i världen.

Cirka 3 200 beslut om överföringar har verkställts av Migrationsverket. Italien var det största mottagarlandet (cirka 700) följt av Tyskland (cirka 500), Frankrike (cirka 300) och Norge (cirka 300). Ytterligare cirka 5 200 ärenden har lämnats över till polisen för verkställighet (cirka 4 500 avvikna och cirka 700 ärenden med tvång).

Upppenbart ogrundade ärenden

Enligt 8 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716) får ett beslut om avvisning förenas med ett förordnande om att det får verkställas även om det inte har vunnit laga kraft. Det ska då vara uppenbart att det inte finns grund för asyl och att det är uppenbart att uppehållstillstånd inte ska beviljas på någon annan grund, till exempel anknytning eller synnerligen ömmande omständigheter. Denna regel kan inte tillämpas i ärenden som är äldre än tre månader.

En kartläggning från slutet av 2012 visar att den ekonomiska situationen i länderna på västra Balkan är en anledning till att folk från denna region söker sig hit, men de åberopar även asylskäl, inte minst när det gäller sökande från minoritetsgrupperna vilka står för majoriteten av asylansökningarna.

Många ärenden från västra Balkan avskrivs också i stor omfattning då de sökande många gånger återtar sina ansökningar. Andelen ej fullföljda asylansökningar kan indikera att det är fråga om uppenbart ogrundade ansökningar. Det får dock antas att det i vissa fall kan finnas andra orsaker till att asylansökningar inte fullföljs, som till exempel en konsekvens av återvändandedirektivet och medföljande återseleförbud, som införlivades i svensk lagstiftning 2012.

Antalet sökande från regionen har fluktuerat kraftigt över tid med inslag av säsongsvariationer och ryktesspridning om att till exempel arbete och bostad erbjuds i Sverige. Fler asylsökande från västra Balkan söker sig vanligtvis till Sverige under andra halvan av året.

Avgjorda

Under året så har Migrationsverket fattat cirka 1 600 beslut om avvisning med omedelbar verkställighet till hemlandet. Detta är färre beslut än tidigare år.

Avgjorda uppenbart ogrundade ärenden 2011-2013 fördelar sig enligt följande:

Figur 24

Avgjorda uppenbart ogrundade ärenden

2011	2 255
2012	3 039
2013	1 597

Detta år har antalet ansökningar från västra Balkan minskat med drygt 2 000 ärenden jämfört med föregående år.

Precis som under 2011 och 2012 fortsätter västra Balkan att dominera bland de omedelbara avvisningarna. Asylsökande från Serbien är fortfarande den största gruppen i kategorin uppenbart ogrundade ansökningar i Sverige. Anledning till det fortsatta inflödet är som nämnts en kombination av diskriminering i hemlandet och ekonomiska och sociala förhållanden. Generellt räcker oftast inte de åberopade asylskälen till för att kunna få asyl i Sverige och cirka 50 procent bedöms som uppenbart ogrundade.

En genomgång i över avgjorda ärenden för asylsökande från västra Balkan under 2013 visar att 42 procent av ärendena har varit föremål för normalprocess, 23 procent av ärendena har bedömts vara uppenbart ogrundade, 33 procent av ärendena har inte prövats materiellt (Dublin, avskrivningar) och i två procent av ärendena har upphållstillstånd beviljats.

Det finns ett antal åtgärder som Migrationsverket har gjort under året för att upprätthålla en hög rättslig kvalitet även för denna kategori av asylärenden.

- **Utbildning om omedelbar avvisning till hemlandet**

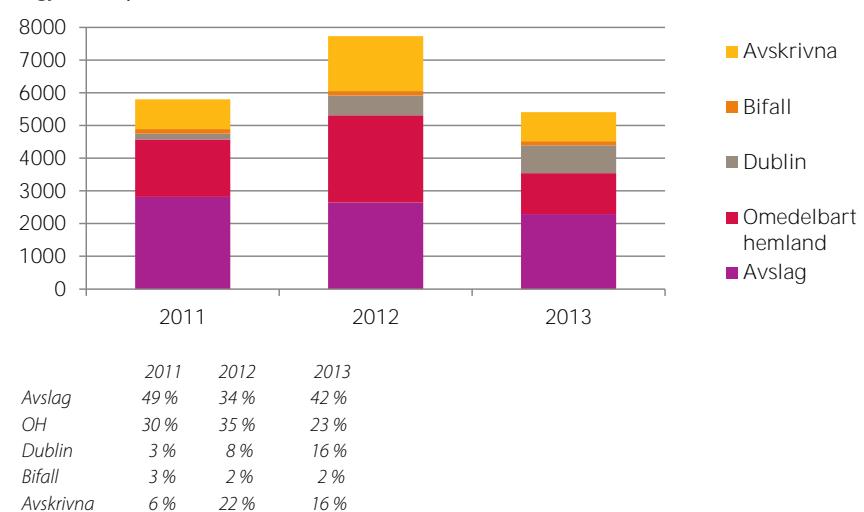
I en gemensam satsning från Migrationsverkets Landinformationsenhet och verksamhetsområde asylprövning i början av 2013 undervisades nyanställda vid ett antal tillfällen runt om i landet om västra Balkan och rekvisiten och den rättsliga tillämpningen av uppenbart ogrundad ansökan.

- **Kontinuerliga månadsvisa uppföljningar av ändrade eller återförvisade ärenden med omedelbar verkställighet hos migrationsdomstolarna**

Uppföljningen av dessa ärenden ökar kunskapen om när ett ärende bör bedömas som uppenbart ogrundat eller ej.

Figur 25

Avgjorda asylärenden Västra Balkan 2011-2013

• Resor april 2013

Utredningsresa till Albanien och Kosovo

Resan ökade kunskapen om till exempel myndighets-skyddet och bedömningarna om vilka asylärenden som bör bedömas som omedelbara och vilka som bör bedömas som normalärenden.

Migrationsverkets besök i Serbien

Migrationsverkets resa till Serbien tillsammans med rättschefen gav ökad kunskap om de aktuella förhållandena i Serbien.

• Asylsökande från västra Balkan. Kortfattad redogörelse av studie av asylsökningar i Sverige under augusti – oktober 2012

Rapporten som föredrogs för verksamhetschef och även för generaldirektören i januari 2013 tar i huvudsak upp vilka skäl som åberopades av asylsökande från västra Balkan under hösten 2012.

• Rättsfrågor och landinformation med mera i asylärenden rörande Västra Balkan (Serbien, Kosovo, FYROM (Makedonien), Bosnien-Hercegovina, Albanien och Montenegro).

Detta ger ett konkret stöd till handläggare för att kunna bedöma gränsdragningen mellan uppenbart ogrundade ansökningar och normalärenden.

• Tväruppföljningar

En DLO-metod för gemensam tväruppföljning mellan enheter, fokuserad på enhetlighet, gällande bifall och avslag. Denna uppföljningsmetod rekommenderas för situationer där frekvensen uppenbart ogrundade ansökningar/normalärenden skiljer sig åt mellan enheterna.

Det finns även en viss otydlighet i 8 kap 6 § Utlänningslagen om vad som är att betrakta som uppenbart ogrundat.

Man har kunnat konstatera att det görs olika bedömningar mellan prövningsenheterna rörande uppenbart ogrundade ansökningar. Orsakerna har visat sig bero på viss lokal variation av det som åberopas i ärendena. Det är fler med medicinska/ humanitära, ej uppenbara skäl, i Malmö. Det saknas slutligen en klar och tydlig praxis från Migrationsöverdomstolen.

Ensamkommande barn

Ärenden om ensamkommande barn handläggs endast på ett antal utvalda enheter. Teamen med specialkompetens finns vid enheter i Göteborg, Solna, Uppsala och Boden. I Malmö finns en hel enhet som enbart handlägger dessa ärenden. Asylprövningenshet för barn i Malmö började sin verksamhet i januari 2013 och handlägger ärenden från ansökan till beslut.

Antalet ensamkommande barn har ökat marginellt jämfört med tidigare år. Närmare 3 900 (exklusive förlängningsärenden) ensamkommande barn har sökt asyl i Sve-

rige 2013, en ökning med cirka 8 procent från föregående år. Den största procentuella ökningen har skett i den statslösa barngruppen samt Eritrea och Syrien. Även från övriga länder såsom Marocko och Algeriet har ökningar i antal och andel skett. I likhet med föregående år är Afghanistan och Somalia fortfarande de länder som toppar antalet asylsökande ensamkommande barn.

Av det totala antalet sökanden var cirka 700 flickor och cirka 3 200 pojkar. Från så gott som samtliga länder är det fler pojkar än flickor som söker asyl. Så har det även sett ut år 2011 (cirka 400 flickor och cirka 2 300 pojkar) och 2012 (totalt cirka 600 flickor och cirka 3 000 pojkar).

Trots att sökandena från Afghanistan har minskat med cirka 36 procent är landet fortfarande det största ursprungslandet. Av sammanlagt 1 247 sökanden var endast 83 flickor. Majoriteten av barnen var över 16 år.

Det näst största antalet asylsökande barn kommer från Somalia vilka ökat med 27 procent till 576 personer. Antalet asylsökande flickor från Somalia är 173 och pojkar 403. Majoriteten av sökandena är mellan 13 och 17 år.

Den största procentuella ökningen av ensamkommande barn har skett från statslösa, vilka nästan uteslutande kommer från Syrien, ökat med 405 procent från 60 sökande föregående år till 303 år 2013. Av dem var 88 flickor och 215 pojkar.

Den näst största procentuella ökningen av asylsökande barn har skett från Eritrea. Antalet sökanden har ökat från 105 år 2012 till 345 år 2013, vilket motsvarar en ökning med 229 procent. Majoriteten (265 personer) av de sökande är pojkar mellan 16 och 17 år. 80 sökanden var flickor.

Syriska medborgare har ökat med 203 procent under året från 120 sökande föregående år till 364 år 2013. Det var 100 flickor och 264 pojkar.

Även antalet ensamkommande barn från Marocko har fortsatt att öka, från 145 till 315. Endast fem sökande har varit flickor och majoriteten, 310 personer, är pojkar mellan 16 och 17 år.

Avgjorda ärenden

Migrationsverket har avgjort totalt cirka 2 900 ärenden (exklusive förlängningsärenden) från ensamkommande barn under året. Den genomsnittliga handläggningstiden var 120 dagar. År 2012 var den genomsnittliga handläggningstiden 98 dagar.

Migrationsverket beviljade uppehållstillstånd i cirka 66 procent av de ensamkommande barnens ansökningar. Om man endast inkluderar de barn som fått sitt asylärende prövat i Sverige och exkluderar barn som omfattas av Dublinförordningen och ärenden där sökandena antingen avvikit eller återtagit sin ansökan och vilka därför avskrivits, har cirka 82 procent av de ensamkommande barnen beviljats uppehållstillstånd i Sverige. Även 2011 och 2012 var siffran 82 procent.

Antalet asylsökande ensamkommande barn ökade kraftigt under tredje och fjärde kvartalet då antalet nästintill fördubblades jämfört med första halvåret.

Bristen på boendeplatser för asylsökande ensamkommande barn har varit fortsatt stor varför många barn har blivit kvar i ankomstkommunerna. Eftersom det inte kunnat förutses vilka kommuner som kan erbjuda boendeplatser har planeringen om var de personella resurserna behövs geografiskt varit svår att genomföra. I och med ändringen av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. som trädde i kraft den 1 januari 2014 kommer planeringen att underlättas. Lagen ger Migrationsverket utvidgade möjligheter att anvisa ensamkommande barn till boende i en kommun. Detta innebär att anvisning kan ske till samtliga kommuner oavsett om kommunen har en överenskommelse om att ta emot ensamkommande barn eller inte. Lagändringen förväntas leda till en jämnare fördelning av mottagandet av ensamkommande barn över hela landet.

Handläggningstiderna varierar mellan olika individer och mellan olika nationaliteter. Eftersom man gör en individuell prövning i varje ärende anpassas utredningsinsatserna efter ärendets karaktär och till de olika behov som den asylsökande har.

Åldersbedömning

Erbjudandet om en medicinsk åldersbedömning görs i ett läge då ärendet utretts men den asylsökande inte gjort sannolikt att han eller hon är under 18 år, och bör ges en möjlighet att stödja sina uppgifter. Resultatet av den medicinska åldersbedömningen värderas alltid tillsammans med all övrig information och utredning.

Arbetet med åldersbedömningar är tidskrävande och påverkar handläggningstiderna. Arbetet har blivit än mer tidskrävande under året jämfört med år 2012. En anledning är konsekvenserna av en EU-dom den 6 juni 2013 enligt vilken det är den senaste medlemsstaten där ett ensamkommande barn har ansökt om asyl som också

ska pröva ansökan. Eftersom äldern enligt domen därmed är avgörande för om Dublinförordningen ska tillämpas på den sökande har betydelsen av åldersbedömningar i dessa ärenden ökat. Domen innebär också att Migrationsverket får pröva 180 till 250 fler ensamkommande barnräenden per år jämfört med läget innan EU-domén.

En ytterligare anledning till varför åldersbedömningarna blivit mer tidskrävande har varit att den organisation som Migrationsverket, Socialstyrelsen, Sveriges kommuner och landsting samt Rättsmedicinalverket samarbetar för att få till stånd för medicinska ålderbedömningar inte heller bli klar under året.

Socialstyrelsen har arbetat med frågan om att ta fram kravspecifikationer för de medicinska bedömningarna med de olika förbunden av läkare. Därefter har frågan om möjligheten att upphandla tjänsten utretts. När detta blev klart påbörjade Migrationsverket ett upphandlingsförfarande av tjänsterna för medicinska bedömningar. Denna upphandling avslutades den 16 december.

Enligt Socialstyrelsen rekommendationer om Medicinsk åldersbedömning av barn i övre tonåren ingår följande:

- Pediatric undersökning
- Tandröntgen
- Skelettal handledsröntgen
- En samlad bedömning av ovanstående tre undersökningar

Det saknas i dagsläget etablerade kontakter inom de flesta landsting som är villiga att åta sig undersökning och bedömning för dels pediatric undersökning men även radiologisk undersökning och bedömning av handled. Kontakten med olika vårdcentraler och landsting för att få till stånd radiologiska undersökningar tog mycket tid i anspråk och lyckades inte heller alltid.

Migrationsverket har under året deltagit i möten som hålls av EASO (EU-kommissionens stödkontor för asylfrågor) angående åldersbedömningar för barn utan vårdnadshavare. Som ett led i detta arbete har verket under

Figur 26

Nya asylsökande ensamkommande barn 2011-2013

Medborgarskap	2011	Andel	2012	Andel	2013	Andel	Ökning/minskning i procent 2012-2013
Afghanistan	1 693	64 %	1 940	54 %	1 247	32 %	-36 %
Somalia	251	9 %	452	13 %	576	15 %	27 %
Syrien	18	1 %	120	3 %	364	9 %	203 %
Eritrea	64	2 %	105	3 %	345	3 %	229 %
Marocko	30	1 %	145	4 %	315	8 %	117 %
Övriga	601	23 %	816	23 %	1 005	26 %	23 %
Totalt	2 657	100 %	3 578	100 %	3 852	100 %	8 %

året vid ett antal tillfällen avgivit remiss på handboken om åldersbedömningar som arbetas fram via EASO.

För att ytterligare stärka och säkerställa arbetet med åldersutredningar har Migrationsverket under året påbörjar arbetet med en skrivelse som ska förklara resultatet av de medicinska åldersutredningarna på ett sådant sätt att samtliga berörda aktörer ska kunna tillgodogöra sig resultatet av utredningen. Dessutom har Migrationsverket beviljats prövningstillstånd hos Migrationsöverdomstolen i ett ärende avseende medicinska åldersutredningar.

Statistik över genomförda åldersbedömningar

Nedanstående statistik bygger på elektroniskt framtagna siffror från de enheter inom verksamhetsområde asylprövning som handlägger asylansökningar från ensamkommande barn. Statistiken innehåller också åldersjusteringar som görs efter laga kraftvunna avlägsnandebeslut från elektroniskt uttag 15 oktober 2013 – 31 december.

Figur 27

Genomförda åldersbedömningar

	Antal
Antal ensamkommande barn under året	3 852
Medicinska åldersbedömningar som gjorts under året	0
Åldersjustering har gjorts, efter genomförd medicinsk åldersbedömning	0
Åldersjustering har gjorts utan att en medicinsk åldersbedömning genomförts.	342

Av Socialstyrelsens rekommendationer för medicinska åldersbedömningar framgår vad som i en egentlig mening kan benämñas medicinsk åldersbedömning. Den ordning som Socialstyrelsen rekommenderar – och den organisation som krävs för detta – var dock som tidigare rapporterats ännu inte på plats under 2013, varför Migrationsverket inte under året har haft möjlighet att genomföra medicinska åldersbedömningar under 2013.

I avväntan på nämnda ordning erbjöd dock verket i vissa fall medicinska åldersutredningar, vilket i huvudsak utgjorts av rättsodontologisk bedömning av tandutveckling. Alla tandutvecklingsbedömningar görs av Rättsmedicinalverket och röntgenbildens tas av folkandvården på orten där barnet bor. I några få fall har handledsbedömning genomförts. Handräntgen görs då på en vårdcentral eller sjukhus. Bedömningen görs av barnradiolog på Drottning Silvias barnsjukhus i Göteborg.

Under 2013 har det därför i 288 fall genomförts någon form av medicinsk åldersutredning. De olika typer av medicinsk åldersutredning som gjorts under tiden 1 maj – 31 december var sammanlagt 228 och framgår av nedanstående tabell. För första perioden fanns ingen särredovisning av typ av medicinsk bedömning tillgänglig.

Foto: Photo Alto

Figur 28

Genomförda åldersutredningar

Medicinsk åldersutredning	Antal:	Procent:
Rättsodontologisk bedömning, handledsbedömning, Pediatrik bedömning	5	2 %
Rättsodontologisk bedömning, pediatric bedömning	2	1 %
Rättsodontologisk bedömning, handledsbedömning	56	25 %
Rättsodontologisk bedömning	110	48 %
Handledsbedömning	55	24 %
Summa	228	100 %

Ytterligare förklaring framgår av nedanstående tabell.

Figur 29

Genomförda åldersjusteringar

Åldersjusteringar	Antal ålders- justeringar	Procent åldersjusteringar i förhållande till antal ensamkommande barn under perioden
Med medicinsk åldersutredning	151	4 %
Utan medicinsk utredning	191	5 %
Summa	342	9 %

Statistiken visar således att det gjorts sammanlagt 342 åldersjusteringar under 2013, vilket vid en jämförelse motsvarar cirka 9 procent av antalet ensamkommande asylsökande barn under året. Vidare framkommer att andelen ålderjusteringar efter genomförda medicinska åldersutredningar låg på cirka 66 procent.

Effektivitetsarbete

I Malmö har man under året arbetat med ett nytt arbetsätt i syfte att effektivisera ärendeflödet. Man har där samlat resurserna från ansökningsenheten och prövningsenheten i en och samma enhet med ansvar för hela kedjan i den prövningsprocess som rör ensamkommande barn. Medarbetarna arbetar med hela asylprocessen – från ansökan till beslut. Detta arbetsätt är en försöksverksamhet som utvärderas vid årsskiftet.

Effektivitet

Produktivitet

För att möta den kraftiga ökningen i antalet personer som sökt asyl har Migrationsverket vidtagit ett flertal effektivitetsåtgärder, vilka redogjorts för i tidigare kapitel. Verket har även expanderat i form av nyrekryteringar och sammantaget har detta resulterat i att Migrationsverket har avgjort 13 344 fler asylärenden jämfört med 2012. Produktiviteten har legat på ungefär samma nivå jämfört med förra året. Den mindre nedgången kan förklaras med att verket har avgjort 17 841 ärenden som inkom före 2013 vilka tillhörde de ärendekategorier som inte prioriterades under 2012, då fokus var att snabbt handlägga ärenden som ofta resulterade i att personer också lämnade mottagningssystemet snabbt. Migrationsverket har i slutet av 2012 samt under året gjort ett stort antal nyrekryteringar. Vid nyrekryteringar är det alltid en uppstartssträcka innan man når full effektivitet vilket även det kan förklara den något lägre produktiviteten under året jämfört med 2012.

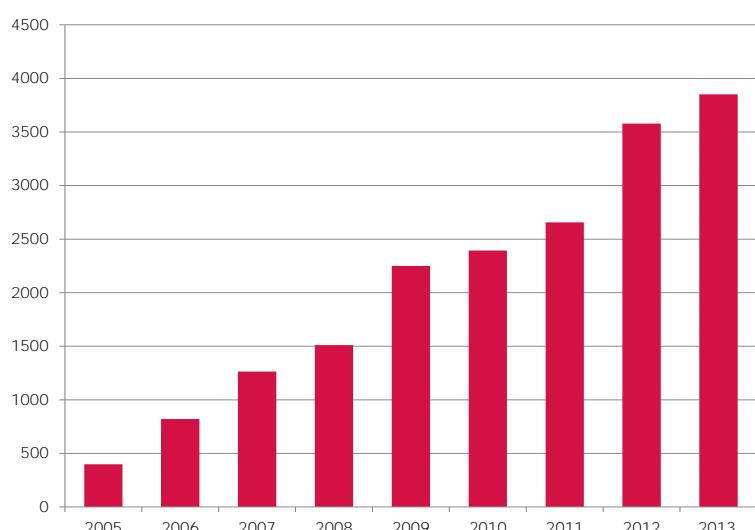
Figur 30

Antal ärenden per årsprövning

	2011	2012	2013
Avgjorda ärenden	30 404	36 526	49 870
Årsarbeteskrafter	556	603	836
Avgjorda ärenden per årsarbeteskraft	55	61	60

Figur 31

Antal nya asylsökande ensamkommande barn 2005-2013

Kostnadsutveckling

Förvaltningskostnaden för prövning av asylansökan har ökat med cirka 220 miljoner kronor. De ökade kostnaderna avser främst personal-, tolk, språk- och översättningskostnader. Vid ingången av 2013 var antalet årsarbetare 728 medan motsvarande siffra, i slutet av året, var 839. Lönekostnaderna ökade med 144 miljoner kronor och lokalkostnaderna med 10 miljoner kronor.

Migrationsverket har avgjort fler ärenden under 2013 än under 2012 vilket har gjort att kostnaderna för tolktjänster och översättningar har ökat med 17 miljoner kronor och dessa kostnader är direkt beroende av hur många ärenden som prövas. Däremot har ökningen inte varit så stor med hänsyn till antalet ärenden som prövats om man jämför åren 2012 och 2011. En anledning är att de ärenden som Migrationsverket har prövat under året, till exempel det stora antalet bifallsärenden från Syrien samt förlängningsärenden, inte har varit så utredningsintensiva. Vidare har fler telefontolkningar samt videoutredningar genomförts vilket medfört kostnader för resor och tidsspillan.

Den ärendesammansättning, vilket redogjorts för i tidigare kapitel, som Migrationsverket har arbetat med under 2013 har betydelse för ärendekostnaden. Mindre resurskrävande ärenden ger en lägre kostnad per ärende. Förvaltningskostnaden per avgjort ärende minskade marginellt jämfört med 2012.

Rättshjälpskostnaderna har ökat med cirka 24 procent jämfört med 2012. Orsaken är att fler ärenden har avgjorts. Syriska migranter har stått för den högsta ökningen av ansökningar men även ansökningar från statslösa migranter med hemvist i syriska områden samt sökande från Eritrea har varit högt. Det allvarliga läget som råder i dessa länder ger en grundpresumtion för uppehållstillstånd. I de fall man tror att ett uppehållstillstånd kommer att ges, förordnas normalt inte ett biträde. Detta får anses ha haft en dämpande effekt på kostnadsökningen avseende rättshjälp.

Vidarebosättning

Migrationsverket har i uppdrag att svara för organiserad uttagning och överföring av flyktingar och skyddsbehövande i övrigt. Uppdraget avser vidarebosättning av 1 900 personer.

Migrationsverket har överfört 1 902 personer till Sverige inom ramen för årets vidarebosättningsprogram. Det ger en måluppfyllelse på 100 procent.

UNHCR har presenterat 2 439 personers ärenden för prövning, av vilka Migrationsverket beviljat uppehållstillstånd till 89 procent. Detta är i nivå med de senaste två årens resultat. De vanligast förekommande medborgarskapen har varit syrier (21 procent av totalt antal beviljade personer), eritreaner (19 procent), afghaner (19 procent), somalier (15 procent) och kongoleser (8 procent). 52 procent av dem som beviljats tillstånd är kvinnor och 48 procent är män. 46 procent av dem som beviljats tillstånd var under 18 år vid uttagningstillfället.

Figur 33

Vidarebosättning 2013

Medborgarskap	K	M	Totalt
Syrien	205	256	461
Eritrea	204	209	413
Afghanistan	262	147	409
Somalia	180	150	330
Dem Republiken Kongo	90	77	167
Övriga	200	202	402
Totalt	1141	1041	2182

Figur 32

Kostnad för prövning av ansökan¹⁾⁴⁾

	2011	2012	2013
Kostnad för prövning av ansökan (tkr)	761 076	836 449	1 112 696
varav 1:1 (tkr)	526 375	604 700	825 013
varav rättshjälp (tkr)	201 484	212 338	262 427
varav övriga samkostnader (tkr) ²⁾	33 216	19 411	25 256
Kostnad per avgjort grundärende i första instans (kr) ³⁾	25 032	22 900	22 312
1:1 kostnad per avgjort grundärende i första instans (kr) ³⁾	17 313	16 555	16 543

¹⁾ Kostnader för processföring i domstol ingår ej.

²⁾ I övriga samkostnader ingår till övervägande del anslaget 1:8.

³⁾ I antalet avgjorda grundärenden ingår inte förlängningsärenden.

⁴⁾ Tabellen är baserad på kostnader, inte anslagsavräknade utgifter och kostnader.

Effektivitet, trots hård konkurrens om kommunplatser

Migrationsverket har strävat efter att vidhålla en hög effektivitet i vidarebosättningssarbetet. En utmaning har dock varit svårigheterna att hitta lämpliga kommunplatser åt dem som ska vidarebosättas. Problematiken uppstod redan 2012 i takt med att antalet personer som söker och beviljas asyl ökade. Det har under 2013 förstärkt en redan ansträngd bosättningssituation även för kvotflyktingar. Särskilda svårigheter har funnits i att kunna erbjuda passande bostäder åt personer med särskilda behov av sjukvård eller anpassat boende. Detta har bidragit till att väntetiderna mellan beslut om uppehållstillstånd och överföring till Sverige ökat. Migrationsverket har genomfört särskilda insatser under senare delen av 2013 för att säkerställa att personer kan vidarebosättas till Sverige, trots svårigheterna att anvisas kommunplats. Bland annat har personer tillfälligt upplåtts plats på anläggningsboenden under slutet av året i väntan på att en kommunplats ska bli tillgänglig.

En rad effektiviseringar har genomförts vad gäller uttagningsarbetet i fält under de senaste två åren. Under 2013 har de tekniska och kunskapsmässiga förutsättningarna förbättrats för att Migrationsverkets personal ska kunna arbeta uppkopplade mot centrala utlänningsdatabasen från platser utanför Sverige. Därtill har personer som beviljats uppehållstillstånd kunnat lämna fingeravtryck och fotograferats av utsänd personal, vilket har förenklat utfärdandet av så kallade UT-kort och passhandlingar. Detta har i sin tur bidragit till att avlasta såväl utlandsmyndigheterna som tillståndsenheterna i Sverige,

vilka annars skulle vara inblandade i arbetet. Genom att allt fler personer anländer till Sverige med redan utfärdade UT-kort underlättas också deras första etableringstid i kommunerna. Migrationsverket har även med gott resultat testat att genomföra videoutredningar mellan flyktinglägret Dadaab i Kenya och UNHCR:s kontor i Nairobi för att undvika onödiga resor för flyktingar med hälsoproblem.

Samarbete för att underlätta bosättningssarbetet

Migrationsverket har sedan 2011 samarbetat med mottagarkommuner och Arbetsförmedlingen kring de förberedande informationsinsatser, så kallade Sverigeprogram, som hålls för personer som ska vidarebosättas till Sverige. Detta arbete har fortsatt under 2013 och har vidareutvecklats och testats för att genomföras som en integrerad del i uttagningsdelegationernas arbete i länder som Ecuador, Uganda, Iran och Jordanien. Upplägget har varit kostnadseffektivt och har underlättat för flyktingar som varit bosatta långt ifrån varandra genom att undvika extra re-

STATISTIK

Kvotflyktingar.

Sverige är ett av drygt 25 länder som erbjuder FN:s flyktingorgan UNHCR en årlig flyktingkvot. Riksdagen beslutar varje år vilken summa Sverige ska avsätta för att vidarebosätta flyktingar på detta sätt. Migrationsverket får därefter regeringens uppdrag att ta ut och överföra flyktingarna på förslag av UNHCR. Cirka 1 900 flyktingar, som lever i otrygghet och utan möjlighet att återvända hem, kan därigenom varje år få ett nytt hem i Sverige.

Figur 34

Vidarebosättning¹⁾

	2011	2012	2013
Kostnad för vidarebosättning (tkr)	385 439	361 823	400 867
varav 1:1, Migrationsverket (tkr)	4 599	4 631	4 716
varav 1:3:6, Vidarebosättning	365 180	341 453	380 020
varav 1:3:7, Resor vid vidarebosättning m m	15 454	15 563	16 057
varav övriga samkostnader (tkr) ²⁾	206	176	75
Antal överförda kvotflyktingar	1 900	1 728	1 902
Antal beviljade tillstånd	1 896	1 851	2 182
Kostnad per överförd kvotflykting (kr)	202 863	209 388	210 761
1:1 Kostnad per överförd kvotflykting (kr)	2 421	2 680	2 479

¹⁾ Tabellen är baserad på kostnader, inte anslagsavräknade utgifter och kostnader.

²⁾ I övriga samkostnader ingår till övervägande del anslaget 1:8.

sor för informationstillfälleten. Det har dock inte getts möjlighet till lika omfattande informationsutbyte som vid ett fullskaligt Sverigeprogram.

Migrationsverket har under hösten 2013 initierat ett samarbetsprojekt med olika länsstyrelser för att undersöka hur bosättningen och mottagandet av vidarebosatta kan förbättras. I detta arbete ingår bland annat en kartläggning av hinder och framgångsfaktorer kopplat till mottagandet av kvotflyktingar som förväntas färdigställas under våren 2014.

Kostnadsutveckling

Kostnaderna för vidarebosättningen i sin helhet har ökat jämfört med 2012. Den absolut främsta anledningen är att fler personer har överförts till Sverige.

Kostnadsutvecklingen under de senaste två åren bottnar i första hand i varierande säkerhetslägen i uttagnings-

länderna som har medfört ökade kostnader för uttagningarna, främst genom att utredningar fått ske på andra orter än planerat, varpå resekostnader för Migrationsverkets personal och för flyktingar har ökat. Därtill kommer de ökade kraven på biometriska uppgifter i samband med utfärdandet av bevis på uppehållstillstånd som ålagt uttagningsdelegationerna mer arbete i fält.

Flera av insatserna som beskrivs ovan har varit kostnadseffektiva alternativ till ordinarie arbetsmetoder.

Migrationsverket har liksom under 2012 kontrollerat kostnaderna genom en tydlig budgetuppföljning av planerade och genomförda aktiviteter. Förstärkt dialog med partners så som FNs flyktingkommissariat (UNHCR) och International Organisation for Migration (IOM) i ett tidigt skede har också bidragit till en förbättrad kontroll över anslaget.

Foto: Photo Alto

Prövning av hinder mot verkställighet

Inledning

Avsnittet redovisar arbetet med lagakraftvunna avslagsbeslut avseende uppehållstillstånd. Reglerna om verkställighetshinder syftar till att säkerställa en möjlighet till att pröva nya omständigheter som inträffat efter ett ärende vunnit laga kraft. Reglerna riktar sig i första hand till händelser som kan medföra ett skyddsbehov, men även andra händelser kan tas i beaktande. Dessa kan vara att mottagarlandet inte kommer att vara villigt att ta emot utlänningen, att det finns medicinska hinder att genomföra hemresan eller om det finns annan särskild anledning att beslutet inte bör verkställas. Frågan om verkställighets hinder uppkommer således i slutskedet av processen när sökandes övriga möjligheter i alla instanser är uttömnda. Ärendena är ofta mycket komplexa med inslag av svåra sjukdomstillstånd, komplicerade familjeförhållanden och så vidare. Mot den bakgrundens måste prövningen av verkställighetshinder ses som en viktig del i målsättningen att skapa ett hållbart och effektivt system som värnar asylrätten och mänskors behov av skydd.

När frågan om att pröva verkställighetshinder uppkommer har berörda personer ofta redan relativ lång vistelsetid i landet. Det är därför viktigt att prövningen av verkställighetshinder sker så skyndsamt som möjligt för att inte i onödan förlänga en oviss väntan och vistelsetid i mottagningssystemet för den sökande. För att snabbt kunna hantera ärenden som kräver skyndsam handläggning har Migrationsverket avdelat särskild personal för detta. Särskilt prioritet har ärenden där det finns en verkställighet planerad.

Uppföljning

Handläggning av ärenden om hinder mot verkställighet följs upp löpande på flera olika nivåer. På teamnivå görs en uppföljningar varje dag. Då fokuserar vi på att säkerställa skyndsam handläggning av ärenden som är akuta och snabba.

De akuta ärendena är de där en asylsökande inom kort tid ska återvända till sitt hemland. Migrationsverkets handläggning ska inte försvåra arbetet med återvändande.

De snabba ärendena är de där all information finns för att fatta beslut. Dessa ärenden fördelar i möjligaste mån på medarbetare som är avdelade till jourarbete och som därför kan fatta beslut utan dröjsmål.

■ Utlänninglagen (SFS 2005:716) 12 kap.18 §.

Efter att ett beslut om avisering eller utvisning vunnit laga kraft kan det uppstå hinder som talar för att personen inte kan återvända. Migrationsverket kan exempelvis väcka frågan om verkställighetshinder när hinder uppmärksammats till följd av utvecklingen i personens hemland, nya vägledande avgöranden från Migrationsöverdomstolen eller praktiska och medicinska hinder. Om det kommer fram hinder mot att verkställa beslutet, kan Migrationsverket besluta att ta upp ärendet till prövning. Detta kan ske genom att myndigheten eller den som fått avslagsbeslutet väcker frågan om verkställighetshinder. För att förhindra att ett beslut om avisering eller utvisning verkställs krävs ett beslut om inhibition.

■ Utlänninglagen (SFS 2005:716) 12 kap. 19 §.

Ny prövning innebär att Migrationsverket tar ställning till om ny prövning ska ske. Om så är fallet sker sedan en ny prövning utifrån de omständigheter beträffande sökandes skyddsbehov som åberopats. EU:s skyddsgrundsdirektiv infördes i svensk lagstiftning den 1 januari 2010. I och med detta fick 12 kap. 19 § en ny lydelse. I korthet innebär det att verkställighet av ett beslut om avisering eller utvisning inte får ske förrän myndigheten tagit ställning till frågan om en ny prövning ska beviljas.

Figur 35

Ärenden om verkställighetshinder 2011 – 2013

	2011	2012	2013
Inkomna V-UT totalt	11 731	13 112	11 251
Prövade V-UT totalt	11 653	12 943	11 034
Öppna V-UT 31/12	1 001	1 154	1 325

Inkomna

Antalet inkomna ärenden år 2013 var närmare 11 300 vilket är en minskning med cirka 14 procent jämfört med föregående år. Flest ärenden har inlämnats avseende medborgare från Afghanistan, Iran, Irak, Kosovo, Albanien, Serbien och statslösa (företrädesvis palestinier). Dessa utgjorde 48 procent av samtliga inlämnade ärenden. Fördelning var 55 procent med nya asylskäl enligt 12 kap. 19 § Utlänninglagen (SFS 2005:716) och resterande andel hade andra hinder mot verkställighet än nya asylskäl enligt 12 kap. 18 §.

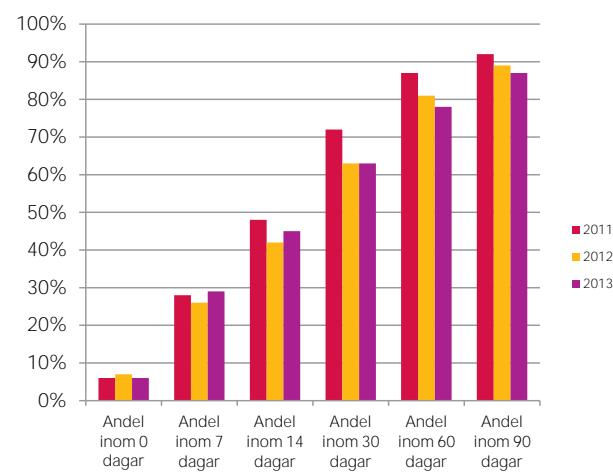
Avgjorda

Antalet avgjorda ärenden om verkställighetshinder var cirka 11 000. Den genomsnittliga handläggningstiden var 42 dagar. 29 procent avgjordes inom en vecka och 63 procent avgjordes inom en månad.

Genomsnittstiden för avgjorda ärenden har ökat något. Detta beror på att Migrationsverket under året handlagt en stor mängd eritreanska ärenden som tidigare varit inbörade en längre tid i avvaktan på ett ställningstagande rörande säkerhetsläget i landet.

Av de cirka 11 000 ärenden om verkställighetshinder som Migrationsverket har avgjort under 2013 har totalt 270 ärenden beviljats nya prövningar. Under samma period har verket handlagt och avslutat 228 nya prövningar. I många av dessa ärenden krävs nya utredningar till följd av att nya omständigheter åberopats, vilket medfört längre handläggningstider. 73 procent av dem som beviljades ny prövning fick uppehållstillstånd under året. Av dessa utgjordes de största grupperna av medborgare från Iran (96), Afghanistan (38) och Irak (18).

Figur 36
Relativ handläggningstid för verkställighetshinder

Figur 37

Verkställighetshinder, beviljade tillstånd 2011 – 2013

Grund för tillstånd	2011	2012	2013
Skyddsskäl	313	1 066	341
Mottagarlandet inte villigt ta emot utlänningen	74	20	10
Medicinska hinder eller annan särskild anledning	321	448	453
Totalt	708	1 534	804

Myndigheten har totalt under året beviljat uppehållstillstånd i 804 ärenden avseende verkställighetshinder enligt 12 kap. 18 § Utlänningsslagen. Av dessa beviljades 341 per-

soner uppehållstillstånd på grund av nya skyddsskäl. Därutöver har verket med anledning av utvecklingen i Syrien omprövat tidigare beviljade tillfälliga uppehållstillstånd avseende syrier och statslösa och beviljat permanenta uppehållstillstånd i 378 fall.

Under 2012 beviljades många medborgare från Syrien tidsbegränsade uppehållstillstånd med skyddsskäl. Därav den ovanligt höga siffran för 2012. Under 2013 var antalet tillbaka på tidigare nivåer.

Öppna ärenden

Antalet öppna ärenden var vid slutet av året drygt 1 300 och den genomsnittliga liggtiden 85 dagar. Av de öppna ärendena var cirka 64 procent inom kategorin nya asylskäl, 12 kap. 19 § Utlänningsslagen. Resterande del var ärenden med andra hinder enligt 12 kap. 18 § Utlänningsslagen.

Nådeärenden

Den 1 september 2013 trädde nya regler i kraft som innebar att regeringens ärenden om upphävande av allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott flyttades över till den ordinarie migrationsprocessen. Migrationsverket prövar efter lagändringen ärenden om uppehållstillstånd för den som av allmän domstol har utvisats på grund av brott och om upphävande av ett sådant utvisningsbeslut.

Antalet öppna ärenden var vid årsskiftet var något högre än vid samma tidpunkt föregående år då det fanns cirka 1 150 öppna ärenden. Ökningen beror främst på att personal som normalt arbetar med dessa ärenden istället arbetat inom andra delar av verksamheten som behövt prioriteras. Därtill ett flertal medarbetare deltagit i ett stort utvecklingsprojekt beträffande rättslig kvalitet inom asylprövningen. Migrationsverket har också fått ta över handläggningen av nådeärenden från Regeringskansliet. Dessa har visat sig vara mer resurskrävande än planerat.

litet inom asylprövningen. Migrationsverket har också fått ta över handläggningen av nådeärenden från Regeringskansliet. Dessa har visat sig vara mer resurskrävande än planerat.

Rättslig kvalitet och enhetlighet

Migrationsverket har arbetat målmedvetet med att höja kvaliteten i handläggningen av verkställighetshindersärendena. En metod som används är föredragningar av särskilt svåra ärenden för chefen för verksamhetsområdet Förvaltningsprocess. Då vägledning från domstol saknas när det gäller personliga skäl är det viktigt att säkerställa en enhetlighet i handläggningen inom myndigheten. Viss vägledning kan erhållas från ärenden som bedöms utifrån synnerligen ömmande omständigheter men avgörandet vilar på ett stort mått av bedömning i de enskilda fallen. De ärenden som bedöms vara särskilt svåra är ärenden som rör barn med uppgivenhetssyndrom och barn som är familjehemsplacerade eller omhändertagna enligt la-

gen med särskilda bestämmelser om vård av unga, ärenden som rör äldre sjuka personer med anknytning till Sverige och utan anhöriga i hemlandet, ärenden där det finns risk för att familjer separeras samt ärenden där sexuell läggning har anförts som skäl för uppehållstillstånd. Dessa föredragningar görs på veckovisa beredningar. Deltagande på dessa beredningar är verksamhetsområdeschefen, enhetscheferna, berörda teamledare och stabsexpert. Teamledaren föredrar ärendet och lägger fram sitt förslag till beslut varefter ärendet diskuteras och vägledning ges till utgången. I vissa fall av principiell betydelse fattar verksamhetschefen själv beslut.

Detta förvarande infördes 2011 och har sedan vidareutvecklats. Sedan införandet har kvaliteten på dessa ärenden blivit markant bättre. Ett exempel på det är ärenden som rör barn med uppgivenhetssyndrom. I dessa ärenden görs nu mer enhetliga bedömningar. Dessutom finns nu en översikt över ärenden av detta slag vilket skapar möjligheter för uppföljningar.

Ärenden om verkställighetshinder får som utgångspunkt avgöras utan föredragning. Uppehållstillstånd som beviljas med stöd av 12 kap. 18 § utlänningslagen är dock tvåmansärenden, en beslutsfattare och en föredragande. Tvåmansbeslut i dessa ärenden ökar förutsättningarna för en mer rättsäker och enhetlig handläggning.

En annan metod som myndigheten sedan 2010 använt för att höja den rättsliga kvaliteten är genom att arbeta med återkoppling mellan olika delar av verksamheten. Detta har fungerat så att de medarbetare som

arbetar med att företräda Migrationsverket i domstol har återkopplingsmöten med de handläggare som fattar beslut i grundprövningen. Dessa återkopplingsmöten är både gruppvisa och individuella. Detta gör att brister som gjorts tidigare i processen fångas upp och återkopplas systematiskt. Likaså fungerar dessa möten som en överföring av kunskap mellan alla involverade medarbetare.

Införandet av hbt-specialister

Handläggningen av ärenden där hbt-skäl åberopas stöds med särskild kompetens i likhet med vad som gäller för verksamhetsområde asylprövning.

Faktorer som har påverkat handläggningen

Vistelsen i Sverige är oftast lång för personer som anfört hinder mot verkställighet. Den genomsnittliga vistelsen för personer med lagakraftvunna avslagsbeslut (den kategori som lämnar in verkställighetshindersärenden) var 865 dagar. Totalt fanns cirka 11 000 personer med lagakraftvunna avslagsbeslut inskrivna i mottagningsystemet vid årsskiftet.

Det är relativt vanligt att personer med lång vistelsen i landet åberopar medicinska skäl som hinder för att kunna återvända. De medicinska symptomen varierar men har ofta sitt utgångsläge i komplicerade familjeförhållanden där en eller flera personer uppvisar olika grader av uppgivenhetssymptom och psykosomatiska tillstånd. Läkarintyg som kan vara av varierande kvalitet åberopas och

Foto: Tomislav Stjepic

i flera fall måste det vidtas kompletterande utredningar med syfte att få ytterligare information.

Migrationsverket har under året handlagt ett antal konversionsärenden från bland annat iranska och afghanska medborgare. Dessa personer har konverterat från islam till kristendom under sin vistelse i Sverige och åberopat sin konversion som verkställighetshinder. Dessa ärenden har till sin karaktär varit komplicerade och ofta krävt kompletterande utredningar.

Under året har ett antal ärenden rörande familjesituationer där barn är omhändertagna enligt SoL eller LVU varit aktuella. Dessa ärenden är ofta utredningskrävande och bristen på samarbete mellan myndigheterna är ofta en bidragande orsak. Migrationsverket har därför tagit initiativ till att tillsammans med berörda myndigheter genomföra en processkartläggning och utveckla formerna för ett tidigt samarbete i dessa ärenden.

Effektivitet

Produktivitet

Figur 38

Avgjorda verkställighetshinder per årsarbetare

2011	2012	2013
258	258	223

Under 2013 har antalet inkommande ärenden rörande verkställigheter minskat med cirka 14 procent jämfört med föregående år. Antalet prövade verkställighetshinder minskade med nästan 15 procent. Antalet avgjorda ärenden per årsarbetare har också minskat till 223 jämfört med 258 ärenden per årsarbetare 2012.

Minskningen i antalet ärenden beror till stor del på Migrationsverkets ställningstagande med anledning av konflikten i Syrien. Under 2012 utgjorde syrier den tredje största nationaliteten i ärenden rörande verkställighetshinder. I och med verkets ställningstagande i juni 2012 som innebär att asylsökande från Syrien i normalfallet beviljas uppehållstillstånd har dessa ärenden minskat kraftigt under 2013. Men även verkställighetsärenden från Irak, Iran, Serbien och Kosovo har minskat jämfört med föregående år.

Antalet verkställighetshindersärenden är dock fortsatt på en hög nivå och måste ses mot bakgrund av att flera av verkets traditionellt stora asylgrupper finns kvar i mottagningssystemet med lagakraftvunna beslut om utvisning eller avvisning.

Att komplexiteten i avgjorda ärenden har varit högre 2013 än under föregående år har påverkat produktiviteten. Utvecklingsarbete avseende bland annat rättslig kvalitet har fått mer resurser under 2013, vilket också är en orsak till den minskade produktiviteten.

Under 2013 har vi fokuserat uppföljningsarbetet på att förstå variation i väntetider och hur vi förbättrar flödena i processerna. Se vidare sidan 13.

Kostnadsutveckling

Totalt minskade kostnaderna för prövningen av verkställighetshinder med 0,5 miljoner kronor. De direkta kostnaderna, som utgör 60 procent av kostnaderna för ärendeprövning, minskade med cirka 6 procent motsvarande 2,5 miljoner kronor. Minskningen består främst av minskade lönekostnader, knappt 1,7 miljoner kronor men också minskade kostnader för översättningar och avskrivningar.

Kostnaden per avgjort ärende ökade med 16 procent, vilket är i paritet med produktivitetsminskningen.

Figur 39

Prövning av verkställighetshinder¹⁾

	2011	2012	2013
Kostnad för prövning av verkställighetshinder(tkr)	52 840	61 556	61 007
varav 1:1, Migrationsverket (tkr), prövning av verkställighetshinder	50 145	59 109	59 373
varav 1:6:2, Offentligt biträde i utlänningsärenden	427	366	533
varav övriga samkostnader ²⁾	2 268	2 081	1 101
Kostnad per avgjort grundärende, verkställighetshinder (kr)	4 534	4 756	5 529
1:1 kostnad per avgjort grundärende, verkställighetshinder (kr)	4 303	4 567	5 381

¹⁾ Tabellen är baserad på kostnader, inte anslagsavräknade utgifter och kostnader.

²⁾ I övriga samkostnader ingår till övervägande del anslaget 1:8.

Mottagande, bosättning och återvändande

Effektivare flöden för kortare tider

Initialprocessen

Under 2013 har Migrationsverket tagit fram styrprinciper för hur anvisning av asylsökande till verkets boenden ska ske. Dessa fastslår att verket ska ta ställning till var den asylsökande ska bo redan när ansökan lämnas in. Syftet är att kunna styra olika ärendekategorier av sökande till de boenden som är mest lämpade för en så effektiv fortsatt hantering av ärendet som möjligt. Detta ska också bidra till att minimera flyttningar inom boendesystemet och att underlätta handläggningen så att vistelsen i mottagningsystemet blir så kort som möjligt. En grundförutsättning för att den asylsökande ska kunna anvisas rätt boende är att ansökan kategoriseras tidigt. Det ska ske inom fyra dagar under vilken tid den asylsökande bor i så kallat steg 1-boende. Om ansökan ska prövas av en annan medlemsstat i EU enligt Dublinförordningen eller om den sökande omedelbart ska avvisas till hemlandet enligt 8 kap. 6 § utlänningslagen flyttar personen till ett så kallat steg 2-boende under förutsättning att handläggning och verkställighet av beslutet kan ske inom 30 dagar från ansökningstillfället. Om det inte är möjligt anvisas den sökande ett boende i det ordinarie boendesystemet.

Figur 40

Boendekategori	Avsett för
Steg 1	Boende under cirka 4 dagar under tiden som ansökan registreras och kategoriseras.
Steg 2	För sökande vars ansökan ska prövas av en annan medlemsstat i EU enligt Dublinförordningen eller om den sökande omedelbart ska avvisas till hemlandet enligt 8 kap. 6 § utlänningslagen under förutsättning att handläggning och verkställighet kan ske inom 30 dagar från ansökningstillfället.
Steg 3	Övriga asylsökande som ej hör till gruppen för steg-2-boende.

Innan styrprinciperna infördes anvisades alla ett boende med spridning inom det ordinarie boendesystemet i hela

landet. Det medförde att den asylsökande tvingades resa långa avstånd till såväl prövnings- och återvändandeenheter. Möjligheten till utresa varierar stort över landet beroende på tillgången till flygplatser med internationella flygningar. Möjligheten är bäst i de tre storstadsregionerna där Migrationsverket också har placerat sina in- och utreseenheter.

Boendekapacitet

 ■ **Boende i egen regi** innebär att Migrationsverket hyr lokaler som är anpassade och godkända för vårt behov av korttidsboende. Verket bemannar med egen personal och upphandlar behövliga kringtjänster som till exempel mat och städning.

Utanföring vid kapacitetsberäkningen är den stora variationen i antal asylsökande under året. Vid ingången till 2013 var antalet nya asylsökande per vecka högt för att minska successivt fram till augusti då antalet asylsökande ökade till en historiskt hög nivå. Den andel av asylsökande som förväntades att placeras i steg 2-boende minskade dock.

Boendekapaciteten i steg 2 har därför varit väl tilltagen på nationell nivå. Däremot har det under året varit nödvändigt att använda boenden avsett för steg 2 som avlastning för steg 1-boende i framför allt Malmö som har varit den ansökningsort som tagit emot flest sökande. Under 2013 har steg 1- och steg-2-boendet i Stockholm haft en överkapacitet som gjort att behovet av boende i Malmö har kunnat tillgodoses genom en omfördelning av asylsökande mellan inreorterna.

Ambitionen att inrätta både steg 1- och steg 2-boenden i Migrationsverkets regi har inte gått att förverkliga fullt ut under 2013. De två boendeformerna har hittills tillgodosatts genom direktupphandlade boenden med hjälpmedel. Det första steg 2-boendet i egen regi kommer att vara i drift första kvartalet 2014. Med en sådan driftform skulle verket kunna upprätthålla behovet av initial styrning till det boende som geografiskt och logistiskt sett allra bäst tillgodosar behoven och ger bäst förutsättningar för kort vistelse i boendesystemet. I de upphandlade tillfälliga boendena styr däremot en turordning vilket boende som ska användas vilket gör att placeringen av asylsökande inte blir optimal. De upphandlade steg-2 boendena ligger dock nära internationella flygplatser vilket var avsikten med steg-2.

Figur 41

Antal inskrivna personer i mottagningsystemet 2013 (vid utgången av månaden)

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
43 072	42 573	41 860	40 814	39 888	39 454	39 385	40 932	45 261	49 141	50 827	52 774

Tiden från beslut om uppehållstillstånd till placering i kommun

Inför en bosättning kontaktar Migrationsverket eller Arbetsförmedlingen en kommun och presenterar den ny-anlände. Efter överenskommelse med kommunen om mottagande lämnas en anvisning, det vill säga ett erbjudande, till den nyanlände som han eller hon antingen kan acceptera eller avböja för att bosätta sig på egen hand utifrån eget kontrakt eller dylikt.

För kvotflyktingar sker arbetet utifrån samma förutsättningar och kvotflyktingen informeras om i vilken kommun mottagandet kommer att ske. I princip tackar alla kvotflyktingar ja till att komma till Sverige och till den kommun som Migrationsverket anvisat.

För kvotflyktingar utgår bosättningsarbetet i möjligaste mån från personens förutsättningar i Sverige. Släkt eller annan anhörig, tillgång till speciell sjukvård samt skola och omsorg är viktiga faktorer men hänsyn tas även till utbildnings- och arbetsbakgrund. För de personer som inte har rätt till en etableringsplan är de individuella särskilda behoven utgångspunkten i Migrationsverkets bosättningsarbete. Arbetsförmedlingens bosättningsarbete utgår från möjligheten till etablering i Sverige utifrån yrkes- och utbildningsbakgrund.

Från mottagningsystemet, vilket inkluderar nyanlända i anläggningsboende och eget boende, har cirka 20 000 nyanlända bosatts i en kommun under året. Bosättningen har skett utifrån anvisning från Arbetsförmedlingen och från Migrationsverket eller genom bosättning på egen hand där även ensamkommande barn ingår. Begreppet bosättning används för de personer som tagits emot i en kommun, flyttat dit och blivit utskrivna från Migrationsverkets mottagningsystem. Antalet nyanlända som bosatts från anläggningsboende var knappt 6 000, antalet som bosatte sig på egen hand var drygt 14 000.

Tiden från uppehållstillstånd till bosättning i en kommun var för de cirka 20 000 nyanlända i mottagningssystemet i genomsnitt 89 dagar, det vill säga tre månader. För de cirka 4 600 nyanlända som bosattes från anläggningsboende tog det 128 dagar från uppehållstillstånd till bosättning. För de cirka 14 000 nyanlända i eget boende tog det 71 dagar.

Av de 6 000 från anläggningsboende anvisade Arbetsförmedlingen cirka 3 450 personer med en genomsnittlig tid från uppehållstillstånd till anvisning på 102 dagar och från uppehållstillstånd till bosättning 121 dagar, fyra månader. Migrationsverket anvisade cirka 60 personer en kommunplats med en genomsnittlig tid från uppehållstillstånd till anvisning på 195 dagar. Från uppehållstillstånd till bosättning tog det cirka 240 dagar, åtta månader, vilket var samma tid som 2012. Cirka 1 600 av de anläggningsboende var ensamkommande barn, som kommunplaceras redan som asylsökande. Resten av de

6 000, cirka 900 personer, har bosatt sig själva och skulle enligt Migrationsverkets rutiner ha omregistrerats till eget boende innan kommunplacering och därmed inte ingå bland de anläggningsboende. Att så inte har gjorts leder till att statistiken blir något missvisande.

Migrationsverket har totalt bosatt knappt 2 000 personer under året, varav 1 900 kvotflyktingar och cirka 60 personer från anläggningsboende utan rätt till en etableringsplan. För de kvotflyktingar som anvisats var tiden från uppehållstillstånd till anvisning i en kommun i genomsnitt cirka 60 dagar. Motsvarande för 2012 var 55 dagar. Ytterligare tid tillkommer innan kvotflyktingarna har hunnit resa in till Sverige och blivit bosatta. För nyanlända i anläggningsboende är resultatet i linje med förra året det vill säga 195 dagar från uppehållstillstånd till anvisning och ytterligare 40 dagar från anvisning till bosättning. Under 2013 har Migrationsverket nått målet om att ta emot 1 900 överförda kvotflyktingar i jämförelse med 2012 då målet var detsamma men 1 700 kvotflyktingar överfördes till Sverige.

Ökat antal personer med uppehållstillstånd i boende

Under 2013 har andelen personer med uppehållstillstånd i mottagningsens boendesystem ökat. Kombinationen med korta handläggningstider i prövningen av asylsökan och en större andel som får uppehållstillstånd samtidigt som tiden för bosättning blir lång gör att en växande andel personer med uppehållstillstånd finns i ett boendesystem som är avsett för nya asylsökande.

Migrationsverkets boende har successivt utökats under större delen av 2013 med undantag av perioden juni - augusti då antalet asylsökande per vecka minskade för att sedan åter öka med följd att 700-1 000 nya boendeplatser behövdes varje vecka. Sedan augusti 2013 har en mycket stor arbetsuppgift bestått i att anskaffa fler bostäder. Förutom arbetet med upphandling och kontakter med kommuner och övriga samarbetspartners, har det snabbt växande bostadsbeståndet krävt stora insatser av verkets medarbetare för att färdigställa boenden och informera och flytta asylsökande på bästa sätt mellan dessa boenden. På grund av bristen på lägenheter har utökningen till största del bestått i upphandlade tillfälliga boendeplatser, vilka ofta består av hotellbyggnader, vandrarehem och stugbyar. Det är ur flera aspekter en sämre lösning än lägenhetsboende. För den enskilde individen/familjen innebär ett sådant boende begränsningar i den dagliga livsföringen så som möjlighet till eget hushåll, enskildhet och utrymme för barnen. Ur kostnadssynpunkt är det fyra till fem gånger dyrare än ett boende i lägenheter.

Den senaste ramavtalsupphandlingen för tillfälliga boenden för asylsökande innehöll dock en utvecklad kravspecifikation och ett takpris vilket har medfört en kraftig

standardhöjning samtidigt som kostnaderna har minskat. Totalt har verket anskaffat cirka 11 000 tillfälliga platser.

Med den ökade omfattningen på tillfälliga boendeplatser som leder till snabba etableringar på nya orter möts verket av reaktioner från vissa kommuner. Enligt lagen om offentlig upphandling, LOU, har kommunerna ingen möjlighet att påverka antalet boendeplatser som kan bli resultatet av en upphandling. Regelverket i LOU ger inte heller möjlighet för verket att tidigt föra en dialog med kommunerna om lämpligt antal platser i kommunen. Det är först när verket fattar beslut om tilldelning som uppgifter kan lämnas. Fram till tilldelningsbeslutet gäller upphandlingssekretess.

För landets kommuner innebär mottagande av asylsökande och flyktingmottagande i övrigt ett stort ansvar för att tillhandahålla skolgång och annan kommunal service för de vuxna och de barn som ofta med kort framförhållning kommer till kommunen. Lagen om offentlig upphandling tillåter inte heller att man undantar speciella kommuner. Det innebär att många små kommuner står inför stora utmaningar när det gäller att kunna klara den kommunala servicen, som till exempel platser i skolan.

Då antalet personer med uppehållstillstånd ökat kraftigt under året har även behovet av kommunmottagande ökat. Kommunerna har under året ökat sitt mottagande

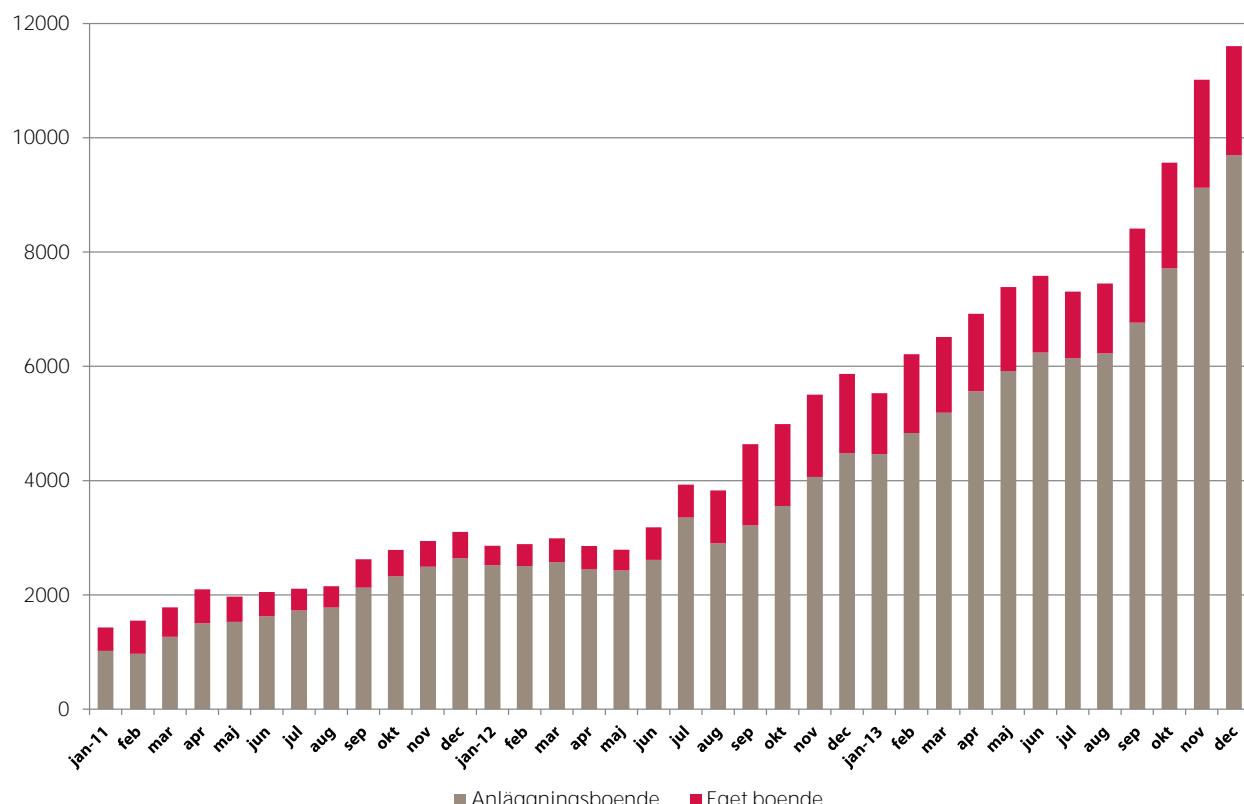
men inte i den grad som motsvarar behovet. Det gör att antalet personer med uppehållstillstånd inskrivna i mottagningssystemet stadigt ökat i antal sedan december 2010 när etableringsreformen genomfördes. Det är många faktorer som påverkar den långa bosättningsprocessen. Bostadsbristen är stor i många delar av landet och många nyanlända tackar nej till anvisning där det finns bostäder till exempel i glesbygdsområden. Vidare anser flera kommuner att den statliga ersättningen inte täcker kostnaderna för mottagandet och att flera kommuner har skurit ner sin organisation för flyktingmottagandet i och med att Arbetsförmedlingen fick ansvar för etableringen av nyanlända. Därutöver finns det i flera kommuner även en politisk osäkerhet inför att öka mottagandet.

Insatser för en framtida integration

Migrationsverket erbjuder alla vuxna asylsökande en introduktion i form av gruppinformation. Introduktionen har sitt fokus på asylprocessen men innehåller även information om svensk arbetsmarknad, vikten av att styrka sin identitet bland annat för att kunna arbeta under asyltiden, hälso-, tand- och sjukvård, bosättning i Sverige, mäns och kvinnors rättigheter respektive skyldigheter i Sverige, relevant svensk lagstiftning samt återvändande med mera. Informationen har under året anpassats för medborgare

Figur 42

Antal inskrivna personer i mottagningssystemet med beviljade uppehållstillstånd vid utgången av varje månad 2011-2013

från Syrien och Eritrea med vilka mottagningens utredningssamtal inte genomförs eftersom dessa ärenden går snabbt att avgöra när antalet asylsökande är högt. Eftersom dessa grupper i så hög grad får uppehållstillstånd är det ordinarie utredningssamtalets innehåll kring återvändande inte relevant. Kartläggning av utbildnings- och yrkesbakgrund görs av Arbetsförmedlingen när etableringsplaner tas fram. Migrationsverket försöker i möjligaste mån involvera lokala aktörer, exempelvis Arbetsförmedlingen, landsting eller idéburna organisationer i introduktionen.

Migrationsverket har under året sett en ökning av antalet personer som är undantagna från skyldigheten att ha arbetstillstånd. Trots detta har antalet personer i arbete inte ökat sedan 2012 då 552 personer arbetade på den öppna arbetsmarknaden medan 478 personer var i arbete under 2013. Antal i praktik ligger ungefär på samma nivå som föregående år då 1 191 personer hade praktikplats medan 1 155 personer har haft praktikplats under 2013. Förklaringen är sannolikt svårigheten för asylsökande att finna arbete och praktik eftersom arbetslösheten generellt är hög i landet. Migrationsverket kommer under 2014 att mer aktivt arbeta med närvärksbyggande på lokal nivå för att öka möjligheten för den sökande att hitta arbete eller praktikplats.

Migrationsverket har under 2012 och 2013 inte erbjudit sökande någon svenskundervisning asyltiden utan istället erbjudit enklare ordlistor i den välkomstmapp som lämnas till den sökande samt informerat om möjligheten att få en första kontakt med det svenska språket via webbplatser och olika kanaler i närsamhället. Utifrån Riksrevisionens granskning i slutet av 2012 och regeringens skrivelse i april 2013 har Migrationsverket i december 2013 fattat beslut om inriktning för organiserad sysselsätt-

ning inför 2014 där den sökande bland annat ska erbjuda språkstöd. Orsaken till Migrationsverkets tidigare ställningstagande har varit att Arbetsförmedlingen enligt etableringslagen omgående efter uppehållstillstånd ska starta etableringssamtal med den sökande och fastställa etableringsplan med aktiviteter där svenskundervisning ingår. I den kommande inriktningen kommer även kartläggningen av yrkes- och utbildningsbakgrund att förändras i syfte att ytterligare stärka den sökande i sina ambitioner att söka praktik och arbete.

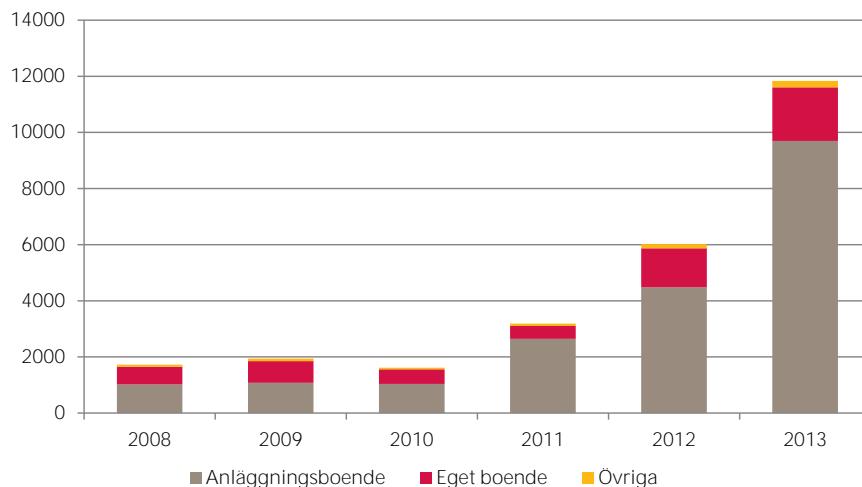
Vid samtliga mottagningsenheter sker samarbete med lokala idéburna organisationer, vilket ger den sökande ökade möjligheter att få sådan kontakt i närsamhället som kan ge både språkstöd och möjlighet till praktik och arbete.

Ett samarbetet med Arbetsförmedlingen och länsstyrelserna i samband med nyetablering av mottagningsverksamhet för asylsökande i Jämtland och Ådalen utgår från att de sökande som beviljas uppehållstillstånd ska kunna kommunplaceras i området. Där ska de få sådana individuella insatser av Arbetsförmedlingen att etableringen underlättas.

Samarbete med andra aktörer kring bosättning

Samarbete inför etablering av anläggningsboende i Jämtland och Ådalen startade under 2012 och har fortsatt under 2013. Utvecklingsarbete och samverkan har skett i ett projekt som drivs av Arbetsförmedlingen i Ådalen för att utveckla nya arbetsätt och samverkansformer för att skräddarsy regionala helhetslösningar för bosättning och etablering. Samarbetet har inneburit att kommunernas mottagande från Migrationsverkets anläggningar markant har ökat i framför allt Jämtland.

**Figur 43
Inskrivna med uppehållstillstånd vid utgången av åren 2008-2013**

En utökad samverkan mellan Migrationsverket, länsstyrelserna och Arbetsförmedlingen sker nationellt, regionalt och lokalt för att förbättra förutsättningarna för dialog med kommuner om mottagande av asylsökande, ensamkommande barn, nyanlända och kvotflyktingar så att kommunernas samlade mottagningskapacitet när det gäller boende används på bästa möjliga sätt och platserna används optimalt. Samarbetet sker utifrån ett framtaget strategidokument som undertecknats i april 2013 av generaldirektörerna för Migrationsverket och Arbetsförmedlingen samt ansvarig landshövding för integrationsfrågor. Under hösten har samarbetet utvecklats genom utökad samverkan på regional och lokal nivå i samtliga län. Som ytterligare exempel kan nämnas att Migrationsverket kontinuerligt informerar parterna vid nyetablering och utökning av anläggningsboende.

Migrationsverket har i uppdrag att samverka med andra ansvariga myndigheter inom området så att förutsättningar skapas för ett effektivt genomförande av de verksamheter som följer av de uppgifter som Migrationsverket har. En gemensam målsättning för berörda myndigheter bör vara att hitta vägar som gör det enklare och smidigare för den enskilde.

Migrationsverkets övergripande bedömning är att samverkan mellan de berörda aktörerna kan stärkas ytterligare inom området för migration inklusive introduktion, etablering och återvändande. Därför har Migrationsverket tagit initiativ till ökad aktivitet i det avseendet. Efter en invidjan från generaldirektör Anders Danielsson träffades företrädare för ett antal myndigheter samt Sveriges kommuner och landsting i april 2013 för att diskutera förutsättningarna för ökad samverkan. Redan idag finns som nämns ovan en rad forum och former för myndighets samverkan på olika nivåer men Migrationsverket ser det som angeläget att understryka vikten av myndighetssamverkan ytterligare genom att göra det till en strategisk fråga på högsta nivå.

Responsen från de övriga aktörerna var överlag positiv och de ställdes sig bakom Migrationsverkets förslag att gå vidare genom att kartlägga och analysera de gemensamma processerna och kontaktytorna i syfte att identifiera samverkansbehov och utvecklingsmöjligheter. Utgångspunkten är att analysen ska mynna ut i ett antal konkreta

förslag till försöksverksamheter som kan genomföras och utvecklas lokalt i någon kommun och sedan utvärderas. Förslagen kommer att presenteras för generaldirektör Anders Danielsson i mitten av februari 2014. Med förslagen som grund ska berörda aktörer kunna ta ställning till deltagande i kommande försöksverksamhet. Om försöksverksamheten faller väl ut kan erfarenheterna spridas och modellen användas i större skala. Särskild vikt ska läggas vid samverkan kring barn och andra utsatta grupper.

Nyanländas etablering – utbetalade medel

Lätt att göra rätt – statlig ersättning till kommuner och landsting

Under 2013 betalade Migrationsverket ut 8,8 miljarder kronor i statlig ersättning till kommuner och landsting. En ökning med 27 procent jämfört med 2012 då nära 6,9 miljarder kronor betalandes ut. Många ersättningar är schabloniserade och betalas ut utan något ansökningsförfarande, men kommuner och landsting måste ändå söka eller redovisa sina kostnader i mycket hög grad. För att underlätta för dem och för de inom Migrationsverket som ska handlägga och fatta beslut om statlig ersättning, pågår mycket förbättringsarbete. Det viktigaste som hänt under 2013 var:

- Under våren presenterades nya sidor om statliga ersättningar på Migrationsverkets externa webbplats, med en snabb och enkel ingång för kommuner och landsting. Samtidigt publicerades ett stort antal prejudicerande domar och regeringsbeslut i Migrationsverkets landinformationssystem, LIFOS. Detta arbete genomfördes inom ett projekt, UISE, som upphörde hösten 2013.
- Under våren utvecklades även nya ansökningsblanketter och tidigare blanketter reviderades så att de skulle bli mer enhetliga, lättare att fylla i och få tydliga anvisningar.
- Samtidigt har arbetet fortsatt utifrån ett tidigare projekt för utveckling av webbtjänster i syfte att modernisera, förenkla och effektivisera processerna kring att ansöka om statlig ersättning, samt att förbättra kommunikationen om asylsökande mellan Migrationsverket och an-

■ Arbetsförmedlingens och Migrationsverkets ansvar för bosättning

Arbetsförmedlingen anvisar kommunplats till nyanlända i anläggningsboende som har rätt till etableringsplan och till deras familjemedlemmar. Rätt till etableringsplan har nyanlända i åldern 20-64 år. De som inte kan delta i etableringsinsatser minst 10 timmar per vecka,

inte ens rehabiliterande insatser, samt de med förvärvsarbetet på heltid och de som går i gymnasieskola har inte rätt till en etableringsplan. Arbetsförmedlingen fattar beslut om rätt till etableringsplan. Arbetsförmedlingen anvisar också kommunplats till nyanlända i eget boende som inom sex månader anmelder behov av kommunplats.

Migrationsverkets uppdrag att anvisa plats i en kommun gäller direktintesta kvotflyktingar och de nyanlända som är inskrivna på anläggningsboende men inte har rätt till en etableringsplan och inte heller tillhör en familjegemenskap där någon har rätt till en etableringsplan.

dra myndigheter. Under 2013 har en webbtjänst utvecklats för att ge landstingen information om nya asylsökande och till årsskiftet hade tre landsting eller regioner anslutit sig till tjänsten. Kommuner, landsting och regioner har bidragit med en betydande del i arbetet och många är intresserade att vara med som till exempel pilotkommuner.

- I avvakten på kommande webbtjänst, då det för kommuner och landsting inte blir relevant var i Sverige en särskild enhet befinner sig som handlägger vissa ersättningar, har Migrationsverket - bland annat för att underlätta ansökningsförfarandet – centraliserat handläggning och beslut av statlig ersättning till ett fåtal enheter i landet.
- Samtidigt har stora informationsinsatser genomförts om att söka statlig ersättning. Främst under hösten intensifierades detta arbete med anledning av de föränd-

ringar som trädde i kraft den 1 januari 2014. Verket har medverkat vid många konferenser och träffar runt om i landet, ofta ordnade av länsstyrelserna, för att särskilt informera om statlig ersättning.

Förvar

Beslut om förvar kan fattas av Migrationsverket eller av polismyndigheterna. Förvar används i huvudsak för att säkerställa att en person är tillgänglig så att ett beslut om avvisning kan genomföras. Förvar kan även användas om det är nödvändigt för att utreda någons rätt att vistas i landet eller om någons identitet är oklar.

Migrationsverket är ansvarigt för förvarsverksamheten och för att beslut om förvar ska kunna verkställas. Migrationsverket ansvarar även för tillsynen och behandlingen av förvarstagna.

Totalt hade Migrationsverket 235 förvarsplatser vid

Figur 44

Förvarsvistelser 2013 för personer som förvarstagits under 2013

		0-7 DGR	8-30 DGR	>30 DGR	Totalt	Genomsnittlig vistelsetid
BARN	Flickor	19			19	1,0
	Pojkar	27	1		28	1,1
BARN	Delsumma	46	1		47	1,1
	varav ensamk	9	1		10	1,0
VUXNA	Kvinnor	249	80	9	338	6,1
	Män	1695	630	154	2479	7,9
VUXNA	Delsumma	1944	710	163	2817	8,0
	varav ensamk					
Totalt		1990	711	163	2864	7,58

årets utgång fördelat på nio förvarsenheter på fem orter; Åstorp, Källered, Flen, Märsta och Gävle. Projektet *Rättsäkert och effektivt verkställighetsarbete*, REVA, har den 13 maj 2013 öppnat ett så kallat transitförvar med 20 platser inom ramen för projektets verksamhet. Detta förvar finns i Märsta, i direkt anslutning till den befintliga förvarsverksamheten. Transitförväret är avsett för personer som tas i förvar i slutskedet av verkställighetsprocessen, för en kort vistelse inför utresa.

Syftet med transitförväret är främst att

- minska antalet häktesplacerade av transporttekniska skäl
- minska den genomsnittliga vistelsen i förvar
- minimera risken för att förvarstagna utsätts för onödiga förflyttningar i samband med utresa
- minska antalet transporter som genomförs av Kriminalvårdens transporttjänst.

Inrättandet av transitförväret har underlättat planeringen för Kriminalvårdens transporttjänst vilket också fört med sig att färre personer har häktesplacerats av transporttekniska skäl inför utresa. En utförligare analys av transitförvärets måluppfyllelse och effekter kommer i samband med projektets slutrappport i juni 2014.

Beläggningsgraden på förvaren har varierat under året. Vid årets utgång fanns 185 personer inskrivna på förvaren. Beläggningsgraden varierar mellan orterna. Förväret i Märsta har oftast en mycket hög beläggningsgrad på nästan 90 procent och över, vilket beror på närheten till Arlanda varifrån de flesta utresorna från Sverige sker, både för polisens och för Migrationsverkets ärenden. Även förvaren i Flen och Gävle har i normalfallet hög beläggningsgrad. Däremot har beläggningsgraden i Källered och Åstorp generellt sett varit lägre under året.

De genomsnittliga vistelsen på förvaren har minskat under 2013 från 11 dagar 2012 till 8 dagar 2013. Antalet förvarstagna har ökat under 2013 från 2 550 personer föregående år till 2 864 personer. Antalet placerade av säkerhetsskäl har ökat ytterst marginellt från 178 under 2012 till 181 under 2013.

2012 fattades 396 beslut om uppsikt, vilket ska jämföras med 405 beslut om uppsikt som fattats under 2013.

Detta är en ytterst marginell ökning i förhållande till tidigare år.

Förvarsenheterna har jämlikt 11 kap. 7 § i utlänningslagen möjlighet att i förvarlokalerna avskilja förvarstagna från andra förvarstagna för det fall det är nödvändigt för ordningen och säkerheten i lokalen eller om den förvarstagna utgör en allvarlig fara för sig själv eller för andra. Beslut har tagits 2013 att samtliga förvar ska ha avskiljandeavdelningar. Arbetet med detta påbörjades hösten 2013. Vid årsskiftet är det endast förvarsenheten i Märsta som har en avskiljandeavdelning.

Återvändande

En person som har fått ett beslut om avvisning eller utvisning ska i första hand återvända självmant och vid behov med stöd av Migrationsverket. I samband med att ett beslut om avvisning eller utvisning blir aktuellt registreras ett så kallat återvändandeärende. I det fall skyldigheten att återvända inte respekteras, är det polisen som ska se till att beslut om avvisning eller utvisning genomförs. Oberoende av vilken myndighet som har ansvar för återvändandet ska det genomföras under humana och värdiga former.

Resultatet av årets samlade återvändandearbete visar både positiva och negativa trender och sammantaget bedöms målet i regleringsbrevet avseende återvändande i stora delar vara uppfyllt. Svårigheten i arbetet med självmant återvändande är att flera faktorer måste samverka med varandra vilket gör arbetet komplext. Målsättningen är att personer med ett beslut om avvisning eller utvisning i dialog med Migrationsverket ska välja att återvända självmant istället för att stanna kvar i landet eller hålla sig undan före eller efter beslut. Konsekvenserna av att inte återvända är utformade så att personer med avlägsnandebeslut ska välja att återvända självmant. Det rör sig om allt från risken att få ett återreseförbud till att tvångsverkställighet kan genomföras. Den enskildes egna initiativ och medverkan påverkar dessutom tiden från att ett beslut blir verkställbart till att ärendet avslutas hos Migrationsverket.

Normalprocess: grunden för ansökan är asyl och personen ska av- eller utvisas enligt 8 kap. 1-2 §§ Utlänningslagen eller 8 kap. 7§ samma lag. Även återinresta med gällande beslut om av- eller utvisning enligt 12 kap. 23 utlänningslagen ingår i denna process.

Snabbprocess: grunden för ansökan är asyl och personen ska avvisas enligt 8 kap. 1-2 §§ utlänningslagen och med anvisande om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 6§ samma lag.

Dublinprocess: grunden för ansökan är asyl och personen ska överföras till annan medlemsstat enligt artikel 20.1 d Dublinförordningen.

Tillståndsprocess: grunden för ansökan är uppehållstillstånd på annan grund än asyl och personen ska av- eller utvisas till hemlandet eller tredjeland enligt 8 kap. 1-2 §§, 8 kap. 7§ utlänningslagen. Processen innefattar även ärenden där omedelbar verkställighet anvisas enligt 12 kap. 6§ utlänningslagen.

Inkomna nya återvändandeärenden

Trots att asylinströmningen har varit historiskt hög under 2013 har antalet nya återvändandeärenden minskat under 2013 med 12 procent jämfört med föregående år. Även nya återvändandeärenden gällande ensamkommande barn har minskat under 2013, med motsvarande 18 procent.

Den huvudsakliga orsaken är färre asylsökande från västra Balkan under 2013 vilket främst påverkat inflödet av nya återvändandeärenden i snabbprocessen. Emellertid har antalet nya återvändandeärenden i Dublinprocessen ökat med 46 procent jämfört med förra året. Andelen ensamkommande barn i Dublinprocessen har dock minskat med 51 procent. Minskningen var främst en konsekvens av EG-domstolens dom från juni 2013 beträffande ensamkommande barn i förhållande till Dublinförordningen. Enligt domstolen ska ensamkommande barns asylansökan behandlas i det land där barnet befinner sig trots att det finns en öppen asylansökan i en annan medlemsstat.

Figur 45

Nya inkomna återvändandeärenden

	2011	2012	2013
Normalprocess	16 482	15 821	11 263
varav ensamkommande barn	292	335	376
Snabbprocess	572	2 898	1 665
varav ensamkommande barn	8	14	15
Dublinprocess	2 760	6 028	8 783
varav ensamkommande barn	116	330	162
Tillståndsprocess	360	1 022	1 092
varav ensamkommande barn	0	4	6
Totalt	20 174	25 769	22 803
varav ensamkommande barn	416	683	559

Av de nya återvändandeärendena består den största delen, 49 procent, av ärenden i normalprocessen. Den största gruppen bland dessa består av personer med medborgarskap i Serbien. Vad gäller ensamkommande barn var majoriteten av nya registrerade återvändande ärenden medborgare från Marocko, motsvarande 19 procent.

Figur 46

Inkomna nya återvändandeärenden, största grupperna i normalprocessen

Medborgarskap (exkl. ensamk. barn) 2013	% av nya återvändandeärenden
Serbien	1 127
Afghanistan	865
Albanien	657
Irak	595
Kosovo	515
Övriga	7 128
Totalt	10 887
	100 %

Medborgarskap (ensamk. barn) 2013	% av nya återvändandeärenden
Marocko	70
Afghanistan	56
Somalia	20
Algeriet	19
Albanien	16
Övriga	195
Totalt	376
	100 %

Avgjorda återvändandeärenden

Migrationsverkets utgångspunkt är att samtliga återvändandeärenden hanteras utifrån de förutsättningar som ärendet ger, oberoende av om ärendena hanteras i normal- eller snabbprocess. Eftersom antalet upplagda ärenden var färre under 2012 har också antalet avgjorda återvändandeärenden liksom antalet återvändanden som skett självmant minskat under 2013 jämfört med året innan. Det bör dock noteras att det har avgjorts sju procent fler ärenden än vad som lagts upp vilket medfört att den öppna balansen minskat.

VÄSTRA BALKAN:
Länder som räknas till västra Balkan är Albanien, Bosnien och Hercegovina, Kosovo, Makedonien, Montenegro och Serbien.

Den huvudsakliga förklaringen är att ärendegruppen, där avlägsnandebeslutet är förhållandevis enkelt att verkställa, har minskat. Exempelvis gäller det personer från västra Balkan. Ett tervändandeärende till västra Balkan kan generellt ses som ett enkelt ärende då det finns väl fungerande återtagandeavtal vilket många gånger är en förutsättning för att ett återvändande ska kunna genomföras. Konsekvensen av denna förändring är att Migrationsverket under 2013 haft större andel svåra ärenden att handlägga. Trots detta har den genomsnittliga handläggningstiden från att ett ärende var verkställbart till utresa minskat något under

gående årsdel vilket många gånger är en förutsättning för att ett återvändande ska kunna genomföras. Konsekvensen av denna förändring är att Migrationsverket under 2013 haft större andel svåra ärenden att handlägga. Trots detta har den genomsnittliga handläggningstiden från att ett ärende var verkställbart till utresa minskat något under

Figur 47

Avslutade återvändandeärenden och genomsnittliga handläggningstider i dagar på Migrationsverket Samtliga

	2011			2012			2013		
	Antal	Andel	Dagar	Antal	Andel	Dagar	Antal	Andel	Dagar
Självmant återvändande	9 741	48 %	79	11 737	47 %	76	10 038	41 %	73
varav ensamkommande barn	103	30 %	92	164	30 %	89	137	32 %	91
Överlämnande till polis – avviken	4 851	24 %	88	6 949	28 %	86	7 803	32 %	74
varav ensamkommande barn	101	30 %	97	176	32 %	76	149	35 %	94
Överlämnande till polis – tvång	4 660	23 %	134	5 125	20 %	126	4 851	20 %	136
varav ensamkommande barn	81	24 %	194	144	27 %	110	80	19 %	187
Avskrivna m.m.	1 052	5 %	190	1 286	5 %	344	1 901	8 %	610
varav ensamkommande barn	53	16 %	222	58	11 %	408	57	13 %	262
Totalt	20 304	100 %	297	25 097	100 %	103	24 593	100%	127
varav ensamkommande barn	338		150	542		124	423	100 %	133

Figur 48

Avslutade återvändandeärenden och genomsnittliga handläggningstider i dagar på Migrationsverket Normalprocess

	2011			2012			2013		
	Antal	Andel	Dagar	Antal	Andel	Dagar	Antal	Andel	Dagar
Självmant återvändande	8 213	49 %	84	7 438	46 %	93	5 247	40 %	98
varav ensamkommande barn	73	35 %	108	81	37 %	125	81	34 %	118
Överlämnande till polis – avviken	3 423	20 %	101	3 520	22 %	108	2 589	20 %	129
varav ensamkommande barn	42	20 %	123	52	24 %	114	69	29 %	142
Överlämnande till polis – tvång	4 338	26 %	141	4 141	26 %	143	3 752	29 %	158
varav ensamkommande barn	56	27 %	259	55	25 %	205	59	25 %	235
Avskrivna m.m.	854	5 %	210	929	6 %	438	1 533	12 %	725
varav ensamkommande barn	37	18 %	366	33	14 %	635	28	12 %	435
Totalt Normalprocess	16 828	100 %	108	16 028	100 %	129	13 121	100%	194
varav ensamkommande barn	208		198	221		218	237	100 %	192

Figur 49

Avslutade återvändandeärenden och genomsnittliga handläggningstider i dagar på Migrationsverket Dublinprocess

	2011			2012			2013		
	Antal	Andel	Dagar	Antal	Andel	Dagar	Antal	Andel	Dagar
Självmant återvändande	1 219	40 %	59	1 805	33 %	45	3 202	37 %	37
varav ensamkommande barn	27	21 %	54	70	24 %	51	47	28 %	47
Överlämnande till polis – avviken	1 344	45 %	58	2 791	53 %	61	4 528	52 %	41
varav ensamkommande barn	58	46 %	79	124	42 %	60	74	44 %	52
Överlämnande till polis – tvång	271	9 %	39	518	10 %	42	707	8 %	42
varav ensamkommande barn	25	20 %	49	89	30 %	51	20	12 %	52
Avskrivna m.m.	185	6 %	109	192	4 %	105	213	2 %	82
varav ensamkommande barn	16	13 %	137	22	4 %	110	28	17 %	98
Totalt Dublinprocess	3 019	100 %	60	5 306	100%	55	8 650	100 %	41
varav ensamkommande barn	126		75	305		59	169	100 %	58

2013 jämfört med tidigare år, från 76 dagar till 73 dagar. Det är en positiv trend särskilt i förhållande till de mer komplexa återvändandeärenden som handlagts under 2013 jämfört med tidigare år.

Avgjorda återvändandeärenden samtliga

Totalt återvände 10 038 personer självmant under 2013. Både antalet och andelen personer som återvänder självmant ligger på en lägre nivå 2013 jämfört med föregående år. Förklaringen till förändringen var främst svåra ärenden att arbeta med. Inte allt för sällan påverkas ärendehandläggningen av olika faktorer som gör att ärendet blir mer komplext i handläggningen. Det kan röra sig om nyfödda barn i Sverige vilket kan ge en förlängd handläggningstid

för att få ut godtagbara resehandlingar av hemlandsambassad, ovilja att återvända hem trots att risken för återreseförbud finns och sjukdom som kräver läkarvård innan avresa kan genomföras med mera. Migrationsverket registrerar inte särskilda omständigheter så att det går att läsa ut i centrala system, utan det är genom ärendeuppföljningar och dialoger med enheterna som det framkommer vilka svårigheter som uppkommer i de fall en avisering eller utvisning drar ut på tiden.

En annan förändring under 2013 är att betydligt fler ärenden handlagts som Dublinärenden vilket främst är en konsekvens av utrullningen av VIS. Det har medfört att det totala antalet avvikna ökat under 2013.

Figur 50

Avslutade återvändandeärenden och genomsnittliga handläggningstider i dagar på Migrationsverket Snabbprocess

	2012			2013		
	Antal	Andel	Dagar	Antal	Andel	Dagar
Självmant återvändande	1 896	67 %	41	908	52 %	56
varav ensamkommande barn	12	80 %	69	8	62 %	89
Överlämnande till polis – avviken	440	16 %	62	450	26 %	67
varav ensamkommande barn	0	0 %	0	4	31 %	31
Överlämnande till polis – tvång	396	14 %	67	319	18 %	85
varav ensamkommande barn	0	0 %	0	1	8 %	43
Avskrivna m.m.	90	3 %	77	62	4 %	80
varav ensamkommande barn	3	20 %	99			
Totalt Snabbprocess	2 822	100 %	49	1 739	100 %	65
varav ensamkommande barn	15		75	13	100 %	68

*Mätningarna av snabbprocessärenden påbörjades i september 2011 varför 2011 inte finns med i tabellen.

Avgjorda återvändandeärenden normalprocess

Den största gruppen som återvände självmant i normalprocessen under 2013 var medborgare från västra Balkan. Andelen personer som återvände självmant i denna grupp var också högre jämfört med övriga medborgargrupper. Både antalet och andelar avskrivna ärenden har ökat under 2013 jämfört med föregående år. Sedan regelverket för arbetskraftsinvandring trädde i kraft december 2008 har antalet personer som får någon form av tidsbegränsat uppehållstillstånd efter ett beslut om avvisning eller utvisning ständigt ökat. I dessa fall är återvändandeärendet fortsatt öppet, det vill säga ärendet avskrivs inte på grund av att beslutet för tillfället inte går att verkställa. Återvändandearbetet återupptas när tillståndet löpt ut. Dock uppstår även situationer då själva beslutet om avvisning eller utvisning hinner preskriberas parallellt med att uppehållstillståndet löper ut vilket innebär att återvändandeärendet avskrivs. Det leder till att personen vistas illegalt i Sverige fram tills att han eller hon ansöker om uppehållstillstånd på nytt eller lämnar landet.

Avgjorda återvändandeärenden Dublinprocess

I enlighet med regleringsbrevet har under 2013 särskilt fokus lagts på personer med avvisningsbeslut i Dublinprocessen, vilket också kan ses i resultaten. Jämfört med föregående år har antalet avslutade ärenden i Dublinprocessen ökat med 63 procent. Andelen som återvänder självmant och som befinner sig i Dublinprocessen har ökat med fyra procentenheter från 33 procent till 37 procent. Det främsta positiva resultatet av återvändandeärenden som hanteras inom Dublinprocessen var den totala handläggningstiden som minskat från 55 dagar till 41 dagar under 2013. Trots det positiva resultatet gällande handläggningstiderna kan det finnas utrymme att korta tiden ytterligare och även säkerställa ett högre självmant återvändande. Den höga andelen som avviker i Dublinprocessen kvarstår även under 2013. Vid en jämförelse mellan överföringar till olika medlemsstater framkommer

en skillnad i avvikandefrekvensen. Som ett exempel kan nämnas att personer som ska överföras till Italien avviker i större utsträckning jämfört med personer som ska överföras till exempelvis Tyskland. Det kan också konstateras att Italien är det land där mot vilket verket har flest Dublinärenden och samarbetet med Italien har ytterligare förstärkts under 2013 vilket lett till att både den öppna balansen minskat och handläggningstiderna var i linje med övriga Dublinländer.

Avgjorda återvändandeärenden snabbprocess

Den största förändringen jämfört med föregående år har skett i återvändandeärenden som hanteras inom snabbprocessen. Dels har nya återvändandeärenden i snabbprocessen minskat med 43 procent vilket ger direkt effekt på antalet avslutade ärenden. Under 2013 har 1 739 återvändandeärenden i snabbprocessen avslutats vilket är en minskning med 38 procent. Både handläggningstiderna och andelen som återvänt självmant visar på negativt resultat under 2013. En särskild genomlysning har gjorts av återvändandeärenden under hösten 2013 och den visar bland annat att ärenden i snabbprocessen i större utsträckning än tidigare var kopplade till ärenden i normalprocessärenden. Som ett exempel kan nämnas att en familjemedlem kan ha sitt återvändandeärende i snabbprocess medan övriga handläggs i normalprocessen.

Återvändandedirektivet (2008/115/EG) implementerades i svensk rätt 2012. Det är fortfarande svårt att se en direkt påverkan av direktivet avseende återvändandearbetet generellt. Ser man dock till enskilda grupper, kan personer från västra Balkan nämnas. Majoriteten av dessa får nämligen avvisningsbeslut vilket per automatik innebär att en person får ett återseleförbud som gäller för hela Schengenområdet. Eftersom Migrationsverket redan vid asylansökningen ger information om konsekvenserna av direktivet har det medfört att många asylsökande från västra Balkan återtar sin ansökan och återvänder hem i syfte att inte riskera ett återseleförbud.

Figur 51

Antalet utresor från Sverige 2013 fördelat på medborgarskap och destination

Medborgarskap	Utresa med hjälp av Migrationsverket				Utresa med hjälp av polisen				
	Hemlandet	Dublinland	Övrigt	Totalt migr	Hemlandet	Dublinland	Övrigt	Totalt polisen	Totalt
Serbien	1 712	216	38	1 966	261	7	12	280	2 246
Kosovo	473	149	84	706	137	38	29	204	910
Syrien	23	671	130	824		75	10	85	909
Albanien	474	101	12	587	148	16	14	178	765
Irak	347	100	42	489	134	47	37	218	707
Övriga	3 152	2 440	447	6 039	1 239	878	318	2 435	8 474
Totalt	6 181	3 677	753	10 611	1 919	1 061	420	3 400	14 011

Avgjorda återvändandeärenden tillståndsprocessen

Återvändandeärenden som hanteras inom den så kallade tillståndsprocessen har under 2013 ökat något men jämfört med den totala återvändandebalansen kan dessa anses vara av relativt enkel karaktär.

■ Återvändandedirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma normer och föraranden för återvändande av tredje landsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (återvändandedirektivet) infördes i svensk rätt den 1 maj 2012. I enlighet med direktivet och den nya lagstiftningen omfattas tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på en medlemsstats territorium. Personer som har rätt till fri rörlighet enligt gemenskapslagstiftningen omfattas inte och i många fall är personer som utvisas på grund av brott likaledes undantagna. Inte heller är de nya lagreglerna tillämpliga vad gäller personer vars ärenden handläggs i enlighet med Dublinförordningen.

Handläggningstider

Målsättningen under 2013 var att korta tiden i mottagningsystemet vilket innebär att även korta handläggningstiden i återvändandeärenden. Förutsättningen för att klara av att hålla korta och jämna handläggningstider är ett jämnt ärendeinfölide med rätt produktionskapacitet. I syfte att uppnå målet om att korta tiderna i mottagningsystemet har Migrationsverket genomfört en veckovis ärendeuppföljning. Ett samband som många gånger

kan utläsas är att korta handläggningstider i ett återvändandeärende ger som effekt en ökad andel självmant återvändande. Ett annat samband med korta tider som kan utläsas är att återvändandearbetet har påbörjats före beslut.

Det är inte möjligt att påvisa vilken effekt en enskild åtgärd, förutom den tydliga fokuseringen på Dublinären, har medfört i förhållande till tiderna i mottagningsystemet. Den enskildes inställning och medverkan har störst inverkan på tiden mellan verkställbart beslut och ibland även att ett ärende överhuvudtaget kan avslutas. Det kan handla om att en familjemedlem saknar beslut, ärendet inhiberas och personer med oklar identitet samt länder som vägrar ta emot sina medborgare om verkställighet ska ske genom tvång. Identitetsfrågan är en mycket viktig faktor som har stor påverkan på hela Migrationsverkets möjligheter att korta tiderna i mottagningsystemet och även att öka det återvändande som sker självmant.

Öppna återvändandeärenden vid utgången av 2013

Vid utgången av 2013 hade drygt 6 500 personer ett beslut om avisning eller utvisning varav nästan 1 400 personer har erhållit ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och har rätt att vistas i landet oberoende av avisnings eller utvisningsbeslutet under den begränsade tidsperioden. Jämfört med föregående års utgång har antalet personer med avisnings- eller utvisningsbeslut minskat med 18 procent men den genomsnittliga liggtiden har ökat. Inte alltför sällan påverkas liggtiden av faktorer som den enskilde handläggaren inte kan påverka och i vissa fall inte heller personen själv. Exempelvis har palestinier från Gaza har begränsad möjlighet att återvända då det i huvudsak beror på om Egypten beviljar transiteringsvisering för in-

Figur 52

Avgjorda återvändandeärenden och genomsnittliga handläggningstider i dagar på Migrationsverket

Tillståndprocess

	2012			2013		
	Antal	Andel	Dagar	Antal	Andel	Dagar
Självmant återvändande	589	64 %	67	681	63 %	66
varav ensamkommande barn	1	100 %	38	1	25 %	51
Överlämnande till polis – avviken	198	21 %	105	236	22 %	114
varav ensamkommande barn	0	0 %	0	2	50 %	84
Överlämnande till polis – tvång	70	7 %	78	73	7 %	165
varav ensamkommande barn	0	0 %	0			
Avskrivna m.m.	75	8 %	110	93	9 %	283
varav ensamkommande barn	0	0 %	0	1	25 %	9
Totalt Tillståndprocess	941	100 %	79	1 083	100 %	102
varav ensamkommande barn	1		38	4	100 %	57

* Mätningarna av snabbprocessärenden påbörjades i september 2011 varför 2011 saknas i tabellen.

resa till Gaza och om israeliska myndigheter godtar en återresa. I det fallet finns inget som den enskilda personen kan göra. Även personer från Irak som inte har medborgarskap saknar helt förutsättningar att resa tillbaka till Irak då de varit utanför landets gränser mer än sex månader.

Vad gäller öppna återvändandeärenden för ensamkommande barn har balansen ökat något jämfört med föregående år, från 225 till 270 öppna återvändandeärenden.

Figur 53

Öppna återvändandeärenden vid årets utgång

Typ av åter-vändande-ärende	2012		2013	
	Totalt	Snitt liggtid	Totalt	Snitt liggtid
Normalprocess	6 084	407	4 658	464
Dublinprocess	1 134	45	1 178	34
Snabbprocess	413	93	331	86
Tillståndsprocess	307	207	352	282
Totalt	7 938	331	6 519	357

Typ av återvändandeärende som saknar tillf uppehållstillstånd	2012		2013	
	Totalt	Snitt liggtid	Totalt	Snitt liggtid
Normalprocess	4 292	258	3 343	305
Dublinprocess	1 134	45	1 178	34
Snabbprocess	412	92	329	82
Tillståndsprocess	259	136	313	220
Totalt	6 097	202	5 163	224

Samverkan mellan myndigheterna

Ett fungerande återvändandearbete är beroende av en god samverkan med polisen men även med frivilligorganisationer. Samverkan sker på såväl lokal som central nivå.

Migrationsverket har fortsatt att utveckla samarbetet med polisen, främst genom projektet Reva som har pågått sedan 2010. I samverkansprojektet ingår även Kriminalvården.

Under 2013 har implementeringen av lean som arbetsätt inom Polisen fullföljts. Projektet har även under 2013 genomfört uppföljningsbesök på redan implementerade polismyndigheter i syfte att följa utvecklingen på respektive myndighet och se att arbetsmodellen efterföljs. Utöver implementering av arbetsmodell inom polisen har även liknande arbetsmodell implementerats inom förvaltningsprocessenheterna vid Migrationsverket och hos planeringsenheten vid Kriminalvårdens transporttjänst i Arvidsjaur. I implementeringsarbetet vid transporttjänsten har projektet tagit fram en faktabas bestående av 500 ärenden, för att bland annat kunna analysera effekterna

av bristande kvalitet i de inkomna beställningarna.

Under våren genomfördes ett antal samverkansseminarier där representanter för Migrationsverket, Polisen och Kriminalvårdens transporttjänst deltog. Syftet var att ta fram underlag för en handlingsplan för myndighetsöverskridande samverkan. Arbetet ledde fram till en handlingsplan för samverkan mellan Migrationsverket, Polisen och Kriminalvårdens transporttjänst avseende återvänta och verkställigheter. Handlingsplanen lägger fast en modell för samverkan på lokal, regional och central nivå. De tre myndigheternas chefer fastställde handlingsplanen och den presenterades vid en konferens i juni 2013 där myndighetscheferna och personer i ledande befattningar i de tre myndigheterna deltog. Samverkansmodellen har genomförts under hösten men det är för tidigt att se några effekter av den.

Ett transitförvar öppnades i maj 2013 inom projektet REVA och drivs som ett pilotprojekt. Målet med detta förvar är att färre personer ska behöva vistas på häkte samt att underlätta logistiken för kriminalvården och Migrationsverket i samband med förflyttningar inför utresa. Effekterna av detta förvar har visat sig vara positiva och utgör ett bra underlag för att besluta om metoden med transitförvar ska permanentas. Utvärderingen genomförs under 2014. De positiva effekterna av projektet under 2013 var att antalet häktesplaceringar på grund av transporttekniska skäl har minskat till följd av möjligheten till placering på transitförvaret. Även tidigare logistikproblematik för kriminalvårdens transporttjänst har underlättats i och med reserverade platser för de verkställigheter som ska ske från Arlanda flygplats.

Återvändande ensamkommande barn

Migrationsverkets ambition är att ensamkommande barn som ska återvända till hemlandet eller ursprungslandet ska göra det så rättssäkert, värdigt och humant som möjligt. Myndighetsutövningen ska präglas av ett synsätt där barnets bästa sätts i främsta rummet.

Migrationsverket har sedan 2010 haft i uppdrag att verka för att ett organiserat eller väl fungerande mottagande kan ske i hemlandet för ensamkommande barn som ska återvända. Enligt uppdrag i 2013 års regleringsbrev ska Migrationsverket vidta åtgärder för att ensamkommande barn ska kunna återvända i större utsträckning vid ett lagakraftvunnet beslut om avvisning eller utvisning.

Som ett led i utvecklingsarbetet har Migrationsverket börjat tillämpa en ny modell, där stora delar av arbetet med att förbereda ett ordnat mottagande i ursprungsländer flyttas från mottagningsenheterna till en central funktion. Förförändringen redovisades i årsredovisningen för 2012. Bakgrunden är att de handläggare som jobbar operativt med frågan har haft en roll där alltför många funktioner ingått; insamlande av nödvändig landinformation,

kontakter med viktiga aktörer i ursprungsländer och samtal med dem som ska återvända. Den centrala funktionen ger sedan oktober 2012 stöd i att arrangera organiserat mottagande för ensamkommande barn som ska återvända. Stödet gäller ärenden där det inte redan finns en kontakt med familj eller nära anhöriga.

Utanmaningen i arbetet med självmant återvänta där det gäller ensamkommande barn är att flera faktorer måste samverka. För att ett återvänta ska kunna ske på ett så bra sätt som möjligt krävs att god man, familjehem och personal i boendet samverkar i återvändandearbetet. Samtliga parter som är involverade i barnets vistelse i Sverige bör fortsätta sitt samarbete även efter att barnet har erhållit ett beslut om att lämna landet.

Det pågår ett arbete vad gäller utsatta barn som ska utvisas, och som är placerade enligt Socialtjänstlagen eller Lagen om vård av unga. I arbetet deltar både Migrationsverket, polisen, Socialstyrelsen och Barnombudsmannen i syfte att stärka samverkan mellan berörda myndigheter. Även om utsatta barn också kan vara barn i familj så kan detta utvecklingsarbete påverka samverkansarbetet mellan viktiga aktörer positivt även när det gäller ensamkommande barn som ska återvända, och detta arbete kommer pågå under 2014.

Migrationsverket ser också ett behov av att anpassa re-integreringsstödet så att även föräldrar eller nära anhöriga ska kunna ta del av det. Orsaken till anpassningen är att migration som omfattar ensamkommande barn ofta är ett familjeprojekt och därför bör familjen stöttas om barnet återvänder. Som ett led i denna anpassning börjar ett avtal löpa från första januari 2014 med den ugandiska barnrättsorganisationen *African Network for the Prevention and Protection against Child Abuse and Neglect*, där en viktig komponent är att mycket av stödet riktar sig till familjen, och inte enbart barnet.

Nyligen har EU-domstolen fastslagit att Dublinförordningen i vissa delar inte ska tillämpas när det gäller ensamkommande barn, varför Migrationsverket analyserar och ser över konsekvenserna av gällande domslut för bland annat återvändandearbetet. En effekt är att antal öppna återväntade ärenden vid utgången av 2013 rörande Dublinöverföringar mer än halverats jämfört med slutet av 2012.

Vid utgången av 2013 fanns 254 ensamkommande barn med ett gällande avlägsnandebeslut som ska återvända till hemland eller ursprungsland. Merparten av dessa barn har inte kunnat uppvisa en godkänd passhandling vilket försvårar efterforskningsarbetet. Till detta kommer 16 ensamkommande barn med beslut om överföring enligt Dublinförordningen.

Under 2013 återvände 137 barn självmant. Av dem har 47 barn överförts till annan EU-medlemsstat i enlighet med Dublinförordningen. Jämfört med 2012, då 164 barn återvände självmant, har alltså antalet barn som självmant

återvänt minskat. Antalet avgjorda återvändandeärenden 2013 minskade med cirka 22 procent jämfört med 2012, vilket bedöms vara den faktor som till största delen förklrar minskningen.

Det finns fortsatt många utmaningar i arbetet med återvändande för ensamkommande barn. Migrationsverkets pågående utvecklingsarbete kommer att leda till att de åtgärder som vidtas är bättre anpassade till det enskilda barnets situation. Det förhållandet gäller även i relation till barnets hemland eller ursprungsland. Avsikten med utvecklingsarbetet är att ytterligare förbättra förutsättningarna för att ensamkommande barn ska kunna återvända i större utsträckning vid ett lagakraftvunnet beslut om avvisning eller utvisning.

Resultat och användning av särskilda medel för återvändande, anslag 1:7

Målet med Migrationsverkets återvändandearbete är att få fler personer att återvända självmant och således minska behovet av tvångsmedel. Arbetet med att motivera personer med ett beslut om avvisning/utvisning till att återvända självmant är ett av Migrationsverkets huvuduppdrag i återvändandearbete. En del i motivationsarbetet är att erbjuda olika stödåtgärder. Stödåtgärder ska i möjligaste mån vara individuellt anpassade och så långt som möjligt planerade tillsammans med den person som ska återvända. Information om dessa möjligheter ska ges så tidigt som möjligt i migrantprocessen.

Som ett stöd i utvecklingsarbetet har Migrationsverket fattat beslut om en särskild strategi som styr verkets arbete med reintegreringsåtgärder. Strategin innehåller ett antal punkter som Migrationsverket bör uppfylla inom loppet av två år. Under 2013 har Migrationsverket medverkat i följande tre reintegreringsprojekt:

European Reintegration Instrument (ERI)

Migrationsverket har under perioden 1 juli 2012 till och med 30 november 2013 deltagit i ett europeiskt samarbetsprojekt, ERI. Projektet leddes av Nederländerna och förutom Sverige ingick också Belgien, Tyskland och Frankrike. Projektet har inneburit att reintegreringsstöd erbjuds till personer som ska återvända till irakiska Kurdistan och Afghanistan. Under projektperioden har sammanlagt 72 personer ingått i reintegreringsprojektet. Personerna som har återvänt till aktuella länder har erhållit stöd i form av inkomstgenererande aktiviteter. Sammanlagt har 35 personer återvänt självmant och 30 med tvång till Afghanistan och 7 personer, varav en med tvång, till irakiska Kurdistan.

Danish Refugee Council (DRC)

Migrationsverket har tecknat ett reintegreringsavtal med Danish Refugee Council, DRC, avseende omfattande stödinsatser till personer som återvänder till hela Irak. Pilotprojektet påbörjades i november 2013 och löper under ett år. Genom projektet erbjuds återvändande irakier rådgivning inför återvändandet samt omfattande stöd vid ankomsten till hemlandet. Härutöver tillhandahålls stöd till arbetsskapande åtgärder till ett värde av 3 400 USD per person alternativt 10 000 USD per familj. Reintegreringsinsatserna ska samordnas med DRC:s omfattande biståndswerksamhet i Irak som främst finansieras av biståndsmyndigheter.

Afghanistan och International Organization for Migration (IOM)

Migrationsverket har även tecknat ett omfattande reintegreringsavtal med IOM som erbjuder stöd till 400 afghaner som återvänder till Afghanistan. Stödet omfattar information och rådgivning inför återvändandet, stöd vid hemkomsten i form av läkarvård, transporter, tillfälligt boende med mera. Härutöver kommer enskilda individer att erbjudas omfattande stöd till inkomstgenererande aktiviteter. Återvändande afghaner kommer att få hjälp att starta eget företag och att få arbetspraktik med subventionerad lön och yrkesutbildning. Syftet med stödinsatserna är att målgruppen ska bli självförsörjande och att en långsiktigt hållbar reintegrering främjas. Projektet påbörjades i november 2013 och löper under tre år.

Inom ramen för detta reintegreringsprojekt kommer IOM att utföra en kartläggning av vilka stödinsatser och tjänster som inhemska myndigheter kan erbjuda återvändande individer. IOM ska till exempel utveckla en databas som innehåller sammanställningar av myndighetsservice

Figur 54

Ärenden avseende utbetalning av återtableringsstöd för personer från vissa länder som återvänder självmant 2013

Medborgarskap	Inkomna	Avgjorda	varav bifall	varav avslag	varav avskrivna m.m.
Irak	208	223	179	38	6
Afghanistan	129	126	88	31	7
Ryssland	69	59	45	10	4
Statslös	32	43	29	6	8
Somalia	35	29	21	5	3
Övriga	160	151	71	69	11
Totalt	633	631	433	159	39

gällande bland annat hälso- och sjukvård, arbetsmarknad, utbildning och annan ekonomisk och social service. Den- na information kommer att vidarebefordras till målgruppen via skriftligt informationsmaterial samt genom muntlig rådgivning.

Med utgångspunkt från ovan nämnda kartläggning samt Sidas strategi för utvecklingssamarbetet med Afghanistan ska IOM utarbeta rekommendationer om hur Migrationsverkets reintegreringsstöd till individer kan sammordnas med Sidas utvecklingsbistånd till afghanska myndigheter. IOM:s rapport och rekommendationer kommer härför att diskuteras vid kommande arbetsgruppmöten mellan verket och Sidas enhet för Afghanistan.

European Return Platform for Unaccompanied Minors (ERPUM)

Projekt European Return Platform for Unaccompanied Minors, ERPUM, beviljades under 2010 medel från Europeiska Återvändandefonden för att med Sverige som ledande nation tillsammans med Nederländerna, Norge och Storbritannien arbeta för att vidareutveckla arbetet med att ordna ett humant återväntande för ensamkommande barn med efterforskning som fokus. Projektet påbörjades 2011 och under 2013 har ett nytt projekt, ERPUM II, startat efter att ha beviljats nya medel från fonden.

Under 2013 har arbetet fortsatt varit inriktat på Afghanistan då representanter från ERPUM genomfört en delegationsresa till Afghanistan. Möten har ägt rum med ansvariga ministrar för migrationsområdet, myndigheter och internationella organisationer. Arbetet i Afghanistan har resulterat i ett förslag till hur en rättssäker återväntande-process med efterforskning av föräldrar och andra släktingar samt ett ordnat mottagande skulle kunna genomföras till Afghanistan.

Migrationsverket har tillsammans med de andra ERPUM-ländernas migrationsmyndigheter uppmärksammat ett ökat behov av att stödja barn som skall återvända till Marocko. Initiala kontakter har tagits med myndigheter och internationella organisationer i Marocko för en gemensam diskussion om ett ordnat mottagande för barn till sitt ursprungsland.

Projekt Collaborative Interview Projekt (CIP)

Projekt Collaborative Interview Project (CIP) – Improved identification through dialogue – är ett samarbete mellan Migrationsverket och Polisens centrala gränskontrollenhet där Migrationsverket är projektägare.

Grunden för projektet är att många av personerna som befinner sig i Sverige och har ett verkställbart avlägsnadebeslut har stora svårigheter att få resehandlingar. Detta beror på att de inte kan tillhandahålla tillräckligt med identitetshandlingar för att fastställa identitet och medborgarskap vilket de flesta ambassader kräver innan resehandling kan utfärdas. Kompletterande intervjuer kan genomföras på ambassaderna men endast ett fåtal ambassader i Sverige har mandat att med intervjun som underlag direkt utfärdar en resehandling. Underlaget skickas därför till aktuella hemlandsmyndigheter vilket i många fall kan vara en tidskrävande process innan svar inkommer. Projektet bjuder in delegationer från länder till vilka det finns svårigheter att utverka resehandlingar åt personer som själva påstår sig sakna förutsättningar att anskaffa dessa. En första delegation från Vietnam har besökt Sverige i november månad. I samband med besöket utfärdades 24 resehandlingar på plats vilket kan ses som en stor framgång med tanke på de svårigheter och den långa handläggningstid som många gånger har varit aktuella i dessa ärenden. Projektet är finansierat av Migra-

Figur 55

Antal återetableringsstöd

År	Inkomna	Avgjorda	varav bifall	varav avslag	varav avskrivna	varav övriga	Genomsnittlig handläggningstid i dagar	Bifallsandel totalt
2007	85	42	15	27			31	36 %
2008	1 385	1 341	1 071	227	27	16	30	80 %
2009	2 125	2 046	1 735	257	37	17	27	85 %
2010	1 863	1 954	1 428	468	26	32	30	73 %
2011	1 401	1 365	923	391	33	18	23	68 %
2012	876	902	614	241	25	22	53	68 %
2013	633	631	433	159	21	18	54	69 %

tionsverkets utvecklingsråd och pågår mellan 1 september 2013 till 31 december 2015.

Resultat och användning av 40 miljoner för återvändande, anslag 1:1

Migrationsverket har tilldelats 40 miljoner kronor för att stärka arbetet med återvändande. De främsta insatserna har varit att lägga mer fokus på samtalet under asylprocessen i enlighet med den standard som infördes under 2012. I återvändandeprocessen ingår tre typer av samtal med olika mål; underrättelsesamtal, uppföljningssamtal och återvändandesamtal.

Under ett underrättelsesamtal är målet att den som underrättas om beslutet ska förstå Migrationsverkets beslut, vilka alternativ finns och fortsättningen på asylprocessen. Samtidigt ska personen få möjlighet att redogöra för sin inställning till beslutet. Under samtalet ska Migrationsverket säkerställa att personen förstår vikten av att ha pass- och identitetshandlingar och sitt eget ansvar i den fortsatta processen.

Migrationsverkets ingång i återvändandeprocessen är förstainstansbeslutet, det vill säga Migrationsverkets beslut om avvisning eller utvisning. Samtidigt måste det lämnas utrymme för att beslutet kan ändras efter överklagan till överinstans. Målet med uppföljningssamtalet efter Migrationsverkets beslut är att den som fått Migrationsverkets beslut ska påbörja en tankeprocess kring de två möjliga utfallen av överklagandet; att återvända vid ett avslag på överklagan eller att bosätta sig i Sverige. Det är även av vikt att under samtalet följa upp arbetet med pass och identitetshandlingar och informera om deras betydelse för den fortsatta processen. Vid uppföljningssamtal

efter migrationsdomstolens dom är målet att personen ska förstå domen och vad det innebär om den vinner laga kraft. Vidare är målet med samtalet att personen ska förstå var han eller hon befinner sig i asylprocessen, vilka alternativ personen har och vad de innebär. Även i detta samtal görs en uppföljning av arbetet med pass och identitetshandlingar.

Återvändandesamtalen genomförs då beslutet vunnit laga kraft. Målet med samtalet är då att säkerställa att den som skall återvända förstår vad det innebär att beslutet om avvisning eller utvisning har vunnit laga kraft och vilka hans eller hennes alternativ är när beslutet ska verkställas. I det här skedet följs hans eller hennes tankar kring ett självmant återvändande upp och det görs en bedömning av hur han eller hon ställer sig till att återvända självmant. Vid återvändandesamtalen återkopplar Migrationsverkets handläggare vad som sagts vid uppföljningssamtalen. I likhet med tidigare samtal i återvändandeprocessen görs en uppföljning av ett eventuellt pass- eller identitetsarbete.

Det som främst gett effekt av dessa regelbundna samtal under 2013 var kortare genomsnittliga handläggningstider. Ett utökande av samtalet har dock bidragit till att tolk och översättningskostnader har ökat under året.

Samarbetet med polisen och kriminalvården genom projektet REVA har också fått ytterligare stöd under året genom de extra medlen. Men den största effekten kan ses i att fler samtal har förts under pågående process.

Återtableringsstödets betydelse

För att underlätta ett återvändande under värdiga villkor har regeringen infört återtableringsstöd för personer

Figur 56

Mottagande av asylsökande m m

	ABO	EBO	Förvar	Övrigt	Summa
Kostnad för mottagande av asylsökande m m (tkr)¹⁾	4 391 608	934 670	328 460	1 437 480	7 092 218
Varav ersättning till enskild	477 756	282 545	5 550	-859	764 992
Varav ersättning till landsting och kommuner	2 246 899	416 336	3 815	853 287	3 520 337
Varav ersättning enligt utL §1	0	0	0	371	371
Varav ersättning enligt utL §4	0	0	0	2 768	2 768
Varav lokalutgifter	857 451	16 088	40 756	84 353	998 647
Varav personalutgifter	366 922	149 839	226 874	264 801	1 008 436
Varav övrigt	442 580	69 862	51 465	232 759	796 667
Kostnad per inskriven och dbyn	466	178	3 782	1 399	449
varav andel organiserad verksamhet %	0,2%	0,3%	0,4%	0,0%	0,2%
varav andel organiserad verksamhet kr	1,0	0,5	16,8	0	0,9

med beslut om avvisning eller utvisning som självmant återvänder till ett land som på grund av svåra motsättningar har mycket begränsade förutsättningar för återetablering. Stödet betalas ut även till personer som har återtagit sin ansökan om asyl i Sverige. Stödets storlek är likt föregående år 30 000 kronor per vuxen, 15 000 kronor per barn och maximalt 75 000 kronor per hushåll.

Totalt har 633 personer ansökt om återetableringsstöd under 2013 varav 433 personer har beviljats stödet. Den största gruppen som ansökte och erhöll stödet var personer som återvände självmant till Irak, näst största gruppen till Afghanistan.

Det är svårt att dra slutsatser om vilka enskilda insatser som har betydelse för ett framgångsrikt återvändande. Den främst bidragande faktorn är den enskildes medverkan i processen och för den enskilde kan återetableringsstödet spela en större eller mindre roll i beslutet att medverka.

Återvandring

Migrationsverket ska underlätta för personer som önskar återvandra eller tillfälligt återvända för deltagande i återuppbyggnad och utveckling av sitt ursprungsland. Detta gäller personer i Sverige som erhållit permanent uppehållstillstånd som flykting, skyddsbehövande, av humanitära skäl eller genom flyktingkvoten. Målsättningen är att genom information och utbildningsinsatser ge stöd till den enskilde att själv kunna avgöra om och när personen vill återvandra till sitt ursprungsland. Insatser för återvandring kan göras både i Sverige och i ursprungslandet.

Information, råd och vägledning har getts till enskilda personer och företrädare för grupper och intressenter som på olika sätt har kontakt med utländska medborgare i Sverige. Andra som informerats har varit företag, internationella och civila organisationer, invandrarnas egna organisationer och föreningar, kommuner, tankesmedjor, länsstyrelser och andra myndigheter.

Foto: Photo Alto

Tillsammans med Forum Syd har vi ingått i en referensgrupp hos Sidas Somaliasktion med syftet att involvera och engagera den somaliska diasporan i Sverige i aktiviteter som på sikt ska kunna främja utvecklingen i Somalia. Samverkan med Stockholms stads verksamhet Frivillig återvandring har fortsatt för att bidra till att nästa år öppna ytterligare ett Center för Lokal Utveckling och Diaspora (CLDD), denna gång i Hargeisha i Somaliland riktat till presumtiva somaliska återvandrare.

Migrationsverket har haft informations- och erfarenhetsutbyten med fokus på Irak och Somalia, samt om diasporaaktörer i Sverige med sekretariatet hos Globala Forumet för Migration och Utveckling (GFMD). Under Sveriges ordförandeskap av GFMD har Migrationsverket också ingått i en arbetsgrupp med syfte att inkludera diaspora aktörer och att utveckla det civila samhällets roll i att bidra till migration och utveckling. Diasporanätverken med ursprung från ett trettiootal länder blir alltmer viktiga broar mellan Sverige och hemländerna. Således har återvandringsfrågorna bidragit som en viktig länk. Föreläsningar om återvandrares gränsöverskridande aktiviteter på temat "cross migration" har bland annat hållits på konferensen Tylösandsveckan.

På Migrationsverkets externa webbplats finns faktablad om vad återvandrare bör tänka på i sin planering, information om projektstöd och resebidrag, samt rapporter från verksamheten. Där finns också länkar till Migrationsverkets kontaktpersoner, andra organisationer och myndigheter. Projektverksamheten utgör en stor del av verkets arbete med frivillig återvandring. Det finns möjlighet för kommuner, stiftelser, organisationer, företag och föreningar att ansöka om projektstöd för att underlätta återvandring. Under det gångna året har ett digitalt ansökningsförfarande introducerats och det har varit två ansökningsomgångar. Ett projektstöd om cirka 1,5 miljoner kronor har medfinansierat förstudier med fokus på Etiopien och Irak samt ett projekt inriktat på lärande kring frivillig återvandring och social re-integration i Bosnien och Hercegovina.

Kvalitetssäkring görs fortlöpande under förstudiernas och projektens gång genom uppföljning och lägesrapporter. Dialog under pågående aktiviteter gör det möjligt att se om aktörerna följer syften, mål, aktiviteter och budget. I alla beviljade förstudier och projekt ingår en utvärdering i samband med redovisningen av verksamheten. Förstudierna under 2013 som har slutredovisats har uppnått sina syften, mål och aktiviteter.

Det finns också en möjlighet att ansöka om bidrag till hemresa och ekonomiskt stöd för den första tiden i hemlandet. Under året har 15 ansökningar inkommit varav 9 har beviljats.

Effektivitet

Produktivitet

Antalet boendedygn och antal inskrivna personer i mottagningssystemet ökade med cirka 13 procent jämfört med 2012. Antalet inskrivna personer i mottagningssystemet per årsarbetare har minskat under 2013 med 5 procent. Anledningen till minskningen är framför allt att andelen asylsökande i anläggningsboende har ökat kraftigt vilket kräver mer resurser än eget boende.

Figur 57

Antal inskrivna per årsarbetare 2011-2013

	2011	2012	2013
Boendedygn	12 781 903	13 913 698	15 781 075
Genomsnittligt antal inskrivna	35 019	38 120	43 236
Antal årsarbetare	1 188	1 250	1 497
Antal inskrivna per årsarbetare	29,5	30,5	28,9

Sättet att räkna antal årsarbetare har omvärdrats och jämförelsetalen har räknats om. I ovanstående mått ingår samtidig personal inom verksamhetsområdet. Migrationsverket anser att detta sätt är mer korrekt än tidigare år.

Under 2013 har vi fokuserat uppföljningsarbetet på att förstå variation i väntetider och hur vi förbättrar flödena i processerna. Se vidare sidan 13.

Kostnadsutveckling

Den totala kostnaden för verksamhetsområde mottagning har ökat med drygt 1 519 miljoner kronor jämfört med 2012.

Den största ökningen av kostnaderna, 1319 miljoner, avser ersättningar och boendekostnader (anslag 1:2), varav 588 miljoner kronor gäller ensamkommande barn. Ökningen kan till stor del förklaras av att kostnaderna för bostäder för asylsökande (anslag 1:2:3) har ökat med 408 miljoner kronor. Största orsaken till kostnadsökningen är att det var fler boendedygn i tillfälliga anläggningsboenden (ABT). En plats i ett tillfälligt anläggningsboende är avsevärt mycket dyrare än en plats i ett vanligt lägenhetsboende.

Kostnadsökningen på anslag 1:1 är 212 miljoner kronor varav, 128 miljoner kronor är ökade personalkostnader. Från januari 2013 till och med december 2013 har antal årsarbetare inom mottagningsverksamheten ökat med 108 personer eller 7 procent. Övriga kostnadsökningar beror på ökningen av antalet inskrivna personer.

Kostnaderna för resor för asylsökande, lokalkostnader samt inköp av varor och tjänster har ökat med 53 miljoner kronor. Kostnadsutfall för tolkning och översättning har däremot minskat med cirka 5 miljoner kronor. Besparingen beror på ett förmånligare tolkningsavtal som innebär att en betydande del av tjänsten har skett per telefon till ett lägre pris.

Trenden att andelen personer som väljer att bo i anläggningsboende ökar har fortsatt och i december 2013 bodde 69 %procent av inskrivna i anläggningsboende jämfört med 62 %procent i december 2012. Detta har gjort att kostnaderna för anläggningsboende ökat med 765 miljoner kronor. Samtidigt har kostnaderna för eget boende minskat med drygt 316 miljoner kronor.

Dygnskostnaden

Kostnaden per inskriven person och dygn var 449 kronor, en ökning med 48 kronor jämfört med 2012.

Bodygnskostnaden totalt exklusive förvar har ökat, jämfört med 2012, med 51 kronor eller 13 procent. Ökningen beror på den ökade andelen inskrivna i anläggningsboende som överlag är dyrare än eget boende, samt högre kostnader för kost och logi i tillfälliga anläggningsboenden. Dessa kostnader är direkt relaterade till antalet inskrivna i mottagningssystemet.

Dygnskostnaden i förvar har minskat med 229 kronor till 3 782 kronor. Detta beror framförallt på minskningen av övriga samkostnader, som till övervägande delen utgörs av från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar. I övrigt har kostnaderna ökat något.

Figur 58

Kostnad för mottagande, bosättning, återvändande mm

				varav kostnad för förvar		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Kostnad för mottagande av asylsökande mm (tkr)	5 019 738	5 573 461	7 092 218	298 942	316 727	328 460
varav 1:1 Migrationsverket (tkr)	1 143 194	1 260 939	1 473 271	271 450	287 534	302 611
varav 1:2, Ersättningar och bostadskostnader (tkr)	3 778 974	4 201 723	5 516 575	14 071	16 903	16 831
varav övriga samkostnader (tkr) ¹⁾	51 351	51 717	45 469	11 168	8 995	4 887
varav 1:7, Utresor (tkr)	46 219	59 082	56 903	2 252	3 295	4 131
Antal boendedygn totalt respektive i förvaren	12 781 903	13 913 698	15 781 075	84 326	89 142	86 859
Antal boendedygn (exkl förvar)	12 697 577	13 824 556	15 694 216			
Kostnad per inskriven och dygn totalt respektive i förvaren (kr)	393	401	449	3 545	3 553	3 782
Kostnad per inskriven och dygn exklusive förvar (kr)	372	380	431			
1:1 kostnad per inskriven och dygn totalt respektive i förvaren	89	91	93	3 219	3 226	3 484
1:1 kostnad per inskriven och dygn exklusive förvar (kr)	69	70	75			
Genomsnittligt antal registrerade per dygn totalt	35 019	38 120	43 236			
varav förvar				231	244	238

¹⁾ Tabellen är baserad på kostnader, inte anslagsavräknade utgifter och kostnader.

²⁾ I övriga samkostnader ingår till övervägande del anslaget 1:8.

Foto: Tomislav Stjepic

Arbete, besök och bosättning

Prövning av ansökan om arbete, besök, bosättning och medborgarskap

MÅL

Migrationsverket ska verka för att de migrationspolitiska målen uppnås genom att underlätta en behovsstyrd arbetskraftsinvandring och annan rörlighet över gränser inom ramen för den reglerade invandringen.
Migrationsverket ska vidta ytterligare åtgärder för att effektivisera handläggningen av tillstånds- och medborgarskapsärenden

ÅTERRAPPORTERING

Migrationsverkets ska särskilt redovisa:

- *åtgärder som vidtagits för att minska handläggningstiderna för ärenden som rör arbetstagare (och deras familjemedlemmar) från länder utanför EU eller EES och Schweiz samt resultatet av genomförda åtgärder,*
- *insatser för att upptäcka miss bruk av regler, bland annat förekomsten av skenanställningar,*
- *hur myndigheten har beaktat arbetsgivares behov, samt*
- *en analys av utvecklingen inom ärendekategorierna, bl.a. omfattande yrken, medborgarskap och tillståndstider.*
- *antal beslut som fattas av utlandsmyndigheterna, samt*
- *fördelning mellan elektroniska och manuella ansökningar.*

Återrapporeringen ska delas upp på medborgarskap och ålder

MÅLUPPFYLLElse:

Migrationsverket bedömer att målen delvis har uppnåtts.

Under året har Migrationsverket investerat mycket tid och resurser i utvecklingsinsatser för en effektivare ären-dehantering av tillstånds- och medborgarskapsärenden. Inledningsvis innebär detta en minskad produktivitet, men i ett långsiktigt perspektiv är detta ett av Migrationsverkets viktigaste utvecklingsarbeten.

Antalet äldre ärenden har ökat samtidigt avgjordes cirka 4 000 fler arbetsmarknadsärenden jämfört med föregående år och andelen arbetsmarknadsärenden som avgjordes ett tidigt skede ökade.

Med beaktande av det utvecklingsarbetet som genomförts under året i syfte att effektivisera handläggningen, som även kommer att fortsätta under 2014, bedömer Migrationsverket att vi har en god måluppfyllelse när det gäller målet att vidta ytterligare åtgärder för att effektivisera handläggningen av tillstånds- och medborgarskapsärenden.

När det gäller målet att underlätta en behovsstyrd arbetskraftsinvandring och annan rörlighet över gränser konstaterar Migrationsverket att andelen ärenden som hanterats i det digitala handläggningssystemet E3 ökat betydligt. Därtill har antalet certifierade företag samt antalet beviljade arbetstillstånd knutna till dessa företag ökat. Detta har lett till att fler ärenden avgjorts i ett tidigt skede. Samtidigt har antalet äldre ärenden ökat. Sammantaget bedömer Migrationsverket att vi har en något sämre måluppfyllelse beträffande detta mål.

Inom verksamhetsområdet hanteras flera olika ärendekategorier. De kategorier som avses är arbetsmarknadsärenden, anknytningsärenden, studerandeärenden, EES/registreringsärenden, visumärenden, besöksärenden samt medborgarskapsärenden. Totalt under året inkom drygt 196 000 ärenden till Migrationsverket inom kategorierna arbete, besök och bosättning, vilket är en ökning jämfört med föregående år då 190 000 ärenden kom in. Antalet öppna ärenden vid årets slut var drygt 61 000, vilket är cirka 15 000 fler ärenden jämfört med föregående år. Inom kategorin medborgarskap har det under 2013 kommit in cirka 37 200 grundärenden, vilket är en minskning med cirka 1 800 ärenden jämfört med föregående år.

Inledning

Som ett led i att effektivisera handläggningen av tillstånds- och medborgarskapsärenden har Migrationsverket under 2013 fortsatt att utveckla digitaliseringen av ansökningar inom de olika ärendekategorierna. Andelen webbansökningar redovisas under respektive ärendekategori nedan.

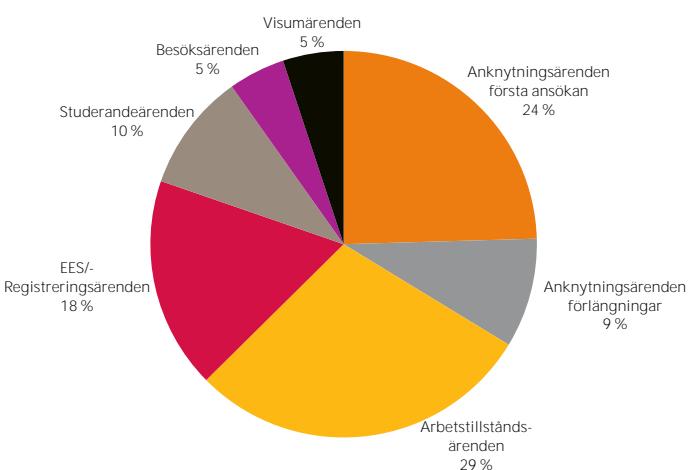
Kvalitetsarbete

Rättslig kvalitet är ett övergripande mål för hela verksamheten och Migrationsverket eftersträvar en hög kvalitet i prövningen av de olika ärendekategorierna.

Samordningsgrupper ansvarar för olika delar av verksamheten och arbetar till exempel med frågor som rör arbetstillstånd, barn, EES/registreringsärenden, gäststuderande samt anknytningsärenden och besöksärenden. I dessa samordningsgrupper diskuteras framför allt praxisfrågor, men även rutiner och mallar. Varje grupp leds av en expert som är specialiserad på den ärendekategori som diskuteras i respektive samordningsgrupp. Arbetet i dessa grupper resulterar i uppdateringar av handböcker och andra styrdokument. Handböckerna uppdateras löpande. I syfte att upprätthålla hög kvalitet i handläggningen och säkra enhetligheten inom området genomförs kontinuerligt kvalitetsuppföljningar av avgjorda ärenden.

Figur 59

Besöks- och bosättningsärenden som inkommit till Migrationsverket 2013

Det har tagits fram en gemensam mall för kvalitetsuppföljning som används för att uppnå en ökad enhetlighet av kvalitetsuppföljningarna. Samtliga enheter inom området ska genomföra kvalitetsuppföljningar löpande under året. Enheterna plockar slumpvis ut ett antal avgjorda ärenden, både bifall och avslag, vid varje uppföljning. De som genomför uppföljningen granskar aldrig de ärenden de själva fattat beslut i. Efter genomförd uppföljning sammanställs en rapport där eventuella avvikeler från praxis och handläggningsrutiner framgår samt om det finns andra brister eller hinder mot en effektiv handläggning. Iakttagelser som gjorts vid uppföljningarna återkopplas även till berörda handläggare och beslutsfattare. Dessa iakttagelser kan även leda till ändringar i handböcker och andra styrdokument.

Förutom de uppföljningar som sker löpande på enhetsnivå har Migrationsverket på områdesnivå även under 2013 genomfört uppföljningar rörande handläggning av ansökningar om främlingspass. Syftet var att följa upp den granskning som genomfördes under 2012. Resultatet visar att vissa brister fortfarande kvarstår. Ändringar i styrdoku-

FAKTA

- **Arbetsmarknadsärenden** – ansökan om tillstånd för personer som kommer från ett land utanför EU för att arbeta i Sverige.
- **Anknytningsärenden** – ansökan om tillstånd för personer som vill flytta till en familjemedlem i Sverige.
- **Studerandeärenden** – ansökan om tillstånd för personer som kommer från ett land utanför EU och ska studera i Sverige i mer än tre månader.

- **EES/registreringsärenden** – EU-medborgare som vill stanna i Sverige längre än tre månader ska registrera sin uppehållsrätt hos Migrationsverket och familjemedlemmar till EU-medborgare som är medborgare i ett land utanför EU ska ansöka om uppehållskort.
- **Visumärenden** – ansökan om tillstånd som behövs för att resa in och vistas i Sverige under en kortare tid, till exempel för att besöka släkt eller vänner, turistbe-

sök, affärsbesök, att delta i en konferens eller genomresa.

- **Besöksärenden** – ansökan om tillstånd för att besöka Sverige i mer än tre månader för exempelvis turistbesök, affärs- eller konferensbesök. Det kan även vara en ansökan om förlängning av visum.

- **Medborgarskapsärende** – ansökan om svenskt medborgarskap

ment och annat stöd kommer att genomföras som en följd av granskningen. Resultatet av uppföljningen har återkopplats till berörda.

Granskningar har under året även genomförts av avslagsbeslut i anknytningssärenden där den sökande hunnit fylla 18 år under Migrationsverkets handläggning. Konsekvenserna av ett en sökande hunnit fylla 18 år under verkets handläggningstid är att denne vid beslutstillfället betraktas som vuxen vilket kraftigt minskar möjligheterna att återförenas med sina föräldrar. I förhållande till motsvarande granskning som gjordes under 2012 är det fortfarande alltför många ärenden som inte prioriteras av enheterna, vilket får till följd att ansökan avslås. Efter granskningen i november 2012 informerades samtliga enheter om vikten av att prioritera dessa ärenden i enlighet med prioriteringsordningen för barnärenden. I de ärenden som nu granskats, där ansökan gjordes mer än 90 dagar före 18-årsdagen, har ärendet i samtliga fall kommit in till Migrationsverket under 2012. Det förväntas därför att granskningar av ärenden som kommit in under 2013 kan ge ett betydligt bättre resultat. En ny granskning kommer att genomföras i början av 2014.

Under året har Migrationsverkets rättsenhet genomfört en kvalitetsuppföljning av somaliska ansökningar om uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning som gjordes före inresa. Sammanfattningsvis är rättsenhetens uppfattning att handläggningen och beslutfattandet av somaliska anknytningsärenden generellt sker snabbt och på ett korrekt sätt. Kvalitetsuppföljningen har dock visat på vissa smärre brister. Exempel på sådana brister är att ordningen i akterna bör förbättras, att slagning ska ske i Schengen Information System för att kontrollera om den sökande förekommer på spärrlista i Schengenländerna och att slagning i misstanke- och belastningsregistren ska ske i samtliga ärenden där tillstånd beviljas. Dessa rutiner framgår sedan tidigare av områdets rutinhandbok och bristerna i handläggningen har återkopplats till berörda handläggare. Ny uppföljning av denna ärendekategori kommer att genomföras under 2014.

Inom området rättslig styrning pågår sedan en tid tillbaka ett aktivt utvecklingsarbete med kvalitetsuppföljningar, vilket innebär att kvalitetsuppföljningar under 2014 kommer att beredas för rättschefen.

Inom verksamhetsområdet fattas ett stort antal emmansbeslut. Det är tydligt reglerat i en ärendespecifik delegeringsordning vilka som får fatta dessa beslut. Enhetscheferna inom området utfärdar individuella delegeringar till de medarbetare chefen bedömer har kompetens att fatta emmansbeslut. I flera ärendekategorier kan en medarbetare med delegering fatta beslut om bifall som emmansbeslut. Tvåmansbeslut i beslut om bifall krävs i ärendekategorier som är att betrakta som komplicerade eller som förekommer i begränsat antal. Enhetscheferna ser kontinuerligt över de personliga delegeringarna och sä-

kerställer att delegeringen är anpassad till de arbetsuppgifter medarbetaren normalt utför och att medarbetarna har kompetens att utföra arbetsuppgifterna denne har delegering till. Den personliga delegeringen upphävs när en medarbetare tillfälligt lämnar enheten för att arbeta på en annan enhet eller utanför Migrationsverket.

Utvecklingsarbete

Digital utveckling

Migrationsverket har under året fortsatt utveckla den digitala hanteringen i syfte att effektivisera handläggningen av tillstånds- och medborgarskapsärenden. Arbetet inleddes i projekt e-Migration och fortsätter nu i projekt BBM-100. Syftet är att successivt övergå från pappersdossierer till en elektronisk hantering av ansökningar och handlingar. Idag finns webbtjänster för medborgarskaps- arbetstillstånds-, studerande-, EES- och anknytningsärenden och flertalet ansökningar kan handläggas utan pappersdossierer i det nya handläggningsstödet E3. Antalet sådana ansökningar redovisas under respektive ärendekategori.

Webbtjänsterna utvecklas för att ge den sökande möjligheten att lämna in en komplett ansökan. Migrationsverket tydliggör vilken information som behövs av den sökande för att kunna fatta beslut i ärendet. Ett nytt handläggningsstöd E3 utvecklas för att verket effektivare ska utföra de åtgärder som ärendet kräver. Checklistor och rutiner byggs in i handläggningsstödet för att öka kvaliteten och enhetligheten i besluten.

Under 2013 har Migrationsverket arbetat med att utveckla och införa nya elektroniska tjänster, standardiserat ärendeflöde och stöd för digital handläggning i handläggningsstödet E3 för förstagångsansökningar och förlängningar i anknytningsärenden, tillstånd för au-pair (förstagångs) och gästforskare (förlängningar), tillståndsärenden för praktikanter samt tidigare gäststudierande som ska arbeta eller bli gästforskare samt ärenden där kompletterande uppgifter kan begäras och utväxlas digitalt mellan Migrationsverket och den sökande. Vidare har det utvecklats en ny elektronisk tjänst för arbetstillståndsärenden i form av "Min sida" för arbetsgivare, inklusive en förbättrad hantering av de olika webbformulären som fylls i och utväxlas mellan den sökande, arbetsgivaren och myndigheten.

Den digitala handläggningen leder bland annat till minskade kostnader för försändelser, färre telefonsamtal, fler kompletta ärenden och ökad flexibilitet – större möjligheter att styra ärenden till de enheter som har kapacitet samt lättare att omfördela resurser vid variationer i flöde eftersom ärendehandläggningen blir geografiskt oberoende genom den digitala hanteringen. Andelen kompletta ärenden, där beslut fattats i det standardiserade ärendeflödet med stöd av E3, har under året varit 17 procent. Den genomsnittliga handläggningstiden för dessa kom-

pletta ärenden uppgår till 5 dagar. Digitaliseringen ger även möjligheten till snabbare och mer förutsägbar prövning av respektive ansökan om uppehållstillstånd.

En annan effekt av digitaliseringen är ökade möjligheter till processmätningar och uppföljning. E3 har ökat möjligheterna att styra på daglig basis på enheter och team. Alla ser inflödet, vilket underlättar matchningen av kapacitet. E3 är ett handläggningsstöd som driver ett ärende genom handläggningen och ger handläggaren stöd längs vägen i form av checklistor. Det har visat sig att E3, tack vare standardiseringen, gör det enklare och snabbare att utbilda ny personal för att handlägga tillståndssärenden. Vidare leder det till högre rättslig kvalitet genom de standardiserade processerna, mer enhetlighet i handläggning och beslut. "Det ska vara lätt att göra rätt" både för sökande och för medarbetare.

Tidsbokning

Under året har Migrationsverket utvecklat ett system för tidsbokning för de sökande. Tidsbokningen innebär att de personer som ska besöka någon av Migrationsverkets tillståndsenheter själva kan boka en tid för sitt besök. Det finns nu möjlighet att boka tid till följande typer av besök:

- Lämna fingeravtryck och bli fotograferad för UT-kort
- Ansöka om främlingspass, resedokument eller provisoriskt främlingspass
- Hämta främlingspass, resedokument eller provisoriskt främlingspass
- Förlänga besök i Sverige, det vill säga ansöka om uppehållstillstånd för besök.

Tidsbokningssystemet har utvecklats under 2013 och det finns nu även möjlighet att omboka/avboka sin tid samt få bekräftelse och påminnelse via e-post. Under hösten 2013 har tidsbokningssystemet börjat användas vid samtliga enheter inom området.

Under 2014 planerar Migrationsverket att utveckla systemet ytterligare med en utbyggd väntumsfunktion, som innebär att bildskärmar visar vem i kön av tidsbokade som behandlas. Funktionen ger även handläggarna möjlighet att arbeta i systemet i realtid. Det kommer i den nya versionen att räcka med en bokning för flera individer, till skillnad från i nuläget då det krävs en bokning per individ. Vi planerar även att utveckla systemet för att nå det kundservicestöd vi siktar emot, som vägleder och stöder våra besökare genom besöksprocessen och som ger oss möjlighet att optimera flöde, bemanning och schemaläggning.

Figur 60

Antal inkomna, avgjorda och öppna arbetsmarknads-, besöks- och bosättningsärenden vid Migrationsverket 2013

	Inkomna	Avgjorda	Öppna
Arbetsmarknadsärenden	56 703	53 022	18 243
Anknytningsärenden (första ansökan)	48 186	39 422	23 709
Anknytningsärenden (förlängningar)	17 988	19 655	5 156
Visumärenden	9 974	10 031	51
Studerandeärenden	19 404	18 882	2 116
EES/registreringsärenden	34 759	29 774	11 618
Besöksärenden	9 305	9 180	452
Totalt	196 319	179 966	61 345

Därutöver

Passärenden	40 017	42 528	6 922
-------------	--------	--------	-------

Figur 61

Ärendeutveckling 2011-2013 arbetsmarknads-, besöks- och bosättningsärenden vid Migrationsverket

	2011	2012	2013
Inkomna ärenden	187 023	190 182	196 319
Avgjorda ärenden	174 635	191 094	179 966
varav arbetsmarknadsärenden	39 319	49 257	53 022
varav anknytningsärenden (första ansökan)	41 073	42 169	39 422
varav anknytningsärenden (förlängningar)	19 450	20 673	19 655
varav visumärenden	5 107	9 057	10 031
varav studerandeärenden	26 128	24 142	18 882
varav EES/registreringsärenden	32 798	36 123	29 774
varav besöksärenden	10 760	9 673	9 180
Öppna ärenden vid årets slut	46 803	46 378	61 345

FAKTA

■ Med väntetid avses den totala tiden från ansökan till beslut, det vill säga både handläggningstid och ledtid.

Arbetsmarknadsärenden

Inkomna ärenden

Under 2013 kom drygt 56 700 ansökningar in i kategorin arbetsmarknadsärenden, vilket är cirka 7 400 fler än föregående år då 49 300 arbetsmarknadsärenden kom in. Av dessa ärenden var 19 600 förstagångsansökningar från arbetstagare, vilket är något färre än 2012 då cirka 19 800 ansökningar i denna kategori kom in.

Arbetstagare som lämnade in sin ansökan på utlandsmyndighet stod för cirka 40 procent av de förstagångsansökningar som kom in under 2013, vilket innebär cirka 8 000 ansökningar. Detta är fler än 2012 då 38 procent (cirka 7 500) av ansökningarna lämnades in på utlandsmyndighet.

Under 2013 kom det in cirka 920 ansökningar från personer som tidigare vistats i Sverige som studenter och cirka 190 ansökningar från personer som haft visum. Detta är en minskning jämfört med föregående år då cirka 1 200 personer som tidigare varit studenter och cirka 230 personer som tidigare haft visum i Sverige ansökte som arbetstagare. Under 2013 lämnades cirka 430 ansökningar in från arbetstagare som tidigare varit asylsökande, vilket är en minskning jämfört med 2012 då antalet i denna kategori var cirka 700.

Majoriteten av sökande inom kategorin arbetstagare är män. Under 2013 var 82 procent av dem som ansökte om arbetstillstånd i Sverige män. Fördelningen var ungefärdensamma även under 2011 och 2012. I vissa yrkesgrupper, exempelvis inom byggbolagen och medhjälpare

inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske är andelen män högre än 90 procent. Inom yrkeskategorierna bokförings- och redovisningsassister och biomedicinska analytiker är andelen kvinnor fler än män, där är mer än 75 procent av de sökande kvinnor.

Figur 63

Antal inkomna förstagångsansökningar av arbetsmarknadsärenden vid Migrationsverket och utlandsmyndigheterna

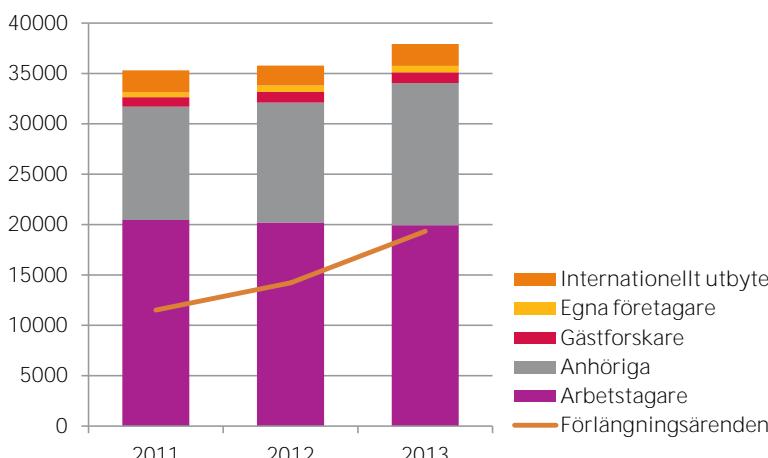
	2011	2012	2013
Inkomna totalt	35 312	35 785	37 924
varav andel inkomna direkt till Migrationsverket	70 %	66 %	69 %
varav andel inkomna till verket via utlandsmyndigheterna	29 %	32 %	30 %
varav andel inkomna enbart till utlandsmyndigheterna	1 %	2 %	1 %

Antalet öppna ärenden

Antalet öppna ärenden inom kategorin arbetsmarknadsärenden har ökat under året. I slutet av 2012 var antalet öppna ärenden nästan 14 700 och i slutet av 2013 hade antalet ökat med totalt cirka 3 500 ärenden till cirka 18 200. Antalet öppna förstagångsärenden har ökat med cirka 1 300 ärenden till cirka 10 000 öppna ärenden, medan antalet öppna förlängningsärenden ökat med cirka 2 300 ärenden till cirka 8 300 öppna ärenden. Anledningen till att antalet öppna ärenden ökat under året är framför allt det utredningsbehov som föreligger i många förlängningsansökningar. Antalet ärenden där individen byter

Figur 62

Inkomna arbetsmarknadsärenden vid Migrationsverket och utlandsmyndigheterna 2011-2013

FAKTA

Till kategorin arbetsmarknadsärenden räknar Migrationsverket arbetstagare som ansöker från utlandet, men även arbetstagare som tidigare vistats i Sverige som asylsökande, studerande eller med besöksvisum. Som övriga arbetsmarknadsärenden räknas de som ansöker som egna företagare, gästforskare eller inom ramen för ett internationellt utbyte samt anhöriga till personer inom dessa kategorier och anhöriga till arbetstagare från länder utanför EU/EES.

Under 2013 kom drygt 56 700 ansökningar in i kategorin arbetsmarknadsärenden, vilket är 19 600 förstagångsansökningar från arbetstagare, vilket är något färre än 2012 då cirka 19 800 ansökningar i denna kategori kom in.

grund för sin ansökan under handläggningen har ökat under året, vilket bidrar till ökad väntetid. I de branscher som omfattas av särskilda beviskrav förekommer det i stor utsträckning att arbetstagaren byter arbetsgivare under handläggningen när de utlovade villkoren för arbetstillståndet inte har uppfyllts. Detta förlänger väntetiden och är en bidragande orsak till det ökade antalet öppna ärenden.

Antalet öppna ärenden i förstagångsansökningar från asylsökande med lagakraftvunna utvisningsbeslut har minskat med 22 procent under 2013. Vid årets slut var antalet öppna ärenden i denna kategori 125 jämfört med 160 i slutet av 2012.

Webbansökningar

Migrationsverket prioriterar webbansökningar som kan avgöras i samband med att de kommer in. Arbetstagare och arbetsgivare informeras om att handläggningstiden är kortare i dessa ärenden. Om ansökan är komplett är väntetiden kortare än en vecka. När ansökan lämnas in via webben ska den vara komplett och ansökningsavgiften måste vara betald. Under året har totalt cirka 30 700 ansökningar lämnats in via webben i denna ärendekategori (både förstagångs- och förlängningsansökningar), vilket motsvarar 54 procent av det totala antalet inkomna ärenden. Av dessa ansökningar var 32 procent helt kompletta och kunde handläggas i det digitala handläggningsstödet E3. Det motsvarar 17 procent av det totala antalet inkomna ansökningar i denna kategori. Den genomsnittliga handläggningstiden är 4 dagar.

Avgjorda arbetsmarknadsärenden

Migrationsverket har avgjort cirka 53 000 arbetsmarknadsärenden, vilket är en ökning jämfört med 2012 då drygt 49 000 ärenden avgjordes och även jämfört med

2011 då cirka 39 300 arbetsmarknadsärenden avgjordes. Den genomsnittliga handläggningstiden för arbetsmarknadsärenden var 108 dagar (3,6 månader), vilket är en ökning med 7 dagar jämfört med 2012.

För att få en minskad variation i väntetiderna kommer vi under 2014 att fortsätta arbeta proaktivt med ärendestyrning för att matcha ärenden mot resurser. Väntetiderna varierar kraftigt mellan enheterna beroende på ärendeslag och belastning. Därför inför vi krav på löpande rapportering om utvecklingen i de äldre ärendena.

Övriga arbetsmarknadsärenden

Som övriga arbetsmarknadsärenden räknas de som ansöker som egna företagare, gästforskare eller inom ramen för ett internationellt utbyte samt anhöriga till personer inom dessa kategorier och anhöriga till arbetstagare från länder utanför EU/EES. Migrationsverket avgjorde cirka 16 100 övriga arbetsmarknadsärenden under året. Detta är en ökning jämfört med 2012 då 15 200 övriga arbetsmarknadsärenden avgjordes. Den genomsnittliga handläggningstiden var 104 dagar (3,4 månader), vilket är en minskning med en dag jämfört med 2012.

Antalet inkomna ansökningar från egna företagare under 2013 var cirka 810, vilket är en ökning jämfört med 2012 då antalet var 780. Andelen bifall i förstagångsansökningar var 50 procent och i förlängningsansökningar 92 procent. Väntetiden för dessa ärenden har ökat något jämfört med föregående år. Ansökningar från egna företagare är relativt få, men arbetskrävande. I denna kategori är det vanligt att den sökande tidigare åberopat andra grunder för sin ansökan innan ett eget företag åberopas. Ärendet har kvar sitt inkomstdatum utifrån när det första gången inkom till Migrationsverket även om grunden då var en annan.

Under året kom cirka 13 900 ansökningar in från anhö-

Figur 64

Antal inkomna och avgjorda arbetsmarknadsärenden, förstagångsansökningar vid Migrationsverket och utlandsmyndigheter 2011-2013

	2011	2012	2013
Inkomna ärenden	35 312	35 785	37 924
Avgjorda ärenden	30 551	37 271	36 578
varav Migrationsverket	30 337	37 048	36 135
varav utlandsmyndighet	214	223	443
Genomsnittlig handläggningstid i dagar	80	96	100
varav Migrationsverket	80	96	101
varav utlandsmyndighet	73	42	45
Antal beviljade ansökningar	25 309	28 796	28 154
varav Migrationsverket	25 122	28 596	27 964
varav utlandsmyndighet	187	200	190

riga till arbetstagare, vilket är en ökning jämfört med 2012 då cirka 11 700 sådana ansökningar kom in.

Åtgärder för att minska handläggningstiderna

Under 2013 har Migrationsverket fortsatt att utveckla det nya elektroniska handläggningstidet, E3, i syfte att skapa en sammanhängande ärendehantering, underlätta ansökningsprocessen och förkorta väntetiderna. Det långsiktiga målet är att få effektivare rutiner och en snabbare handläggning i hela verksamheten samt en successiv övergång från pappersdossierer till elektronisk hantering av handlingar. Handläggningstidet hanterar ansökningar elektroniskt via Migrationsverkets externa webbplats. Inledningsvis var det webbansökningar som inte behöver kompletteras som hanterades i det nya handläggningstidet, vilket innebär helt elektronisk hantering. I dessa ärenden kan beslut fattas snabbare och den sökande ska inte behöva vänta längre än vad som är nödvändigt.

Under året har Migrationsverket genomfört utvecklingsinsatser så att ansökningar från fler kategorier arbetstagare kan handläggas i det nya handläggningstidet. Under 2013 har ansökningar från gästforskare, praktikanter, au pairer och före detta studenter inkluderats i handläggningstidet. Dessutom har funktionen att kunna komplettera ansökningar digitalt utvecklats så att även vissa ärenden som måste kompletteras kan handläggas i det digitala handläggningssystemet. Detta utvecklingsarbete kommer att fortsätta under 2014.

Arbetet med certifierade företag som har ett återkommande behov av arbetskraft från länder utanför EU/EES och Schweiz innebär förkortade handläggningstider för arbetsgivare som har ett återkommande behov av att anställa arbetstagare från tredje land. Under 2013 har ansökningar från cirka 540 arbetsgivare omfattats av certifie-

ringen vilket är en ökning jämfört med 2012 då cirka 400 företag omfattades.

En förutsättning för att förkorta handläggningstiderna är att individen lämnar in nödvändiga uppgifter. Därför har webbansökan på Migrationsverkets webbplats utformats så att det ska vara så lätt som möjligt att göra rätt och få ett beslut så snart som möjligt. En ny webbplats lanserades under december 2013 som har en bättre funktionalitet och användarvänlighet och är tydligt inriktad på de olika behov som arbetsgivare respektive arbetstagare har.

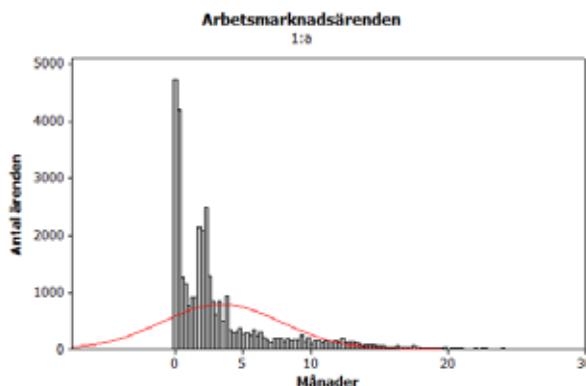
Resultat av genomförda åtgärder

Antalet ärenden som har handlagts i det nya digitala handläggningstidet E3 har ökat under året. Antalet arbetsmarknadsärenden som har hanterats i E3 har under året uppgått till cirka 9 900, vilket utgör 19 procent av det totala antalet avgjorda ansökningar i denna kategori. Detta är en markant ökning jämfört med 2012 då 6 procent (cirka 3 200 ärenden) hanterades på detta sätt. Den genomsnittliga handläggningstiden i dessa ärenden var 4 dagar.

Antalet avgjorda ansökningar från certifierade företag var under 2013 cirka 4 600 (både förstagångsansökningar och förlängningar). Dessa ärenden kan även handläggas i det nya handläggningstidet som beskrivs ovan. Under året har cirka 4 580 arbetstillstånd beviljats för arbetstagare knutna till de cirka 540 företag som är certifierade. Under 2012 var motsvarande siffra cirka 3 000 avgjorda ansökningar och 400 företag. Den genomsnittliga väntetiden i dessa ärenden var under året 6 dagar i förstagångsansökningar och 18 dagar i förlängningsansökningar.

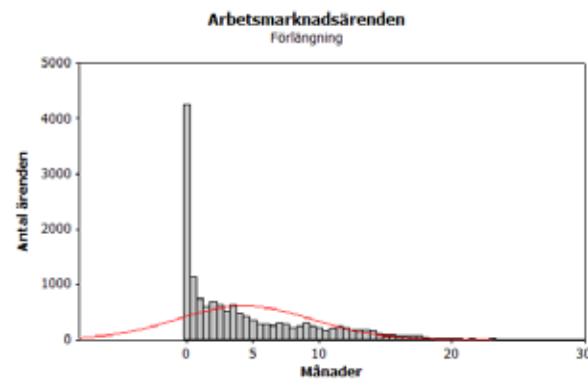
Figur 65

Ålder på alla beslut i förstagångsärenden under 2013

Figur 66

Ålder på alla beslut i förlängningsärenden under 2013

Missbruk av regler och skenanställningar

Migrationsverket ska särskilt redovisa insatser för att upptäcka missbruk av regler, bland annat förekomsten av skenanställningar.

Migrationsverket införde i januari 2012 särskilda utrednings- och beviskrav för anställningar inom vissa branscher samt för nystartade verksamheter inom alla branscher. Arbetsgivarna ska bland annat kunna visa att det finns förutsättningar att betala lön för den tid som anställningserbjudandet gäller. Arbetsgivare som tidigare anställt tredjelandsmedborgare ska även visa dokumentation av utbetalda löner, tecknade försäkringar och inbetalda arbetsgivaravgifter. De som omfattas av dessa särskilda beviskrav är städbranschen, hotell- och restaurangbranschen, servicebranschen, byggbranschen, bemanningsbranschen, handelsbranschen, jord- och skogsbruksbranschen samt bilverkstadbranschen. Syftet med dessa särskilda beviskrav är att motverka att tillstånd beviljas för skenanställningar och att förhindra att utländska arbetstagare far illa på den svenska arbetsmarknaden.

Under 2013 har ett flertal insatser gjorts för att bredda medarbetarnas kompetens för att upptäcka och motverka missbruk. Bland annat har samtliga medarbetare som handlägger arbetstillståndsärenden fått utbildning av Skatteverket i företagsekonomi och skattelagstiftning för att lättare kunna identifiera oseriösa arbetsgivare.

Ett flertal möten har genomförts med polismyndigheter för att utbyta information om kraven på arbetstillstånd och vilken information som är nödvändiga för polisen när Migrationsverket skickar underrättelser till polis om misstanke om brott.

Införandet av skärpta krav har haft avsedd effekt

Sedan de särskilda utrednings- och beviskraven infördes har det skett en minskning av antalet beviljade ansökningar om arbetstillstånd inom flera av branscherna som omfattas av de skärpta kraven. Det rör sig främst om servicearbeten och arbeten utan krav på särskild yrkesutbildning. Av de förstagångsansökningar som inkommit under året har 9 procent (cirka 4 900 ärenden) omfattats av de särskilda kraven. Detta är en ökning i andel ärenden jämfört med föregående år. Under 2012 omfattades cirka 23 procent (cirka 4 500 ärenden) av de särskilda kraven. Inom yrkesgruppen städare har det totala antalet beviljade arbetstillstånd under året minskat med cirka 28 procent jämfört med antalet arbetstillstånd som utfärdades under motsvarande period 2012. Sedan 2011 har antalet beviljade tillstånd i denna grupp totalt minskat med cirka 50 procent. Det har också skett en minskning på cirka 18 procent inom yrkesgruppen köks- och restaurangbiträdien jämfört med 2012.

Under 2013 har drygt 5 000 ansökningar i branscher

som omfattas av särskilda beviskrav avgjorts. Det är en ökning jämfört med år 2012 då cirka 2 500 ansökningar avgjordes. Av de inkomna förstagångsansökningarna i branscher som omfattas av särskilda beviskrav beviljades 53 procent. För förstagångsansökningar från arbetstagare i branscher som inte omfattas av särskilda beviskrav var bifallsfrekvensen 88 procent. Dessa ärenden kräver fördjupad utredning och är endast i undantagsfall kompletta redan när de inkommer. Särskilt tidskrävande är förlängningsansökningarna där arbetstagaren ofta byter arbetsgivare när det i Migrationsverket utredning framkommer att de utlovade anställningsvillkoren inte uppfyllts under den första tillståndstiden. Handläggningstiden är i genomsnitt 195 dagar (6,4 månader) för samtliga ärenden (både förstagångs- och förlängningsärenden) som omfattas av de särskilda beviskraven där de förlängningsansökningar som avslås och förenas med beslut om utvisning har längst väntetid.

De skärpta kraven har lett till längre handläggningstider i denna kategori. De har samtidigt gjort att det har blivit enklare att identifiera och avslå ansökningar om arbetstillstånd som inte uppfyller kraven, vilket i förlängningen motverkar missbruk av systemet.

Bärblockare

Under 2011 ändrade Migrationsverket tillämpningen av reglerna för plockare av vilda bär från tredje land. De missförhållanden som tidigare funnits i branschen har sedan dess minskat betydligt. Under 2013 kom det in cirka 6 400 ansökningar från tredjelandsmedborgare om arbetstillstånd och visum i syfte att komma till Sverige och plocka bär. Av dessa ansökningar beviljades cirka 6 200, vilket är en ökning jämfört med 2012 då cirka 5 700 ansökningar beviljades. Majoriteten av ansökningarna var från thailändska medborgare. De flesta bärblockare var anställda av bemanningsföretag i hemlandet och hade en svensk uppdragsgivare. Samtliga bärblockare som beviljades arbetstillstånd var medborgare i Thailand. Cirka 200 ansökningar avslogs för att förutsättningarna för arbetstillstånd inte var uppfyllda.

Migrationsverket har under året genomfört möten med Arbetsmiljöverket, Skatteverket, Rikspolisstyrelsen, Justitiedepartementet, Utrikesdepartementet och Länsstyrelsen i Stockholm i syfte att förebygga utnyttjandet av bärblockare från både tredje land och europeiska länder.

FAKTA

Reglerna för bärblockare gäller inte EU-medborgare. De omfattas av den fria rörligheten inom EU och behöver därför inte något uppehålls- eller arbetstillstånd. Det innebär att Migrationsverket inte kan kontrollera anställningsvillkoren för de bärblockare som kommer från EU-länder. EU-medborgare har rätt att vistas och arbeta i Sverige i upp till tre månader utan att registrera sin uppehållsrätt.

Helhetsinriktad utveckling och styrning

Migrationsverket inledde i oktober 2012 ett analys- och utvecklingsarbete i pilotform vid Arbetstillståndsenheten i Stockholm. Sedan september 2013 drivs ett projekt (HuS-projektet) som innebär att man provar ett ändrat sätt att arbeta och styra verksamheten. Arbetet i projektet syftar till att ge underlag för utformandet av en mer ändamålsenlig, förutsäbar och rättssäker process för Migrationsverkets kunder inom arbetstillståndsprocessen. Det sker i första hand genom att utveckla styrning, uppföljning och samverkan – både mellan olika delar av Migrationsverket samt mellan verket och externa aktörer. Projektet utgår både ifrån kundens behov och ifrån uppdragsgivarens krav. Migrationsverkets kunder kommer därigenom att ges bättre förutsättningar att göra rätt från början och verksamheten kommer att få mer ändamålsenliga verktyg för att minska missbruket av regelverket kring arbetstillståndssärenden. I förlängningen kommer detta att medföra att en större mängd kompletta ansökningar liksom en minskad variation i handläggningstider uppnås. Avsikten är att ge sänkta kostnader för hanteringen av arbetstillståndsansökningar. Effekterna av detta utvecklingsarbete väntas bli mätbara under 2014, då utrullning av ett helhetsinriktat planerings- uppföljnings- samt styrningssätt av arbetstillståndssärenden planeras.

Analys av ärendeutvecklingen

Under året har de största grupperna av förstagångssökande inom kategorin arbetsmarknadsärenden varit medborgare i Thailand, Syrien, Indien, Kina och Iran. I gruppen tidigare asylsökande kom majoriteten av ansökningarna från iranska medborgare.

Antalet beviljade tillstånd för arbetstagare har minskat jämfört med föregående år. Under året beviljades drygt 15 700 förstagångsansökningar jämfört med drygt 16 200 föregående år. De två största yrkesgrupperna som beviljades arbetstillstånd under året var medhjälpare inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske samt dataspecialister. Antalet beviljade tillstånd i båda dessa grupper ökade jämfört med 2012.

Under 2013 utgjordes majoriteten av de beviljade tillstånden inom yrkesgruppen medhjälpare inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske av medborgare i Thailand.

Antalet förstagångsansökningar från syriska medborgare ökade under 2013. Under året ansökte drygt 6 300 medborgare i Syrien om arbetstillstånd i Sverige. Detta är en ökning på 52 procent jämfört med 2012. Bifallsfrekvensen i dessa ärenden var 55 procent. Antalet förlängningsansökningar minskade med 33 procent jämfört med 2012, vilket kan bero på att syriska medborgare ofta byter spår och ansöker om asyl efter inresa i Sverige.

Antalet tillstånd för arbetstagare med tillståndstider inom intervallet 0-6 månader ökade under året med cirka

280 ärenden jämfört med föregående år till totalt cirka 7 600 ärenden. Detta beror på att antalet beviljade tillstånd för bärpllockare ökat under året. Antalet beviljade tillstånd med tillståndstider på två år har minskat med cirka 700 ärenden jämfört med 2012 till totalt cirka 4 200.

Antalet beviljade permanenta uppehållstillstånd för arbetstagare under 2013 var cirka 1 300, vilket är en ökning med cirka 900 ärenden jämfört med föregående år. Ett ökat antal av de arbetstagare som beviljades arbetstillstånd enligt lagstiftningen som infördes 2008 har nu arbetat i Sverige i fyra år och kan beviljas permanenta uppehållstillstånd. Antalet ansökningar om permanent uppehållstillstånd väntas öka ytterligare under nästkommande år.

Antalet förlängningsansökningar som avslås och förenas med ett beslut om utvisning har ökat under året. Cirka 1 600 beslut om utvisning har fattats i samband med beslut i arbetsmarknadsärenden. Under 2012 var motsvarande siffra cirka 700. Den främsta anledningen till detta är att de utlovade anställningsvillkoren inte uppfyllts under den första tillståndsperioden när ansökan avsåg förlängning hos samma arbetsgivare eller att den första anställningen var en skenanställning och arbetstagaren sedan inte lämnat in en ny ansökan i rätt tid.

Figur 67

Totalt antal beviljade tillstånd för arbetstagare

	2011	2012	2013
Medhjälpare inom jordbruk m.m.	2 821	5 708	5 915
Dataspecialister	2 795	3 259	3 477
Storhushålls- och restaurangpersonal	1 323	861	830
Köks- och restaurangbiträden	796	570	470
Civilingenjörer, arkitekter m.fl.	630	558	415
Städare m.fl.	798	553	397
Övriga	5 559	5 034	3 853
Totalt	14 722	16 543	15 357

Beslut som fattas av utlandsmyndigheterna

Under de senaste åren har nästan samtliga ansökningar hanterats och avgjorts av Migrationsverket. Under 2013 har cirka 440 beslut fattats av utlandsmyndigheterna inom denna kategori, varav 190 bifall i kategorin internationellt utbyte och cirka 250 ansökningar som lämnats utan åtgärd. Samtliga ansökningar som lämnades utan bifall var från bärpllockare där den sökande inte kunnat nås för utredning eller återtagit sin ansökan.

Beaktande av arbetsgivares behov

Migrationsverket ska särskilt redovisa hur myndigheten beaktat arbetsgivarens behov. Verket arbetar kontinuerligt för att öka möjligheten att beakta dessa behov. Under

året har ett antal åtgärder vidtagits i detta syfte.

Migrationsverket har under året fortsatt arbetet med att certifiera arbetsgivare. Som vi nämnt omfattades 540 arbetsgivare av certifieringen under 2013 och cirka 4 600 arbetstagare, vilket är en ökning jämfört med 2012. Två informationstillfällen har hållits för de certifierade arbetsgivarna under våren 2013.

Ett antal större icke certifierade arbetsgivare som har ett återkommande behov av arbetskraft från länder utanför EU/EES har egna kontaktpersoner på Migrationsverket för att snabbt kunna få svar på frågor. Dessutom prioriteras ansökningar från arbetstagare där det är av stor vikt att de snabbt kommer på plats hos arbetsgivaren. Här kan särskilt nämnas säsongsarbetare, idrottsutövare och artister.

Som en åtgärd för att beakta arbetsgivarens behov har Migrationsverket arbetat för att hålla korta väntetider i kompletta ärenden där förutsättningarna är uppfyllda. Under 2013 avgjordes 73 procent, av de arbetsmarknadsärenden som beviljades, inom tre månader. Detta är en ökning jämfört med 2012 då 69 procent av alla beviljade ansökningar avgjordes inom tre månader.

Sedan våren 2013 finns en egen telefonlinje till Migrationsverkets kundtjänst för arbetsgivare, i syfte att de snabbt ska kunna få svar på sina frågor. Svarstiden på denna linje är ett fåtal minuter.

Inför bärpllockarsäsongen 2013 samarbetade Migrationsverket med svenska ambassaden i Bangkok för att på

bästa sätt sprida information till de bemanningsföretag i Thailand som anställer bärpllockare. Information skickades ut direkt till arbetsgivarna om den kommande säsongen och vad som krävs för att lämna in en komplett ansökan. Information skickades även ut direkt till de uppdragsgivare i Sverige som arbetat med bärpllockare under föregående säsong.

I juni 2013 hölls ett slutseminarium för projektet *Ny väg in*. Representanter för de arbetsgivare som anställer flest arbetstagare från länder utanför EU/EES, både certifierade arbetsgivare och arbetsgivare som inte omfattas av certifieringen, bjöds in. Ett av syftena var att få direkt återkoppling från arbetsgivarna om hur Migrationsverket kan förbättra informationen till arbetsgivare för att tillgodose deras behov.

Under hösten 2013 genomfördes ett informationsmöte med AIESEC (International Association of Students in Economic and Commercial Sciences), en av de internationella organisationer som förmedlar praktikplatser. Möten har också genomförts med Riksidrottsförbundet och Migrationsverket har medverkat vid informationsträffar med Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet, LO, Kommunal, Skatteverket och Försäkringskassan under året.

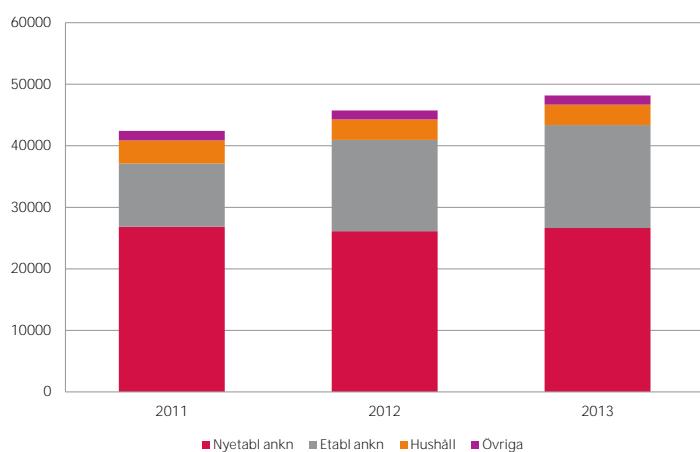
Både under våren och under hösten 2013 har föreläsningar arrangerats för studenter vid Uppsala Universitet som inkluderat information om arbete efter studierna.

FAKTA

Anknytningsärenden (förstagångsansökningar) delas in i fyra kategorier; nyetablerade anknytnings, etablerade anknytnings, hushållsgemenskap samt övriga anknytnings. Etablerade anknytnings är förhållanden där parterna bott tillsammans utomlands under minst två år (familjeåterförening) samt barn som återförenas med sina föräldrar och föräldrar som återförenas med sina barn. Övriga förhållanden räknas som nyetablerade. I denna kategori kan de sökande vara gifta eller planera att gifta sig eller bli sambo med någon som är bosatt i Sverige. Hushållsgemenskap är personer som, utan att behöva ingå i kärnfamiljen, är nära anhöriga och har ingått i samma hushåll som personer som är bosatta i Sverige. Övriga anknytnings är adoptivbarn och personer som tidigare haft uppehållstillstånd på grund av anknytning i Sverige.

Figur 68

Antal inkomna förstagångsansökningar vid Migrationsverket 2011-2013 för anknytningsärenden

Bosättningsärenden

Inkomna ärenden

Antalet personer som ansökte om uppehållstillstånd på grund av anknytning till personer bosatta i Sverige (förstagångsansökningar) var under 2013 cirka 48 200, vilket är cirka 2 500 fler än under 2012. I likhet med 2012 var den största gruppen sökande under året somalier. Ökningen av antalet ansökningar beror till viss del på att antalet beviljade tillstånd för asylsökande från Syrien ökat under året, vilket leder till ett ökat antal ansökningar på grund av anknytning till dessa personer.

Analys av ärendeutvecklingen

Nyetablerade anknytningar utgjorde 54 procent (cirka 26 000) av de inkomna ansökningarna under året. De största grupperna ansökningar i kategorin nyetablerade anknytningar var, i likhet med föregående år, medborgare från Irak, Thailand och Serbien. I kategorin etablerade anknytningar inkom cirka 16 700 ansökningar, vilket motsvarar cirka 35 procent av det totala antalet inkomna ansökningar om anknytning. De flesta ansökningarna kom, i likhet med föregående år, från medborgare i Somalia. Antalet sökande från Syrien har under året ökat med cirka 736 procent, från 188 under 2012 till 572 ansökningar under 2013 och Migrationsverket bedömer att antalet sökande från Syrien i kategorin etablerade anknytningar kommer att öka ytterligare under 2014.

Antalet förlängningsärenden har minskat något jämfört med föregående år. Under 2013 kom cirka 18 000 ansökningar in, jämfört med cirka 19 100 under 2012. De flesta av dessa förlängningsansökningar utgjordes av nyeablerade anknytningar (98 procent).

Antalet öppna ärenden

Inom kategorin bosättningsärenden har antalet öppna ärenden ökat under året. I slutet av föregående år var antalet öppna ärenden cirka 23 000 och i slutet av 2013 hade antalet ökat med totalt cirka 5 900 ärenden till cirka 28 900. Det är framför allt antalet öppna förstagångsärenden som ökat under året, en ökning med cirka 7 600 ärenden. Anledningen till detta är delvis prioriteringen av asylprövning, men även det utvecklingsarbete som pågår inom Migrationsverket för att digitalisera verksamheten. Arbetet med att utveckla ett nytt arbetsätt när det gäller hanteringen av webbansökningar i handläggningsstödet E3 sker på tillståndsenheterna, med befintliga resurser. Inledningsvis innebär detta en minskad produktivitet, men i ett långsiktigt perspektiv är detta ett av Migrationsverkets viktigaste utvecklingsinsatser.

Webbansökningar

Under 2013 har cirka 22 300 ansökningar grundat på anknytning lämnats in via webben, vilket motsvarar cirka 34 procent av det totala antalet ansökningar i denna kategori. Detta är en ökning jämfört med föregående år, då cirka 10 000 ansökningar lämnades in (22 procent) via webben.

Figur 69

Antal inkomna förstagångsansökningar vid Migrationsverket 2008-2012 för anknytningsärenden uppdelat

Figur 70

Antal avgjorda förstagångsansökningar av anknytningsärenden vid Migrationsverket 2011-2013

	2011	2012	2013
Inkomna ärenden	42 133	45 746	48 186
Avgjorda ärenden	41 073	42 169	39 422
Genomsnittlig handläggningstid	197	152	196
varav tid på Migrationsverket	109	116	149
varav tid på utlandsmyndigheterna	88	36	47
Beviljade ansökningar	23 012	28 565	27 321

Under året har cirka 6 600 förlängningsansökningar lämnats in via webben. Dessa utgjordes av ansökningar om förlängning i kategorin nyetablerade anknytningar. Andelen webbansökningar inom denna kategori var cirka 37 procent av det totala antalet ansökningar om förlängning av nyetablerade anknytningar (cirka 17 600 ansökningar).

Andelen ärenden som har hanterats i handläggningstödet E3 har under året uppgått till 4 000, vilket utgör 6 procent av det totala antalet inkomna ansökningar grundat på anknytning. Det är framför allt förlängningsansökningar som genomgått den största utvecklingen. Andelen ärenden som har hanterats i det handläggningstödet E3 har under året uppgått till cirka 2 100, vilket utgör 12 procent av det totala antalet inkomna ansökningar.

Avgjorda ärenden

Under 2013 avgjorde Migrationsverket cirka 39 400 förstagångsansökningar, vilket är drygt 2 700 färre avgjorda än föregående år och nästan 8 800 färre än antalet ansökningar som kommit in till myndigheten i denna kategori. Den genomsnittliga väntetiden var 196 dagar (6,5 månader), varav 149 dagar (4,6 månader) på Migrationsverket och 47 dagar (1,6 månader) på utlandsmyndigheterna.

Skriftlig handläggning i förlängningsärenden

Under 2012 genomförde Migrationsverket en pilotverksamhet med ett nytt sätt att arbeta med förlängningar i bosättningsärenden, som i slutet av året infördes inom hela området. Utredning genomförs genom ett skriftligt förfarande, med undantag för ärenden där det finns medföljande barn eller där finns indikationer på att förhållandet inte längre består. I dessa fall genomförs en muntlig utredning. Arbetssättet har under 2013 fått ett mycket bra genomslag. Handläggningstiden har förkortats avsevärt för merparten, vilket medför att begäran om förtur har minskat, liksom besöken i expeditioner samt att de sökande får sitt beslut snabbare. Vidare kan ärenden fördelas geografiskt på annat sätt och resurser kan frigöras för att användas till mer komplexa ärenden.

Beslut som fattas av utlandsmyndigheterna

Under 2013 har inga beslut i denna ärendekategori fattats av utlandsmyndigheterna.

Figur 71

Antal inkomna förstagångsansökningar av studerande-ärenden vid Migrationsverket och utlandsmyndigheterna

	2011	2012	2013
Inkomna totalt	10 251	9 491	10 315
varav andel inkomna direkt till Migrationsverket	5 %	22 %	63 %
varav andel inkomna till verket via utlandsmyndigheterna	66 %	51 %	25 %
varav andel inkomna enbart till utlandsmyndigheterna	29 %	26 %	12 %

Figur 72

Antal inkomna och avgjorda studerandeärenden vid utlandsmyndigheterna och Migrationsverket 2011-2013

	2011	2012	2013
Inkomna ärenden	29 304	23 920	20 651
Avgjorda ärenden	29 039	26 558	20 103
varav Migrationsverket	26 128	24 142	18 882
varav utlandsmyndigheterna	2 911	2 416	1 221
Genomsnittlig handläggningstid totalt i dagar	67	56	43
för ärenden som avgjorts av Migrationsverket	72	60	45
för ärenden som avgjorts av utlandsmyndigheterna	15	19	13
Beviljade ansökningar	26 232	24 039	18 151
varav Migrationsverket	23 352	21 671	16 947
bifallsandel	89 %	90 %	90 %
varav utlandsmyndigheterna	2 880	2 368	1 204
bifallsandel	99 %	98 %	99 %

Studerandeärenden

ÅTERRAPPORTERING

Inkomna ärenden

Under året kom det in cirka 9 000 förstagångsansökningar om uppehållstillstånd för studier från medborgare utanför EU/EES. Detta är cirka 2 000 fler än föregående år. Antalet förlängningsansökningar har minskat jämfört med 2012. Under året kom det in cirka 10 300 förlängningsansökningar jämfört med cirka 14 400 föregående år. Med förlängningsansökningar avses ansökningar från studenter som tidigare beviljats tillstånd för studier i Sverige och som fortsätter sin utbildning här. Den fortsatta minskningen av förlängningsansökningar är en effekt av de anmälnings- och studieavgifter som infördes för dessa studenter avseende studier som påbörjas från höstterminen 2011.

Analys av ärendeutvecklingen

Utländska studenter som ansöker om uppehållstillstånd för studier kan lämna in sin ansökan till en svensk ambas-

sad (pappersansökan) eller direkt till Migrationsverket via en webbansökan. Detsamma gäller förlängningsansökningar. De flesta ansökningarna under 2013 kom från medborgare i Kina, Iran och Indien. Andelen studenter som ansökte om uppehållstillstånd för övriga studier (förlängningsansökan) under 2013 var cirka 9 procent (cirka 800) av det totala antalet ansökningar i denna kategori, vilket är nästan lika stor andel som 2012.

Webbansökningar

Antalet webbansökningar i denna ärendekategori var under 2013 cirka 14 200, vilket motsvarar 73 procent av det totala antalet ansökningar. Det är en ökning med 12 procentenheter jämfört med 2012. Andelen webbansökningar är högre i förlängningsansökningar (79 procent) än i förstagångsansökningar (67 procent). Möjligheten att ansöka via webben finns bara för högskole- och universitetsstudier, inte för övriga studier, vilket innebär att 95 procent av de sökande i denna ärendekategori kan ansöka via webben.

Andelen ärenden som har hanterats i det digitala handläggningsstödet E3 har under året uppgått till 6 400, vilket utgör 33 procent av det totala antalet inkomna ansökningar i denna kategori.

Foto: Tomislav Stjepic

Avgjorda ärenden

Under 2013 har Migrationsverket avgjort nästan 18 900 ansökningar om uppehållstillstånd på grund av studier, vilket är drygt 500 färre ärenden än vad som kom in under året. Den genomsnittliga handläggningstiden var 45 dagar (1,5 månader), vilket är 15 dagar kortare än föregående år. När det gäller förstagångsansökningar var handläggningstiden för dessa ärenden 31 dagar (1 månad). Migrationsverkets handläggning svarade för 25 dagar och utlandsmyndigheternas handläggning för 6 dagar.

Antalet öppna ärenden

I slutet av 2013 var cirka 2 100 studerandeärenden öppna i denna ärendekategori, vilket är cirka 500 fler än föregående år. Av dessa var cirka 600 förstagångsansökningar och cirka 1 500 var förlängningsansökningar.

Beslut som fattas av utlandsmyndigheterna

Vissa utlandsmyndigheter har bemyndigande att fatta beslut i studerandeärenden. Under året har cirka 970 beslut i kategorin studerandeärenden och cirka 250 beslut i kategorin övriga studier fattats av utlandsmyndighet.

Övriga studier – studenter som bedriver studier på annan nivå än högskolestudier. Det kan t ex vara utbytesstudier, gymnasiestudier, studier vid internatskolor eller andra övriga studier.

Övriga ärenden

Viseringsärenden

Under 2013 kom det in cirka 200 600 ansökningar om visum till utlandsmyndigheterna. Det är cirka 15 200 färre ansökningar än under 2012. Det är framför allt ansökningar från medborgare i Iran och Ryssland som blivit färre under året. När det gäller Iran har antalet ansökningar minskat från cirka 20 000 till 12 400 och när det gäller Ryssland från 62 000 till 56 000 ansökningar. Anledningen till att ansökningarna blivit färre från medborgare i Iran är troligen att medborgarna inte kunnat ansöka om visum på grund av att det inte går att boka tider för att fullfölja ansökan. Ekonomin i landet är troligen en annan förklaring. När det gäller ansökningar från medborgare i Ryssland finns det två orsaker, den ena är att Finland tar allt större andelar visumansökningar och den andra är att fler får viseringar för längre tid, från ett år och upp till fem år i enlighet med viseringsförenklingsavtalet.

Det är huvudsakligen utlandmyndigheterna som tar emot och fattar beslut i ansökningar om visum. Endast en liten andel ansökningar (cirka 5 procent) överlämnas till Migrationsverket för beslut. Dessa ärenden överlämnas på grund av att utlandsmyndigheten behöver vägledning eller av säkerhetsskäl. I dessa ärenden ingår även ansökningar som har överlämnats till Migrationsverket av de nordiska länderna som representerar Sverige. Migrationsverket avgjorde cirka 10 000 viseringsärenden under året.

Den genomsnittliga handläggningstiden för dessa ärenden var 47 dagar, varav 35 dagar på Migrationsverket, vilket är en ökning jämfört med föregående år då handläggningstiden var 31 dagar, varav 9 dagar på Migrationsverket. Den längre handläggningstiden under 2013 beror troligen på att det främst är representationsärenden, framför allt i de nordiska länderna, som skickas till Migrationsverket för avgörande. Andelen webbansökningar om visum var under året 47 procent av det totala antalet inkomna ansökningar, vilket är en ökning med 13 procent jämfört med föregående år.

EES/registreringsärenden

Migrationsverket avgjorde under året cirka 29 800 EES/registreringsärenden, vilket är nästan 6 300 färre ärenden än föregående år. Denna kategori omfattar såväl registrering av EES-medborgares uppehållsrätt som utfärdande av uppehållskort för EES-medborgares familjemedlemmar som är tredjelandsmedborgare. Andelen bifall var 74 procent, vilket är något lägre än 2012 (77 procent).

Antalet ansökningar från familjemedlemmar till EES-medborgare (make/maka/barn och föräldrar) har under

året varit cirka 10 000, vilket motsvarar 29 procent av det totala antalet inkomna ärenden. Det är något färre än föregående år (cirka 11 000). Under året har de största grupperna i denna kategori, i princip desamma som föregående år, varit medborgare från Polen, Tyskland, Rumänien, Spanien och Frankrike.

Webbansökningar

EU/EES-medborgare som ska arbeta eller studera i Sverige kan registrera sin uppehållsrätt via webben och dessa utgör drygt 50 procent av det totala antalet inkomna ärenden i denna kategori. Bland arbetstagare var det under året 41 procent som ansökte via webben och bland studerande var det 86 procent som ansökte via webben.

Andelen webbansökningar i denna kategori var under året 36 procent av det totala antalet ärenden i denna kategori. Även dessa ärenden kan hanteras i det nya handläggningsstödet E3. Under 2013 har 27 procent (cirka 9 500 ärenden) av det totala antalet inkomna ärenden i denna kategori hanterats på detta sätt, vilket är 7 000 ärenden fler än under 2012. Handläggningstiden i E3 är i denna ärendekategori cirka 1-2 arbetsdagar.

Besök

Migrationsverket avgjorde cirka 9 300 besöksärenden under 2013. Det är något färre ärenden än föregående år (cirka 9 700). Besöksärenden kan vara exempelvis turistbesök eller förlängningar av visum.

Uppdrag att bistå utlandsmyndigheterna

Inom utrikesförvaltningen pågår ständigt ett arbete för att utveckla arbetssätt och organisation. Migrationsverket bistår främst med teknikstöd men även annat verksamhetsstöd.

Både den nuvarande och den framtida verksamheten ställer ökade krav på stärkt samordning av stödet till utlandsmyndigheterna.

FAKTA

Ett outsourcingföretag är en extern tjänsteleverantör som utlandsmyndigheterna sluter avtal med. Samtliga svenska utlandsmyndigheter anlitar den externa tjänsteleverantören VFS Global. Den externa tjänsteleverantören har ingen tillgång till våra IT-system. Däremot har VFS Global tagit fram ett eget registreringssystem, som är kompatibelt med verkets system så att utlandsmyndigheterna kan hämta in viseringsansökningarna med bifogad biometri.

Migrationsverket, genom ledningen för verksamhetsområde Besök, bosättning och medborgarskap, fortsätter att tillsammans med Regeringskansliet (UD) se över de behov av stöd utlandsmyndigheterna behöver för sin pågående verksamhetsutveckling.

Målsättningen att ansökningar för såväl viseringar som uppehållstillstånd ska lämnas elektroniskt ligger fast samt att alla besök i migrationsärenden på utlandsmyndigheterna ska ske efter tidsbokning. Migrationsverket kommer att fortsätta arbetet med att förbättra stödet för detta.

Under de kommande åren fortsätter införandet av det gemensamma europeiska systemet för utbyte av viseringsinformation (VIS).

Antalet Dublinärenden kommer att öka när VIS har implementerats fullt ut, senast 2015. Redan nu visar det sig att många asylsökande har rest in i Sverige med viseringar som beviljats av andra medlemsstater.

Införandet av det nya systemet för registrering och upptagning av biometri, BioVision, som infördes under hösten 2013 innebär att de externa tjänsteleverantörerna som utlandsmyndigheterna samarbetar med har fått teknikstöd för att överföra uppgifter, inklusive biometriska uppgifter i ett viseringsärende till utlandsmyndigheterna. Detta medför att belastningen på utlandsmyndigheterna minskar. Den nya lösningen har införts på 13 utlandsmyndigheter och erbjuder sökanden möjligheten att lämna in en komplett viseringsansökan samt biometri på 48 lokala viseringskontor, som drivs av VFS Global. Det innebär tidsbesparingar för både sökande och berörda utlandsmyndigheter.

Tillsynen av outsourcingföretagen blir däremot en allt viktigare och betydande uppgift för Migrationsverket och utlandsmyndigheterna.

I viseringsärenden har handläggningstiden och administrationen ökat i och med möjligheten att överklaga avslagsbeslut för de utlandsmyndigheter som har många avslag. Förutom teknikstöd för att kunna föra över överklagandeärenden till migrationsdomstolen elektroniskt så ger också verket visst verksamhetsstöd i form av analyser och sammanställningar av domar i viseringsmål.

Migrationsverket och UD har också inlett ett arbete med att förbättra planeringen. Ett bra planeringsunderlag för en given period bör finnas så att det går att bedöma vilken arbetsinsats som krävs och därmed vilka budgetmedel som bör anslås för verksamheten.

Effektivitet

Produktivitet

Ett sätt att mäta utvecklingen av produktiviteten är att jämföra antalet avgjorda ärenden per årsarbetare. Men då tas inte hänsyn till att olika ärendekategorier är olika resurskrävande.

Med utgångspunkt i genomförda tidsuppskattningar har ett produktivitetsindex räknats fram. Detta index möjliggör jämförelser av produktionen över tid på ett mer rättsvisande sätt, eftersom det tar hänsyn till förändringar av andel mellan mer resurskrävande respektive mindre resurskrävande ärendekategorier, som kan variera mellan åren.

Under året har Migrationsverket investerat mycket tid och resurser i utvecklingsinsatser för en effektivare ärendehantering. Mycket av utvecklingsarbetet har genomförts i den dagliga löpande verksamheten med befintliga resurser. Det gäller utvecklingen av det elektroniska flödet (E3) men även utveckling och implementering av ett standardiserat ärendeflöde (SÄF) för ansökningar som inkommit i pappersform.

Positiva produktivitetseffekter av utvecklingsinsatserna kommer att öka successivt under 2014.

Större delen av den totala mängden inkommande ärenden går alltjämt utanför den digitala ärendehanteringens område. Det finns även betydande balanser av äldre ärenden som vi systematiskt arbetar med, vilket också bidragit till en lägre produktivitet.

Den skärpning som skett gällande tillämpningen av kraven för arbetstillstånd inom vissa branscher har medfört en mer tidskrävande handläggning av denna ärendekategori.

Förändringar i bemanningen inom området under 2012 har påverkat produktionen 2013. Att erfarna handläggare från området till asylprövningen i november 2012 medförde en lägre produktion i tillståndsverksamheten under stora delar av 2013. Detta var samtidigt en effektiv förstärkning för asylprövningen som stod under hårt tryck. Till följd av förändringarna genomfördes flera omflyttningar av ärenden under våren 2013 med en betydande administration som följd.

Under 2013 har vi fokuserat uppföljningsarbetet på att förstå variation i väntetider och hur vi förbättrar flödena i processerna. Se vidare sidan 13.

Figur 73

Avgjorda ärenden per årsarbetare för arbetsmarknads-, besöks- och bosättningsärenden 2011-2013

	2011	2012	2013
Avgjorda ärenden	174 635	191 094	179 966
Antal årsarbetare	405	474	469
Avgjorda/årsarbetare	431	403	384

Kostnadsutveckling

Under året har kostnaderna för verksamhetsgrenen ökat med cirka 2 procent. Förvaltningskostnaden har ökat med drygt 19 miljoner kronor (4 procent). De ökade förvaltningskostnaderna beror framför allt på ökade avskrivningskostnader och kostnader för ökat antal DNA-analyser. Avskrivningskostnaderna har ökat med 14 miljoner kronor till följd av investering i nya fotostationer för biometriupptagning. DNA-analys har använts i större utsträckning när identitetshandlingar saknas eller är bristfälliga och kostnaden har ökat med cirka 8 miljoner.

Däremot har kostnaderna för bland annat service och underhåll av fotostationer minskat med 6 miljoner kronor i och med köp av de nya fotostationerna.

Även kostnaden för övriga samkostnader har minskat, som till övervägande delen utgörs av från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar.

Bemanningen har varit 469 årsarbetare, vilket är 5 årsarbetare färre än under föregående år.

Kostnad per ärende

Kostnaden per ärende har ökat med 242 kr (9 procent) under 2013, vilket bland annat beror på ökade kostnader i form av avskrivningar för nya fotostationer och DNA-analyser.

Figur 74

Produktivitetsutveckling för arbetsmarknads-, besöks- och bosättningsärenden 2011-2013

	2011	2012	2013
Avgjorda ärenden per årsarbetare	500	470	458

Figur 75

Inkomna och avgjorda viseringsärenden hos utlandsmyndigheterna 2011-2013

År	Inkomna	Avgjorda	avslag	bifall	avskrivna mm	Överlämnade
2011	220 542	216 714	17 060	197 726	1 537	391
2012	215 763	210 488	1 939	187 031	3 182	636
2013	200 554	191 620	17 608	170 748	2 699	565

Inkomna och avgjorda viseringsärenden hos Migrationsverket 2011-2013

År	Antal in-komna	Antal av-gjorda	varav bifall	varav avslag	varav övriga
2011	5 125	5 107	2 710	1 979	418
2012	9 081	9 057	7 138	1 413	506
2013	9 974	10 031	7 706	1 980	345

Foto: Tomislav Stjepic

Foto: Tomislav Stjepic

Medborgarskap

Inkomna ärenden

Under senare år har antalet inkomna grundärenden ökat kraftigt. Under 2013 har det dock varit en nedgång till cirka 37 200 grundärenden från cirka 39 000 grundärenden 2012. Av de grundärenden som kom in under året kom cirka 7 800 från irakiska medborgare, vilket utgör 21 procent av det totala antalet sökande. De i övrigt största nationaliteterna kom från Somalia, cirka 2 300 ansökningar, Polen, cirka 1 800 ansökningar, Thailand, cirka 1 700 an-

sökningar, statslösa, cirka 1 400 ansökningar och Iran, cirka 1 200 ansökningar.

Under 2013 lämnades cirka 44 procent av ansökningarna in via Migrationsverkets webbplats, vilket är något färre än under 2012 då 50 procent av ansökningarna lämnades in elektroniskt. Under året har det blivit nödvändigt att skaffa e-legitimation eller särskilt inloggningsskonto för att kunna ge in ansökan via webben, vilket sannolikt har bidragit till den sjunkande trenden. Att det därtill är nödvändigt att skriva ut och underteckna samt tillsammans med id-handling posta ansökan till Migrationsverket ökar

inte benägenheten att ansöka via webben. När möjlighet att ansöka med e-legitimation finns kommer den som ansöker att kunna skriva under sin ansökan elektroniskt och på så sätt slippa att skicka in underskriften i original.

Figur 76

Inkomna medborgarskapsärenden 2011-2013

	2011	2012	2013
Totalt	34 620	39 007	37 163
varav naturalisationsärenden	31 398	35 581	33 268
varav anmälningsärenden	2 301	2 403	2 840
varav bibeckande-/befrielseärenden	921	1 023	1 055

Avgjorda ärenden

Antalet avgjorda grundärenden 2013 var cirka 41 200, vilket är en ökning jämfört med 2012, då det totalt avgjordes cirka 38 600 grundärenden. Under året har målet varit att jämna ut väntetiderna mellan ärendeflödena och även korta väntetiderna, vilket också har lyckats. Den genomsnittliga väntetiden vid utgången av 2013 var 168 dagar, vilket var något kortare jämfört med december 2012 då väntetiden var i genomsnitt 180 dagar.

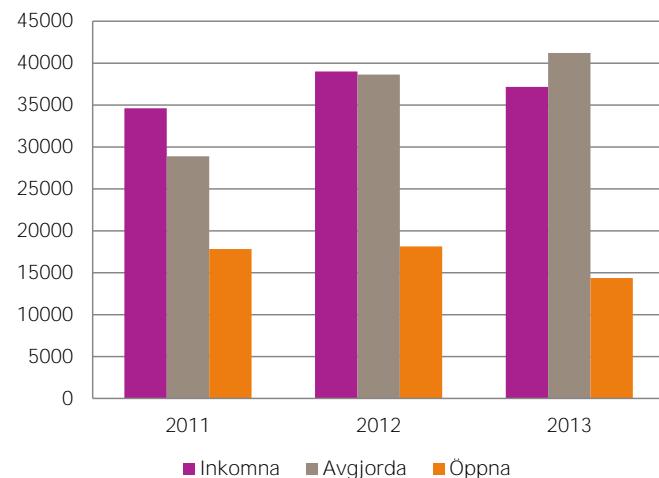
Antalet öppna grundärenden sjönk successivt under 2013 och var i slutet av 2013 cirka 14 400, jämfört med cirka 18 100 i slutet av 2012.

Totalt hade medborgarskapsenheten i Norrköping 51 årsarbetare under 2013 och enheten avgjorde cirka 36 000 grundärenden. Utöver detta avgjorde sex årsarbetare från Migrationsverkets Kundtjänst, ledda av medarbetare från medborgarskapsenheten, cirka 5 200 medborgarskapsärenden under perioden mars – december 2013.

För att möta variationer i ärendevolymer arbetar medborgarskapsenheten i Norrköping i team med särskilda mål, dimensionerade för att utjämna väntetiderna. Teamen arbetar med olika flöden. För elektronisk ansökan respektive pappersansökan arbetar olika team med beslutsklara ärenden, ärenden med kompletteringsbehov samt utredningskrävande ärenden. Handläggningen har särskilt varit inriktad mot de äldsta ärendena och resultatet har varit att väntetiderna har jämnats ut mellan flödena. Ur effektivitetssynpunkt har dock inriktningen fortsatt varit att avgöra de beslutsklara ärendena snarast efter att de kommit in och screenats. Detsamma gäller självständiga ansökningar rörande barn.

Genom att jämna ut väntetiderna har dessa också blivit mer förutsägbara. Uppgifter om de aktuella väntetiderna uppdateras med jämna mellanrum på Migrationsverkets hemsida.

Figur 77

Antal inkomna, avgjorda och öppna medborgarskapsärenden 2011-2013

Figur 78

Antal öppna medborgarskapsärenden 2011-2013

	2011	2012	2013
Totalt	17 833	18 142	14 367
Naturalisationsärenden	17 052	17 234	14 130
Anmälningsärenden	705	844	182
Bibehållande-/befrielseärenden	76	64	55

Figur 79

Antal avgjorda medborgarskapsärenden 2011-2013

	2011	2012	2013
Totalt	28 889	38 639	41 221
Andel bifall	87 %	84 %	84 %
Genomsnittlig handläggningstid	175	170	168
Avgjorda naturalisationsärenden	26 164	35 345	36 663
Andel bifall	89 %	85 %	85 %
Genomsnittlig handläggningstid	187	188	180
Avgjorda anmälningsärenden	1 839	2 259	3 494
Andel bifall	70 %	74 %	72 %
Genomsnittlig handläggningstid	84	116	84
Avgjorda bibehållande-/befrielseärenden	886	1 035	1 064
Andel bifall	72 %	66 %	62 %
Genomsnittlig handläggningstid	27	26	29

Kvalitet

För att säkerställa hög rättslig kvalitet arbetar medborgarskapsenheten enligt en tydlig delegeringsordning där tvåmansbeslut förutsätts för vissa ärenden. En checklista upprättas för varje ärende. Beslutsfattare och experter genomför kontinuerligt kvalitetsgranskningar av handläggarnas emmansbeslut. Resultatet återkopplas skriftligt och muntligt. Praxis- respektive handläggarmöten genomförs minst fyra gånger per år.

Figur 80

Avgjorda ärenden per årsarbetare för medborgarskapsärenden 2011-2013

	2011	2012	2013
Avgjorda ärenden	28 889	38 639	41 221
Antal årsarbetare	40	52	57
Avgjorda/årsarbetare	717	750	723

Effektivitet

Produktivitet

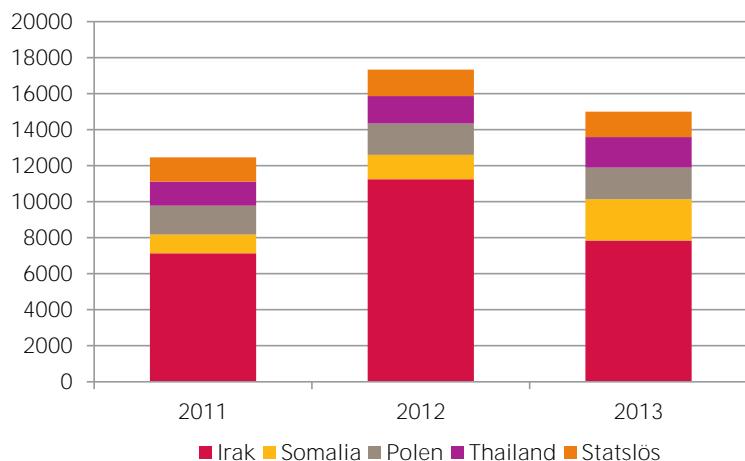
Eftersom antalet öppna medborgarskap alltjämt är högt har resurser behövt avsättas för att administrera dessa ärenden, till exempel när sökande hör av sig med förfrångningar eller begäran att återfå handlingar under väntetiden. Resurser har också fått läggas på upplärning av ny personal, vilket lett till minskad produktivitet. Under året har dessutom arbetsuppgifter som tidigare legat inom övrig tillståndsverksamhet kopplats till handläggning av medborgarskapsärenden. De rör bedömning av rätt till permanent uppehållsrätt i de fall uppehållsrätten inte är registrerad.

Produktiviteten har under året minskat med 3 procent jämfört med 2012.

Under 2013 har vi fokuserat uppfölningsarbetet på att förstå variation i väntetider och hur vi förbättrar flödena i processerna. Se vidare sidan 13.

Figur 81

Inkomna medborgarskapsärenden de 5 största grupperna 2011-2013

- **Grundärende** – naturalisationsärenden, anmälningsärenden samt ansökningar om att behålla eller bli befriad från svenska medborgarskap
- **Naturalisationsärende** – ansökan om svenska medborgarskap
- **Anmälningsärende** – ett förenklat ansökningsförfarande som kan användas i vissa angivna situationer, exempelvis barn som är bosatta i Sverige eller har en svensk fader. Om förutsättningarna är uppfyllda medför anmälan svenska medborgarskap från dagen för anmälan.

- **Bibehållande av svenska medborgarskap** – den som är född och bosatt utomlands kan i vissa fall förlora sitt svenska medborgarskap. För att undvika detta kan man ansöka om att få behålla det.

- **Befrielse från svenska medborgarskap** – den som är eller önskar bli utländsk medborgare får på ansökan befrias från sitt svenska medborgarskap.

Kostnadsutveckling

Kostnaderna för verksamheten har ökat under året med drygt 4,7 miljoner kronor (12 procent). Detta förklaras av att förvaltningskostnaden har ökat med cirka 5,3 miljoner kronor (15 procent). De ökade förvaltningskostnaderna beror framförallt på nyrekrytering av personal. Kostnadsökningen består främst av personalkostnader, cirka 4 miljoner kronor. Bemanningen har ökat med 5 medarbetare (10 procent) till drygt 57 årsarbetare under 2013 om man tar hänsyn till de årsarbetare vid Migrationsverkets kundtjänst som har handlagt medborgarskapsärenden.

Kostnad per ärende

Kostnaden per medborgarskapsärende har ökat med 54 kronor (5 procent). Till följd av något lägre produktion i och med upplärning av ny personal ökade förvaltningskostnaden per ärende med 70 kronor medan övriga samkostnader minskade med 16 kronor.

Figur 82

Kostnad för prövning av ansökan om arbete, besök och bosättning¹⁾²⁾

	2011	2012	2013
Kostnad för prövning av ansökan (tkr)	455 103	540 055	552 173
varav 1:1 (tkr)	431 667	518 405	537 464
varav rättshjälp (tkr)	5 762	4 958	5 974
varav övriga samkostnader (tkr) ³⁾	17 586	16 457	8 735
Kostnad per avgjort ärende (kr)	2 606	2 826	3 068
1:1 Kostnad per avgjort ärende (kr)	2 472	2 713	2 986

¹⁾ Tabellen är baserad på kostnader, inte anslagsavräknade utgifter och kostnader.

²⁾ kostnader för processföring i domstol ingår ej.

³⁾ I övriga samkostnader ingår till övervägande del anslaget 1:8.

Figur 83

Kostnad för prövning av ansökan om svenska medborgarskap¹⁾

	2011	2012	2013
Kostnad för prövning av ansökan (tkr)	31 847	38 155	42 892
varav 1:1 (tkr)	30 311	36 651	41 969
varav övriga samkostnader (tkr) ¹⁾	1 573	1 578	923
Kostnad per avgjort ärende (kr)	1 102	987	1 041
1:1 kostnad per avgjort ärende (kr)	1 049	949	1 018

¹⁾ Tabellen är baserad på kostnader, inte anslagsavräknade utgifter och kostnader.

²⁾ I övriga samkostnader ingår till övervägande del anslaget 1:8.

Foto: Ida Ling Flanagan

Omprövning av beslut och processföring

INLEDNING

Med omprövning och processföring avses den verksamhet som är följd av att en sökande överklagar ett avslagsbeslut på sin tillståndsansökan. När ett beslut överklagas överväger Migrationsverket först en omprövning av sitt beslut.

Om beslutet inte ändras lämnar myndigheten överklagandet vidare till Migrationsdomstolen. I domstolsprocessen är Migrationsverket part och företräds av särskilda processförare.

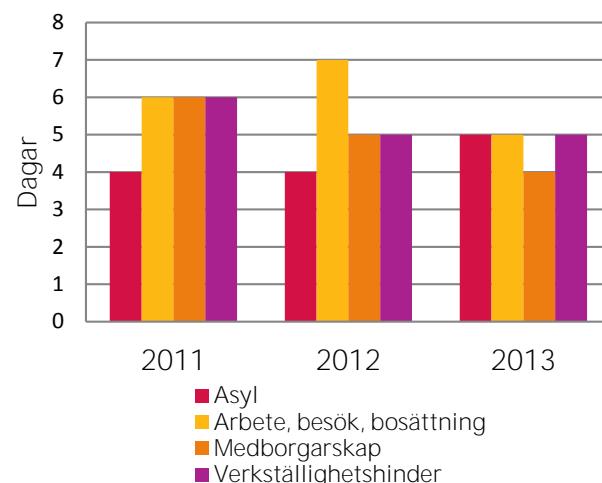
Justitieombudsmannen har uttalat att en överklagan ska överlämnas till överinstansen utan dröjsmål, vilket i normalfallet inte bör överstiga en vecka.

Den genomsnittliga handläggningstiden ligger inom denna tidsram för samtliga ärendeslag. Den främsta anledningen till att den genomsnittliga handläggningstiden ligger under en vecka beror på att Migrationsverket 2011 införde ett nytt arbetsätt som innebär att överklaganden överlämnas till domstolen, utan yttrande av de enheter på Migrationsverket som fattat det överklagade beslutet.

Antal ärenden som har överlämnats från Migrationsverket till migrationsdomstolarna under 2013 har ändrats både när det gäller asylärenden och ärenden om arbete, besök och bosättning (tillståndsärenden) jämfört med 2012. Antal överlämnade asylärenden har gått upp med nästan 1 700 och antalet tillståndsärenden har reducerats med nästan 1 100.

Trots att Migrationsverket under året överlämnat fler överklaganden till domstolen, har antalet muntliga förhandlingar och yttranden minskat. En förklaring till reduktionen av muntliga förhandlingar och yttranden är att balanserna i domstolarna har ökat med nästan 1 000 asylmål. Detta är ärenden som domstolarna inte har börjat ar-

Figur 84
Genomsnittlig handläggningstid i dagar för överklaganden

beta med och där de heller inte har begärt in yttranden eller genomfört muntliga förhandlingar. En annan sannolik förklaring är att domstolarna avgör flera ärenden utan att involvera Migrationsverket.

I tillståndsärenden har det skett en ökning med cirka 500 yttranden samtidigt som antalet överlämningar av överklaganden till domstolarna minskat med cirka 1 100 ärenden. Domstolarnas balanser har samtidigt minskat med nästan 300 mål.

Uppdrag snabbspår

Migrationsdomstolarna och Migrationsverket fick under året ett uppdrag att undersöka möjligheterna att arbeta med snabbspår i domstolsprocessen. Tanken var att även domstolarna skulle kunna jobba med segmentering av

Figur 85

Ärenden där verket överklagat Migrationsdomstolarnas avgöranden 2011 - 2013

	2011	2012	2013
Asyl			
Antal överklaganden till Migrationsöverdomstolen	40	47	61
Antal meddelade prövningstillstånd	12	8	14
Prövning av verkställighetshinder			
Antal överklaganden till Migrationsöverdomstolen	4	3	8
Antal meddelade prövningstillstånd	8	1	0
Arbete, besök och bosättning			
Antal överklaganden till Migrationsöverdomstolen	433	90	24
Antal meddelade prövningstillstånd	6	0	6
Svenskt medborgarskap			
Antal överklaganden till Migrationsöverdomstolen	0	4	0
Antal meddelade prövningstillstånd	0	0	0
Totalt			
Antal överklaganden till Migrationsöverdomstolen	477	144	93
Antal meddelade prövningstillstånd	26	9	20

Figur 86

Omprövningsbeslut 2011 - 2013

	2011	2012	2013
Asyl			
varav av verket ändrade beslut	14 290	13 111	14 917
varav överlämnade till migrationsdomstol	5	5	27
	14 112	12 912	14 606
Verkställighetshinder			
varav av verket ändrade beslut	2 854	2 578	2 531
varav överlämnade till migrationsdomstol	3	0	0
	2 833	2 544	2 506
Arbete, besök och bosättning			
varav av verket ändrade beslut	12 995	10 001	8 931
varav överlämnade till migrationsdomstol	167	232	337
	12 457	9 565	8 486
Medborgarskapsärenden			
varav av verket ändrade beslut	829	1 610	1 613
varav överlämnade till migrationsdomstol	147	274	239
	638	1 248	1 293
Totalt			
varav av verket ändrade beslut	30 968	27 300	27 992
varav överlämnade till migrationsdomstol	322	514	603
	30 040	26 269	26 891

ärenden för att ärenden som Migrationsverket har möjlighet att hantera snabbt även ska kunna processas snabbare i domstolarna.

Uppdrag snabbspår påbörjades i januari med ett uppstartsmöte mellan Migrationsverket och migrationsdomstolen i Stockholm (MD1).

Syftet med uppdrag snabbspår var att följa ett antal ärenden från ansökan till laga kraft och att processa dessa ärenden så snabbt som möjligt utan onödiga dröjsmål. Detta gav ett underlag för analys av hur balanser i olika delar av processen påverkar tiderna i mottagningsystemet.

I april 2013 påbörjades ett arbete med att plocka ut de cirka 100 ärenden ingick i uppdraget. Ärenden från de länder som handläggs på enheterna på MD1 valdes ut. Vissa ärendekategorier som Dublinärenden och avisning med omedelbar verkställighet undantogs eftersom dessa ärenden handläggs som brådkande ärenden i domstol. De utvalda ärendena var att anse som normalärenden som inte var särskilt lätt att handlägga, men heller inte särskilt svåra.

Hanteringen hos Migrationsverket

På Migrationsverket startades den särskilda handläggningen från den tidpunkt överklagan inkom. På grund av tidsbrist var det inte möjligt att påbörja handläggningen från ansökningstidpunkten. Ärendet överlämnades därefter utan dröjsmål till MD1.

Begäran om yttranden som inkom från domstolen till förvaltningsprocessenhetens besvarades snarast möjligt. Kallelser till muntlig förhandling i snabbspårsärenden

hanterades på samma sätt som vid vanliga förhandlingar. Laga kraft registrerades så snart som möjligt.

Hanteringen hos MD1

Migrationsdomstolarna har i sin verksamhetsplan ett tidsmål om att pröva ett överklagande inom fyra månader. MD1 (två enheter deltog i snabbspåret) hanterade uppmärkta ärenden skyndsamt. Begäranden om yttrande från Migrationsverket skickades ut snarast möjligt och muntliga förhandlingar genomfördes omgående.

Migrationsöverdomstolen (MiÖD)

MiÖD har som tidsmål att fatta beslut om prövningstillstånd ska beviljas eller inte inom två månader. Om prövningstillstånd beviljas ska målet avgöras inom sex månader.

Resultat

Det tog i genomsnitt två dagar från att en överklagan kommit in till Migrationsverket tills den var överlämnad till MD1. Normalt är genomsnittstiden fem dagar. Tiden från att överklagan överlämnades till domstolen och tills dom fastställdes på MD1 var i genomsnitt 51 dagar. I de ärenden som överklagades till Migrationsöverdomstolen (MiÖD), tog det i genomsnitt 49 dagar från domslut i MD1 och till MiÖD:s beslut om ej prövningstillstånd. I denna tid ingår även tiden från den tidpunkt då den sökande fått domen från MD1 tills överklagan inkom till MiÖD. Den totala tiden på domstolarna var alltså 100 dagar vilket är betydligt mindre än den normala sammanlagda genomsnittliga handläggningstiden på 123 dagar.

Figur 87

Processförling (muntlig och skriftlig)

	2011	2012	2013
Muntliga förhandlingar	2 761	3 415	2 515
Asyl (prövning ansökan)	2 362	2 737	2 044
Asyl (prövning verkställighetshinder)	31	21	19
Arbete, besök och bosättning	117	110	107
Svenskt medborgarskap	22	14	12
Övrigt (förvar m m)	229	533	333
Yttranden	20 649	20 792	20 126
Asyl (prövning ansökan)	12 157	10 359	8 911
Asyl (prövning verkställighetshinder)	499	304	413
Arbete, besök och bosättning	5 625	7 064	7 606
Svenskt medborgarskap	263	568	680
Övrigt (förvar m m)	2 105	2 497	2 516

En fjärde migrationsdomstol

Inledning

ÅTERRAPPORTERING

Migrationsverket ska redovisa verksamhets- och kostnadskonsekvenser för myndigheten till följd av införandet av en fjärde migrationsdomstol.

En fjärde migrationsdomstol som påbörjade sin verksamhet har inrättas i Luleå.

Verksamhetskonsekvenser

Migrationsverket inrättade under 2013 en ny förvaltningsprocessenhet i Boden. Denna enhet har samma ansvar inom sitt geografiska område som de andra enheterna inom verksamhetsområdet förvaltningsprocess, det vill säga processa migrationsärenden i domstol och fatta beslut i ärenden om verkställighetshinder. Enheten består av enhetschef samt teamledare, processförare, handläggare och assistenter.

Domstolen beräknas hantera mellan 20-25 procent av de ärenden som tidigare tillhörde domstolen i Stockholms domsområde.

Det är ännu för tidigt att kunna dra slutsatser om hur detta påverkar den totala handläggningstiden och migrantens tid i mottagningsystemet.

I samband med inrättandet av migrationsdomstolen i Luleå har Migrationsverket i Boden inrättat ett integrerat team med medarbetare från flera verksamhetsområden för att öka myndighetens flexibilitet och förmåga att samarbeta över verksamhetsområdesgränserna. Teamets medlemmar ska handlägga ärenden från alla involverade verksamhetsområden och på det sättet sprida kompetens och höja flexibiliteten i handläggningen. Detta team kommer att vara fullt bemannat från och med januari 2014.

Kostnadskonsekvenser

Rekryteringen till förvaltningsprocessenheten i Boden skedde successivt under året. Personalstyrkan uppgår totalt till 15 personer. Verksamheten är samlokaliseras med verkets prövnings- och mottagningsverksamhet i Boden för att ta tillvara de verksamhetsmässiga fördelarna i hela migrantprocessen och för att effektivt kunna utnyttja gemensamma administrativa resurser. Att migrationsdomstolen är belägen i Luleå innebär reskostnader för processförarna i samband med domstolsförhandlingar.

Kostnaden för den nya förvaltningsprocessenheten i Boden uppgick under 2013 till totalt 5 943 tkr varav 75 procent var lönekostnader:

Inledningsvis har personal från förvaltningsprocessenheterna i övriga landet stöttat den nya enheten i Boden. Förvaltningsprocessenheterna i Stockholm har hanterat kvarvarande ärendebalanser som härrör till det nya domsommrådet och som fortfarande handläggs av migrationsdomstolen i Stockholm. Ett ökat resursbehov med anledning av det ökade antalet asylsökande från Syrien och nya arbetsuppgifter där verket övertagit prövningen av verkställighetshinder i ärenden rörande nåd och brottsutvisning från regeringen har också motiverat behovet av att behålla personal i organisationen.

Förändringarna med den nya domstolen i Luleå har därför inte föranlett någon direkt avveckling i Stockholm. Verksamheten har i stället anpassats genom att inte ersätta personal som slutat inom ramen för den normala personalrörigheten. Vid årsskiftet var antalet anställda 62 vid förvaltningsprocessenheterna i Stockholm jämfört med 74 vid ingången av året.

Effektivitet

Kostnadsutveckling

Totalt ökade kostnaderna för omprövning och processförlitning med 2,1 miljoner kronor jämfört med året innan vilket motsvarar en ökning med cirka 2 procent. De ökade kostnaderna beror främst på etableringen av en ny processföringsenhet i Boden med anledning av den nya migrationsdomstolen i Luleå.

Antalet omprövningar har också ökat under 2013 och kostnaden per omprövat ärende minskade marginellt jämfört med 2012.

Figur 88

Kostnader för omprövning och processförlitning¹⁾

	2011	2012	2013
Kostnad för omprövning av beslut (tkr)	101 886	99 048	101 146
varav 1:1, Migrationsverket, omprövning av beslut,	96 406	95 865	98 497
varav 1:6:2, Offentligt biträde i utlänningsärenden	38	99	122
varav övriga samkostnader ¹⁾	5 441	3 084	2 526
Kostnad per avgjort ärende, omprövning (kr)	3 624	4 006	3 973
varav 1:1 kostnad per avgjort ärende, omprövning (kr)	3 429	3 878	3 869

¹⁾I övriga samkostnader ingår till övervägande del anslaget 1:8.

Arbete inom Europeiska unionen och övrigt internationellt arbete

MÅL

Fördjupa det europeiska och internationella samarbetet.

MÅLUPPFYLLElse

Migrationsverket gör bedömningen att målet är uppnått.

Genom såväl det internationella utvecklingsarbetet som övrigt strategiskt samarbete bidrar Migrationsverket med sakkunskaper och praktiska insatser för att främja migranter i och utanför Europas gränser. Arbetet i EASO och GDISC bidrar till ökad solidaritet, effektivitet och harmonisering i Europas asylsystem. Insatserna har också bidragit till att stärka Sveriges och Migrationsverkets internationella varumärke vilket öppnar upp nya möjligheter till diskussion om praktiskt samarbete i Europa, ökad rättssäkerhet och ett större migrantfokus. Migrationsverket bedömer att allt detta bidragit till att fördjupa det europeiska och internationella samarbetet.

Under 2013 har de stora risker som noterades under 2012 rörande fondförvaltningen hanterats och vissa legala frågor blivit klargjorda, men samtidigt kvarstår många risker att arbeta vidare med. Migrationsverket har också fått i uppdrag att förvalta det kommande fondprogrammet på asyl-, integrations- och migrationsområdet. Beslutet att utse Migrationsverket kom sent, vilket innebar att förberedelsearbetet har blivit försenat. Samtidigt finns flera positiva faktorer, bland annat bra samarbete med olika aktörer inför beredningen av det nya programmet.

Inledning

Politiska och ekonomiska händelser i omvärlden – liksom svenska prioriteringar för europeiskt och internationellt samarbete – återspeglades i Migrationsverkets olika insatser i det internationella utvecklingsarbetet och EU-samarbetet. Under året har fokus legat på konflikten i Syrien. Den fortsatta ekonomiska stagnationen i södra Europa, följderna av den arabiska våren och andra händelser i omvärlden har också påverkat de prioriteringar som gjorts.

I sammanhanget kan också nämnas att Migrationsverket har fortsatt sitt långsiktiga arbete i förhållande till bland annat *Östliga partnerskapet*. Att verkets prioritering har policymässig betydelse visas tydligt genom händelseutvecklingen mellan EU och Ukraina som inträffade i slutet av 2013, när arbetet med ett samarbetsavtal avbröts. I den uppkomna situationen är det stöd och de samarbeta-insatser Migrationsverket levererat viktiga för att öka trovärdigheten både för Sverige och för EU-institutionerna.

Migrationsverkets internationella arbete består till en del av kortsiktiga insatser i form av akuta åtgärder. Men i många fall handlar det om att långsiktigt bygga upp strategiska samarbeten och relationer där resultaten är av mer förebyggande och långsiktig karaktär. Utöver den direkta inverkan på berörda migranter, ger det internationella arbetet ett stöd såväl till regeringen som till kärnverksamheten på Migrationsverket.

Migrationsverkets internationella arbete omfattar också hantering av europeiska fonder. Europeiska flyktingfonden och Europeiska återvändandefonden ger stöd till utvecklingsprojekt. Den kommande *Asyl- migrations- och integrationsfonden (AMIF)* kan komma att bidra till en effektivare hantering av migrationsfrågor inom EU genom bland annat bredare målgrupp och i vissa delar förenklat regelverk.

Östliga partnerskapet lanserades 2009 som ett gemensamt initiativ till att förstärka och fördjupa relationerna mellan EU och dess östeuropeiska grannländer – Armenien, Azerbajdzjan, Georgien, Moldavien, Ukraina och Vitryssland. Partnerskapet är ett uttryck för EU:s solidaritet och långsiktiga engagemang gentemot Östeuropa. Det är också ett svar på partnerländernas vilja till närmare samarbete med EU. Syftet med partnerskapet är att främja ländernas politiska associering och ekonomiska integrering med EU. Detta sker genom praktiskt och konkret arbete för anpassning till EU:s regelverk inom olika områden, harmonisering av lagstiftning och byggande av demokratiska institutioner. Migrationsverket stödjer partnerskapet bland annat genom en stödfunktion för Panelen för Migration och Asyl – Eastern Partnership Panel on Migration and Asylum.

Migrationsverkets internationella utvecklingsinsatser

Panelen för migration och asyl/Östliga partnerskapet:

Armenien, Azerbajdzjan, Georgien, Moldavien, Ukraina, Vitryssland

EU:s pilotprojekt och dess målländer:

Moldavien, Vitryssland, Kirgizistan (ej med på kartan), Armenien, Georgien, Ukraina

Sidenvägsprojekten:

Afghanistan (ej med på kartan), Irak, Pakistan (ej med på kartan)

Twinning, pågående och planerade:

Turkiet, Serbien, Armenien

EASO insatser:

Grekland, Italien, Bulgarien, Serbien

Ny väg in:

Irak

Planerade samarbetsprojekt:

Jordanien, Libanon, Tunisien

Kartan sammanfattar Migrationsverkets pågående och kommande arbeten samt under året avslutade insatser inom det europeiska och internationella arbetet. I kommande avsnitt redovisas och analyseras dessa insatser.

Migration och utveckling

Migrationsverkets arbete med migration och utveckling handlar om att möta frågor som är aktuella i omvärlden och att bistå regeringen i dess arbete. Därför engagerar sig Migrationsverket i det internationella utvecklingssamarbetet med utgångspunkt i *Sveriges politik för global utveckling, PGU*, och bidrar därigenom till en ökad medvetenhet om sambandet mellan migration och utveckling, vilket beskrivs i det följande.

Samarbete utanför EU:s gränser

Det internationella utvecklingsarbetet har ett stort fokus på omvärldsanalys. Analyser genomförs kontinuerligt för att sondera hur Migrationsverket kan bistå för att möta den efterfrågan och de behov som uppstår till följd av händelser i omvärlden. Mot bakgrund av i huvudsak den svåra migrationssituationen i Mellanöstern analyserades eventuella kommande projektinsatser i bland annat Jordanien, Libanon och Tunisien. *Sidenvägsprojekten* inom ramen för *Budapestprocessen* är av samma skäl ett samarbete som kan visa sig bli strategiskt viktigt. Budapestprocessen är ett konsultativt forum för migrationsfrågor för EU:s medlemsstater och ett antal länder i EU:s närhet. Under året har det blivit klart att Migrationsverket kommer att delta i Sidenvägsprojekts andra fas med start i januari 2014 genom expertinsatser i Sidenvägländerna: Afghanistan, Irak och Pakistan. Projektet förväntas leda till en stärkt hantering av migrationsfrågor i en del av världen som i stor utsträckning påverkas av konflikter och som i nuläget har en mycket ansträngd och svårhanterlig migrationssituation.

Arbetet med EU:s globala ansats till migration, *Global Approach to Migration and Mobility – GAMM*, är ett prioriterat område för Sverige både i förhållande till PGU och till EU-arbetet. Migrationsverket stöder Regeringskansliet i arbetet bland annat genom EU:s gemensamma politik för de östliga grannländerna – *Östliga partnerskapet*. En del av stödet utgörs av arbetet med *Panelen för Migration och Asyl* där Sverige och Migrationsverket är delaktiga i att planera och genomföra panel- och expertmöten fram till och med våren 2015. Panelen leds av EU-kommissionen och koordineras i samarbete med Migrationsverket och IOM, *International Organization for Migration*.

Ytterligare en insats i den östliga dimensionen är EU:s pilotprojekt för kvalitet och utbildning i asylprocessen. Projektet syftar till att införa delar av det europeiska asylutbildningssystemet *EASO:s Training Curriculum* i bland annat länderna öster om EU. Projektet pågår fram till mars 2014 och är en del av det politiska migrationssamarbetet *Pragprocessen* där Sverige aktivt deltar. En fortsättning av vissa delar av projektets arbete med att översätta och introducera utbildningsmoduler har redan påbörjats och spridit ytterligare mervärde genom det UNHCR-ledda projektet *Quality Initiative Eastern Europe*. Migrationsverket

har valt att bidra i detta arbete dels för att det kan ses som ett stöd till EASO, dels för att verket har stark expertis kring utbildningsmodulerna. Att få hjälp med utbildning stärker länders administrationer och rättssäkerheten för berörda migranter.

Sverige innehåller också under 2013-2014 ordförandeskapet i det globala forumet för migration och utveckling GFMD, som är ett forum inom FN-strukturen. Hittills har Migrationsverket bland annat medverkat i ett forum om civilsamhället och i en arbetsgrupp kring innehållet i den konferens som hålls i maj 2014. Migrationsverket har också haft bilaterala möten med GFMD-sekretariatet på Justitiedepartementet för att diskutera Migrationsverkets medverkan och bidrag till konferensen.

Twinning – ett strategiskt instrument för utveckling

Genom "twinning" erbjuds myndigheter och andra offent-

liga aktörer från EU:s medlemsstater att delta i utvecklingen av andra länderns förvaltningar. Twinning bygger också upp viktig kompetens och kontakter för framtida internationellt samarbete. Migrationsverket leder sedan 2012 ett twinningprojekt i Armenien tillsammans med Polens inrikesministerium. Projektet ska bidra till att landet närmar sig EU-standard i hanteringen av migrationsfrågor. Armenien är en viktig samarbetspartner både inom ramen för det *Östliga partnerskapet* och som transitland för migranter. Det har också ett strategiskt intressant läge nära Mellanöstern. En extern utvärdering har gjorts av projektet, som bland annat rekommenderar att en tydlig strategi för utfasning av projektet bör göras – något som Migrationsverket tar med sig också till framtida projektverksamhet.

Under året har Migrationsverket identifierat ett behov av att arbeta mer proaktivt med att uppsöka eller initiera ytterligare twinningprojekt med strategiskt viktiga samar-

betsländer. Under 2013 har diskussioner påbörjats med Turkiet om eventuellt twinningsamarbete, och även Serbien har bedömts vara ett intressant land. Båda är betydande transitländer för det ökade migrationsbehov som främst Syrienkonflikten men även efterdyningarna av den arabiska våren gett upphov till. Både Turkiet och Serbien är också strategiskt intressanta länder att samarbeta med på grund av deras läge och deras betydelse i olika policy-sammanhang.

Projektet Ny väg in

Ny väg in avslutades i juni 2013. Projektets målsättning var att öka kunskapen om de drivkrafter och motiv som gör att männskor väljer att migrera till Sverige. I samband med avslutet presenterades en handlingsplan med sju punkter för förbättring. Punkterna utgår från migrantens behov utifrån de aktiviteter som genomförts i projektet som bland annat intervjuer, webbenkäter och utredningsresor. I en uppföljning i slutet av året konstaterades att resultaten tagits väl omhand av Migrationsverket. Flera av tankarna tas vidare i syfte att förbättra processen för arbetskraftsinvandring. Här ingår bland annat förbättrad kommunikation till arbetskraftsinvandrare via ambassader och en mer kundanpassad ansökningsprocess. Mycket av resultaten från webbenkäten har också tagits tillvara i utarbetandet av den nya externa webbsidan för Migrationsverket. Punkterna omhändertas även i det fortsatta samarbetet med Arbetsförmedlingen kring internationella processer. Samarbetet består i ett mindre forskningsprojekt om arbetskraftsinvandring från Tunisien, Marocko och Algeriet – som leds av tankesmedjan Global Utmaning – där Arbetsförmedlingen och Migrationsverket är partners.

Sammanfattande analys av arbetet med migration och utveckling

Genom internationell projektverksamhet och deltagande i strategiska samarbetsforum bidrar Migrationsverket både till att stärka svenska intressen och att skapa värde i migrantprocessen. Med en större förståelse för situationer i olika länder och regioner och vilken påverkan de kan ha på Migrationsverkets processer kan migrationens positiva effekter bättre tas tillvara. När konkreta och praktiska insatser genomförs inom ramen för en bredare politisk kontext och agenda ökar också möjligheterna till hållbarhet och mer varaktiga systemförändringar i berörda regioner. Migrationsverkets arbete och Sveriges syn på migration sprids också till länder inom och utanför EU vilket kombinerat med utvecklingsinsatserna främjar migranter ute i världen.

Migrationsverket har baserat det internationella utvecklingsarbetet på omvärldsanalyser och behoven i mig-

rantprocessen. Detta har tillsammans med regeringskansliets prioriteringar lett till att olika åtaganden rörande arabiska våren och Syrienkonflikten kommit i fokus för framtidens insatser. Under 2014 är förhopningen att flera av dessa ska komma in i en mer aktiv fas och att Sverige därigenom kommer att kunna visa på ledarskap i praktiskt samarbete i ansträngande tider.

Harmonisering och praktiskt samarbete inom EU

Migrationsverket är aktivt i det praktiska samarbetet och stödjer regeringen i förhandlingsarbetet genom experter i EU:s arbetsgrupper. Efter många års förhandlande enades EU-länderna i juni 2013 om ett gemensamt europeiskt asylsystem. Målet är att uppnå en högre gemensam skyddsnivå och ett mer likvärdigt skydd i hela EU, samt en ökad solidaritet mellan EU:s medlemsländer. Med det gemensamma asylsystemet på plats flyttas fokus från lagstiftningsarbete till genomförande och praktiskt samarbete. I de genomförande- och kontaktkommittéer som verket deltar i kommer tillämpningen att diskuteras. Sveriges värderingar i migrationsfrågor är ett viktigt bidrag i debatten för att påverka när lagstiftning förhandlas och när "best practice" diskuteras inom EU.

Europeiska stödkontoret för asylfrågor (EASO)

Det europeiska stödkontoret för asylfrågor spelar en viktig roll i Europa som forum för praktiskt asylsamarbete. En av huvuduppgifterna är att stödja medlemsstater som är under särskilt migrationstryck. Genom en beredskapspool med asylexperter bistår medlemsstaterna med hjälp i kapacitetsuppbyggnad. Insatserna har positiva effekter i synnerhet i Grekland, där insatser pågått från april 2011 och fortsätter till slutet av 2014. Under året har ett asylservicecenter, ett mottagningsservicecenter och så kallade *backlog committees* byggts upp. Kommittéerna har arbetat ner balanserna i det grekiska systemet och den positiva beslutsfrekvensen har ökat.

EASO ■ **Backlog committees:** De kommittéer som grekerna inrättat i sitt nya asylsystem ska ta hand om de enorma ärendebalanser de haft och ännu har. Under året har tre workshops genomförts av två EASO-experter för de tio kommittéerna och dess totalt 57 medlemmar.

Under 2013 har EASO, utöver Grekland, genomfört insatser i Italien och Bulgarien på dessa staters begäran samt en akut övning för akuta insatser av asylstödteam med Frontex (Europeiska byråns för förvaltning av ytter-

gränser) på serbiska gränsen till Ungern och Rumänien. EASO har därmed vid sex tillfällen gått ut med förfrågan till medlemsstaterna om att tillgängliggöra experter till stödinsatserna vilket Migrationsverket gjort vid samtliga förfrågningar. Under 2013 har åtta experter från verket deltagit i olika insatser under sammanlagt 127 dagar.

Ytterligare en av EASO:s huvuduppgifter är att förvalta EASO:s Training Curriculum, tidigare EAC som Migrationsverket varit projektledare för fram till 2012. EASO:s Training Curriculums uppdrag är att tillhandahålla en kvalitativ, bred och likvärdig utbildning för asylhandläggare vilket är viktigt för att främja en harmonisering av asylprocessen inom EU. Den EU-gemensamma utbildningen ses som ett centralt verktyg. Under 2013 har Migrationsverket ställt experter till förfogande. Två moduler handlar om ledarskap respektive genusfrågor. Utbildningarna och dess inriktning är ett centralt och viktigt strategiskt instrument för att höja statusen för frågor om mänskliga rättigheter i Europa.

Mot bakgrund av det starka migrationsbehovet som under 2012 och 2013 särskilt utmanat mottagningssystemet i Sverige, har Migrationsverket nyanställt cirka tusen personer under 2013. Utbildningen av den nyanställda personalen bygger delvis på EASO:s Training Curriculums online-verktyg. Sverige är därmed en stor kund till och mottagare av EASO:s utbildningsprogram där hittills cirka 450 beslutsfattare och handläggare genomgått en eller flera av de totalt 40 genomförda kurserna under 2013.

En av EASO:s prioriterade arbetsuppgifter är att hantera och utveckla EU:s gemensamma portal för landinformation, COI, *Country of origin information*. Det är av stor vikt att samtliga medlemsstater har tillgång till en samlad aktuell och tillförlitlig landinformation. Migrationsverket deltar med representanter i EASO:s strategiska COI-nätverk. Deltagande sker också i tematiskt landfokuserade arbetsgrupper inom COI med särskilt fokus på Syrien, Pakistan och Somalia. Sverige bidrar på så sätt med strategiskt kunskapsuppbyggnande i strävan mot ett harmoniserat och rättssäkert europeiskt asylsystem.

Europeiska migrationsnätverket EMN

Det Europeiska migrationsnätverket, EMN, har som uppgift att samla in och utbyta information om migrationen till EU. Nätverket ska ta fram aktuell, objektiv, tillförlitlig och jämförbar information som kan ligga till grund för beslutsfattande på såväl nationell som europeisk nivå! Sverige är Migrationsverket kontaktpunkt för nätverket. Ett årligt arbetsprogram utarbetas gemensamt av den Europeiska kommissionen och EMN. Under 2013 har nätverket i enlighet med programmet arbetat med så kallade ad-hoc frågor, periodiska rapporteringar, tre kortare studier och en huvudstudie samt olika möten och konferenser.

Temat för EMN:s huvudstudie 2013 var socialförsäkringssystemen för migranter. I maj 2013 anordnade den svenska kontaktpunkten en nationell nätverkskonferens på temat mottagningssystem för asylsökande, *Reception systems for asylum seekers – a comparative Perspective*, vilket också var tema för en av årets fokuserade studier. De andra två studierna under året handlade om immigration av högkvalificerad arbetskraft och identifiering av personer som fallit offer för trafficking. Därtill framställdes en årlig policyrapport på migrationsområdet som ett led i Kommissionens arbete med att utvärdera Stockholmprogrammet.

EMN:s samlade arbete med Ad-hoc frågor, studier och rapporter gör det möjligt att jämföra olika medlemsstaters policy och praxis och att dra slutsatser om hur migrations- och asylpolitiken kan vidareutvecklas inom EU. På så sätt kan arbetet också bidra till fortsatt harmonisering av olika nationella regler på området.

Sammanfattande analys av arbetet inom EU

Under året har det faktiska genomförandet av olika EU-direktiv påbörjats, och Migrationsverkets experter deltar i EU:s genomförandekommittéer. Arbetet i kommittéerna kommer att pågå också under 2014. Erfarenheterna visar att det kommer finnas flera frågor att diskutera i genomförandestadiet i olika genomförandekommittéer.

Det praktiska samarbetet på EU-området har centrerats kring olika EASO-insatser. Insatserna i Grekland har gett visst positivt resultat, bland annat en förbättrad myndighetsstruktur. Fortfarande är det dock stopp för verkställigheter av Dublinärenden till Grekland, varför insatserna hittills inte påverkat dessa ärendeprocesser för Migrationsverket. Det är också oroande att fler och fler länder behöver begära EASO-stöd – samtidigt som det är positivt att insatserna fungerat bra. Migrationsverket har trots eget hårt tryck i systemen prioriterat att bistå EASO mot bakgrund av hur viktigt det är att se till helheten i Europas migrationssystem.

EASO har stärkt sin förmåga under året men det finns fortfarande svagheter i det stöd som kontoret levererar. En del brister har identifierats gällande EASO:s förmåga att tillgodose Migrationsverkets behov av att få personal utbildad genom utbildningsprogrammet. Istället för att tillgängliggöra efterfrågade utbildningsplatser, vilket ingår i EASO:s uppdrag, fick Sverige under slutet av 2012 göra en formell begäran om särskilt stöd vilket verkställdes under 2013. EASO har även initialet haft svårigheter att ge behörighet till on-line verktyget för kursdeltagare. Samtidigt har hanteringen av det stora antalet asylsökande medfört att Migrationsverket i slutet av året fått nedprioritera sitt deltaende i EASO-utbildningar.

Det kan konstateras att EASO ännu inte byggt upp en sådan COI-verksamhet som kan stödja länder, som Sverige, som redan har väl utvecklade COI-funktioner. Arbetet med COI är därför i dagsläget mer ett givande än ett tagande för

Migrationsverkets del. EASO har inte heller förmått arbeta särskilt mycket med stöd till länder utanför EU. Vissa av insatserna verket redovisar i avsnittet Migration och utveckling har ett starkt fokus att stötta EASO och Migrationsverket bidrar således även på detta sätt i det praktiska samarbetet.

Nätverket för de europeiska migrationsmyndigheternas generaldirektörer – GDISC

Det svenska ordförandeskapet för GDISC, som avslutades vid årsskiftet och övertogs av Norge, har karakteriseras av arbetet med att

lyfta fram migranten i centrum, av ett gemensamt europeiskt asyl- och migrationssystem och att stärka det praktiska samarbetet för att öka både effektivitet och kvalitet.

Som ordförande, med inflytande över agendan, har Sverige propagerat för en human syn på migration och vikten av att se migrationsprocessen som ett system. Sverige har genom nätverket utgjort en viktig motvikt till de hårdare tongångar i migrationsfrågor som ibland hörs inom Europa. Under de tre år som Sverige innehävt ordförandeskapskapet har nya perspektiv på gamla frågeställningar introducerats, bland annat genom att bjuda in akademiker och andra fristående aktörer till aktiviteter i nätverket och på nya sätt diskutera lösningar på gemensamma europeiska utmaningar. Sverige har under ordförandeskapskapet

Figur 89

Nätverket för de europeiska migrationsmyndigheternas generaldirektörer – GDISC

Konferens	När	Värde	Resultat utvärdering (1 lägst – 6 högst)
Utvärderade möten GDISC 2013 (av totalt sju genomförda)			
Årsmöte, tema ledarskap	Maj	Polen	4,95
Fondmässa	Juni	Tyskland	5,47
Återvändande	Oktober	Schweiz	5,17
Utvärderade möten GDISC 2012 (av totalt tio genomförda)			
Årsmöte, tema styrningsfrågor	Maj	Tyskland	5,05
Asyl	Juni	Malta	5,13
Effektiva processer	September	Schweiz	5,05
Återvändande	Oktober	Ungern	5,33
Afghanistan workshop	November	Bosnien-Hercegovina	5,33
Ny väg in	December	Sverige	5,19

Tabellen visar de möten som utvärderats i GDISC under det svenska ordförandeskapskapet. Under året har GDISC genomfört sju möten (varav tre utvärderade) och tre mindre events med fokus på bland annat ledarskap, återvändande, kommande AMF-fonden och prognoser. Utöver detta har GDISC-arbetet bestått i annat praktiskt samarbete som exempelvis ett kontaktnät för legala frågor och en arbetsgrupp för återvändande.

brutit ny mark genom att till exempel lyfta fram managementfrågor i de olika mötesformerna i syfte att stärka styrning och ledning av Europas migrationsmyndigheter samt förbättra det gemensamma systemet.

Europeiska kommissionen har under 2013 visat ett allt större intresse för GDISC och deltagit i flera av nätverkets konferenser, bland annat två styrgruppsmöten. Kommissionens generaldirektör för inrikesfrågor har också varit värd för ett särskilt GDISC styrgrupps-möte i Bryssel för att diskutera bland annat praktiskt samarbete. Det är tydligt att kommissionen ser hur GDISC kan bidra med både input i policyfrågor och återkoppling i operationella frågor. Nätverket kan också spela en viktig roll i realiseringen av det gemensamma europeiska asylsystemet CEAS samt i genomförandet av det program som skall ersätta Stockholmsprogrammet.

Kommissionen ser även GDISC som en plattform för att lansera transnationella projekt som finansieras av de europeiska fonderna och har föreslagit att GDISC använder potentialen i den nya AMIF-fonden. Under våren arrangerades en fondmässa med fokus på erfarenhetsutbyte och möjligheter för framtiden. Medlemsstaterna såg ett behov av att dela lärdomar om hur länderna använder sig av nationella fondmedel i sitt utvecklingsarbete. Därtill fanns ett intresse av att utforska gemensamma sätt att arbeta med AMIF-fonden för att maximera dess användning i syfte att utveckla EU:s migrationssystem.

EU-fonder för utvecklingsprojekt

Europeiska flyktingfonden III, ERF, och Europeiska återvändandefonden, RF, syftar ytterst till att ge EU-länderna en gemensam grund för arbetet med asylsökande och flyktingar med flera samt med återväntandet. Fonderna ingår i EU:s ramprogram SOLID, *Solidarity and Management of Migration Flows*, och programperioden pågick 2008–2013. I Sverige medfinansierade fonderna utvecklingsprojekt som drivs av exempelvis kommuner, friviligorganisationer och Migrationsverket. Migrationsverket är ansvarig myndighet för de svenska delarna av fonderna och på verkets hemsida kungörs vilka projekt som beviljats stöd.

Regeringen gav i september Migrationsverket uppdrag att ansvara för förvaltningen av AMIF-fonden. Programtiden för den nya fonden avser åren 2014–2020.

Slutrapporteringar och regelverk

I början av 2013 pågick ett intensivt arbete med att avsluta programår 2009. I likhet med avslutet av 2008 års program under 2012, präglades även detta avslutsarbete av problem kring regelverkstolkningar. Attesterande myndighet

Stockholmsprogrammet: Stockholmsprogrammet är EU:s arbetsprogram för inrikes och rättsliga frågor för perioden 2010–2014 och innehåller bland annat riktlinjer för EU:s samarbete i asyl- och invandringsfrågor. Programmet antogs under Sveriges ordförandeskap i EU 2009 och ersatte då Haagprogrammet. I programmet fastslås att EU bör främja utvecklingen av en dynamisk och hållbar migrationspolitik och att väl hanterad migration kan vara positivt för alla berörda.

Migrationsverkets tre roller inom fonderna:

Ansvarig myndighet

Förvaltar Europeiska Flyktingfonden och Återvändandefonden som ingår i ramprogrammet SOLID, tillsammans med Integrationsfonden som förvaltas av svenska ESF-rådet och Yttre gränsfonden som förvaltas av Rikskriminalpolisen.

Attesterande myndighet

Attesterande myndighet ska bland annat intyga att utgiftsredögörelsen är korrekt, har utarbetats med hjälp av tillförlitliga redovisningssystem och grundar sig på kontrollerbara verifikationer.

Projektägare/projektintressent

Migrationsverkets olika verksamhetsområden är även projektägare/projektintressent i de båda fonderna och kan tilldelas fondmedel av ansvarig myndighet.

Efter Riksrevisionens rekommendation har frågan om Migrationsverkets tre roller setts över och regeringen har inte förändrat uppdraget till Migrationsverket för ERF III och RF.

uttryckte tvexsamhet kring den ansvariga myndighetens användning av de så kallade vidarebosättningsmedlen för nationell medfinansiering och attesterade av den anledningen även 2009 års program med reservation.

Den 23 maj lämnade kommissionen ett skriftligt besked att ansvarig myndighet använt vidarebosättningsmedlen korrekt vid slutrapportering av de programår som inlämnats (2008–2009). Slutrapporten för återvändandefondens årliga program 2008 i vilken vidarebosättningsmedel använts på sätt som ifrågasattes av attesterande myndighet har också godkänts i december 2013 av kommissionen.

För 2010 års program gjorde attesterande myndighet en så kallad ren attest utan reservation och frågan om tolkningen av vidarebosättningsmedel borde därför vara utagerad.

Problemen med vidarebosättningsmedlen har inte varit de enda svårigheterna vid avslutet. På grund av det

mycket komplexa SOLID-regelverket har slutrapporteringarna av 2008-2010 års program för ERF och RF även haft en felprocent som ligger långt över kommissionens mål på två procent. Detta innebär att fonderna kan drabbas av ytterligare finansiella korrigeringar. Ingen av rapporteringarna har skett vid ordinarie tidpunkt utan har lämnats in vid ett senare skede, detta efter att kommissionen senare lagt inlämningsdatumen.

Ett flertal åtgärder har vidtagits under året för att få ner felprocenten inför stängningen av 2010 års program. Åtgärderna innehåller bland annat ett större fokus på tydlig information och kommunikation inom fondförvaltningen, riktade kompetensutvecklingsinsatser samt kontinuerlig dialog med samarbetspartners bland annat med revide-rande myndighet Ekonomistyrningsverket och den Europeiska kommissionen. Detta har haft en positiv inverkan på felprocenten under stängningen av 2010 års program (se tabell). Inför slutrapporten av 2011 års program har fondenheten ytterligare analyserat och tagit till sig av tidigare slutrapporteringar i syfte att sänka felprocenten och det finns positiva signaler kring betydligt lägre felprocent i avslutet av 2011 års program. I december hölls ett möte mellan Migrationsverkets och Ekonomistyrningsverkets generaldirektörer i syfte att nå en samsyn kring hur 2011 års avslut av flykting- och återvändandefonden ska kunna ske i tid och med god kvalitet samt för att blicka framåt kring förbättringar inför nästa programperiod.

Felprocent

Felprocenten räknas ut av Ekonomistyrningsverket och anger den procentuella andelen av kostnader som bedömts som icke stödberättigade av ESV. Hög felprocent har lett till större återkrav på projektet vilket i sin tur medfört ett lägre nyttjande av de EU-medel som tilldelats från kommissionen. I den tredje kolumnen anges felprocenten innan samtliga korrigeringar gjorts utifrån ESV:s rekommendationer. Efter ESV:s rekommendationer och de slutgiltiga besluten från den attesterande myndigheten görs ytterligare korrigeringar (återkrav). I den sista kolumnen anges kvarvarande felprocent efter att samtliga korrigeringar gjorts. Denna siffra ska vara noll. Avvikelsen programår 2010 för ERF beror på att Ekonomistyrningsverket, i strid med anvisningar från EU-kommissionen, i sin slutrapport inte tog hänsyn till attesterande myndighets ställningstagande i en tolkningsfråga avseende offentlig upphandling.

Fond	Stängning programår	Innan korrigeringar	Efter korrigeringar
ERF	2009	41,7 %	0 %
RF	2009	27,2 %	0 %
ERF	2010	6,7 %	0,1 %
RF	2010	39 %	0 %

Fondenheten har vid sin granskning av projektet för 2011 års slutrapporter hittat flera brister särskilt i hur projekt följer lagen om offentlig upphandling, LOU, vilket också påverkar felprocenten. För att undvika liknande brister i framtiden har de båda fondhjälpredorna arbetats om och de projekt som påbörjas måste komma in med lägesrapporter var fjärde månad.

Utlysningar och handläggningstider

Under 2013 har fondenheten genomfört en riktad utlysning avseende återstående medel ur programår 2012 och extra öppna utlysningar avseende återstående medel ur programår 2012 och 2013.

De olika problemen i samband med avslutet och ett arbetsätt som inte tagit höjd för regelverksproblematiken har lett till besvärande handläggningstider. För att minska handläggningstiderna, främst mellan det att projektet får sina rambeslut och att bidragsöverenskommelse upprättats, har det under året lagts ett större fokus på kompletteringsdialoger.

Handläggningstiderna mellan beslut och kontrakt för ärendena i den riktade utlysningen av programår 2012 har efter vidtagna åtgärder minskat till 78 dagar. Tidigare genomsnittstid har varit 210 dagar för programår 2008, 339 dagar för 2009 och 442 dagar för 2010.

Asyl-, migrations- och integrationsfonden – AMIF

I september beslutade regeringen att den kommande AMIF-fonden ska förvaltas av Migrationsverket och i oktober genomförde verket en hearing med deltagare från myndigheter, politiska instanser, frivilligorganisationer, forskarvärlden och tankesmedjor. Syftet med hearingen var att berörda aktörer inom AMIF:s olika områden skulle ges möjlighet att bidra med fördjupad input och sakkunskaper inom respektive specialområde. Hearingen gav även en möjlighet att fånga upp nuläget och ha idéer om

Figur 90

	Utlysningar		
	2011	2012 ¹⁾	2013 ²⁾
Flyktingfonden III			
Antal ansökningar	36	26	38
Antal beviljade projekt	16	11	15
Beviljat belopp tkr	92 443	38 595	34 492
Återvändandefonden			
Antal ansökningar	3	3	6
Antal beviljade projekt	1	2	4
Beviljat belopp tkr	28 883	17 388	8 839

¹⁾ Beslut togs 2013

²⁾ Vissa beslut togs i januari 2014

vad AMIF-arbetet ska ha för långsiktig inriktning och vilka förväntade effekter det kan ge. En viktig aspekt med tillfället var att undersöka hur Sverige vill använda de kommande medlen för att skapa ett mervärde nationellt och i förhållande till målen för fonden.

Key Policy Issue Paper är ett underlag där de utpekade områden ingår som kommissionen anser att Sverige bör arbeta med inom AMIF. I november deltog Migrationsverket i en policydialog mellan Sverige och kommissionen där detta underlag diskuterades. Det fleråriga nationella programmet för AMIF måste ha sin utgångspunkt i underlaget och vad som framkommit i policydialogen. Mötet ska även resultera i gemensamt överenskomna minnesanteckningar som ska utgöra en bas för det nationella programmet.

För att förbättra rättssäkerheten, få effektivare flöden och resursutnyttjande samt bättre samarbete och kommunikation med projektägare pågår ett arbete med att ta fram ett nytt datasystem till den kommande AMIF-fonden. En viktig förbättring med det nya systemet är att anslökningar ska hanteras elektroniskt.

Inom AMIF finns det en möjlighet att driva internatio-

nell utvecklingsverksamhet genom så kallade särskilda åtgärder, *specific actions*. Under policydialogen uttryckte kommissionen att Sverige bör kunna ta ledning i vissa åtgärder i specific actions, till exempel vidarebosättning. Sverige uttryckte sig positivt till detta. Ett ansvar för vidarebosättning skulle gå väl i linje med den ledande roll Migrationsverket tagit i det som kallas *Core group Syria* som är ett samordnings-organ för kvotarbetet inom UNHCR.

Sammanfattande analys av arbetet med EU-fonder

Även 2013 visar på att det finns stora problem med SOLID-fonderna och rotorsaken till många problem är svåra regelsystem, en sen hantering av regelverksfrågor och svaga strukturer kring samverkan. Problemen med SOLID-fonderna leder ibland också till resultat som inte upplevs som rättssäkra för projektägarna. Men utvecklingen har gått i en positiv riktning detta år vilket bland annat visas av kortare handläggningstider och en viss förbättring kring felprocenten i avsluten. Samverkan mellan inblandade tre myndigheter har förbättrats under året vilket också varit positivt.

Foto: Marie Lindgren

Foto: Tomislav Stjepic

EKONOMISK ÖVERSIKT 2013 (belopp i tkr)

Totala kostnader

Intäkter/kostnader	ASYLPROCESSEN		ARBETE, BESÖK OCH BOSÄTT- NING	SVENSKT MEDBORGAR- SKAP	Avgifts- finansierad verksamhet	Summa
	Prövning av ansökan	Mottagande, bosättning, återväntande m m				
Intäkter	7 794	15 416	471	6 263	469	0 30 413
Kostnader för personal	-654 125	-1 010 747	-46 475	-369 727	-36 067	0 -2 117 140
Kostnader för lokal	-61 360	-998 206	-4 173	-39 947	-2 755	0 -1 106 441
Övriga driftskostnader	-187 677	-629 233	-8 528	-119 989	-4 243	0 -949 670
Finansiella kostnader	-678	-1 178	-31	-1 199	-18	0 -3 103
Avskrivningar	-12 907	-29 926	-715	-46 889	-546	0 -90 984
Övriga erh. medel för finansiering	162	245	11	93	9	520
Lämnda bidrag	-670 853	-9 741 141	-1 568	-14 693	-890	-10 429 145
Summa	-1 579 643	-12 394 770	-61 007	-586 089	-44 041	0 -14 665 550
Varav samkostnader	-181 308	-274 930	-12 264	-103 178	-10 555	0 -582 236
TOTAL KOSTNAD	-1 579 643	-12 394 770	-61 007	-586 089	-44 041	0 -14 665 550
1:1 Migrationsverket	-893 727	-1 473 271	-59 373	-570 837	-43 094	-3 040 302
1:2:2 Ersättningar till asylsökande, kommuner och landsting		-4 359 736				-4 359 736
1:2:3 Bostäder för asylsökande			-1 156 839			-1 156 839
1:3:4 Återvandrings- förberedelser	-450	-683	-31	-258	-26	-1 448
1:3:5 Återvandringsbidrag	-42	-63	-3	-24	-2	-134
1:3:6 Vidarebosättning m.m.	-380 020					-380 020
1:3:7 Resor vid vidarebosättning m.m	-16 057					-16 057
1:3:8 Anhörigresor	-1 510	-2 289	-103	-865	-88	-4 856
1:6:2 Offentligt biträde i utlänningssärenden	-262 550		-533	-5 974		-269 057
1:7:1 Utresor för avisade och utvisade		-56 903		-17		-56 921
1:8:1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	-25 288	-42 434	-964	-8 114	-830	-77 630
1:2:1 Extra ersättning 2010		-900				-900
1:2:2 Ny schablonersättning		-1 612 783				-1 612 783
1:2:3 Ersättning för initialt ekonomiskt bistånd		-131 470				-131 470
1:2:6 Hyreskostnader		-838				-838
1:2:9 Införandet av prestations- baserad ersättning		-266				-266
1:2:10 Grundersättning		-122 820				-122 820
1:2:12 Ersättningar för äldre och funktionshindrade		-120 464				-120 464
1:2:13 Ersättningar för ensamkommande barn		-2 984 870				-2 984 870
1:2:14 Extraordinära ersättningar		-74 106				-74 106
1:2:15 Sjukvårdsersättningar		-254 035				-254 035
TOTAL KOSTNAD	-1 579 643	-12 394 770	-61 007	-586 089	-44 041	0 -14 665 550

Tabellen ovan innehåller de totala kostnaderna för Migrationsverket under år 2013. Samtliga styckkostnader och liknande som presenteras i årsredovisningen baseras på dessa kostnader. Se bilaga 14 för jämförelse med resultaträkningen.

EKONOMISK ÖVERSIKT 2013, fortsättning

Anslagsavräknade kostnader och utgifter

Intäkter/ kostnader/ utgifter	ASYLPROCESSEN			ARBETE, BESÖK OCH BOSÄTTNING	SVENSKT MEDBORGAR- SKAP	Avgifts- finansierad verksamhet
	Prövning av ansökan	Mottagande, bosättning, åter- vändande m. m.	Prövning av hinder mot verkställighet	Prövning av ansökan	Prövning av ansökan	Summa
1:1 Migrationsverket	898 187	1 483 182	59 676	573 392	43 355	3 057 792
1:2:2 Ersättningar till asylsökande, kommuner och landsting		3 930 877				3 930 877
1:2:3 Bostäder för asylsökande		1 156 839				1 156 839
1:3:4 Återvandrings- förberedelser	450	683	31	258	26	1 448
1:3:5 Återvandrings- bidrag	42	63	3	24	2	134
1:3:6 Vidarebosättning m.m.	380 020					380 020
1:3:7 Resor vid vidare- bosättning m.m.	16 057					16 057
1:3:8 Anhörigresor	1 510	2 289	103	865	88	4 856
1:6:2 Offentligt biträde i utlänningsärenden	249 127		533	4 824		254 485
1:7:1 Utresor för avvisade och utvisade		56 564		17		56 581
1:8:1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	38 933	63 114	1 893	15 928	1 629	121 498
1:2:1 Extra ersättning 2010		1 840				1 840
1:2:2 Ny schablon- ersättning		1 539 759				1 539 759
1:2:3 Ersättning för initialt ekonomiskt bistånd		128 294				128 294
1:2:6 Hyreskostnader		758				758
1:2:9 Införandet av prestationsbaserad ersättning		266				266
1:2:10 Grundersättning		123 260				123 260
1:2:12 Ersättningar för äldre och funktions- hindrade		133 309				133 309
1:2:13 Ersättningar för ensamkommande barn		3 200 666				3 200 666
1:2:14 Extraordinära ersättningar		76 000				76 000
1:2:15 Sjukvårds- ersättningar		295 130				295 130
SUMMA FINANSIERING	1 584 326	12 192 894	62 239	595 308	45 102	0 14 479 869

Tabellen ovan innehåller de kostnader och utgifter som anslagsavräknats under år 2013 på respektive anslagspost.
Se bilaga 14 för jämförelse med resultaträkningen

Väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2009	2010	2011	2012	2013
Låneram					
Beviljad i regleringsbrevet	180 000	286 000	254 000	300 000	285 000
Utnyttjad (vid räkenskapsårets slut)	157 456	206 793	240 113	232 686	241 527
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrevet	130 000	206 000	210 000	210 000	200 000
Maximalt utnyttjad	25 006	70 113	92 819	0	23 292
Räntekonto					
Ränteintäkter	553	125	2 007	2 305	1 496
Räntekostnader	70	70	55	0	5
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras av myndigheten ³⁾	3 073	12 505	5 550	4 914	3 987
Avgiftsintäkter som inte disponeras av myndigheten	270 314 ²⁾	216 531	255 657	257 639	322 712
Anslagskredit					
Beviljad i regleringsbrevet	780 494	927 718	883 842	910 770	1 346 587
Utnyttjad kredit	262 516	655 208 ¹⁾	162 863	135 414	257 407
Anslag					
Anslagssparande (samliga ramanslag)	317 715	384 634	1 001 004	972 237	320 571
Bemyndigande					
Åtaganden	0	0	243 926	192 927	146 331
Tilldelade	0	0	440 000	445 000	200 000
Medeltal under året					
Årsarbetskrafter	2 681	2 699	2 814	3 035	3 539
Anställda	3 125	3 176	3 270	3 554	4 142
Driftkostnader					
Per årsarbetskraft	855	937	983	1 093	1 181
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	-169 887	-119 746	-125 390	-490 358 ⁴⁾	-186 322
Balanserad kapitalförändring	-1 048 709	-1 217 623	-1 449 758	-1 462 658 ⁴⁾	1 973 813

¹⁾ Enligt regeringsbeslut 2011-02-10 har Migrationsverket medgivits ett överskridande på anslag 1:2 med 175 000 tkr.

²⁾ Ökningen 2009 beror på medel som erhållits från EU för Europeiska flyktingfonden och Återvändandefonden.

³⁾ Jämförelsetalen är justerade då inte alla intäkter som disponeras av myndigheten tidigare har medräknats.

⁴⁾ Jämförelsetalen är justerade efter ändrade redovisningsprinciper.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2013	2012 ¹⁾
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	4 247 117	3 347 378
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	3 987	4 914
Intäkter av bidrag	3	24 495	39 998
Finansiella intäkter	4	1 959	4 848
Summa		4 277 558	3 397 138
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-2 117 140	-1 793 610
Kostnader för lokaler	6	-1 106 441	-769 867
Övriga driftkostnader	7	-949 670	-753 969
Finansiella kostnader	8	-2 550	-3 664
Avskrivningar och nedskrivningar	9	-90 984	-74 553
Summa		-4 266 785	-3 395 663
Verksamhetsutfall		10 773	1 475
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras	10	333 592	240 877
Medel som tillförts statens budget från uppbördssverksamhet		-322 712	-257 638
Saldo	11	10 880	-16 761
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	1	10 221 231	7 845 348
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		309	0
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	12	211	1 435
Finansiella intäkter	4	-28	509
Finansiella kostnader	8	-553	-528
Lämnade bidrag	13	-10 429 145	-8 321 836
Saldo		-207 975	-475 072
Årets kapitalförändring	14	-186 322	-490 358

¹⁾ Jämförelsetalen har justerats efter ändrade redovisningsprinciper.

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2013-12-31	2012-12-31 ¹⁾
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling		190 329	201 192
Rättigheter avseende dataprogram/licenser för dataprogram		7 278	7 593
Summa immateriella anläggningstillgångar		197 607	208 785
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		9 192	5 106
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		85 114	48 801
Summa materiella anläggningstillgångar		94 306	53 907
Fordringar			
Kundfordringar		3 063	5 355
Fordringar hos andra myndigheter	17	48 235	67 420
Övriga fordringar	18	6 710	3 107
Summa fordringar		58 008	75 882
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		138 330	128 120
Upplupna bidragsintäkter		218 256	177 132
Övriga upplupna intäkter		1 047	1 697
Summa periodavgränsningsposter		357 633	306 949
Avräkning med statsverket	20	115 484	251 153
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	21	287 254	166 264
Kassa och bank	22	32 379	24 450
Summa kassa och bank		319 633	190 714
SUMMA TILLGÅNGAR		1 142 671	1 087 390
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statsskapital	23	19 268	15 207
Balanserad kapitalförändring	24	-1 973 813	-1 462 658
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	25	-186 322	-490 358
Summa myndighetskapital		-2 140 867	-1 937 809
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	26	6 839	6 523
Övriga avsättningar	27	26 982	27 059
Summa avsättningar		33 821	33 582
Skulder m. m.			
Lån i Riksgäldskontoret	28	241 527	232 686
Skulder till andra myndigheter		54 082	50 661
Leverantörsskulder	29	223 407	295 250
Övriga skulder	30	70 564	64 968
Summa skulder m. m.		589 580	643 565
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		2 575 826	2 296 609
Oförbrukade bidrag		84 311	51 443
Summa periodavgränsningsposter		2 660 137	2 348 052
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 142 671	1 087 390
ANSVARSFÖRBINDELSER			
Ansvarsförbindelser			
Övriga ansvarsförbindelser	32		

¹⁾ Jämförelsetalen har justerats efter ändrade redovisningsprinciper.

Anslagsredovisning

Redovisning mot inkomsttitlar

Inkomsttitel (belopp i tkr)	Inkomster
2394 Övriga ränteinkomster	
114 Övriga ränteinkomster	3
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	
024 Expeditions- och ansökningsavgifter ¹⁾	195 398
2714 Sanktionsavgifter m.m.	
441 Särskild avgift, Migrationsverket	240
6911 Övriga bidrag från EG	
005 Europeiska flyktingfonden III	95 942
007 Europeiska återvändandefonden	31 129
Summa 6911	127 071
SUMMA	322 712

¹⁾Avser ansökningsavgifter för medborgarskap, uppehålls- och arbetsstillstånd, främ-lingspass, resedokument m.m. Migrationsverket redovisar viseringsavgifter mottagna via webbansökan för utlandsmyndigheternas räkning. Dessa avgifter uppgår till 10 542 tkr. Det är en minskning med ca 3 500 tkr jämfört med föregående år. Minskinningen beror på ett regeringsupdrag som genomförs under 2013. Uppdraget handlar om införande av en outsourcinglösning mot extern tjänste-leverantör för viseringsåren. Lösningen innebär att avgifterna hanteras lokalt på utlandsmyndigheterna och inte på Migrationsverket.

Finansiella villkor

Belopp i tkr	Villkor	Utfall 2013
1:1 Migrationsverket		
1:1 ap 1 Migrationsverket (Ram)		
Förstärka återvändandearbetet	40 000	40 000
"Behålla utökad förvarskapacitet	20 000	20 000
1:7 Utresor för avvisade och utvisade (Ramanslag)		
1:7 ap 1 Migrationsverket (Ram)		
Åtgärder i samband med utlänningsåtervändande	11 000	8 554

Redovisning av beställningsbemyndigande

Anslag (belopp i tkr)	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtagande	Utestående åtagande	Utestående åtagandenas fördelning per år		
				2013-01-01	2013-12-31	2014
Anslag 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	200 000	192 927	146 331	93 076	41 078	12 177

Utestående åtagande avseende bidrag

Tabellen avser de avtal om boendeplatser som fanns vid årsskiften. Beloppen baseras på avtalade platser och motsvarar inte det egentliga behovet som är betydligt större.

Anslag (belopp i tkr)	Utestående åtaganden			
	2014	2015	2016	2017
Utgiftsområde 8				
1:2 ap 2 Ersättning till asylsökande, kommuner och landsting (Ram)	921 149	934 240	933 399	931 739
Utgiftsområde 13				
1:2 ap 2 Ny schablonersättning (Ram)	1 577 593	603 637		
1:2 ap 10 Grundersättning (Ram)	57 498	52 982	52 982	52 982
1:2 ap 13 Ersättning för ensamkommande barn (Ram)	2 297 206	2 338 937	2 337 041	2 333 309
Summa	4 853 446	3 929 796	3 323 422	3 318 030

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag (belopp i tkr)		Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter 2013-01-01 -- 2013-12-31	Utgående överförlags- belopp	Not
Anslag										
UTGIFTSMRÅDE 8 Migration										
1:1	Migrationsverket (Ramanslag)									
1:1 ap 1	Migrationsverket (Ram)	-107 335	3 216 507				3 109 172	3 057 403	51 769	33
Summa 1:1		-107 335	3 216 507	0	0	0	3 109 172	3 057 403	51 769	
1:2	Ersättningar och bostadskostnader (Ramanslag)									
1:2 ap 2	Ersättningar till asylsökande, kommuner och landsting (Ram)	96 854	3 793 167	-104 000			-96 854	3 689 167	3 930 877	-241 710
1:2 ap 3	Boende för asylsökande (Ram)	-27 387	1 068 000	104 000			1 144 613	1 156 839	-12 226	35
Summa 1:2		69 467	4 861 167	0	0	-96 854	4 833 780	5 087 716	-253 936	
1:3	Migrationspolitiska åtgärder (Ramanslag)									
1:3 ap 4	Återvandringsförberedelser (Ram)	3 113	4 000				-3 113	4 000	1 448	2 552
1:3 ap 5	Återvandringsbidrag (Ram)	893	1 000				-893	1 000	134	866
1:3 ap 6	Vidarebosättning m.m. (Ram)	33 987	379 620				-33 987	379 620	380 019	-399
1:3 ap 7	Resor vid vidarebosättning m.m. (Ram)	587	16 150				-587	16 150	16 057	93
1:3 ap 8	Anhörigresor (Ram)	2 278	6 000				-2 278	6 000	4 856	1 144
Summa 1:3		40 858	406 770	0	0	-40 858	406 770	402 514	4 256	
1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden (Ramanslag)									
1:6 ap 2	Migrationsverket (Ram)	31 253	305 105				-31 753	304 605	254 485	50 120
1:7	Utresor för avvisade och utvisade (Ramanslag)									
1:7 ap 1	Migrationsverket (Ram)	-692	51 202	3 000			53 510	56 581	-3 071	41
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar (Ramanslag)									
1:8 ap 1	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar (Ram)	111 366	214 564				-111 366	214 564	121 887	92 677
Summa utgiftsområde 8		144 917	9 055 315	3 000	0	-280 831	8 922 401	8 980 586	-58 185	

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag (belopp i tkr)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragningsbelopp	Totalt disponibelt belopp	Utgifter 2013-01-01 -- 2013-12-31	Utgående överföringsbelopp	Not
UTGIFTSOMRÅDE 13 Integration och jämställighet									
1:2 Kommunersättningar vid flyktningmottagande (Ramanslag)									
1:2 ap 1 Extra ersättning för mottagna 2010 (Ram)	18 860	5 000	-3 000		-18 860	2 000	1 840		160
1:2 ap 2 Ny schablonersättning (Ram)	61 626	1 705 012			-61 626	1 705 012	1 539 759	165 253	43
1:2 ap 3 Ersättning för initialt ekonomiskt bistånd (Ram)	5 660	145 653			-5 660	145 653	128 294	17 359	44
1:2 ap 6 Hyreskostnader (Ram)	0	15 000	-13 000			2 000	758	1 242	45
1:2 ap 9 Införande av prestationsbaserad ersättning									
1:2 ap 10 Grundersättning (Ram)	1 320	122 375	3 560			1 000	266	266	734
1:2 ap 11 Schablonersättning (Ram)	33 317				-33 317	125 935	123 260		2 675
1:2 ap 12 Ersättning för ekonomiskt bistånd m.m. (Ram)	135 388	204 466	-3 560			-135 388	200 906	133 309	67 597
1:2 ap 13 Ersättning för ensamkommande barn (Ram)	524 669	3 346 200				-524 669	3 346 200	3 200 666	145 534
1:2 ap 14 Ersättning för vissa särskilda kostnader (Ram)	279	60 000	16 000			-279	76 000	76 000	48
1:2 ap 15 Ersättning för stöd och service och hälso- och sjukvård (Ram)	42 300	273 333				-42 300	273 333	295 130	-21 797
1:2 ap 16 Extra ersättning 2007 till 2009 (Ram)	3 900					-3 900			
Summa utgiftsområde 13	827 319	5 877 039	1 000	0	-827 319	5 878 039	5 499 282	378 757	
Summa utgiftsområde 8 och 13	972 236	14 932 354	4 000	0	-1 108 150	14 800 440	14 479 868	320 572	

Finansieringsanalys

Belopp i tkr	Not	2013	2012	
DRIFT				
Kostnader	51	-4 175 126	-4 175 126	-3 367 214 -3 367 214
Finansiering av drift				
Intäkter av anslag	52	4 247 117		3 347 378
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		3 729		4 270
Intäkter av bidrag		24 495		39 998
Övriga intäkter		1 960		4 848
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		4 277 301	4 277 301	3 396 494 3 396 494
Ökning (-) av kortfristiga fordringar			-14 150	-72 931
Ökning (+) av kortfristiga skulder			-35 843	213 765
KASSAFLÖDE FRÅN DRIFT		52 182		170 114
INVESTERINGAR				
Investeringar i materiella tillgångar		-72 196		-18 450
Investeringar i immateriella tillgångar		-48 818		-54 799
Summa investeringsutgifter		-121 014	-121 014	-73 249 -73 249
Finansiering av investeringar				
Lån från Riksgäldskontoret		98 041		117 155
- amorteringar		-89 200		-124 582
Ökning av statskapital med medel som erhållits från statsbudgeten		4 081		7 889
Försäljning av anläggningstillgångar		257		672
Aktivering av avskrivningskostnader		373		1 493
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		13 552	13 552	2 627 2 627
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder			13 471	4 709
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		-93 991		-65 913
UPPBÖRDSVERKSAMHET				
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		333 592		381 108
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		650		52 100
Inbetalningar i uppbördsvärksamhet		334 242	334 242	433 208 433 208
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsvärksamhet		-322 712		-257 639
KASSAFLÖDE TILL UPPBÖRDSVERKSAMHET		11 530		175 569
TRANSFERERINGSVERKSAMHET				
Lämnade bidrag		-10 429 145		-8 255 917
Finansiella kostnader		-553		-528
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		231 504		338 870
Utbetalningar i transfereringsverksamhet		-10 198 194	-10 198 194	-7 917 575 -7 917 575
Finansiering av transfereringsverksamhet				
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		10 221 231		7 732 894
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag		309		0
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		211		1 435
Finansiella intäkter		-28		509
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet		10 221 723	10 221 723	7 734 838 7 734 838
KASSAFLÖDE TILL TRANSFERERINGSVERKSAMHET		23 529		-182 737
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL				
		-6 750		97 033
Belopp i tkr		2013	2012	
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL				
Likvida medel vid årets början			441 865	344 832
Ökning (+) av kassa och bank		7 928		9 675
Ökning (+) av tillgodohavande Riksgäldskontoret		120 990		271
Ökning (+) av avräkning med statsverket		-135 668		87 087
Summa förändring av likvida medel			-6 750	97 033
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		435 115		441 865

Tilläggsupplysningar och noter

Kommentar till de finansiella delarna

Belopp redovisas i tkr där inte annat anges. Avrundningsdifferenser gör att totalsumman inte alltid stämmer vid summering av delposterna.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB).

Förändrade redovisningsprinciper

Dagersättning till asylsökande som utbetalats i december men gäller för januari 2014 har periodiseras som en förutbetalda kostnad. Jämförelsetalen i resultat- och balansräkning har räknats om.

Föregående år redovisade Migrationsverket anläggningstillgångar som på grund av byte av anläggningssmodul inte registrerats i anläggningsregistret under balansposten pågående nyanläggningar. I år har samtliga anläggningstillgångar registrerats under den balansposten anläggningstillgången avser. Jämförelsetalet för pågående nyanläggningar har redovisats under materiella anläggningstillgångar.

Redovisningen av projekt REVA 3 har förändrats jämfört med föregående år. Föregående år redovisades projektpartners samtliga kostnader i Migrationsverkets (projektägare) redovisning genom partsavräkning. Transaktionerna bokfördes på S-koderna 351 och 771. Från och med år 2013 har partsavräkning avseende projektpartners egenfinansierade kostnader upphört. Partsavräkning sker nu endast för den fondfinansierade delen av projektet. Ändringen har genomförts efter samråd med Ekonomistyrningsverket (ESV).

Kompensationsrätt för mervärdesskatt på bostäder

Skatteverket har på förfrågan från Migrationsverket utrett rätten till avdrag för mervärdesskatt på bostäder som Migrationsverket hyr till asylsökande. Skatteverket meddelade 2013-12-06 sin bedömning om att vissa boenden är att betrakta som stadigvarande bostad. Migrationsverket saknar därmed rätt till kompenstation för ingående mervärdesskatt för dessa bostäder. Efter samråd med ESV har mervärdesskatten för år 2013 justerats. 25 895 tkr har kostnadsförts och belastat anslaget 1:2 ap.3 "Boende för asylsökande".

Likvida medel/betalningar

Migrationsverket har två betalningsflöden. I räntebärande flöde finns anslag 1:1 Migrationsverket. Övriga anslag är icke räntebärande.

Värderingar av fordringar och skulder

Fordringar har upptagits till det belopp som beräknas bli betalt. I januari faktiskt utbetalad löneskuld har bokförts under övriga skulder. Skulder i utländsk valuta har värderats

till kurs som gällde den 31 december 2013. Riksbankens kurs har använts.

Fordran och skuld mot EU-kommissionen avseende Europeiska flyktingfonden och Europeiska återvändandefonden har beräknats utifrån inbetalade fondmedel i förhållande till förbrukning. Vidarebosättningsmedel från Europeiska flyktingfonden har beräknats utifrån förväntat bidrag i förhållande till antal vidarebosatta. Vid värdering har ingen hänsyn tagits till de ekonomiska risker som uppstått i samband med problem vid slutredovisningen av programåren 2008, 2009 och 2010. Se vidare resultatredovisningens avsnitt "EU-fonder för utvecklingsprojekt" under rubriken "Internationellt arbete". Utgången är helt beroende på EU-kommissionens slutliga ställningstaganden och den finansiella effekten går inte att uppskatta på ett tillförlitligt sätt. Jämförelsetalen för år 2012 har justerats med hänsyn till föregående års förändrade redovisningsprinciper.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar.

Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. Följande avskrivningstider tillämpas.

Materiella anläggningstillgångar:

Datorutrustning	3-5 år
Bilar	5 år
Inventarier i anläggningsboende	3 år
Övriga inventarier och maskiner	5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	kvarvarande hyrestid om den bedöms uppgå till 3 år eller mer

Immateriella anläggningstillgångar:

Licenser och programvaror	3-5 år
Utgifter för utveckling	3-5 år

Vid utrustning av nya enheter har de inventarier som inte var för sig uppfyllt definitionen på anläggningstillgångar lagts samman till en "fungerande enhet" och aktiverats.

Aktiverade utgifter för utveckling börjar avskrivas när de tas i bruk.

Periodavgränsningsposter

Förutbetalda kostnader och intäkter samt upplupna kostnader och intäkter bokförs som periodavgränsningspost om beloppet överstiger 100 tkr per faktura.

Transfereringskostnader bokförs som en periodavgränsningspost om summan per kostnadsslag och kostnadsställe överstiger 100 tkr. Upplupna transfereringskostnader är i många fall svåra att beräkna varför det finns en viss osäkerhet i dessa periodiseringar.

Avsättningar

Under posten redovisas avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser samt övriga avsättningar. Som övrig avsättning redovisas avsättning för kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder samt lön till personal som inte har arbetsplikt under ordinarie uppsägningstid. Även bistånd till asylsökande som återbetalats från utbetalande bank, avvecklingskostnader för lokaler, engångspremier till SPV samt tvister redovisas som övrig avsättning.

Brytdag

Brytdagen, som är gemensam för statsförvaltningen, inföll den 3 januari 2014. Fakturor och dyligt för år 2013 måste ha inkommitt senast brytdagen för att ingå i den löpande redovisningen.

Undantag från ekonomiadministrativa regelverket

Enligt regleringsbrevet undantas Migrationsverket från krafvet att redovisa en treårsserie enligt 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag när det gäller redovisningen av grunder för beviljade tillstånd samt antalet utlänningar som ansökt om asyl fördelade efter medborgarskap, kön och ålder.

Enligt regleringsbrevet undantas Migrationsverket från kravet enligt 7 § avgiftsförordningen (1992:191) att samråda med Ekonomistyrningsverket om avgifter som myndigheten tar ut eller avser att ta ut.

Migrationsverket medges även undantag från bestämmelserna i 2 kap. 1 § Kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) samt 12 § Anslagsförordningen (2011:223) för anläggningstillgångar som helt eller till väsentlig del finansieras från anslaget 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar. Undantaget omfattar hela finansieringen av berörda anläggningstillgångar även eventuell del som belastar annat än angivet anslag. Berörda anläggningstillgångar ska till sin helhet anslagsfinansieras. Anslaget ska avräknas det år anskaffning sker och med det belopp som motsvarar anskaffningsvärdet.

Lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m.

Migrationsverket gör bedömningen att omsättningen i företagsverksamheten inte uppgår till de tröskelvärden på 40 miljoner euro som lagen anger och att lagen därför inte är tillämplig för verkets del.

Uppgifter om Ledningens och insynsrådets ersättningar och förmåner enligt 7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB)

Generaldirektör Anders Danielsson erhöll 1 705 317 kr i lön och skattepliktiga förmåner under 2013.

Migrationsverkets insynsråd

Ledamöterna erhåller arvoden med 1 450 kr per sammanträde.

Reseersättning och ersättning för förlorad arbetsinkomst kan utgå.

Nedan anges arvoden och ersättningar till ledamöter under året.

Per Hall	8 700 kr
Kerstin Brunnberg	4 350 kr
Lars Gustafsson	4 350 kr
Maria Ferm	7 250 kr
Fredrick Federlay	1 450 kr
Monica Werensfels Röttorp	4 350 kr
Fredrik Lundh Sammeli	6 634 kr

Detta insynsråd tillträdde 2012-11-01

Verkets ledning och insynsrådets ledamöter har haft följande uppdrag som styrelse- eller rådsledamöter:

Anders Danielsson	Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps insynsråd Klarspråksnämnden Länsstyrelsen i Östergötlands insynsråd
Per Hall	Ledamot i Valmyndighetens nämnd
Kerstin Brunnberg	Statens kulturråd Nordisk Kulturfond Göteborgs universitet Story AB Bror Rudi AB
Lars Gustafsson	Tullverkets insynsråd
Maria Ferm	Rikspolisstyrelsens styrelse
Fredrick Federlay	Inga övriga uppdrag
Monica Werensfels Röttorp	Vinporten AB
Fredrik Lundh Sammeli	Inga övriga uppdrag

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 1

Anslag/Intäkter av anslag och medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av anslag

Jämförelse mellan medel som anslagsavräknats i balansräkningen och intäkter som redovisats i resultaträkningen

Anslag/Intäkter av anslag	2013	2012
Utgiftsområde 8 Migration		
1:1 Migrationsverket	3 057 403	2 589 337
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	5 087 716	4 103 103
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	402 514	361 732
1:6 Offentligt bitråde i utlänningsärenden	254 485	203 752
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	56 581	58 894
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	121 887	45 188
Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet		
Integration och jämställdhet		
1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande	5 499 282	3 848 097
Avräknat anslag	14 479 868	11 210 103
Intäkter av anslag enligt resultaträkning	4 247 117	3 347 378
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag enligt resultaträkningen	10 221 231	7 845 348
Summa intäkter	14 468 348	11 192 726
Differens ¹⁾	11 521	17 377

¹⁾ Saldot på 11 521 tkr avser dels en minskning på 7 440 tkr av semesterlöne-skuld sparad före år 2009 och som tagits ut under 2013 och bokförts direkt mot anslaget. Dels av 4 081 tkr som avser anläggningstillgångar finansierade med anslagsmedel enligt undantag i regleringsbrevet.

Not 2

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter	2013	2012
Intäkter av avgifter enligt 4§ Avgiftsförordningen	2 352	3 558
Offentligrättsliga avgifter som disponeras av myndigheten	88	74
Intäkter av andra ersättningar		
Icke statliga medel enligt 1§ kap. 6 Kapitalförsörjningsförordningen	1 290	638
Realisationsvinst ¹⁾	257	644
Summa	3 987	4 914

¹⁾ Realisationsförlust redovisas under övriga driftkostnader i resultaträkningen och uppgår år 2013 till 436 tkr.

Specifikation av "Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt 4§ Avgiftsförordningen"

Intäkter	2013	2012
Lokaler	105	144
Konsultuppdrag	9	0
Tjänsteexport ¹⁾	1 425	2 402
Övriga intäkter	813	1 012
Summa	2 352	3 558

¹⁾ Avser twinningprojekt i Armenien.

Specifikation av "Intäkter av icke statliga medel enligt 1§ kap. 6 Kapitalförsörjningsförordningen"

Intäkter	2013	2012
Skadestånd och försäkringsersättningar	327	321
Övrig försäljning	963	317
Summa	1 290	638

Not 3

Intäkter av bidrag

Intäkter	2013	2012
Bidrag från EU	4 697	5 988
Bidrag från övriga länder och internationella organisationer	234	231
Bidrag från statliga myndigheter	11 917	13 623
Anställningsstöd	5 300	3 963
Lönebidrag	1 767	1 352
Periodiseringssposter ¹⁾	580	14 841
Summa	24 495	39 998

¹⁾ Minskningen från föregående år beror främst på att ett oförbrukat bidrag på 10 616 tkr från Gränsfonden återfördes 2012. Bidraget har använts till avskrivningar i VLS-projekten.

Not 4

Finansiella intäkter

Intäkter	2013	2012
Ränteintäkter på räntekonto i Riksgäldskontoret	1 496	2 305
Kursvinster	235	1 888
Övriga ränteintäkter	228	655
Summa finansiella intäkter verksamhet	1 959	4 848
Kursvinster transfereringsverksamhet	-28	509
Summa finansiella intäkter transfereringar	-28	509

Not 5

Kostnader för personal

Kostnader	2013	2012
Asyl	-1 346 619	-1 070 807
Besök och bosättning	-282 357	-278 712
Medborgarskap	-27 051	-25 671
Samkostnader inkl. förvaltningsprocess	-461 113	-418 420
Summa	-2 117 140	-1 793 610
därav lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgift, pensionspremier o andra avgifter enligt lag)	-1 442 937	-1 225 019

Ökningen av personalkostnader beror på ett ökat personalbehov till följd av den ökade inströmningen av asylsökande. Antalet anställda december 2013 har ökat med 518 personer jämfört med december 2012.

Not 6

Kostnader för lokaler

Lokalkostnaderna har ökat med 336 574 tkr sedan föregående år. Ökningen beror till stor del på att antalet asylsökande har ökat kraftigt. Efterfrågan på platser i anläggningsboende överstiger antalet tillgängliga platser, varför Migrationsverket har tvingats ordna tillfälliga platser, som är betydligt dyrare än avtalade platser. Justeringen av mervärdesskatt till följd av Skatteverkets ställningstagande att vissa av Migrationsverkets bostäder utgör stadigvarande bostad har påverkat utfallet år 2013 med drygt 23 357 tkr. Se avsnitt "Kompensationsrätt för mervärdesskatt på bostäder".

Not 7

Övriga driftkostnader

Ökningen av övriga driftskostnader är framförallt relaterad till inströmmingen av asylsökande. Kostnaden för livsmedel, resor, tolkning, bevakning samt DNA-analyser är exempel på kostnader som ökat kraftigt.

Not 8

Finansiella kostnader

Kostnader	2013	2012
Räntekostnader avseende räntekonto i Riksgäldskontoret	-5	0
Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	-1 722	-2 394
Dröjsmålsräntor	-582	-302
Övriga räntor	-88	-830
Kursförluster	-153	-138
Summa finansiella kostnader verksamhet	-2 550	-3 664
Kursförluster transfereringsverksamhet	-553	-528
Summa finansiella kostnader transfereringar	-553	-528

Not 9

Avskrivningar och nedskrivningar

Ökningen består till största delen av avskrivningar av en gemensam plattform för digitalisering inom program e-Migration och ett nytt ärendehanteringssystem.

Not 10

Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras

Intäkter	2013	2012
Ansökningsavgifter, medborgarskap	50 703	53 520
Ansökningsavgifter, främlingspass	10 132	9 142
Ansökningsavgifter, resedokument	2 460	1 627
Ansökningsavgifter, uppehålls o arbets-tillstånd	121 562	114 495
Ansökningsavgifter, utlandsmyndigheter ¹⁾	10 542	14 112
Särskilda avgifter, transportörer	240	750
Återbetalning till Europeiska flyktingfonden II	-6 588	0
Bidrag från Europeiska flyktingfonden III	66 799	24 731
Bidrag från Europeiska återvändande-fonden	31 128	21 621
Bidrag avseende vidarebosättning	35 731	17 623
Periodiseringar Europeiska flyktingfonden III	9 359	-25 357
Periodiseringar Europeiska återvändande-fonden	-24 225	-13 386
Periodiseringar avseende vidarebosättning	25 746	21 981
Ränteintäkter i uppbördssverksamhet	3	18
Summa	333 592	240 877

¹⁾ Migrationsverket redovisar viseringsavgifter mottagna via webbansökan för utlandsmyndigheternas räkning. Dessa utgifter uppgår år 2013 till 10 542 tkr.

Not 11

Medel som tillförts statens budget från uppbördssverksamhet

Skillnaden mellan intäkter och medel som tillförts statsbudgeten består främst av periodiseringssposter avseende fondmedel.

Not 12

Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

Specifikation	2013	2012
Medel från övriga ¹⁾	0	643
Medel från EU-institutioner ²⁾	211	792
Summa	211	1 435

¹⁾ Ändrad redovisningsprincip projekt REVA 3 där projektpartners egenfinansierade kostnader ej ska redovisas i projektägaren Migrationsverkets huvudbok.

²⁾ EU-kommissionen för Twinning Armenien.

Lämnade bidrag

Specifikation	2013	2012 ¹⁾		
Utgiftsområde 8 Migration				
1:1 MIGRATIONSVERKET				
1:1 ap 1 Migrationsverket				
Kostnader för organiserad verksamhet	-2 811	-3 253		
1:2 Ersättningar och bostads-kostnader				
1:2 ap 2 Ersättningar till asylsökande, kommuner och landsting				
Dagersättning, boendeersättning, särskilda bidrag ²⁾	-746 982	-627 240		
Ersättning enligt sjukvårdsförordning:				
Schablonersättning, sjukvård	-713 888	-611 504		
Kostnadskrävande vård	-206 160	-167 681		
Sjuk-, hälso- och tandvård (förvar)	-3 601	-2 830		
Hälsoundersökningar, hälsosamtal	-51 508	-34 666		
Läkemedel	-38 631	-33 806		
Delsumma Ersättning enligt sjukvårdsförordning	-1 013 788	-850 487		
Ersättning enligt asylersättningsförordningen:				
Ersättning för skolkostnader	-461 601	-378 689		
Placering av barn i annat hem än barnets eget	-153 631	-184 167		
Placeringskostnader för ensam-kommande barn	-1 630 415	-1 116 205		
Bistånd åt utlänningar	-3 889	-4 964		
Utredningskostnader för ensam-kommande barn	-99 756	-76 530		
God man	-87 986	-75 338		
Extraordinära kostnader	-6 270	-3 558		
Delsumma Ersättning enligt asylersättningsförordningen	-2 443 548	-1 839 451		
Övrig omsorg och omvärdnad:				
Placering av familjer och vuxna	-75 895	-43 882		
Övriga kostnader	-13 443	-10 711		
Delsumma Övrig omsorg och omvärdnad	-89 338	-54 593		
Återtableringsstöd	-15 840	-13 251		
Övriga lämnade bidrag:				
Förebyggande stödinsatser för barn (till kommuner)	-50 000	-50 000		
Övrigt	0	-16		
Delsumma Övriga lämnade bidrag	-50 000	-50 016		
Delsumma 1:2 Ersättningar och bostadskostnader	-4 359 496	-3 435 038		
1:3 Migrationspolitiska åtgärder				
1:3 ap 4 Återvandrings-förberedelser	-1 442	-2 180		
1:3 ap 5 Återvandringsbidrag	-132	-107		
1:3 ap 6 Vidarebosättning	-380 020	-341 452		
1:3 ap 7 Resor vid vidare bosättning m.m	-13 090	-13 088		
1:3 ap 8 Anhörigresor	-4 762	-2 389		
Delsumma 1:3 Migrationspolitiska åtgärder	-399 446	-359 216		
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärende				
1:6 ap 2 Migrationsverket			-269 057	-217 761
1:7 Utresor för avisade och utvisade				
1:7 ap 1 Migrationsverket			-53 537	-56 890
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asyl-sökande och flyktingar				
1:8 ap 1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asyl-sökande och flyktingar				
Europeiska flyktingfonden			-27 704	-34 002
Återvändandefonden			-9 486	-36
Delsumma 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asyl-sökande och flyktingar			-37 190	-34 038
Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet				
1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande				
1:2 ap 1 Extra ersättning för mottagna 2010			-900	-3 460
1:2 ap 2 Ny schablonersättning			-1 612 782	-631 875
1:2 ap 3 Ersättning för initialt ekonomiskt bistånd			-131 470	-72 345
1:2 ap 6 Hyreskostnader			-838	0
1:2 ap 10 Grundersättning			-122 820	-120 120
1:2 ap 11 Schablonersättning			0	-593 368
1:2 ap 12 Ersättning för ekonomiskt bistånd			-120 464	-109 841
1:2 ap 13 Ersättning för ensam-kommande barn			-2 984 870	-2 394 212
1:2 ap 14 Ersättning för vissa särskilda kostnader			-74 106	-62 893
1:2 ap 15 Ersättning för stöd och service och hälso- och sjukvård			-254 036	-216 476
1:2 ap 16 Extra ersättning 2007 till 2009			0	220
Delsumma 1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande			-5 302 286	-4 204 370
Bidrag finansierade med "externa medel"				
Bidrag statlig myndighet ³⁾			-4 803	-9 837
Söderköpingsprocessen			0	-64
Ny väg in 1 och 2 ⁴⁾			-309	-576
Twinning Armenien ⁵⁾			-210	-793
Delsumma Bidrag finansierade med "externa medel"			-5 322	-11 270
Summa			-10 429 145	-8 321 836

¹⁾Jämförelsetalen är justerade efter förändrade redovisningsprinciper för år 2012 och år 2013.

²⁾Dagersättning periodiseras för första gången år 2013. Periodiseringen avser dagersättning som betalats ut år 2013 men avser år 2014. Om kostnaden för år 2013 respektive år 2012 justeras med hänsyn till beräknade återföringar av tidigare års periodiseringar skulle beloppet varit 767 798 tkr för år 2013 och 646 001 tkr för år 2012.

³⁾Avser transfereringar i REVA 3 projektet till projektpartners, RKP och TPT, för att visa att de har tagit del av beviljat EU-stöd.

⁴⁾Avser transfereringar till projektpartner Global Utmaning.

⁵⁾Avser transfereringar till annat EU-land projektpartner Polen.

Not 14

Årets kapitalförändring

Specifikation	2013	2012 1)
Anslagsfinansierad verksamhet		
Avskrivningar av anläggningstillgångar finansierade med anslag	-2 369	-20
Migrationsverkets fondfinansierade projekt som saknade bidragsöverenskomse år 2012	8 339	-8 339
Periodiseringsposter i transfereringsavsnittet	-203 172	-465 238
Summa	-197 202	-473 597
Bidragsfinansierad verksamhet		
Projekt REVA i verksamhetsavsnittet	4 803	9 835
Projekt REVA i transfereringsavsnittet	-4 803	-9 835
Summa	0	0
Uppbörd		
Periodiseringsposter i uppbördssavsnittet 2)	10 880	-16 761
Summa	-186 322	-490 358

1) Jämförelsetalen har justerats efter ändrade redovisningsprinciper år 2012 och år 2013.

2) Avser periodiseringar av Europeiska flyktingfonden III, Återvändandefonden och vidarebosättningsmedel.

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 15

Immateriella anläggningstillgångar

Specifikation	2013-12-31	2012-12-31
Balanserade utgifter för utveckling		
Anskaffningsvärde, ingående balans	330 933	281 847
Årets anskaffningar	46 438	54 051
avgår avyttrade anläggningar	-53 490	-4 965
Anskaffningsvärde, utgående balans	323 881	330 933
Akkumulerade avskrivningar, ingående balans	-129 741	-90 937
Årets avskrivningar	-57 301	-43 769
avgår avskrivningar, avyttrade anläggningar	53 490	4 965
Akkumulerade avskrivningar, utgående balans	-133 552	-129 741
Bokfört värde	190 329	201 192
Rättigheter avseende dataprogram och licenser		
Anskaffningsvärde, ingående balans	51 163	50 415
Årets anskaffningar	2 380	748
avgår avyttrade anläggningar	-33 270	0
Anskaffningsvärde, utgående balans	20 273	51 163
Akkumulerade avskrivningar, ingående balans	-43 570	-40 996
Årets avskrivningar	-2 695	-2 574
avgår avskrivningar, avyttrade anläggningar	33 270	0
Akkumulerade avskrivningar, utgående balans	-12 995	-43 570
Bokfört värde	7 278	7 593

Not 16

Materiella anläggningstillgångar

Specifikation	2013-12-31	2012-12-31¹⁾
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Anskaffningsvärde, ingående balans	98 479	96 683
Årets anskaffningar 2)	8 280	1 850
avgår avyttrade anläggningar	-3 127	-54
Anskaffningsvärde, utgående balans	103 632	98 479
Akkumulerade avskrivningar, ingående balans	-93 373	-87 347
Årets avskrivningar	-4 194	-6 080
avgår avskrivningar, avyttrade anläggningar	3 127	54
Akkumulerade avskrivningar, utgående balans	-94 440	-93 373
Bokfört värde	9 192	5 106
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Anskaffningsvärde, ingående balans	294 660	286 959
Årets anskaffningar 2)	64 526	16 566
avgår avyttrade anläggningar	-37 250	-8 865
Anskaffningsvärde, utgående balans	321 936	294 660
Akkumulerade avskrivningar, ingående balans	-245 859	-229 731
Årets avskrivningar	-27 167	-24 976
avgår avskrivningar, avyttrade anläggningar	36 204	8 848
Akkumulerade avskrivningar, utgående balans	-236 822	-245 859
Bokfört värde	85 114	48 801

1) Jämförelsetalen har justerats efter ändrade redovisningsprinciper.

2) Ökningen av årets anskaffning beror till stor del på flytten till Stadsdelen Jägersro i Malmö och flytten till Hallonbergen i Sundbyberg. Under året har ca 65 fotostationer köpts in.

Not 17

Fordringar hos andra myndigheter

Förändringen beror till stor del på Skatteverkets bedömning att Migrationsverket inte har rätt till avdrag för mervärdesskatt på vissa bostäder. Se avsnitt "Kompensationsrätt för mervärdesskatt på bostäder".

Not 18

Övriga fordringar

Under posten har nya återkrav på fondmedel tillkommit till ett belopp på 3 944 tkr.

Not 19

Periodavgränsningsposter

Specifikation	2013-12-31	2012-12-31 ¹⁾
Förutbetalda kostnader		
Hyror	99 338	86 786
Datatjänster	15 187	14 150
Periodisering dagersättnings	21 793	20 817
Övrigt	2 012	6 367
Delsumma	138 330	128 120
Upplupna bidragsintäkter		
Inomstatliga myndigheter	621	2 156
Utomstatliga organisationer	3 302	706
Europeiska flyktingfonden	59 379	37 063
Återvändandefonden	4 872	12 872
Vidarebosättningsmedel	150 082	124 335
Delsumma	218 256	177 132
Övriga upplupna intäkter		
Övrigt	1 047	1 697
Delsumma	1 047	1 697
Summa	357 633	306 949

¹⁾ Jämförelsetalen har justerats efter ändrade redovisningsprinciper.

Not 20

Avräkning med statsverket

Specifikation	2013-12-31	2012-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-796	-548
Övergångseffekt	0	4
Redovisat mot inkomsttitel	-322 712	-257 639
Uppbörsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	323 328	257 387
Skulder avseende uppbörd	-180	-796
Anslag icke räntebärande flöde		
Ingående balans	90 846	87 382
Redovisat mot anslag	11 422 466	8 620 766
Medel hänpörbara till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-11 409 801	-8 617 301
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	103 511	90 847
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	107 334	17 470
Redovisat mot anslag	3 057 403	2 589 337
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-3 216 507	-2 499 473
Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	-51 770	107 334
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	53 877	63 369
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-7 440	-9 492
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	46 437	53 877
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	-109	-3 607
Differens under utredning	-20	0
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	628 225	438 217
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-11 697 103	-8 794 634
Betalningar hänpörbara till anslag och inkomsttitlar	11 086 493	8 359 915
Övriga skulder på statens centralkonto i Riksbanken	17 486	-109
Summa Avräkning med statsverket	115 484	251 153

Not 21

Räntekonto i Riksgäldskontoret

Behållningen på räntekontot har ökat med 120 990 tkr vilket kan förklaras av att det vid årets utgång finns ett anslagssparande på 51 769 tkr på anslaget 1.1 Migrationsverket. Föregående år utnyttjades anslagskrediten med 107 334 tkr. Dessutom finns det ännu ej belånade anläggningstillgångar med 33 501 tkr avseende anskaffningar under december 2013. Föregående år fanns det ännu ej belånade anläggningstillgångar till ett värde av 14 457 tkr.

Erhållna anslagsmedel i ränteflödet har under år 2013 ökat med 717 034 tkr i jämförelse med år 2012. Ökning av anslagsmedel kan härledas till en utökad verksamhet till följd av en ökad prognos över antalet asylsökande. Beviljad räntekontokredit hos Riksgäldskontoret för år 2013 var 200 000 tkr. Migrationsverket har som mest utnyttjat räntekontokrediten med 23 292 tkr i juli 2013.

Not 22

Kassa och bank

Ökningen kan till största delen härföras till ICA Bank AB. På grund av den ökade asylinvandringen har ersättningarna till asylsökande ökat.

Not 23

Statsskapital

Specifikation	2013-12-31	2012-12-31
Ingående balans	15 207	7 359
Kapitalförändring från föregående år	4 061	7 848
Utgående balans	19 268	15 207

Ökningen av statsskapital är härförig till att Migrationsverket enligt 2013 års regleringsbrev medges undantag från bestämmelserna i 2 kapitlet 1 § Kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) samt 12 § Anslagsförordningen (2011:223). Undantaget innebär att verket får finansiera vissa anläggningstillgångar med anslag anskaffats för 4 081 tkr som främst avser utveckling av immateriella anläggningstillgångar, samt avskrivning på 20 tkr GDISC.

Not 24

Balanserad kapitalförändring

Specifikation	Ingående balans 2013-01-01	Årets kapital- förändring 2012 ¹⁾	Utgående balans 2013-12-31
Ingående balans	-1 462 658		-1 462 658
Omföring 2012 års kapitalförändring, periodisering uppbörd		- 16 761	16 761
Omföring 2012 års kapitalförändring, periodisering transfereringar		- 486 055	-486 055
Interna fondfinansierade projekt utan kontrakt ²⁾		-8 339	-8 339
Summa	-1 462 658	- 511 155	-1 973 813

¹⁾ Bokförda kapitalförändringar år 2012 var 398 721 kr. Av denna har 20 tkr överförts till statsskapital. Justeringar har gjorts med hänsyn till förändrade redovisningsprinciper år 2012 för värdering av fordringar och skulder avseende Europeiska flyktingfonden III och Återvändandefonden. Omräkning har inte gjorts med hänsyn till beräknad periodisering av dagarsättning år 2012 på 20 817 tkr. Se "Förändrade redovisningsprinciper."

²⁾ Posten avser påbörjade projekt inom Migrationsverket som delvis finansieras med EU-medel och där bidragsöverenskommelse saknades vid årsskiftet 2012.

Not 25

Årets kapitalförändring

Se not 14.

Not 26

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Specifikation	2013-12-31	2012-12-31
Ingående avsättning	6 523	8 615
Årets pensionskostnader	3 778	1 026
Årets pensionsutbetalningar	-3 462	-3 118
Summa	6 839	6 523

Not 27

Övriga avsättningar

Specifikation	Ingående balans 2013-01-01	Årets förändring 2013	Utgående balans 2013-12-31
Engångspremier SPV ¹⁾	1 252	-810	442
Särskild löneskatt SPV ¹⁾	304	-197	107
Kompetensväxlings-åtgärder ²⁾	21 993	852	22 844
Avsättning för personal ³⁾	437	-437	0
Avsättning för återbetalat bistånd ⁴⁾	3 009	515	3 525
Tvister ⁵⁾	64	0	64
Summa	27 059	- 77	26 982

¹⁾ Under år 2013 har det inte tillkommit några nya uppökningar av engångspremier. Endast en uppökning kvarstår som beräknas utbetalas under år 2014.

²⁾ Under år 2013 avsattes 4 105 tkr för kompetensväxlingsåtgärder och 3 253 tkr har utnyttjats. 2014 års avsättning beräknas bli likvärdig.

³⁾ Under år 2013 har inga nya avsättningar för personal gjorts.

⁴⁾ Avsättningen avser dagarsättning m.m. som inte hämtats ut av asylsökande utan återbetalts till Migrationsverket av betalningsförmedlaren. Migrationsverkets juridiska skuld uppgår år 2013 till 69 572 tkr. Erfarenhet från tidigare år är att en väsentlig del av skulden inte kommer att regleras, därfor sker årligen en schablonmässig värdering och avsättningen skrivs ned till det belopp som kan förväntas utbetalas. Det belopp som förväntas utbetalas under år 2014 har värderats till 3 525 tkr.

⁵⁾ Twist från 2007 med Kungsholms express och spedition AB bl.a. till följd av stor skillnad på belopp mellan offert och faktura. Migrationsverket avväntar preskriptionstid.

Not 28

Lån i Riksgäldskontoret

Specifikation	2013-12-31	2012-12-31
Ingående skuld	232 686	240 113
Lån upptagna under året	98 041	117 155
Årets amorteringar	-89 200	-124 582
Utgående skuld	241 527	232 686
Beviljad låneram	285 000	300 000

Av befintliga lån avser 39 010 tkr kreditiv för finansiering av utveckling av immateriella anläggningstillgångar. Ännu ej belånade anläggningstillgångar under december år 2013 uppgår till 33 501 tkr.

Not 29

Leverantörsskulder

Saldo på leverantörsskulder år 2013 förklaras av att utbetalningarna i samband med årsskiftet 2012/2013 försonades på grund av tekniska problem vilket resulterade i att betalningarna genomfördes först i januari år 2013. Dessutom har den ökade asylströmmen generellt medfört fler fakturor i verksamheten.

Not 30

Övriga skulder

Ökningen beror till största del på att antalet årsarbetskrafter ökat med ungefär 16 % och därmed även utfallet på kontot för personalens källskatt.

Periodavgränsningsposter

Specifikation	2013-12-31	2012-12-31
Upplupna kostnader		
Utgiftsområde 8 Migration		
Placering barn	762 143	446 708
Sjuk- och hälsovård	279 736	234 546
Skolkostnader och organiserad verksamhet	251 652	156 662
Offentliga biträden	67 159	52 586
Övriga transfereringar	9 394	19 821
Semesterlöneskuld (ink. sociala avgifter)	157 202	136 105
Lönekostnader	960	5 606
Övriga kostnader som hyror, tolkkostnader m.m.	83 204	46 601
Europeiska flyktingfonden III	4 458	44 506
Delsumma	1 615 908	1 143 141
Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet		
Ersättning för ensamkommande barn	638 774	851 435
Ersättning för stöd, service, hälso- och sjukvård	65 458	106 947
Schablonersättning	193 858	120 834
Ersättning för ekonomiskt bistånd	56 942	66 611
Ersättning för extraordnära kostnader, hyreskostnader m.m.	4 886	7 641
Delsumma	959 918	1 153 468
Summa upplupna kostnader	2 575 826	2 296 609
Oförbrukade bidrag		
Inomstatliga myndigheter ¹⁾	2 044	1 419
Utomstatliga organisationer	9 925	6 865
Bidrag från EU avseende Europeiska flyktingfonden III	31 453	15 228
Bidrag från EU avseende Återvändandefonden	40 889	27 931
Summa oförbrukade	84 311	51 443
Summa	2 660 137	2 348 052

¹⁾Återstående bidrag på 1 595 tkr från VINNOVA till projektet Att kommunicera om brandskydd beräknas tas i anspråk inom tre månader.

Återstående bidrag på 449 tkr från Smittskyddsinstitutet (SMI) till projekt e-Mo 2, kommer att tas i anspråk inom tidsintervallet tre månader till ett år då avtalet med SMI går ut 2014-06-30.

Not 32

Övriga ansvarsförbindelser

Migrationsverkets ansvarsförbindelser avser

- Ånge fastighetsbolag AB har framställt krav på Migrationsverket avseende kostnader för återställande av lägenheter för asylsökande som Migrationsverket tidigare hyrt. Migrationsverket har gjort en preskriptionsinvändning.
- Dina Försäkringar har riktat ett regresskrav mot Migrationsverket avseende en vattenskada i en fastighet där Migrationsverket hyrt lägenheter för asylsökande. Migrationsverket har gjort en preskriptionsinvändning.

Noter till anslagsredovisningen

För budgetåret 2013 tilldelades Migrationsverket medel från Justitiedepartementet enligt regleringsbrev, regeringsbeslut II:4, 2012-12-20 (Ju2012/8237/SIM m.fl.). Från Arbetsmarknadsdepartementet tilldelades Migrationsverket medel för utgiftsområde 13 enligt regleringsbrev, regeringsbeslut II:14, 2012-12-20 (A2012/4165/IU m.fl.).

För budgetåret 2013 har Justitiedepartementet beslutat om fem ändringar av Migrationsverkets regleringsbrev. Ändringarna är beslutade i regeringsbeslut II:3, 2013-06-27 (Ju2013/313/SIM m.fl.), regeringsbeslut II:2, 2013-10-10 (Ju2013/313/SIM m.fl.), regeringsbeslut II:1, 2013-12-19 (Ju2013/8556/SIM m.fl.) och regeringsbeslut II:3, 2014-01-30 (Ju2014/226/SIM) och i regeringsbeslut II:2, 2014-02-13 (Ju2014/909/SIM).

Arbetsmarknadsdepartementet har gjort två ändringar av Migrationsverkets regleringsbrev för utgiftsområde 13. Ändringarna är beslutade i regeringsbeslut II:2 2013-10-24 (A2013/3979/IU m.fl.) och II:4 2013-12-19 (A2013/4863/IU).

Not 33

1:1 ap 1 Migrationsverket (ram)

Under året har anslagsposten ökats med 257 000 tkr. Överföringsbeloppet på anslaget beror på lägre personal- och tolkkostnader än prognositerat. Trots en ökning av antalet anställda under året har ökningen varit mindre än beräknat. Kostnaderna för tolktjänster ligger i stort sätt oförändrade från föregående år trots att antalet tolktillfällen har ökat. Detta beror bl.a. på att det har genomförts fler telefontolkningar och fler videoutredningar.

Not 34

1:2 ap 2 Ersättningar till asylsökande, kommuner och landsting (ram)

Anslagsposten har under året minskats med 56 000 tkr. Anslagskrediten har utökats med 181 642 tkr till 368 900 tkr. Av den har verket utnyttjat 241 710 tkr. Orsaken till den höga anslagsbelastningen beror på att antalet asylsökande har ökat till följd av förändringar i omvälden.

Not 35

1:2 ap 3 Boende för asylsökande (ram)

Anslagsposten har under året ökats med 298 000 tkr. Anslagskrediten har utökats med 73 tkr till 117 200 tkr. Av den har verket utnyttjat 12 226 tkr. Orsaken till den höga anslagsbelastningen är den utökning som skett av Migrationsverkets boende under år 2013. Utökningen har till stor del bestått av tillfälliga anläggningsboenden där kostnaderna är avsevärt högre än för boende i ordinarie anläggningsboende.

Not 36

1:3 ap 4 Återvandringsförberedelser (ram)

Antalet projektansökningar har under året minskat och så även antalet projekt som beviljats projektstöd. Troligen mycket beroende på osäkra säkerhetssituationer i en del länder.

Not 37

1:3 ap 5 Återvandringsbidrag (ram)

Den låga förbrukningen på anslagsposten beror på att endast ett fåtal ansökningar har beviljats bidrag då ansökningarna av olika skäl inte uppfyllt kraven för att bidrag ska beviljas.

Not 38

1:3 ap 6 Vidarebosättning m.m. (ram)

I enlighet med regleringsbrevet har ett schabloniserat belopp omfört till anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande. För år 2013 har 380 019 tkr belastat anslagsposten. Beloppet motsvarar 1 902 organiserat överförda flyktingar multiplicerat med 199 800 kr. Detta är två personer mer än vad anslagsposten är beräknad för. Migrationsverket har därigenom utnyttjat 399 tkr av anslagskrediten på 11 388 tkr.

Not 39

1:3 ap 8 Anhörigresor (ram)

Det har inkommit färre ansökningar om resebidrag år 2013 än vad som beräknats. Utfallet på anslaget påverkas också av att kostnadera för resorna varierar beroende på var de anhöriga befinner sig.

Not 40

1:6 ap 2 Migrationsverket (ram)

Det relativt höga överföringsbeloppet beror främst på en stor del asylärenden som medför en lägre grad av biträdesförordnanden då de förväntas medföra uppehållstillstånd.

Not 41

1:7 ap 1 Utresor för avisade och utvisade (ram)

En omdisponering till anslagsposten har skett under året med 3 000 tkr. Anslagskrediten har utökats med 3 815 tkr till 5 351 tkr. Av krediten har verket utnyttjat 3 071 tkr. Utnyttjandet av anslagskrediten beror på att antalet självmant återvändande har ökat under år 2013. Även arbetet med att sluta reintegreringsavtal för att underlätta återvändandet har gått framåt under året.

Not 42

1:8 ap 1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar (ram)

Utfallet för år 2013 har blivit lägre än tilldelad ram. Främsta orsaken är att vissa beslut sköts upp i avvaktan på förtidligande av regelbrev vilket medfört att utfallet för år 2013 blev lägre än väntat. Av utfallet på anslaget beräknas så kallade vidarebosättningsmedel utgöra 20 027 tkr. Motsvarande belopp för år 2012 var 23 287 tkr.

Not 43

1:2 ap 2 Ny schablonersättning (ram)

Det utgående överföringsbeloppet beror på att ett antal ansökningar som avser år 2013 ännu inte betalats ut. 193 858 tkr har periodiserats men inte belastat anslaget i enlighet med reglerna för anslagsavräkning av transfereringar.

Not 44

1:2 ap 3 Ersättning för initialt ekonomiskt bistånd (ram)

Det utgående överföringsbeloppet berörs av att ett antal ansökningar som avser år 2013 ännu inte betalats ut. 11 489 tkr har periodiserats men inte belastat anslaget i enlighet med reglerna för anslagsavräkning av transfereringar.

Not 45

1:2 ap 6 Hyreskostnader (ram)

Anslagsposten har under året minskats genom en omdisponering på 13 000 tkr. Anledningen är att det är få kommuner som ansöker om denna ersättning.

Not 46

1:2 ap 9 Införande av prestationsbaserad ersättning (ram)

Anslagsposten tillkommer i ändring av regelbrev, 2013-10-24. 1 000 tkr tilldelas Migrationsverket för förberedelser för införande av prestationsbaserad ersättning till kommuner. Då pengarna kom sent på året har inte alla medel utnyttjats på anslagsposten. Förberedelsearbetet pågick de två sista månaderna år 2013 och pågår även under 1:a kvartalet år 2014.

Not 47

1:2 ap 12 Ersättning för ekonomiskt bistånd m.m. (ram)

Det utgående överföringsbeloppet beror på att ett antal ansökningar som avser år 2013 ännu inte betalats ut. C:a 45 000 tkr har periodiserats men inte belastat anslaget i enlighet med reglerna för anslagsavräkning av transfereringar.

Not 48

1:2 ap 13 Ersättning för ensamkommande barn (ram)

I linje med den starktökande asyltrenden i sin helhet, fortsätter även antalet ensamkommande barn att öka. Det höga utgående överföringsbeloppet beror på att ett stort antal ansökningar som avser år 2013 ännu inte betalats ut. 638 774 tkr har periodiserats men inte belastat anslaget i enlighet med reglerna för anslagsavräkning av transfereringar. Migrationsverket har under året minskat antalet ännu ej behandlade ansökningar. År 2012 periodiserades c:a 851 000 tkr.

Not 49

1:2 ap 15 Ersättning för stöd och service och hälso- och sjukvård (ram)

Migrationsverket har utnyttjat 21 797 tkr av anslagskrediten på 28 704 tkr. Utnyttjandet av krediten beror främst på att Migrationsverket har minskat antalet ännu ej behandlade ansökningar under slutet av år 2013.

Not 50

Redovisning av beställningsbemyndigande**1:8 ap 1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar (ram)**

Till följd av stora problem med regelverkstolkningar inom Europeiska flyktingfonden III och Återvändandefonden har nya beslut om projektfinansiering skjutits upp. Det låga utnyttjandet av ramen beror även på att nya åtaganden under år 2012 inte kom upp i beräknad nivå.

Noter till finansieringsanalysen

Not 51

	2013	2012
Kostnader enligt resultaträkning	-4 266 785	-3 395 663
Justeringer:		
Avskrivningar	90 984	74 553
Realisationsförlust	436	1 375
Avsättningar ¹⁾	239	-47 479
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-4 175 126	-3 367 214

¹⁾ Från och med delårsbokslutet 2012 sker en schablonmässig värdering av bistånd som inte hämtats ut av sökande. Tidigare år har skulden redovisats med belopp motsvarande den totala juridiska skulden.

Not 52

	2013	2012
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen	3 987	4 914
Justeringer:		
Realisationsvinst	-257	-644
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	3 729	4 270

Förklaringar till bilagorna

FGrunder för beviljade förstagångstillstånd till flyktingar m.fl.

Konventionsflyktingar

AF Flykting UtL kap 4:1§ (Genevekonventionen)

Alternativt skyddsbehövande

AT Tortyr, alternativt skyddsbehövande 4 kap 2 §

AC väpnad konflikt, alternativt skyddsbehövande 4 kap 2 §

Övriga skyddsbehov

AV Väpnad konflikt, övrig skyddsbehövande 4 kap 2 a §

AS Svåra motsättningar, övrig skyddsbehövande 4 kap 2 a §

KV Organiserad överföring av flyktingar m.m. (kvot)

G Synnerligen ömmande omständigheter 5 kap 6 §

Grunder för beviljade tillstånd efter verkställighetshindersprövning

M4 Hinder mottagarlandet tar inte emot

M5 Medicinska hinder

M6 Hinder annan särskild anledning

Grunder för beviljade förstagångstillstånd till anhöriga

B Anhöriga till personer som bor i Sverige, exklusive personer under K

B3 Anknytning på grund av tidigare vistelse i Sverige

B4 Annan anhörig som har ingått i samma hushållsgemenskap som någon som bor i Sverige eller som har uppehållstillstånd för bosättning i Sverige

B5 Anhöriginvandring som regleras av EG-direktiv

B6 Anhöriginvandring som regleras av nationell lagstiftning

B7 Försörjningskravet uppfyllt

B8 Försörjningskravet inte uppfyllt, men särskilda skäl

BR Anknytning, förälder till barn – umgänge

CA Anhörig till gätforskare

CB Anhöriga till egna företagare

CE EU-Blåkort för högkvalificerad arbetskraft

CG Anhöriga till arbetstagare

DB Anhöriga till gäststudenter

K Anhöriga till personer som bor i Sverige, som fått uppehållstillstånd av flyktingskäl, som skyddsbehövande i övrigt eller på humanitära grunder

K1 Anhöriga till personer som bor i Sverige, som fått permanent uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen

K4 Annan anhörig (ex hushållsgemenskap) till personer boende i Sverige med samma klassning som ovan

K7 Försörjningskravet uppfyllt för anhöriga till personer som bor i Sverige, som fått permanent uppehållstillstånd av flyktingskäl och skyddsskäl eller humanitära grunder

K8 Försörjningskravet ej uppfyllt, särskilt skäl för anhöriga till personer som bor i Sverige, som fått permanent uppehållstillstånd av flyktingskäl och skyddsskäl eller humanitära grunder

Tillstånd enligt EES-avtalet

R1 Arbetstagare

R2 Egenföretagare

R4 Studerande

R5 Pensionär

R6 Make/maka/barn

R7 Föräldrar och barn över 21 år

Q1 Make/maka/sambo/barn som beviljats uppehållskort

Q2 Föräldrar/barn över 21 som beviljats uppehållskort

Beviljade uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i annat EU-land samt medborgare i Schweiz

H1 Arbetstagare

H2 Egenföretagare

H4 Studerande

H5 Pensionär

H6 Make/maka/barn

H7 Föräldrar

LS/LT Avtal Schweiz

Tidsbegränsade uppehållstillstånd:

T2 Tidsbegränsade uppehållstillstånd på grund av amärkning på skötsamhet

T3 Tidsbegränsade uppehållstillstånd på grund av humanitära/medicinska skäl

T4 Tidsbegränsade uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder

T9 Tidsbegränsat tillstånd, förundersökning/huvudförhandling i brottmål

Arbetsmarknad

C0 Arbetstagare

C7 Arbetstagare fd asylsökande

C8 Arbetstagare med visum

C9 Arbetstagare tidigare student

CE Blåkort

CF Egna företagare

CH Aupair

CI Idrottsutövare/tränare

CP Praktikanter

CR Gätforskare EU-dirketiv

CU Artister

CW Ungdomsutbyte

Övriga tillstånd

D Gäststudenter

DF Doktorander

F Adoptivbarn

Bilaga 1

Asylansökningar 2013

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Totalt
Syrien	Under 18 år	4 725
	Mellan 18-64 år	11 198
	Över 64 år	394
	Män	10 285
	Kvinnor	6 032
	Totalt	16 317
Statslös	Under 18 år	2 316
	Mellan 18-64 år	4 484
	Över 64 år	121
	Män	4 268
	Kvinnor	2 653
	Totalt	6 921
Eritrea	Under 18 år	825
	Mellan 18-64 år	3 984
	Över 64 år	35
	Män	3 078
	Kvinnor	1 766
	Totalt	4 844
Somalia	Under 18 år	1 005
	Mellan 18-64 år	2 806
	Över 64 år	90
	Män	2 648
	Kvinnor	1 253
	Totalt	3 901
Afghanistan	Under 18 år	1 737
	Mellan 18-64 år	1 254
	Över 64 år	20
	Män	2 334
	Kvinnor	677
	Totalt	3 011
Serbien	Under 18 år	714
	Mellan 18-64 år	941
	Över 64 år	14
	Män	881
	Kvinnor	788
	Totalt	1 669
Irak	Under 18 år	333
	Mellan 18-64 år	1 067
	Över 64 år	76
	Män	945
	Kvinnor	531
	Totalt	1 476
Övriga	Under 18 år	4 797
	Mellan 18-64 år	11 145
	Över 64 år	178
	Män	10 324
	Kvinnor	5 796
	Totalt	16 120
TOTALT	Under 18 år	16 452
	Mellan 18-64 år	36 879
	Över 64 år	928
	Män	34 763
	Kvinnor	19 496
	Totalt	54 259

Asylansökningar ensamkommande barn 2013

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Totalt
Afghanistan	0-6 år	7
	7-12 år	69
	13-17 år	1 171
	Pojkar	1 164
	Flickor	83
	Totalt	1 247
Somalia	0-6 år	16
	7-12 år	58
	13-17 år	502
	Pojkar	403
	Flickor	173
	Totalt	576
Syrien	0-6 år	26
	7-12 år	62
	13-17 år	276
	Pojkar	264
	Flickor	100
	Totalt	364
Eritrea	0-6 år	3
	7-12 år	8
	13-17 år	334
	Pojkar	265
	Flickor	80
	Totalt	345
Marocko	0-6 år	
	7-12 år	1
	13-17 år	314
	Pojkar	310
	Flickor	5
	Totalt	315
Statslös	0-6 år	25
	7-12 år	82
	13-17 år	196
	Pojkar	215
	Flickor	88
	Totalt	303
Algeriet	0-6 år	
	7-12 år	
	13-17 år	127
	Pojkar	126
	Flickor	1
	Totalt	127
Övriga	0-6 år	17
	7-12 år	44
	13-17 år	514
	Pojkar	437
	Flickor	138
	Totalt	575
TOTALT	0-6 år	94
	7-12 år	324
	13-17 år	3 434
	Pojkar	3 184
	Flickor	668
	Totalt	3 852

Bilaga 2

Självmant återvändande (inkl Dublinären) 2011-2013, fördelat på medborgarskap

Medborgarskap	År	varav självmant utresta	Andel inom 2 veckor	Andel inom 1 mån	Genomsnittlig handläggningstid
Serbien	2011	2 622	589	1 091	63
	2012	2 550	782	1 343	53
	2013	1 790	619	1 167	60
Syrien	2011	91	16	29	78
	2012	155	21	98	49
	2013	756	151	657	36
Kosovo	2011	582	47	158	101
	2012	578	48	118	119
	2013	639	137	379	80
Albanien	2011	50	18	25	46
	2012	633	308	494	28
	2013	510	176	386	52
Bosnien och Hercegovina	2011	177	63	102	52
	2012	1 698	695	1 320	29
	2013	474	185	324	57
Makedonien	2011	858	371	592	33
	2012	461	76	218	66
	2013	461	185	319	49
Irak	2011	735	62	180	149
	2012	565	66	164	183
	2013	419	129	298	111
Somalia	2011	268	12	88	64
	2012	261	22	102	57
	2013	342	234	957	48
Afghanistan	2011	160	23	66	60
	2012	361	19	121	79
	2013	327	111	402	73
Statslös	2011	253	15	49	140
	2012	220	23	64	133
	2013	318	82	368	63
Iran	2011	255	60	122	64
	2012	259	55	115	76
	2013	294	116	288	80
Övriga	2011	3 690	844	1 592	84
	2012	3 996	700	1 497	96
	2013	3 708	1 288	3 493	91
TOTALT	2011	9 741	2 120	4 094	79
	2012	11 737	2 815	5 654	76
	2013	10 038	3 413	9 038	73

Bilaga 3

Grunder för beviljade förstagångstillstånd till flyktingar m.fl. 2013

Beslut i första och andra instans

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Klassningskod							
		AF	AT	AC	AV	AS	KV	G	Totalt
Syrien	Under 18 år	641	3 021	1			211	1	3 875
	därav barn utan vårdnadshavare	27	179						206
	Mellan 18-64 år	1 342	6 690	7	3	1	245	5	8 293
	Över 64 år	9	346	2			5	1	363
	Män	1 322	5 920	6	3	1	256	2	7 510
	Kvinnor	670	4 137	4			205	5	5 021
	Totalt	1 992	10 057	10	3	1	461	7	12 531
Statslös	Under 18 år	221	1 117			22	22	82	1 464
	därav barn utan vårdnadshavare	8	118			3		14	143
	Mellan 18-64 år	538	1 925	2	1	33	23	62	2 584
	Över 64 år	9	82			4		2	97
	Män	504	1 840	2	1	32	23	72	2 474
	Kvinnor	264	1 284			27	22	74	1 671
	Totalt	768	3 124	2	1	59	45	146	4 145
Eritrea	Under 18 år	135	341				140	4	620
	därav barn utan vårdnadshavare	34	112				2	3	151
	Mellan 18-64 år	568	1 487	3			272	3	2 333
	Över 64 år	5	22				1	2	30
	Män	402	1 001	3			209	4	1 619
	Kvinnor	306	849				204	5	1 364
	Totalt	708	1 850	3			413	9	2 983
Afghanistan	Under 18 år	411	229	338	1	82	187	378	1 626
	därav barn utan vårdnadshavare	121	160	312	1	74	2	336	1 006
	Mellan 18-64 år	525	202	47		19	217	41	1 051
	Över 64 år	12	6			1	5	5	29
	Män	499	346	352		89	147	371	1 804
	Kvinnor	449	91	33	1	13	262	53	902
	Totalt	948	437	385	1	102	409	424	2 706
Somalia	Under 18 år	350	78	1		138	210	68	845
	därav barn utan vårdnadshavare	125	56	1		88		60	330
	Mellan 18-64 år	489	226	3		201	118	27	1 064
	Över 64 år	28	24			26	2	6	86
	Män	265	220	3		233	150	60	931
	Kvinnor	602	108	1		132	180	41	1 064
	Totalt	867	328	4		365	330	101	1 995
Övriga	Under 18 år	620	185			12	243	343	1 403
	därav barn utan vårdnadshavare	93	31			1	7	76	208
	Mellan 18-64 år	1 711	252	2	1	31	284	306	2 587
	Över 64 år	32	5			7	2	42	88
	Män	1 311	238	2		26	258	314	2 149
	Kvinnor	1 052	204		1	24	271	377	1 929
	Totalt	2 363	442	2	1	50	529	691	4 078
TOTALT	Under 18 år	2 378	4 971	340	1	254	1 013	876	9 833
	därav barn utan vårdnadshavare	408	656	313	1	166	11	489	2 044
	Mellan 18-64 år	5 173	10 782	64	5	285	1 159	444	17 912
	Över 64 år	95	485	2		38	15	58	693
	Män	4 303	9 565	368	4	381	1 043	823	16 487
	Kvinnor	3 343	6 673	38	2	196	1 144	555	11 951
	Totalt	7 646	16 238	406	6	577	2 187	1 378	28 438

Bilaga 4

Grunder för beviljade förstagångstillstånd till anhöriga 2013

Beslut i första och andra instans

Medborgar- skap	Ålder/ Kön	Klassningskod															Totalt	
		B	B3	B4	B5	B6	B7	B8	BR	CA	CB	CG	DB	K	K1	K4	K7	K8
Somalia	Under 18 år	352		2	1									5 653	5	26		6 039
	Mellan 18-64 år	58	1	4	43	7		3						1 164	2	38		1 320
	Över 64 år				1									21		1		23
	Män	219	1	3	27	7		3						3 253	3	24		3 540
	Kvinnor	191		3	18									3 585	4	41		3 842
	Totalt	410	1	6	45	7		3						6 838	7	65		7 382
Syrien	Under 18 år	37			5					3	18	1 137	3	466		3		1 672
	Mellan 18-64 år	3			155	62	1			4	9	664	3	238		9		1 148
	Över 64 år	1		1								13		2				17
	Män	22			57	25				1	13	827	3	275		3		1 226
	Kvinnor	19		1	103	37	1			6	14	987	3	431		9		1 611
	Totalt	41	1	160	62	1				7	27	1 814	6	706		12		2 837
Indien	Under 18 år	18			2					39	4	748	15					826
	Mellan 18-64 år	2			89	36	2			61	6	1 023	47	1				1 267
	Över 64 år																	
	Män	10			33	25				27	3	422	20					540
	Kvinnor	10			56	13	2			73	7	1 349	42	1				1 553
	Totalt	20			89	38	2			100	10	1 771	62	1				2 093
Irak	Under 18 år	173			2					8	21	240	30	71		4		549
	Mellan 18-64 år	16	1	2	838	124	4	1		6	13	158	13	112	1	10		1 299
	Över 64 år	1		1	3									4		1		11
	Män	95	1	1	400	81		1		7	14	143	22	99		4		869
	Kvinnor	95		2	443	43	4			7	20	255	21	88	1	11		990
	Totalt	190	1	3	843	124	4	1		14	34	398	43	187	1	15	1	1 859
Thailand	Under 18 år	583			8	20				2	21	1						635
	Mellan 18-64 år	7		1	296	859				1	55	3						1222
	Över 64 år																	
	Män	271			17	51						56	1					396
	Kvinnor	319		1	287	828				3	20	3						1461
	Totalt	590		1	304	879				3	76	4						1 857
Afghanistan	Under 18 år	164	1	1						6	26	2	594		101	2	2	899
	Mellan 18-64 år	18		2	159	30	2	1	2	4	17	1	354	1	111	1	1	704
	Över 64 år	2		1									9		5			17
	Män	105	1		71	18	1		2	5	17	1	396		82	3	1	703
	Kvinnor	79		4	88	12	1	1		5	26	2	561	1	135	2		917
	Totalt	184	1	4	159	30	2	1	2	10	43	3	957	1	217	3	3	1 620
Kina	Under 18 år	77			4	2				65	29	234	43	1				455
	Mellan 18-64 år	4	1		231	231				81	32	289	81	5				955
	Över 64 år												1					1
	Män	42	1		40	43				47	30	177	40	4				424
	Kvinnor	39			195	190				99	31	347	84	2				987
	Totalt	81	1		235	233				146	61	524	124	6				1 411
Övriga	Under 18 år	2 110	3	8	54	41				223	126	2 076	285	825	5	15	5	5 776
	Mellan 18-64 år	271	40	13	5 787	5 353	15	5	5	217	128	1 804	416	739	9	36	12	2 14 852
	Över 64 år	5	7	5	37	23				3	1	9	1	4		1		96
	Män	1 168	25	11	2 693	2 480	2	4	4	167	92	1 365	270	718	5	16	8	5 9 034
	Kvinnor	1 218	25	15	3 185	2 937	13	1	1	276	163	2 524	432	850	9	36	4	2 11 690
	Totalt	2 386	50	26	5 878	5 417	15	5	5	443	255	3 889	702	1 568	14	52	12	7 20 724
TOTALT	Under 18 år	3 514	4	11	74	65				338	206	4 482	379	7 610	10	149	2	7 16 851
	Mellan 18-64 år	379	43	22	7 598	6 702	24	10	7	369	193	4 010	564	2 613	13	204	13	3 22 767
	Över 64 år	9	7	8	41	23				3	1	23	1	40		8		1 165
	Män	1 932	29	15	3 338	2 730	3	9	6	249	157	3 007	357	4 745	8	129	11	7 16 732
	Kvinnor	1 970	25	26	4 375	4 060	21	1	1	461	243	5 508	587	5 518	15	232	4	4 23 051
	Totalt	3 902	54	41	7 713	6 790	24	10	7	710	400	8 515	944	10 263	23	361	15	11

Bilaga 5

Grunder för registrering av uppehållsrätt för EES-medborgare och beviljade uppehållskort 2013

Beslut i första och andra instans

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Klassningskod								Totalt
		R1	R2	R4	R5	R6	R7	Q1	Q2	
Polen	Under 18 år	3		1	3	678				685
	Mellan 18-64 år	1 930	129	163	58	488	6			2 774
	Över 64 år	3			22	1	1			27
	Män	1 327	85	56	29	408	3			1 908
	Kvinnor	609	44	108	54	759	4			1 578
Totalt		1 936	129	164	83	1 167	7			3 486
Tyskland	Under 18 år	1	1	28	5	252				287
	Mellan 18-64 år	729	31	1 311	143	150	1			2 365
	Över 64 år	1			53	3				57
	Män	438	23	568	119	168	1			1 317
	Kvinnor	293	9	771	82	237				1 392
Totalt		731	32	1 339	201	405	1			2 709
Rumänen	Under 18 år	3				202		1		206
	Mellan 18-64 år	610	27	77	67	189				970
	Över 64 år	3			33					36
	Män	389	20	33	40	147				629
	Kvinnor	227	7	44	60	244		1		583
Totalt		616	27	77	100	391		1		1 212
Spanien	Under 18 år	1			2	139				142
	Mellan 18-64 år	422	4	438	36	98		1		999
	Över 64 år				3					3
	Män	276	1	240	20	103		1		641
	Kvinnor	147	3	198	21	134				503
Totalt		423	4	438	41	237		1		1 144
Frankrike	Under 18 år			3	1	97				101
	Mellan 18-64 år	302	3	652	29	55				1 041
	Över 64 år					1				1
	Män	212	3	351	19	58				643
	Kvinnor	90		304	11	95				500
Totalt		302	3	655	30	153				1 143
Storbritannien	Under 18 år	1		1	7	88				97
	Mellan 18-64 år	466	22	257	60	62				867
	Över 64 år			1	6					7
	Män	331	14	131	48	66				590
	Kvinnor	136	8	128	25	84				381
Totalt		467	22	259	73	150				971
Grekland	Under 18 år				89					89
	Mellan 18-64 år	416	3	276	43	66	1			805
	Över 64 år	3			5	1				9
	Män	276	3	148	28	66				521
	Kvinnor	143		128	20	90	1			382
Totalt		419	3	276	48	156	1			903
Övriga	Under 18 år	4		24	8	980	2	195		1 213
	Mellan 18-64 år	2 950	101	1 657	249	628	10	990	3	6 588
	Över 64 år	2	2		33		2	3	6	48
	Män	2 054	78	843	134	632	6	546	3	4 296
	Kvinnor	902	25	838	156	976	8	642	6	3 553
Totalt		2 956	103	1 681	290	1 608	14	1 188	9	7 849
TOTALT	Under 18 år	13	1	57	26	2 525	2	196		2 820
	Mellan 18-64 år	7 825	320	4 831	685	1 736	18	991	3	16 409
	Över 64 år	12	2	1	155	6	3	3	6	188
	Män	5 303	227	2 370	437	1 648	10	547	3	10 545
	Kvinnor	2 547	96	2 519	429	2 619	13	643	6	8 872
Totalt		7 850	323	4 889	866	4 267	23	1 190	9	19 417

Bilaga 6

Grunder för beviljade uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i annat EU-land och för medborgare i Schweiz 2013

Beslut i första och andra instans

Medborgarskap	Ålder/Kön	Klassningskod							Totalt
		H1	H2	H4	H5	H6	H7	LS/LT	
Schweiz	Under 18 år							16	16
	Mellan 18-64 år	2		1				171	174
	Över 64 år							7	7
	Män	1						106	107
	Kvinnor	1		1				88	90
	Totalt	2		1				194	197
Marocko	Under 18 år					52		3	55
	Mellan 18-64 år	81	1	1		29	1		113
	Över 64 år					26		3	102
	Män	72	1			55	1		66
	Kvinnor	9		1					
	Totalt	81	1	1		81	1	3	168
Nigeria	Under 18 år	2				66			68
	Mellan 18-64 år	72	3		1	23			99
	Över 64 år								
	Män	48			1	34			83
	Kvinnor	26	3			55			84
	Totalt	74	3		1	89			167
Pakistan	Under 18 år					25			25
	Mellan 18-64 år	44	5	1	2	12			64
	Över 64 år								
	Män	42	5	1	2	14			64
	Kvinnor	2				23			25
	Totalt	44	5	1	2	37			89
Ghana	Under 18 år					32			32
	Mellan 18-64 år	34	1			20			55
	Över 64 år								
	Män	28	1			26			55
	Kvinnor	6				26			32
	Totalt	34	1			52			87
Övriga	Under 18 år				1	150		5	156
	Mellan 18-64 år	294	7	5	11	104		6	427
	Över 64 år	1			1		2		4
	Män	238	5	2	5	95	1	5	351
	Kvinnor	57	2	3	8	159	1	6	236
	Totalt	295	7	5	13	254	2	11	587
TOTALT	Under 18 år	2			1	325		24	352
	Mellan 18-64 år	527	17	8	14	188	1	177	932
	Över 64 år	1			1		2	7	11
	Män	429	12	3	8	195	1	114	762
	Kvinnor	101	5	5	8	318	2	94	533
	Totalt	530	17	8	16	513	3	208	1 295

Bilaga 7

Grunder för beviljade tillstånd avseende tidsbegränsade uppehållstillstånd 2013

Beslut i första och andra instans

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Klassningskod				Totalt
		T2	T3	T4	T9	
Kamerun	Under 18 år					
	därav barn utan vårdnadshavare					
	Mellan 18-64 år			25	25	
	Över 64 år					
	Män			20	20	
Statslös	Kvinnor			5	5	
	Totalt			25	25	
	Under 18 år					
	därav barn utan vårdnadshavare					
Rumänien	Mellan 18-64 år			9	9	
	Över 64 år			1	1	
	Män			1	9	10
	Kvinnor					
	Totalt			1	9	10
Irak	Under 18 år			1	1	
	därav barn utan vårdnadshavare					
	Mellan 18-64 år			6	6	
	Över 64 år					
	Män			1	1	
Övriga	Kvinnor			6	6	
	Totalt			7	7	
	Under 18 år					
	därav barn utan vårdnadshavare					
TOTALT	Mellan 18-64 år	1	5			6
	Över 64 år					
	Män	1	5			6
	Kvinnor					
	Totalt	1	5			6
Övriga	Under 18 år	1	4		1	6
	därav barn utan vårdnadshavare				1	1
	Mellan 18-64 år	3	5	10	19	37
	Över 64 år			1	2	3
	Män	4	7	11	5	27
TOTALT	Kvinnor		3	1	15	19
	Totalt	4	10	12	20	46
	Under 18 år	1	4		2	7
	därav barn utan vårdnadshavare				1	1
TOTALT	Mellan 18-64 år	3	6	15	59	83
	Över 64 år			1	3	4
	Män	4	8	17	35	64
	Kvinnor		3	1	26	30
	Totalt	4	11	18	61	94

Bilaga 8

Grunder för beviljade förstagångstillstånd avseende arbetsmarknadsärenden 2013

Beslut i första och andra instans

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Klassningskod												Totalt
		C0	C7	C8	C9	CE	CF	CH	CI	CP	CR	CU	CW	
Thailand	Under 18 år	1												1
	Mellan 18-64 år	6 397		3	1		5	19		1	8	3		6 437
	Över 64 år													
	Män	5 796		2			1				2	2		5 803
	Kvinnor	602		1	1		4	19		1	6	1		635
Indien	Totalt	6 398		3	1		5	19		1	8	3		6 438
Indien	Under 18 år													
	Mellan 18-64 år	2 963		2	89		15			2	5	155	20	3 251
	Över 64 år													
	Män	2 585		2	82		15			2	5	117	10	2 818
Kina	Kvinnor	378			7							38	10	433
	Totalt	2 963		2	89		15			2	5	155	20	3 251
Kina	Under 18 år													
	Mellan 18-64 år	809		5	96		44	12	10	2	272	20		1 270
	Över 64 år	3												3
	Män	629		4	56		22	2	7		175	14		909
	Kvinnor	183		1	40		22	10	3	2	97	6		364
USA	Totalt	812		5	96		44	12	10	2	272	20		1 273
USA	Under 18 år													
	Mellan 18-64 år	300		8	1		5	36	156	6	108	180		800
	Över 64 år	2									1	4	1	8
	Män	212		8	1		4	1	111	2	69	117		525
Syrien	Kvinnor	90					1	35	46	4	43	64		283
	Totalt	302		8	1		5	36	157	6	112	181		808
Syrien	Under 18 år													1
	Mellan 18-64 år	697	1	1	1		6	2	1		4	10		723
	Över 64 år	2									1			3
	Män	434	1	1	1		5		2		4	10		458
	Kvinnor	265			1		1	2			44	7		269
Ukraina	Totalt	699	1	1	2		6	2	2		4	10		727
Ukraina	Under 18 år													
	Mellan 18-64 år	359	1	1	16		4	28	4	148	23	46		630
	Över 64 år													
	Män	269	1	1	10		3	1	3	99	16	39		442
Iran	Kvinnor	90			6		1	27	1	49	7	7		188
	Totalt	359	1	1	16		4	28	4	148	23	46		630
Iran	Under 18 år													
	Mellan 18-64 år	227	16	1	164		50	3	1		114	7		583
	Över 64 år	1												1
	Män	139	7	1	102		29		1		70	6		355
	Kvinnor	89	9		62		21	3			44	1		229
Övriga	Totalt	228	16	1	164		50	3	1		114	7		584
Övriga	Under 18 år	2					2				4	15		23
	Mellan 18-64 år	3 094	133	58	509	2	168	124	241	52	439	379	348	5 547
	Över 64 år	7					1		1		2			11
	Män	2 446	109	52	446	1	141	3	207	30	304	284	222	4 245
TOTALT	Kvinnor	657	24	6	63	1	30	121	35	22	137	99	141	1 336
	Totalt	3 103	133	58	509	2	171	124	242	52	441	383	363	5 581
TOTALT	Under 18 år	3			1		2				4	15		25
	Mellan 18-64 år	14 846	151	79	877	2	297	224	415	214	1123	665	348	19 241
	Över 64 år	15					1		3		6	1		26
	Män	12 510	118	71	698	1	220	7	333	136	757	482	222	15 555
	Kvinnor	2 354	33	8	180	1	80	217	85	78	372	188	141	3 737
TOTALT	Totalt	14 864	151	79	878	2	300	224	418	214	1129	670	363	19 292

Bilaga 9

Grunder för beviljade förstagångstillstånd avseende gäststudenter, doktorander och adoptivbarn 2013

Beslut i första och andra instans

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Klassningskod			Totalt
		D	DF	F	
Kina	Under 18 år	3		66	69
	Mellan 18-64 år	1 437	239		1 676
	Män	580	128	46	754
	Kvinnor	860	111	20	991
	Totalt	1 440	239	66	1 745
Indien	Under 18 år			1	1
	Mellan 18-64 år	498	76		574
	Män	401	62		463
	Kvinnor	97	14	1	112
	Totalt	498	76	1	575
USA	Under 18 år				
	Mellan 18-64 år	477	25		502
	Män	223	11		234
	Kvinnor	254	14		268
	Totalt	477	25		502
Turkiet	Under 18 år				
	Mellan 18-64 år	371	24		395
	Män	185	13		198
	Kvinnor	186	11		197
	Totalt	371	24		395
Singapore	Under 18 år	1			1
	Mellan 18-64 år	346	3		349
	Män	180			180
	Kvinnor	167	3		170
	Totalt	347	3		350
Kanada	Under 18 år	12			12
	Mellan 18-64 år	324	9		333
	Män	158	2		160
	Kvinnor	178	7		185
	Totalt	336	9		345
Iran	Under 18 år	1		2	3
	Mellan 18-64 år	172	135		307
	Män	99	79	2	180
	Kvinnor	74	56		130
	Totalt	173	135	2	310
Övriga	Under 18 år	26	1	174	201
	Mellan 18-64 år	2 912	467		3 379
	Män	1 512	294	96	1 902
	Kvinnor	1 426	174	78	1 678
	Totalt	2 938	468	174	3 580
TOTALT	Under 18 år	43	1	243	287
	Mellan 18-64 år	6 537	978		7 515
	Män	3 338	589	144	4 071
	Kvinnor	3 242	390	99	3 731
	Totalt	6 580	979	243	7 802

Bilaga 10

Beviljade uppehållstillstånd avseende verkställighetshindersärenden 2013

Medborgarskap	Ålder/ Kön	M4	M5	M6	Totalt
Okänt	Under 18 år			28	28
	därav barn utan vårdnadshavare			1	1
	Mellan 18-64 år			15	15
	Över 64 år			1	1
	Män			19	19
	Kvinnor			25	25
	Totalt			44	44
Ryssland	Under 18 år			22	22
	därav barn utan vårdnadshavare			1	1
	Mellan 18-64 år			16	16
	Över 64 år			1	1
	Män			18	18
	Kvinnor			21	21
	Totalt			39	39
Kazakstan	Under 18 år			20	20
	därav barn utan vårdnadshavare				
	Mellan 18-64 år			18	18
	Över 64 år				
	Män			20	20
	Kvinnor			18	18
	Totalt			38	38
Azerbajdzjan	Under 18 år		1	16	17
	därav barn utan vårdnadshavare			2	2
	Mellan 18-64 år			13	13
	Över 64 år				
	Män			14	14
	Kvinnor		1	15	16
	Totalt		1	29	30
Statslös	Under 18 år			6	6
	därav barn utan vårdnadshavare				
	Mellan 18-64 år	5		17	22
	Över 64 år			2	2
	Män	5		18	23
	Kvinnor			7	7
	Totalt	5		25	30
Övriga	Under 18 år	1		131	132
	därav barn utan vårdnadshavare			11	11
	Mellan 18-64 år	4	1	137	142
	Över 64 år			3	8
	Män	3	2	130	135
	Kvinnor	2	2	146	150
	Totalt	5	4	276	285
TOTALT	Under 18 år	1	1	223	225
	därav barn utan vårdnadshavare			15	15
	Mellan 18-64 år	9	1	216	226
	Över 64 år			3	12
	Män	8	2	219	229
	Kvinnor	2	3	232	237
	Totalt	10	5	451	466

Bilaga 12

Avgjorda medborgarskapsärenden, anmälan och naturalisation 2011-2013

Medborgarskap	kön	2011	2012	2013
Irak	Kvinnor	1 947	3 694	5 133
	Män	2 743	6 540	5 571
	Bifall kvinnor %	85 %	86 %	89 %
	Bifall män %	82 %	84 %	81 %
	Totalt antal	4 690	10 234	10 704
	Totalt bifall %	83 %	85 %	85 %
Somalia	Kvinnor	462	638	1 033
	Män	398	578	1 155
	Bifall kvinnor %	82 %	82 %	76 %
	Bifall män %	77 %	74 %	78 %
	Totalt antal	860	1 216	2 188
	Totalt bifall %	80 %	78 %	77 %
Statslös	Kvinnor	495	576	904
	Män	731	784	1 082
	Bifall kvinnor %	75 %	72 %	74 %
	Bifall män %	72 %	64 %	65 %
	Totalt antal	1 226	1 360	1 986
	Totalt bifall %	73 %	67 %	69 %
Polen	Kvinnor	814	826	1 031
	Män	614	527	887
	Bifall kvinnor %	95 %	92 %	93 %
	Bifall män %	94 %	87 %	91 %
	Totalt antal	1 428	1 353	1 918
	Totalt bifall %	95 %	90 %	92 %
Thailand	Kvinnor	1 094	1 421	1 526
	Män	123	163	197
	Bifall kvinnor %	96 %	94 %	94 %
	Bifall män %	88 %	83 %	84 %
	Totalt antal	1 217	1 584	1 723
	Totalt bifall %	96 %	93 %	93 %
Iran	Kvinnor	514	766	675
	Män	431	578	592
	Bifall kvinnor %	91 %	92 %	90 %
	Bifall män %	83 %	83 %	79 %
	Totalt antal	945	1 344	1 267
	Totalt bifall %	87 %	88 %	85 %
Turkiet	Kvinnor	501	497	459
	Män	615	681	629
	Bifall kvinnor %	93 %	92 %	89 %
	Bifall män %	89 %	87 %	83 %
	Totalt antal	1 116	1 178	1 088
	Totalt bifall %	91 %	89 %	86 %
Övriga	Kvinnor	8 768	10 198	9 871
	Män	7 753	9 137	9 412
	Bifall kvinnor %	91%	87%	88%
	Bifall män %	86%	80%	81%
	Totalt antal	16 521	19 335	19 283
	Totalt bifall %	89%	84%	84%
Totalt	Kvinnor	14 595	18 616	20 632
	Män	13 408	18 988	19 525
	Bifall kvinnor %	90%	87%	88%
	Bifall män %	85%	81%	80%
	Totalt antal	28 003	37 604	40 157
	Totalt bifall %	88%	84%	84%
Bibehållande/befrielse		886	1 035	1 064
Summa avgjorda ärenden		28 889	38 639	41 221
Summa inkomna ärenden		34 620	39 007	37 163

Bilaga 12

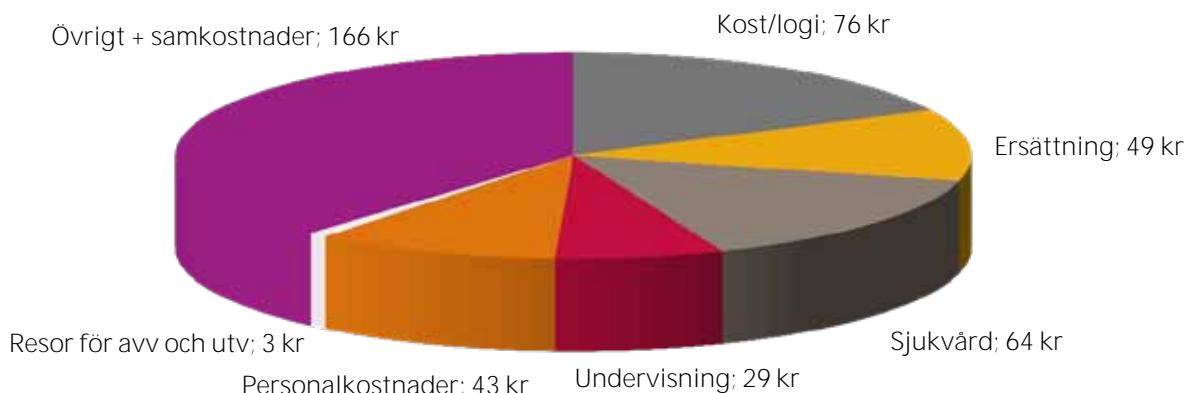
Utbetalade statliga ersättningar till kommuner och landsting
för flyktingmottagande 2011-2013

	2011	2012	2013
Anslag	4 980 283 000	4 675 417 000	5 878 039
Extra ersättning för mottagna 2010	71 790 000	6 140 000	1 840 000
Ny schablonersättning (2010:1122) inkl. överföring från anslaget 12:3:6	-4 511 000	566 373 760	1 539 759 440
Ersättning för initialt ekonomiskt bistånd	52 902 000	69 339 500	128 294 000
Ersättning för hyreskostnader	0	0	758 468
Grunderättning	153 982 200	119 680 000	123 260 000
Schablonersättning (1990:927)	1 953 357 020	692 683 320	0
Särskilda kostnader för äldre, sjuka och funktionshindrade	104 075 999	67 611 764	133 309 351
varav			
ekonomiskt bistånd (1990:927)	47 904 748	27 240 965	57 710 753
stöd och hjälp i boendet (1990:927)	54 312 554	38 953 150	56 598 134
färdtjänst (1990:927)	1 858 697	47 216	0
ekonomiskt bistånd 19.1 § (2010:1122)	0	348 906	3 195 979
ekonomiskt bistånd 19.2 § (2010:1122)	0	131 089	1 653 334
ekonomiskt bistånd ungdomar 20 § (2010:1122)	0	764 748	6 120 426
stöd och hjälp i boendet (2010:1122)	0	125 690	8 030 725
Särskilda kostnader för barn utan vårdnadshavare	1 553 865 401	2 071 747 472	3 200 666 128
varav			
boendeplatser	1 044 661 740	1 275 404 760	1 604 649 300
familjehem o. dyl	486 613 661	740 872 712	1 539 616 828
barnschablon	22 590 000	55 470 000	56 400 000
Extraordinära kostnader	59 866 501	59 721 393	75 999 996
varav			
direkta kostnader för kvotflyktingar	10 872 557	10 391 653	14 791 657
övriga individuella insatser	51 807 465	52 088 472	61 372 975
strukturella insatser	-2 813 521	-2 758 732	-164 637
Sjukvårdsersättningar	183 717 105	192 700 035	295 129 628
varav			
varaktig vård kommuner	108 174 229	107 757 728	143 773 795
varaktig vård landsting	70 567 821	79 798 807	144 760 373
hälsoundersökningar kommuner	132 500	0	0
hälsoundersökningar landsting	4 842 555	5 143 500	6 595 460
Extra ersättning 2007–2009	10 480 000	2 100 000	0
Totalt	4 139 525 226	3 848 097 244	5 499 017 011

Bilaga 13

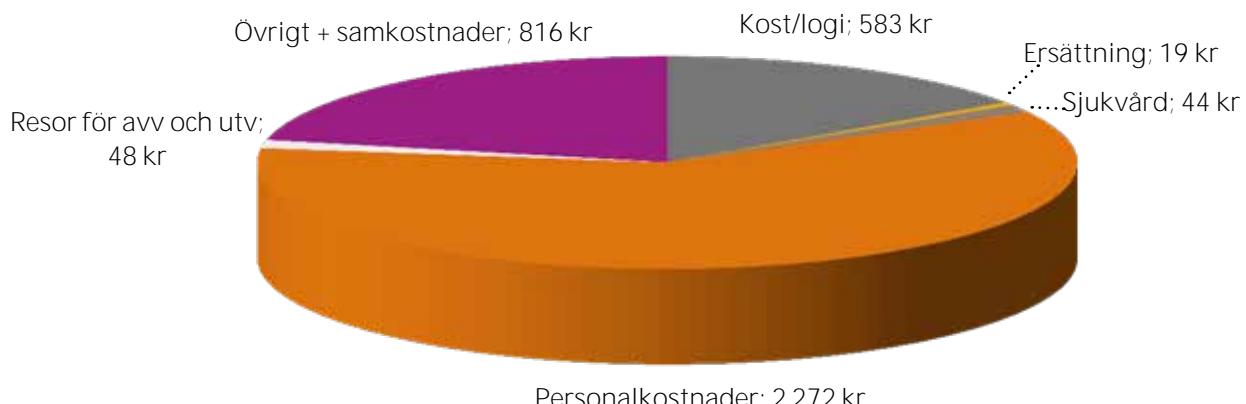
Dygnskostnad fördelat på kostnadsslag, exkl förvar

Totalt 431 kr/dygn

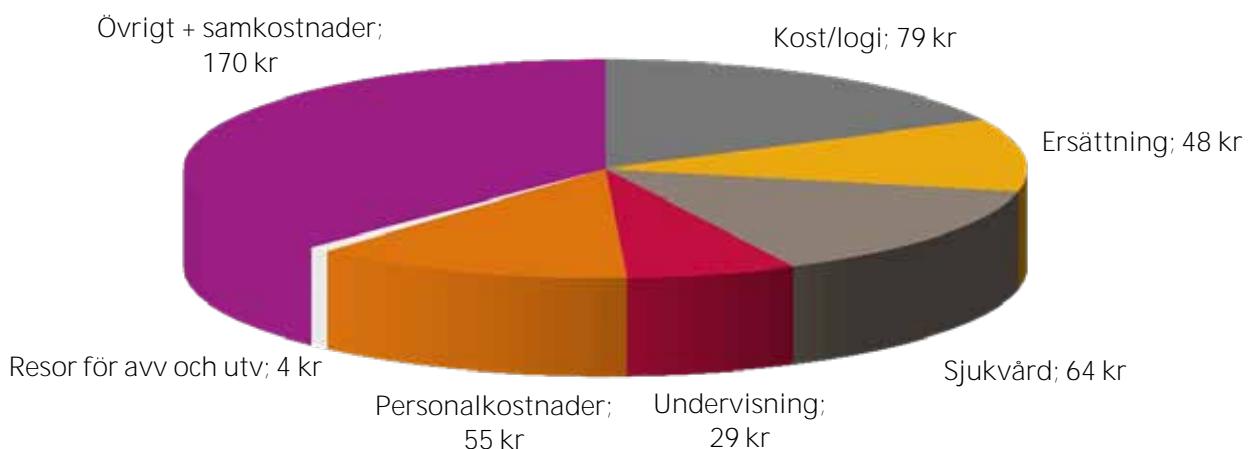
Dygnskostnad i förvar fördelat på kostnadsslag

Totalt 3 782 kr/dygn

Dygnskostnad totalt fördelat på kostnadsslag

Totalt 449 kr/dygn

Bilaga 14

Koppling mellan ekonomisk översikt och resultaträkning

Verksamhetskostnader			
Ekonomisk översikt		Resultaträkning	
Totala kostnader	14 665 550	S:a verksamhetskostnader	4 266 785
		Finansiella int	(1 378)
		Lämnade bidrag	10 429 145
		Intäkter avg. och andra ers	(3 987)
		Intäkter av bidrag	(24 495)
		Medel som erh.fr andra mynd mfl.	
		Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	(520)
Summa	14 665 550	Summa	14 665 550

Finansiering (anslagsavräkning)			
Ekonomisk översikt		Resultaträkning	
Summa finansiering	14 479 869	Intäkter av anslag	4 247 117
		Medel som erh fr statsb	10 221 231
Summa	14 479 869	Summa	14 468 348

Differens mellan total nettokostnad och summa finansiering		
Nettokostnad	(14 665 550)	
Anslagsavräknat	14 479 869	
Differens	(185 681)	
Består av:		
Årets kapitalförändring	(186 322)	
Saldo uppbördsvärks	(10 880)	
Anl.tillg mot statsbudget	0	
Summa	(197 202)	(11 521)

Förklaring till differens om (11 521) tkr:

Not 1 till Resultaträkningen: 7 440 tkr av differensen motsvarar en minskning av semesterlöneskuld sparad före 2009 och som tagits ut under 2013 och bokförts direkt mot anslaget. 4 081 tkr avser anläggningstillgångar finansierade med anslagsmedel.

www.migrationsverket.se